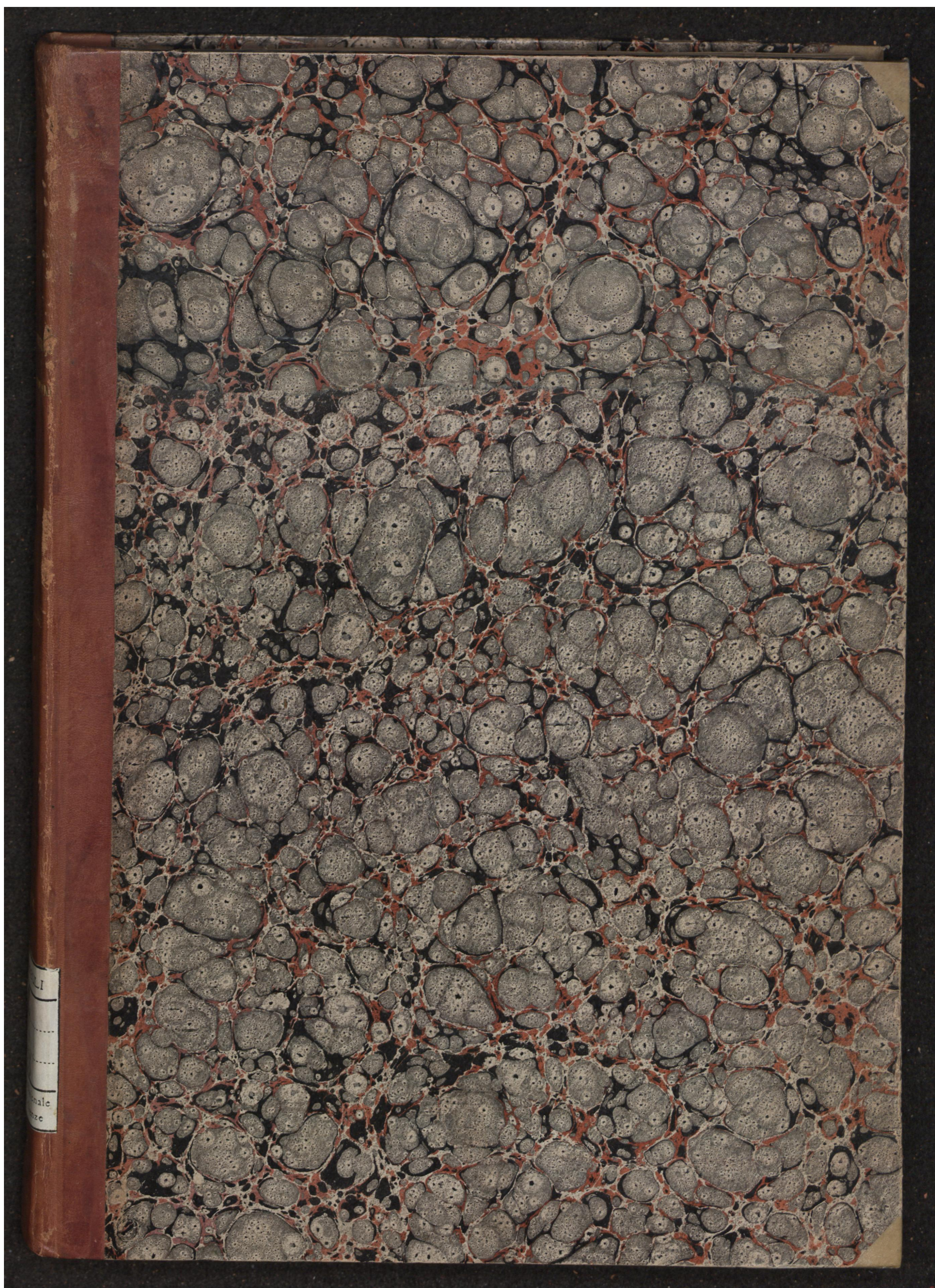

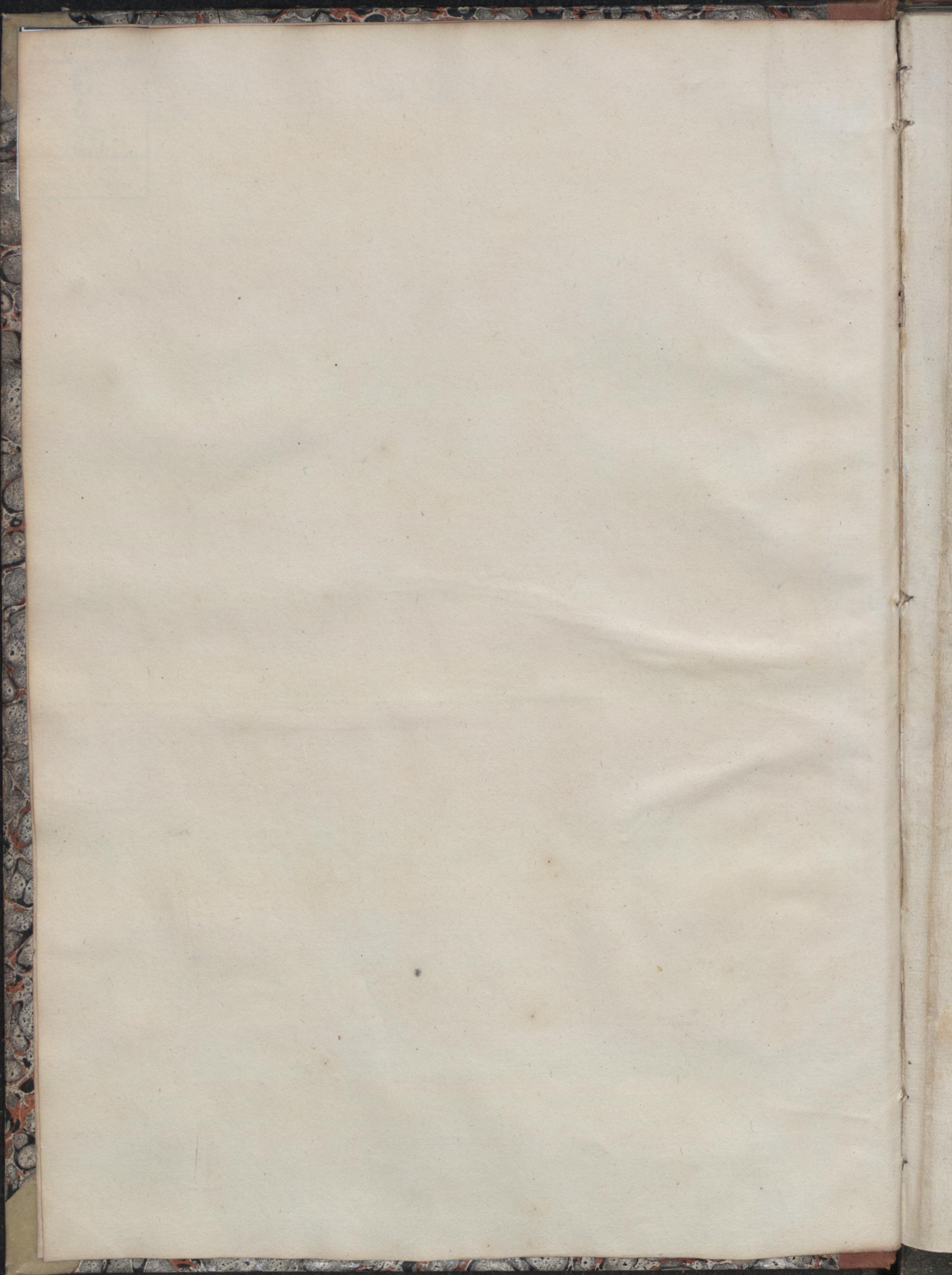

FASCICUL
TEMPORU
1480
NCUNABULI
C
4
26

¶ Tabula breuis ꝛ vtilis super libello quodā qui dicit̄ fasciculus temporum: ꝛ vbi inuenit̄ punctus ante numeꝝ est in primo latere: vbi vͦ post in secundo latere: Incipit feliciter.

Eneratio ⁊ generatio laudabit opa tua: ⁊ potentiā tuā ꝓnun
ciabunt. Scribiť psalmo. 144. Cum non sine multa diligentia
sanctorum patrum studia: temporum decursus supputarunt:
non dubium quin magna vtilitas ecclesiasticis viris: ⁊ pre-
cipue illis qui ecclesiasticaꝫ politiam gubernare habent: inde
ꝓueniat. Nec vlli statui hominū hoc parum prodesse credendū
est: si temperata mente ad rerum gestarū historias: quas ob
diurnam memoriam studiosi viri cōscripserunt oculos leuēt
q̄uis pleriqꝫ id minus perspectent. Decet nanqꝫ viros virtuo-
sos precedētium facta sepe ad memoriam reuocare: vt bonis
exemplis discant dignis operibus insistere: ⁊ in malis valeant perditionis scopulum de-
clinare. Uerum nisi preciosum a vili separeť: stulta concupiscentia se temperare non va-
lens: in tenebrarum voraginem precipiti cursu mergeretur. Ob hoc sancti doctores vi-
dentes: q̄ ad intellectum sacrarum scripturarum ⁊ ecclesie regimen historiaꝝ decursus
ex parte necessarius esset: simulqꝫ omniū gestorum cōgeries inutilis: tum pro sui mag-
nitudine: tum pro superfluorum ⁊ vilium factorum repetione superuacua: quasdam
nobis historias canoniçarunt: amputatis fabulis supstitiosis: ac genealogijs intermi-
natis: que ad rem non pertinent. Sicqꝫ factum est per maximos eorum labores: ut pene
simul tota temporum historia breuissimo studio a quolibet intelligente iam nedum sine
labore: imo cum cordis oblectatione possit incorporari. Decuit quoqꝫ ad ornatū scriptu
re: ut hac pulchritudine nō careat: que omnibus gentibus tanq̄ lucerna prefulgida in
obscuro loco ꝓponenda fuit. Ingenium insup humanū quod magnifice plura comprehē
dere faciliter potest: hoc delicioso prato diuersorū florum priuari non debuit: in quo va
ria virtutum exempla repperiens: factaqꝫ reproba eque considerās: illa carpere: hec pre-
terire moneret. Uidere enim sup modū est delectabile: qualiter primi nostri parentes
ex quibus originem duximus: instituti fuerūt a summo omniū gubernatore deo: deinde
quis decursus eorum: quomō defecit: ⁊ profecit rationabilis creatura in sapientia: v̄tute
potentia: sanctitate: longeuitate: ⁊ sic de alijs: ⁊ in omnibus his diuinū regimē admirari
q̄ sit deus mirabilis in creaturis suis: qui nunq̄ administrare cessauit illis quos condi
dit: quanta creatoris longanimitas ⁊ misericordia: ⁊ q̄ inscrutabilis diuinoꝝ iudiciorū
abyssus. Hec ⁊ infinita alia peruolans humana industria pennis quibusdam interne cō-
templationis: non solum preterita ⁊ presentia: sed etiam futura metitur: dum ex similibꝰ
ad similia progrediť: cui si bona voluntas adiuncta fuerit: tedio quodam incolatꝰ huiꝰ
in deum surgit: ad laudandū ⁊ regratiandū ⁊ cōtemplandum: cupiens dissolui: ⁊ esse cū
xp̄o in eternū. Incipit ergo hec contemplatio in iocunda speculatione creaturaꝝ: ⁊ finit
in feliciori tedio earundem: ⁊ appetitu creatoris: iuxta illud psal. Quid eni mihi ē ī celo
⁊ a te quid uolui sup terram: mihi autē adherere deo bonū est. Hoc forte in preassumpto
verbo: idem psalmista nobis persuadere nititur: dicens. Generatio ⁊ generatio laudabit
opera tua: ⁊ potentiam tuam pronunciabunt. quasi dicat: per omnia que in mundo casu
ra cernimus: ad te qui nunq̄ deficis tendere debemus: que vtiqꝫ sententia valde accō-
moda est ad ꝓpositū nostrū. Cum eni teste augustino: plura in sacra scriptura cōmemo
rantur que nihil significant: ⁊ tamen necessaria sunt ꝓpter ea que aliquid significant: ne
cesse est talibus ita vti: q̄uis sterilia sunt: sicut illis que fecunda deuotione immediate
in deum mentem nostram subtollunt: aliogn nō recte scripturam legimus: in qua semp
spiritus sanctus loqui credendus est. Sunt ergo arida que ad supficiē littere: sed graui-
da quo ad spiritualem intelligentiā. Que aūt ita aliena sunt: ut nequaq̄ spiritualiter in
telligi possunt: aut non expedit: omni tamē veneratione digna sunt propter finem ī quē
ordinantur: qui est scire ⁊ diligere deum. Et de hoc genere videtur esse supputatio ānoꝝ
que in sacra historia diligentissime annotata cōtinetur: de qua ut idem augustinꝰ testať:

hoc certissime tenendum est: ꝙ tanta est diuina auctoritate roborata: ut omnino falsissi-
mum sit: quicquid ab ea ita discrepat: quod cum ea omnino concordari non possit. Que
cum ita sint: mirũ valde videtur: cur sancte scripture tractatores: de hac materia intãtũ
sunt diuersi in pluribus locis vsqꝫ hodie: ut aut omnino aut vix nequeãt concordari. Et
redit illa antiqua ⁊ famosa questio de translatione septuaginta interpretum: an potius
ei standum sit in supputatione annorum: an textui hebreorum: quem moyses ille maxi-
mus ⁊ primus legis promulgator edidit. Hic contriuerunt sancti doctores ingenia sua:
⁊ quilibet pro captu suo dixit quod sensit. Et quia periculosum est de magistrorū eccl'ie
iudicare sententijs: ut dicit hieronym⁹ sup danielem. et nimis laboriosum est oĩa rete-
xere. ideo beda post alios qui studiosius in hac materia sudarũt: elegit modũ orosij qui
satis concorditer cum hieronymo ⁊ eusebio: ⁊ alijs magis autenticis de his loquitur. ⁊
dicit ecclesiam hunc modum tenere: licꝫ alios nõ reprehendat: quare actũ videt̃: ut hec
supputatio magis vulgata sit in libris plurimorum postea scribentium. Augustin⁹ etiam
in. xv. libro de ciui. dei. multa de his tractat: sed satis dissẽtit a positione bede: quia seque
batur exemplaria que tunc magis vulgata fuerunt: ut etiã patet in homelijs suis: ⁊ ma
xime sup psalmos: Positio aũt orosij ⁊ bede habet: ꝙ a creatione mundi vsqꝫ ad natiui-
tatem habrae fluxerũt anni. 3184. ẜm septuaginta. Hebrei aũt minus habent. 1236. qa
ẜm biblias correctas iuxta hebraicam veritatẽ: ab adam vsqꝫ ad natiuitatẽ habrae: sũt
anni tm̃. 1948. Deinde satis concordãt cum hebreis septuaginta interpretes: vsqꝫ ad de
structionẽ templi: que vocatur cõmuniter transmigratio babylonis. Sequẽtia tempa
non habentur ex canonica scriptura: sed ex alijs historijs tam iudeorum q̃ꝫ gentilium.
Et iterum ibi est diuersitas: sed non nimis magna. Simul igitur colligendo ẜm bedam
a mundi creatione vsqꝫ ad xp̄i natiuitatem veniunt anni. 5199. ⁊ hic est modus ecclesie.
vñ versus. Unũ tolle datum: ad milia qnqꝫ ducentis. Nascenti domino: beda dat a pro-
thoplasto. De vlteriori discussione huius questiõis vide si placet augustinum vbi supra
⁊ hieronymũ ⁊ alios locis suis. Hic autẽ quia breuitati studemus: prolixitas ipsa nobis
vitanda est. Colligere nanqꝫ disposuimus iuuante domino ex pluribus libris fasciculũ
quendã tempoꝝ: a mundi creatione vsqꝫ ad presens: in quo tam sacrarum scripturarum
q̃ꝫ diuersarum aliarũ historiarum facta tanq̃ꝫ in memoriali quodã compendiose religa
bimus. Faciam proinde iuxta sententiam flori: quod solent qui terrarum situs in breui
quasi tabella depingunt: ita totam humani generis imaginem: temporũqꝫ decursus in
pauculis folijs complectar. Nec mihi conscius sum aliqd me posuisse: quod nõ in fide-
dignis historijs habeat̃: aut alijs libris ecclesiasticoꝝ doctorũ: siue quod nũc ex eorum
dictis aperte sequat̃. Ubi aũt dubium fuerit: an sic uel aliter: hocipsum etiã ita ut repperi
pari modo annotaui. Et ne ipsa supfities historie deuotis tediosa esset: persepe senten-
tias quasdem floridissimas applicaui ex sanctorũ dictis: que deuotionẽ redolent: parit̃
ac doctrinam. Auctoritatem ergo dantes his qui ante nos laborauerũt: nos ꝑ modulo
nostro in labores eorum intrauimus: sparsim hincinde carpentes quod potuimus. E
ut sciatur quo ordine eos secuti sumus: primo totum tempus veteris testamenti. 5169t
annorũ in quinqꝫ etates distinctũ reperimus in quodã libello: qui isidoro ascriptus vi-
debatur: vbi multũ artificialiter procedit: deducendo annos mundi vsqꝫ ad tẽpa sua scꝫ
eraclij: qui cepit regnare circa annos dñi. 612. sed supputationem suam non ordinauit
ẜm eram xp̄i: sicut nec orosius. Et hunc sequimur in duobus primis etatib⁹: simili ̃⁊ in
duabus sequentibus: exceptis paucis quia text⁹ ẜm hebraicam veritatẽ a natiuitate ha
brae vsqꝫ ad captiuitatẽ babylonicam: apud nos magis est correctus: ⁊ diligentius ex
planat⁹: ⁊ ideo sequimur eum: parũ tamen refert. In quinta etate maiorem laborem ha
buimus ꝓpter nimiã diuersitatẽ historiarum. ⁊ veniam precor: quia iam vnũ iam alium
prout melius putaui secutus sum. An autẽ debite singulos annos supputaui: lectori iu-
dicium cõmitto. Lineã autẽ assyriorũ ⁊ romanoꝝ ⁊ aliorũ ex diuersis historijs laboriose

satis coaptatu:rogãs:ul si cui transcribere placuerit:diligẽter obseruet spacia ꝛ numerũ correspondentem ne longius aut strictius ponat ꝙ̃ exemplar habet:alioqn ꝛ labor perībit. ꝛ fructũ nõ reportabit. Eritq opus eo mendosius quo compendiosius: nisi hoc diligente studeat obseruare. si aũt debite quod facile arbitramur : hec incorporauerit: non modicã ei prebebit illuminationem ad itelligendam sacram scripturam: ꝛ libros augustini: ꝛ hieronymi: ꝛ orosij: ac alioꝝ ꝛc̃. si vera sunt que in pluribus libellis scripta repim⁹ Porro in sexta etate sequimur chronicã martini ꝛ vincentij: qui compendiose procedũt vsq ad tpa sua: Post eos p ãnos fere ducentos: sequor nõbilẽ librũ quendã cuius autorem nescio: qui pene vsq tpa sua extendit. Que aũt depost acta sũt memorie digna: sicut audiuimus ꝛ vidimus fideliter prioribus supposuimus. Que omnia in sequentib⁹ sũma breuitate patebunt. Modus autez procedendi planissimus est: ꝛ grossitudini rusticane adeo amic⁹: vt in pariete quidem depingi: eo ꝙ ilico sine omni difficultate intuentib⁹ se offerat. Depinxi igitur in medio folij circulos cum nominibus psonarum debitis p quolibet tempore: ꝛ infra ꝛ supra lineas duas: quarum superior cũ suo numero descendit ab adam vsq ad xp̃m iuxta seriem predictorum significãs: ut quicquid ex aduerso illius numeri scriptum: siue superius siue inferius etiam circa illa tpa factum verisimiliter credat. Secunda linea id est inferior retrorsum: ascendit a xp̃i natiuitate vsq ad mundi creationem: ut eadem facilitate vnico numero inspecto sciatur: quot annis hoc aut illud factum sit ante xp̃i natiuitatem: quod ideo sic ordinauimus: quia hec era magis solẽnis ẽ apud nos: ꝛ citius solet requiri: Post xp̃m simul ambe descendũt vsq ad tempora nostra paulatim crescendo: ita ut supior semp ostendat etatem mundi: ꝛ inferior etatem xp̃i: quod planissime patebit locis suis. ꝛ quia ex multis libris mendose scriptis : modũ hunc non leui labore ad lineaz veritatis correximus: obsecramus pro xp̃o lectorem: ne inciuiliter manum ad corrigendum hanc annorum supputationem apponat : nisi prius toto opere perspecto: quod nõ ideo dicimus quasi nullibi errauerimus: sed ad auisandum de nimia diuersitate doctorum in hac materia. ꝛ frequenter positio vnius est inuolutio alterius : vbi autem errorem inuenit: clementer ignoscat ꝛ corrigat ex predictis quos sequimur. facile enim in numeris erratur: ꝛ sepe negligenter describuntur: ꝛ negligẽtius emẽdant: ut dicit Augustinus. 15. libro de ciuitate dei.

Fasciculus tempoꝝ: omnes antiquoꝝ chronicas complectens: Incipit feliciter.

Dies primꝰ. — In quo deꝰ fecit lucem: ⁊ diuisit lucē ac tenebras

Dies secūdꝰ. — In quo fecit deꝰ firmamētū: ⁊ diuisit aq̄s ab aq̄s

Dies tertius — In q̊ ɔgregauit deꝰ aq̄s in vnuz locū: ⁊ apparuit arida.

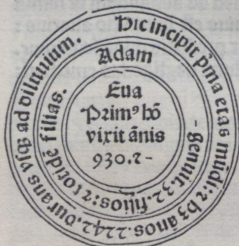
Dies quartꝰ — In q̊ fecit deꝰ sole ⁊ lunā ⁊ stellas: ⁊ posuit eas in firmamento.

Dies quintꝰ. — In q̊. fecit deus pisces ⁊ volucres: ⁊ cete grādia ex aq̄.

In pͥncipio creauit deꝰ celū ⁊ t̄rā. Dic̄ btūs Augꝰ sup Gen̄. q̄ maior ē huiꝰ scripture auctoritas q̄ȝ ois hūani ingenij pspicacitas. Et q̄a de h̄ tp̄e pͥncipalit̄ intēdimꝰ: pͥncipiū tp̄is breuit̄ tangē placuit. vn̄ ē aduertēdū s̄m doctores: q̄ q̄ttuor coequa i pͥncipio creata sūt a deo ex nihilo: i q̊ relucet creatoris sūma potētia. Hec aūt sūt celū ēpyreū angelica nā: mā q̄ttuor elemētoꝝ: ⁊ tēpꝰ. Et h̄ vocāt opꝰ creatiōis: qd̄ factū fuit an̄ oēm diē. Pꝰ seq̄t opꝰ distinctiōis: in q̊ relucet sūma creatoris sapia: qd̄ factū fuit in tribꝰ diebꝰ pͥmis. Deinde seq̄t opꝰ ornatꝰ: i q̊ relucet creatoris sūma bonitas: qd̄ factū fuit i tribꝰ diebꝰ sequētibꝰ. ut pȝ clare i textu gen̄. i. Septima autē die requieuit ab oi ope qd̄ patrarat: nō q̄si opādo lassus: sȝ nouā creaturā facē cessauit: cuiꝰ mā uel silitudo nō p̄cesserit. Qd̄ aūt dr̄ ioānis. v. Pr̄ meꝰ vsq̄ȝ mō opat̄: ⁊ ego operor: intelligit̄ de ɔtinua vniuerse creature admistratiōe: q̄a qd̄ ɔdidit ɔtinere ⁊ gubnare nō cessat: ⁊ i h̄ relucet creatoris sūma pfectio: q̄a sibi soli sufficit: nec eget creaturis sȝ potiꝰ eɔ: q̄a virtꝰ creatoris ē cā subsistēdi oi creature. ⁊ h̄ ē q̄ septima dies vespā nō hȝ. De his pleniꝰ vide mgr̄ȝ i. 2. sniaꝝ: ⁊ doctores desup copiose scribētes. Porro sequēs tēpꝰ licȝ deū nob ōndat: q̊ ad h̄ q̄ttuor p̄dicta. s. sūmā potētiā: sapiaȝ: bonitatem: ⁊ p ɔn̄s sūmā pfectionē: tn̄ spāliꝰ ostēdūt dīnā miām ⁊ iusticiā. iux̄ illud psal. Misericordiā ⁊ iudiciū cantabo tibi dn̄e. Et iterū. Uniuerse vie dn̄i mīa ⁊ veritas. Misericordia tn̄ sceptrū tenet: q̄ȝdiu viatores sumꝰ: que nulli petenti veniā negat.

Humanū genꝰ ideo ex vno hoīe deꝰ instituit: ut cōmendaret q̄ȝ ei grata sit in pluribus vnitas: q̊ ɔsideratio multū electis p̄dest: scis angelis in eterna pace sociādis verū tanta imanitate peccādi defecerūt hoīes: ut tutiꝰ atq̄ȝ pacatiꝰ int̄ se bestie viuerēt. Neq̄ȝ eni vnq̄ȝ int̄ se leones: aut int̄ se dracones qualia hoīes bella gesserunt. Uinculū ɔcordie diligit deus. Hec augꝰ. xij. de ciui. dei.

Anno mundi pͥmo.	130	435	625

Dies 6ꝰ: in quo fecit deus bestias ⁊ hoiem.

Seth. vixit ā 912.

Enos. vixit ā. 905.

Chainā vixit an 910.

6615	5069	4674	4574

Iste seth natꝰ est. 130. āno ade: quoꝝ moyses p̄termisit centū qbꝰ luxit abel in valle plorationis ꝓpe ebron. Ipse etiā p oleo mīe impetrando paradisum adij.

Iste enos cepit inuocare nomē dn̄i: forte aliqua verba dep̄catoria inuenit: aut imagines fecit p colēdo deo: sicut modo fit in ecclīa.

Anno pͥmo mūdi die sexta formauit deꝰ adam in agro damasceno: ⁊ euā de costa eius: collocans eos in paradiso: ut oparent̄ ⁊ custodirēt illū: p̄cepitq̄ȝ eis ne de fructu ligni gustarent sub pena mortis. Eodez die cū peccassent: stati eiecit eos de paradiso i terrā male dictionis: ut i sudore ⁊ erūna viuerēt: donec morerent̄ ⁊c̄. ut Gen̄. primo.

Delbora sorō abel

Augꝰ. 14. libro de ciui. dei. Fecerūt itaq̄ȝ ciuitates duas amores duo: terrenā. s. amor sui vsq̄ȝ od ɔtemptū dei. celestem v̊o amor dei vsq̄ȝ ad ɔtemptū sui: deniq̄ȝ illa i seipsa: hec in dn̄o gloriat̄. Illa querit ab hoībꝰ gloriā: huic autez deus ɔscie testis maxia ē glīa. At illā ptinet cayn: q̄ primo natꝰ ē: ⁊ ciuitatē ɔdidit. ad istā ptinet abel q̄ secūdo natꝰ est ⁊ tanq̄ȝ pegrinꝰ hic ɔuersatꝰ est: q̄a grā p̄destinatꝰ ciuis sursū erat. Deniq̄ȝ ut ciuitas dei sue aduersarie cōpatione clarescat: aliqua facta reproboꝝ cōmemorare necesse fuit.

Abel occisꝰ a cayn

Iste abel primꝰ martyr ecclīam inchoauit q̄a in grā mortuꝰ fuit. si eni ab adā inchoata fuisset: nō foret ɔtinua. Hic s̄m augꝰ. ciuitatē dei condidit: cuiꝰ pͥmꝰ ciuis fuit: ⁊ q̄a iustus fuerat: deus eiꝰ oblationē acceptauit.

Calmana sorō ⁊ vxor - cayn.

Ciuitas t̄rena ab homicida cayn incipit vsq̄ȝ ad homicidā lamech.

dei. mūdi — Enoch — Irad. — Maniel.

Iste cayn scelaratꝰ pͥmo ciuitatē cōdidit terrenā in qua suos posuit ꝓpt̄ timorem: eo q̄ rapinas ⁊ violētiā exercebat: vn̄ suspicabat̄ sibi talia reddēda q̄lia faciebat: idō i tuto se recepit. Hic frēm suū abel ꝓpt̄ inuidiā occidit: ⁊ punitꝰ a dn̄o vagꝰ ⁊ fu gꝰ: despatꝰq̄ȝ tandē a lamech occisus est.

In h̄ enoch cayn suā dedicauit ciuitatē. vn̄ sic dic̄ augꝰ. 15. de ciui. dei: nō ē absurdū q̄ cayn edificauit ciuitatem cū vix q̄ttuor viros scripᵗa dicat: tūc fuisse: q̄a nō oēs nūerauit: q̄ tūc eē poterāt: sȝ illos tm̄ noiare necesse putauit q̄s suscepti opis rō postulauit. Itē idē ibidē. Progenies ex adā p cayn sceleratuȝ vndenario numero finit̄ quo peccatū signat̄: ⁊ ipse numerꝰ femia claudit̄: a q̊ sexu factū ē iniciū pc̄ti.

¶ Mundi etates similitudinarie accipiūť ꝭm etates hoīs: ⁊ a diuersis diuersimode assignanť: ⁊ rationibus multis astruūt: quare sic uel sic ꝯuenienti⁹ inchoēt uel ťminēt: de quib⁹ nihil ad pñs ⁊c. sed q̄ꝫtū nūc sufficit est aduertenduz ꝙ sex sūt etates mūdi: quaꝝ ꝑma incipit a mūdi creatione: ⁊ durat vsqꝫ ad diluuiū. ⁊ habuit ꝭm hebraicā veritatem ānos. 1556. ꝭm septuaginta interp̄tes: sicut Isidorus ponit ⁊ alij c̄ꝫples: quos hic seqmur: habuit ānos. 2242. ⁊ sic differūt in ānis. 586. quos hebrei min⁹ habent in hac etate. ⁊ iuxta hūc cōputū matusale mortu⁹ est añ diluuiū: eodē tñ āno q̄ diluuiū fuit. ¶ Secūda etas incipit a diluuio ⁊ durat vsqꝫ ad natiuitatē abrahe: ⁊ habuit ꝭm hebreos ānos 292. ꝭm septuaginta. 942. ⁊ sic differūt in annis. 650. quos iterū hebrei min⁹ habent. Que aūt sit rō tante diuersitatꝭ inuenire nō potui. ¶ Tertia etas incipit a natiuitate abrahe: ⁊ durat vsqꝫ ad iniciū regni dauid. habens ꝭꝫ hebreos ānos. 941. ꝭm septuaginta. 940. ¶ Quarta īcipit a principio regni dauid: ⁊ durat vsqꝫ ad transmigrationē babylonis: ⁊ habet ānos. 484. ꝭm hebreas: ꝭm septuagita. 485. ¶ Quinta etas incipit a trāsmigratiōe babylonis. s. qñ hierusalē destructa fuit: ⁊ tēplū i ea incēsū: ⁊ durauit vsqꝫ ad bñdictā natiuitatē xpi: habens ānos ꝭm hūc modū ꝓtactū quē hic seqmur. 590. Et sicut predictū ē: grandis ē altčatio de supputatione ānoꝝ huius etatis: diuersi diuersimode cōputant: sꝫ nō min⁹ multū differūt inter se. Eligat quis qđ sibi placuerit | qđ nobis visū fuit posuim⁹. ¶ Sexta etas incipit a xpi natiuitate: ⁊ durat vsqꝫ ad finē mūdi: cui⁹ ťminū sol⁹ deus nouit. ⁊ hec diciť senect⁹ siue hora nouissima

¶ Eras plurimas diuersoꝝ regū: gentiū: aut opeꝝ magnificoꝝ: aut ꝑsonaꝝ sublimiū: hincinde ānotaui: quib⁹ vtūť astronomi in suis calculationib⁹ ab adā vsqꝫ ad alphontiū. Et nota ꝙ era est temp⁹ famosū alicui⁹ gentis uel secte incipiens ab aliquo effectu qui est notabilis bonitatis uel malicie: ⁊ vulgariť potest dici datū: iuxta qđ publice conscriptiones fiunt. Unde ⁊ sanctus leo huius nois primus: frequenter hoc termino era vtitur in epistolis suis.

¶ Historia ut cicero dicit. Est testis tempoꝝ: lux veritatis: magistra vite: nūcia vetustatis. Utilissimū ergo ē historias plures nosse atqꝫ in his versari: ut alioꝝ exemplo vtilia sequi: noxiaqꝫ vitare discamus.

795	970	1122	1287	1454
Malaleel. ā. 895. -vixit.	Iareth ā. 962.	Enoch ā. 365.	Matusale ā. 969.	Lamecch. 777.
4404	4229	4077	3912	3645. Anno añ xpi natiuitatē

¶ Adā vir scūs cunctis dieb⁹ vite sue ꝓphie spū claruit: penitentiā magnā ac diuturnā feč filijs suis ꝑcepta iusticie dedit: ꝑcipiēs ut a cōsortio cayn ac filioꝝ ei⁹ oino abstinerēt: nec cū eis mřimonia iūgerēt. Hic ꝑm⁹ nř parēs: vno pctō a paradiso nos expulit: sꝫ scā ꝯuersatione sua ac pnia: exemplū nobis dedit ad regni celestis gaudia remeādi: qui aūt hoc nō sequiť: de ꝑmo iuste ꝯqueri nō poterit.

¶ Adam moriť sepeliťqꝫ in ebron.

¶ Curiositas.

¶ Nota ꝙ oēs artes uel scie seculares: liberales siue mechanice uel phisice: hūane curiositati deseruiētes: a filijs lamech leguntť inuēte: ⁊ sic filij adulťini ꝑmū subtiliores alijs fueřt: ⁊ qa tiebāt futuꝝ piculū diluuij ⁊ ignis: iō tubal eas dē artes i duab⁹ colūnis sculpsit vna lateritia: ⁊ alia marmorea

Ada.

Colūna lapidea adhuc manet in ťra syrida.

¶ Satis lamech ab istis vxorib⁹ afflict⁹ fuit: qa ꝑ q̄ qs peccat ꝑ hec ⁊ puniť.

Mathusael. — Bigamia — Lamech.

¶ Iste lamech ꝑm⁹ ꝯ nām ⁊ mores: bigamiā instituit adulteriū ꝯmittēdo: ipe etiā cayn occidit nō tñ volūtarie: sꝫ cū senuisset ⁊ caligassent ei⁹ oculi: a puero duceba: q putās ꝙ ferā vidisset: indicauit ei ut sagittaret: ⁊ sic ipsuz cayn trāsfixit: vñ ob h̄ pueꝝ v̄berib⁹ adeo afflixit ut etiā moreť

Sela

¶ Iste enoch iust⁹ placuit deo: ⁊ ꝓpter nimiā scitatez suā trāstulit eū dñs i padisū: vbi cū elia viuit in mag corpis ⁊ spūs trāquillitate vsqꝫ ad antixpi aduentum tūc eni exibunt ꝓpť ꝯfortationē electorū ⁊ martyrio coronabūť. Enoch scripta religt: iuda aplo attestēte.

¶ Hic matusale senissim⁹ q̄ ad multitudinē ānoꝝ fuit: diuꝫ q̄s scriptura cōmēorat. Cū. n. 500. ānos hřet: dixit ei dñs. Edifica domū si vis: qñ adhuc 500 ānis viues: rñdit, ꝓpť tātillū tpis nō edificabo domuz: ⁊ sub arborib⁹ ⁊ circa vepres dormiuit: ut pri⁹ consueuerat.

¶ Multiplicanť mala sup ťrā.

¶ Gygantes sunt in terra.

Iabel — ¶ Iste iabel portatoria pastoꝝ prim⁹ instituit ⁊ tentoria fecit.

¶ Concupiscentia aurium.

Iubal — ¶ Iste iubal pater canētiū in citharis ⁊ organis ⁊ musice artis inuentor: ꝓportiōes quoqꝫ sonoꝝ ex malleoꝝ sonitu ꝑpendit.

Concupiscentia oculorum.

Tubal chayn. — ¶ Iste tubalchayn fuit prim⁹ malleator ⁊ faber: in cuncta opera eris ⁊ ferri: ⁊ inuentor artis sculpture.

¶ Concupiscentia carnis.

Noema. — ¶ Iste noema iuenit artē varie diuerseqꝫ texture: lanā ⁊ linū in fila traxit: ⁊ pannū texuit ꝓpter leuitatem. nam antea pellibus bestiarū ꝑ vestibus vtebanť.

¶ Pro intellectu horū ē aduertēdū: q̄ verissime de istis trib⁹ filijs noe. 72. gentes pcreate sūt: ut pʒ geñ. x° vñ ⁊ ad designādū mysteriū h̄: dñs iesus. 72. discipulos misit añ faciē suā: ut dr̄ luc. x°. De hac mā diligēter tractat aug⁹. xvi d ci. dei. ⁊ int̄ cet̄a dic̄: q̄ plēs alij nati sūt q̄ ꝑp̄tea nō sūt cōmēorati: q̄a gētib⁹ alijs nascēdo añcesserūt: ipsi aūt gētes facē nequerūt. Harū aūt gētiū vocabula ptim pmāserūt: ita ut hodieq̄ʒ appareat vñ fuerit deriuata: sic̄ ex assur assyrij ⁊ ex heber heberi: Partim tp̄is vetustate mutata sūt: ita ut vix hoīes doctissimi antiq̄ssimas pscrutantes historias: nec oiuʒ: sʒ aliquarū ex istis origines gentiū repire potuerūt. Et si oia ɔsiderent̄: pl̄a mutata q̄ʒ manētia noia apparēt.

¶ Hoc signū federis: qd̄ do inter me ⁊ vos ⁊ ad omnē aiam: geñ. 9°.

¶ Nota s̄m doctores debitā penā hoc tp̄e mūdo inflictā: quia eni luxuria abundauit: que corpa polluit: ideo p aquā t̄ra lota ⁊ mūdata fuit. In fine aūt mundi: q̄a cupiditas abundabit: p ignē exurent̄. Aurū eni ⁊ argentū igne purgari solent ⁊c̄.

Arc⁹ pluuialis siue iris duos colores pncipalit̄ habet: q̄ duo iudicia repn̄tant. Aque⁹ diluuiū preteritū figurat: ne ampli⁹ timeat̄ Igneus futuꝝ iudiciū significat p ignez: ut certitudinaliter expectet̄.

¶ Archa noe habuit in longitudie. 300. cubitos. in latitudie 50. cubitos: i altitudine. 30. cubitos ⁊ in sūmitate vnū cubitū. geñ 6°.

Jonichus filius noe.

¶ Iste ionich⁹ fuit fili⁹ noe: de q̄ moyses tacet: sapiēs: pmo post diluuiū astronomiā iuenit: ⁊ q̄dā futura p̄uidit: ⁊ maxie de ortu. 4. regnorū ⁊ eoꝝ occasu: cūq̄ʒ pat̄ dedisset ei munera: iuit i t̄rā ethan: ⁊ hitauit ibi gētē ɔstituēs: h̄ fert̄ ɔsiliū dedisse nemroth quō regnare posset.

Anno mūdi 1642

2242 De sem. 27. generationes.

¶ Noe nat⁹ est.

¶ Temp⁹ diluuij.

Iste sem bienio p⁹ diluuiū genuit arphaxat: ⁊ fert̄ fuisse melchisedech: qui pm⁹ p⁹ diluuiū ɔdidit vrbem salē. ipa ē hierl̄m: ⁊ ab eo descēdert̄ gnātōes 27 annis. 600. Ascam possidet.

3557 (printed upside down)

2957 (printed upside down)

¶ Iste cham vidēs verēda p̄ris nūciauit fratrib⁹ deridens eū: ob qd̄ maledict⁹ fuit, ab ipso: horrēdū p̄bens exemplū oib⁹ derisorib⁹.

¶ De cham 30 generationes.

-obtinet.

¶ Noe vir iust⁹ gratiā iuenit corā dño. Cū eni eēt ānoꝝ q̄ngētoꝝ: genuit sem: cham: ⁊ iaphet. Arcā de mādato dñi edificare cepit: eāq̄ʒ i. 100. ānis pfecit. Cētesimo q̄ āno iā arca ɔpleta: iteꝝ dñs apparuit ei: mādās: ut cū vxore sua ⁊ filijs eoꝝq̄ʒ vxorib⁹ arcā intraret: ⁊ cū aialib⁹ ⁊c̄. ⁊ stati diluuiuz iundauit: stetitq̄ʒ aq̄ sup altissimos mōtes cubit. 15. geñ. 7°. Et nō q̄ eodē die dñico i maio q̄ ingress⁹ fuit: āno reuoluto cū vniuersis q̄ ibi erāt egressus ē: P⁹ diluuiū accidit ipsi noe illa famosa ebrietas: cui⁹ occasiōe ipse filijs. s. sem ⁊ iaphet p honore p̄rno ⁊ honesta verecūdia bñdixit. Filio vero suo chā: p irrisiōe ⁊ irreuerētia maledixit. Et h̄ s̄m augl. fit pma mētio de seruitute: ⁊ p oppositū de nobilitate. nec putandū ē q̄ oēs de chā descēdētes fuerint ignobiles ⁊ ipotētes: cū ipsi ceperūt pmo esse potētes sup terrā: ut pʒ de nemrot ⁊ regib⁹ chanaā ⁊ afroꝝ ⁊c̄. nec oēs de sem ⁊ iaphet fuerunt virtuosi siue nobiles aut potentes: cū pene oēs in idolatrie crimē ceciderūt: ⁊ ab alijs opp̄ssi sepe fuerūt. sʒ h̄ maledictio ⁊ bñdictio vicia ⁊ v̄tutes respicit: ꝑpter q̄ uel q̄s hō veraciter: dicit̄ ignobilis uel nobilis. Pari mō q̄ fidē abrahe sectant̄: poti⁹ dicunt̄ ei⁹ filij q̄ʒ iudei: q̄ carnaliter ab eo descenderūt. Habuerūt nihilomin⁹ q̄dā speālia p̄uilegia a deo ꝑpt̄ merita p̄ris ac bñdictionē. Et ex istis trib⁹ filijs noe: scʒ sem cham ⁊ iaphet: ipso adhuc viuente iuxta philonis historiā: 24. miliū ⁊ centum viroꝝ nati sūt extra mulieres ⁊ paruulos: habentes supra se tres pncipes: nemroth: ietban: ⁊ suphene.

¶ Iste iaphet a p̄re bñdictus ē; ꝑpt̄ ingenuā nobilitatem: dilatationēq̄ʒ ei imprecabat̄. ⁊ ab eo descēderūt generatioues. 15.

¶ Hos. 7. filios habuit iaphet: ⁊ -

Magog.

¶ Ab isto descēderūt galathe: ⁊ p⁹ gallici: ediditq̄ʒ gnātiōes. 3.

¶ Ab h̄ scithe ⁊ gothi traxert̄ originem s̄m hieronymū.

Assenes.

Togorma

¶ Ab isto sūt phriges.

¶ Ab isto assenes sarmate venerūt: q̄s greci regios vocāt.

¶ Ab hoc pafla gones.

ab hoc saba -sūt sabei.i.arabes.

ab hoc saba theni.

Isti noīa pdiderunt z sunt nobis ignoti.

Saba ab h- | Enila ab h. | Saba tha. | Regma. | Saba taca-

ab hoc ethiopes occidētales.

getuli i remotioribus aphrice partibus eremo coherentes.

Saba | Dadā

ab hoc sabeos dicūt appellatos.

¶ Ab hoc aram pgeniti sunt syri quorū metropolis damascus. vnde z in hebreo syria dicitur aram.

Aram. | Hus. | Hul. | Beth | Mes

¶ Iste traconitidis z damasci principatū tenuit: vñ z iob fuit de tra.s.hus

ab hoc dici sē ludij. — Lud.

¶ Iste iectan exemplo nemroth accepit principatū sup filios sem: z habuit filios tredecim: qui oēs fecerūt generationes pncipales: sz ppli isti bm hieronymū: nō sūt nobis noti uel pter terrarū longingtatē: uel ppt mutationes populorū z nominū: uel contriti guerris z subuersiōib' uel alijs de causis zc.

ab hoc assyrij. — Assur.

¶ Iste assur q2 nolebat rebellare otra deū in edificatione turris babel cū nēroth: ideo fugit de tra sennaar: ad aliā regionē longinquā prius nō habitatā que ex eius noīe vocat assyria: z edificauit ciuitatē que postea vocata est niniue: que fuit metropolis totius regni assyriorum. Iste populus semp crudelitatis infamiā habuit.

¶ Filij iectan. Elmodab. saleph. sarmoth. iare. adhuran. vsal. dedal. ebal. abymahel. saba. ophir. euila. iobab.

Elamite pncipes psidis. — Elam.

Jectā.

2244 | 2379 | 2559

Arphaxat vixit ā. 338

Ab isto descenderunt chaldei.

Sale. vixit ā. 433.

Ab isto samarite z indi.

Heber. vixit ā. 464.

¶ Hic bm hebreos dr spiritū pphie habuisse: z habuit duos filios. iecthan z phaleg.

2955 | 2820 | 2690 Anno ante xpi natiuitate

Aug'. xvj. de ci. dei: dic sic: P' bndictionē filiorz noe vsqz ad abrahā nulla fit mentio aliquorum iustorz: nec eos tñ defuisse crediderī: sed si omnes commēorarēt: nimis lōgū fiet: z eēt h mag' historica diligētia qz pphica puidētia

¶ Ab isto heber hebrei noīati sūt. nā in domo illi' in diuisiōe lingua zsola hebrea lingua remāsisse describit: q̄ antea humana dicebat: qua oēs coiter vtebant.

Chus z mesraiz filij chā

¶ Ab isto chus ethiopes phibent pgeniti: z ab isto mesraim egyptij sunt exorti filij chus de cham.

Nemroth filī' chus

¶ Iste nēroth gygas decē cubitorū cepit eē potēs i tra: z erat robustus venator coraz dño. Hic mirabile viciū libidis dñandi p tyrānidē ichoauit: q deīceps vsqz hodie mūd' adeo ē otritus ut dici ñ possit. fuit aūt pncipiū regni ei' babylō z arad: z archad z calāne terra sennaar septē generatiōes fecerūt.

Canaā z futh.

¶ Filij chanaan. Sidon eth'. iebuçe'. cine': emorreus. gergeçe': eratheus cineus: aradi'. samarites. amathe' ppli noti. Ab isto chanaan pgeniti sūt affri: z fenices z chananeorz gētes. Et ab isto futh libies dicunt exorti. vñ z mauritan' fluui' vsqz in pñs futh dicit: oēsqz circa eum regiones futhenses.

Maday- — yauā. — Tubal — Mosogh. — Thyras.

Ab isto medi venisse putant sp potētissimi

Ab h iones q z greci pgeniti sē vñ z mare iouiū dictū est.

Ab isto hiberi q z hispani: lz qdā ex eo z italos suspicāt

Ab h cappadoces: vñ z vrbs apud eos maçecab dr.

Ab isto traces uel thiraces.

¶ Filij mesraim ludim. anamyn. labim. neptuim. phetrusim. cellniz De his egressi sūt philistijm z capturim. alij ignoti sē nobis.

¶ Et edidit generationes qttuor.

Ab hoc helisij z post colides.

Tharsis. | Helisa. | Cethim. | Dodanim.

Ab hoc rodij.

Ab h cilices vbi est ciuitas tharsus.

Ab hoc cethei id est ciprij

¶ Turris babel.

¶ De malicia huꝰ nẽroth pleni sunt libri. forte diuino iudicio actũ ẽ: ut nero i eiꝰ vocabulo plane se offerat qui similẽ infamiã habuit Nã post cõfusionẽ linguarũ ad psas abijt: ⁊ eos ignẽ docuit colere: babylõe relicta filio suo belo: qui ei successit: ⁊ sic deinceps posteritas eiꝰ regnũ illud obtinuit vsq; ad quartũ chiliadem: ſm methodiũ ⁊c. Sz augꝰ dicit eũ fugatũ inde: ⁊ ꝙ filij assur regnuz illud obtinuerũt ⁊ tenuerũt vsq; ad annos. 1305. ⁊c.

nẽroth pnceps de chã.

Iectan frr faleg de sem.

Suphene de iaphet.

¶ Hoc regnũ scytharũ licz sit vetustissimũ tñ qa barbaroꝝ est: inẽ pncipalia regna minime cõputatur. vñ ꝓpter illius ꝓpli ineptitudinẽ siue grossitiẽ: regio illa sp dicta est barbarica: ⁊ ẽ magna valde: qa meotidis paludibꝰ incipiens inter danubium: ⁊ oceanũ septẽtrionalem vsq; ad germaniã porrigitur Et est prima pars europe: in q̃ primũ regnauit Tanus de stirpe iaphet: Gothi. i. vngari sunt de his ⁊ dani. ⁊c.

Scitaꝝ regnuz oriẽ p pe danubiũ.

amazonũ siue mage. fatarũ regnuz oriẽ. i. feminarũ inter scythas ⁊ albanos. versus septẽtrionẽ. de scythis trahũt originem.

¶ Isti tres pncipes cũ populis suis ꝯuenerũt in cãpũ sennaar formidãtes diluuiũ iteruz posse inundare: dixerũtq;. Edificemꝰ turrim: cuius altitudo ptingat vsq; ad celũ ⁊c. vt habeẽ geñ. xj. Uidẽs aũt deꝰ stulticiã illorum miraculose in penã pcti cõfudit linguas eoꝝ: ⁊ sic dispsi sũt per totum mundum.

Sores pꝰ egy. rex.

¶ Hic oriẽ egyptiorũ regnũ: qd diuersis alteratiõibꝰ crebro mutatũ ferẽ: ⁊ sepe fit mẽtio de his in sacra scriptura. Durauit vsq; ad augustum.

Anno mũdi. 2643 — 2773

Linea xp̃i

Phaleg vixit ã. 239

¶ His tpibus primũ templa ꝯstructa sũt: ⁊ qdaz pncipes gentiũ: tanq; dij sunt adorati. Quorum primus belus diciẽ fuisse adoratus.

Reu vl ragau ãnis 302

9552 — 2429

¶ Iste phaleg filius heber sic dictus est: quia in diebus eius facta fuit confusio linguaruz: quasi ipse diuisus sit ab alijs: quia in domo sua mansit lingua pristina: quia in ea conspiratione non fuit. vñ ſm augꝰ. in ĥ non paruũ iusticie vestigiũ apparuit: ꝙ ista domus libera fuit ab hac pena: quasi non fuerit pticeps in culpa. Et nõ ſm eundẽ: ꝙ numerus linguarũ fuit ſm numerũ generationũ. s. 72. Auctus aũt est numerꝰ gentiũ: multo amplꝰ q̃ linguarum: nam in vna lingua plurimas gentes nouimus.

¶ Nobilitas circa hec tpa ferẽ introducta. Et nota ꝙ pluribus de causis instituta fuit. Prima fuit necessitatis. crescente eni humano genere: cũ hoies ad malũ pni essent: oportuit phibere isultꝰ prauorũ aduersus bonos: ⁊ ideo eligebaẽ aliquis vir bonus iustior ceteris atq; prudentior: q coitati psideret: vtuosos pmo ueret: mediocres defenderet: ⁊ malos coerceret. hinc dictus est nobilis quasi pre alijs in virtutibus notabilis. Uñ hieronymꝰ. Nihil aliud video in nobilitate appetendũ. nisi ꝙ nobiles quadã necessitate ꝯstringanẽ: ne ab antiquoꝝ pbitate degenerẽt. Secunda cã fuit discolia plebiũ que rectũ iudiciũ ignorabat: licz tñ inter se pacate viuerẽt: nam adeo hebetes fuerũt: ꝙ nihil magis impendere potuerũt: nisi qd vulgari opinione celebrabaẽ. vñ expediebat p ipsaꝝ pace conseruanda: ut ex natalibus nobiliuz principes haberent. Tertia cã pcessit ex aliqua fortitudine singulari. Nonunq; eni coitates grauate ob incursus hostiles: tale edictũ sanxerũt: ut quicunq; patriaz a talibꝰ liberaret: ius nobilitatis p se ⁊ hedibꝰ suis ꝑpetuo obtineret. Hoc mõ pl'es nobilitati legũẽ. Quarta cã ex abũdatia: diuitiarũ sumiẽ Aliqñ eni populares nimia penuria victualiũ attenuati: tradiderũt se ⁊ sua alicui diuiti: ut hoc pacto malũ inopie tẽperarent: ⁊ eũ deinceps velut nobilẽ ⁊ dñm recognoscerẽt. Inueniũẽ etiã q̃dã nobilitates p diuĩ oraculũ in- ✠

Sichioniorꝝ regnū oritur

Agialeus primꝰ rex

¶ Sicut dicit augꝰ. 18. de ci. dei. regnū sichionioꝝ admodū puū erat: de q̃ doctissimꝰ varro velut antiquo tpe exorsus ē. puenit tādem ad atheniēses deinde ad latinos: deinde ad romanos. huic successit europs secundꝰ rex sichioniorū: ꝛ durauit vsq3 ad tpa heli sacerdotis ꝛ iudicis israel.

Chā filꝰ noe, hic dr̃ fuisse

Zoroastes rex bractianoꝝ pmꝰ.

¶ Iste çoroastes dr̃ sꝫ augꝰ. risisse pmū qñ natꝰ ē: nec aliqd boni mōstruosꝰ ille risus pretēdebat cū oibꝰ cōe sit: flēdo hūc mūdū intre: artem nāq3 magicā inuenit: ꝛ a nino in bello supatꝰ est qui eiꝰ libros cōbussit.

¶ Era pncipalis eusebij: ꝛ gētiliū: q āti gora tpa cōmēorāt h inchoāt cōit.

¶ Hoc regnū pene nūq3 pacatū fuit

-oꝝ ânis. 65. z. dr̃ a qbꝰdā saturnꝰ

Belꝰ pmꝰ rex assyri-

¶ Iste belꝰ dr̃ i obscuro regnasse: qa paruū habuit dominiuz. Et iste fuit primꝰ quē error ppli deuz fuisse putauit. vñ diuerse gentes diuersimode eum noiant. s. bel. baal baaliz beelphegor. beelçebub ꝛc. Et stetit hic enormis error in genere humano vltra duo milia ânoꝝ.

¶ Augꝰ int plrima regna terrā i qbꝰ trene vtilitatꝭ vl cupiditatꝭ ē diuisa societas quā huiꝰ mūdi ciuitatez vlī vocablo nūcupamꝰ: duo regna cernimꝰ lōge puenisse clariora. assyrioꝝ pmū. deinde rōanoꝝ: ut tpibꝰ ita ꝛ locis int se ordiata atq3 distincta. Illō priꝰ i oriēte: h posterius i occidēte surrexit. In fine illiꝰ iniciū fuit huiꝰ. Regna cetera ceterosq3 reges: velut appendices dixerim.

Ninus. pꝰ rex monarcha primus. regnauit annis. 54.

¶ Hanc ciuitatē magnā ninꝰ ampliauit: ꝛ ex suo noie niniue appellauit: q ē metropolꝭ assyrioꝝ.

¶ Iste libidine dñandi pmotꝰ ut latiꝰ regnare posset finitimis idē vicinis suis bella intulit. ꝛ qa pplꝰs adhuc rudis fuit: nec bellādi: nec armoꝝ pitiā habuit: cito pene totā asiā sibi subiugauit: factusq3 ē primꝰ mōarcha oriētaliū cūq3 nimis dolēt de morte pr̄is sui beli: fecit sibi i solatium suū imaginē eiꝰ: cui tantā reuerētiā exhibebat: ut qbuscūq3 reis ad ipsā ↄfugiētibꝰ pceret: ꝛ penā indulgēt. Huiꝰ exēplo plures charis suis mortuis imagies dedicare ceperunt: videntes aūt maligni spūs curiositatē ppli: intꝰ latuerūt: ꝛ rñsa dederūt: deos esse dixerūt ac dinos honores sibi fieri decreuerūt. sicq3 h ifelicissimū idolatrie crimē itroductū est: diuine maiestati pmaxie offensiuū: ꝛ intm hec vesania creuit: ut capitali snia plecteref: q eos hoies fuisse affirmaret.

2905 · 3035 · 3114

Saruch. vix. â. 230.

Nachor â. 148.

Thare an. 205

Anno ante xpi natiuitate · 2085 · 2164 · 2294

¶ Iste thare pꝰ mortē filij sui arā: exiuit de vr chaldeorū ꝛ pegrinatꝰ ē in charrā cū filijs ꝛ nepotibus suis. ferf q propter iniurias illatas sibi a contribulibus suis: eo q nollet adorare ignē: recessit. ꝛ dicif ab hebreis coiter: q nemroth ibi regnauit: q dictꝰ fuit alio noie amraphel rex sennaar: quē diu pꝰ hec abrahā supauit: ꝛ pcussit. ut dicif gen. 14°.

¶ Idolatria orif. Nota: q si bñ reuoluas historias repies q tria pncipalif hoies ad idolatriā iduxerūt. s. affectio circa moriētes: timor ꝛ adulatio apud reges: ꝛ diligētia artificū circa sculpturā. Demones aūt in idolis latentes: ꝛ responsa dātes: hūc errorē ↄfirmauere nimis: ita ut capitali pena plecteref: q ei se nō cōformaret. Accessit insup fraudulenta poetarū laudatio: q miseros dānatosq3 hoies i celum compositis carminibꝰ extulerūt. Et pulchre eodē tpe cū demones loq hoibus cepissent: misit clemēs dñs angelos suos: ut qbusdā electis suis etiā visibiliter loquerenf: ne simul tota hūanitatis massa errore pessimo depiret.

✠ stitute: lꝫ pauce quarū aliq̃ pmanserūt: ut in dauid: alique cito defecerūt: ut in saul ꝛ ierobodā: ꝛ qrūdaz aliorum. Plurime quoq3 legūf nobilitates p violentiā ꝛ tyrannidē introducte: quaꝝ silr alique stati destructe ꝛ penitus delete fuerūt: alique stabiles pmanserūt. Et nō q sm vetes historias raro aut nunq3 in paganismo: nobiliū stirpes ppetuate fuerūt ppf tyrānidē ꝛ supbiā. Multe etiā apud xpianos ppf eandem cām delete sūt. sm illud eccliastici. x. Sedes ducū supboꝝ destruxit dñs: ꝛ sedere fecit mites p eis. Itē nō q nemo vnq3 nobilitatē odio habuit: qa est bonū p se appetibile: sicut virtꝰ aut religio sed multi sancti eam fugerūt ob grande piculū quod in ea latet: ppf difficultatē maximā ipsi annexā. hoc satis in sancto ppha dauid apparuit: quē ipsemet deus tā peculiariter elegit. Relinquif ergo q vix paucissimi ad tantam sublimitatē idonei fuerunt.

¶ Tempora grossa z rudia: in quib⁹ nimis humanū gen⁹ defecit a pspicuitate nālis lumis: z iō necesse fuit institui leges positiuas: ut eax admini-culo hō rediret ad pstinā z nālē intelligentiā. vide sup h doctorē scm̄ i p̄. secūde. Nō q mlte iniq leges ab hōib⁹ institute fuerūt z dcamē recte rōnis: z mlti hoiēs qui ceťis siue in potētia: siue in prudētia zc. pstātiores erāt: dij putabanť. Dē eni qd erat insoli tū: reputabāt q̄si diuinū.

¶ Iste telexion sichioniox 5⁹ rex fuit: q̄ regnante vsqz adeo ibi inicia z leta tpa fuerūt ut eū defūctū velut deū coleret: sacrificādo z ludos celebrādo: q̄s ei p̄mit⁹ fecerunt huic successit thuriac⁹: circa cui⁹ sepulchx etiā sacrificare solebant.

Telexion.

¶ Iste vulgarit dicebaľ rex iust⁹ pp̄ eximiā scitatē: panē z vinum obtulit abrahe in magnū mysteriū. fuit etiā sacerdos dei excelsi.

Melchisedec. rex salem.

¶ Treueris extruiť sup mosellaz: ciuitas antiqua. Ante romā treueris fuit ānis mille trecentis.

¶ Ista semiramis relicta vxor nini fuit q̄ p⁹ mortē regl aggressa ē idos. z obtinuit eos. z sic p totā asiā regnū assyriorū dilatatū est. Ciuitatē maximā babylonie instaurauit. z muris circūdedit. Hec a filio suo nino diciť interfecta: eo q ipsū ad illicitū ocubitū ausa fuerit puocare: sic recitat aug⁹ 18. de ciui. dei. Magister in historia dic: q pprio filio nupsit: z ex eo filiū genuit: q babyloniam caput regni instaurauit.

Reges assyriox

Semiramis. 3.

Ninus qrtus.

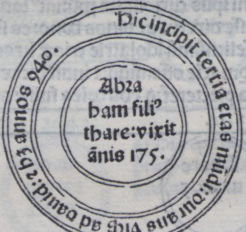
¶ Iste nin⁹ filius magni nini z semiramidis 4⁹ assyriorū rex fuit: z feri matrē ppriam occidisse: ut s.

Arrius qntus.

¶ Iste ē 5⁹ rex assyriorū: sub quo nat⁹ est isaac fm augl.

¶ Abraham quatuor reges pcussit pp̄ loth: q̄ ceperāt eum. ut geñ. 14. quox vnus diciť fuisse nemroth. z diciť hic amraphel.

Anno mūdi 3184

Linea xp̄i.

5102

Zaroas his tpibus: prim⁹ artē magicā diciť inuenisse.

3234

3284

Nō diligenť q āno abrahe. 75. de magnifica glīa sūmi dei elapsū ē verbū mīe sup humanū gen⁹: q̄ tūc ceperūt oracula pmissionū dei apparere. o q̄z suaue v̄bū. vide augl. 16. de ci. dei. itē geñ. 15.

Ysaac. vixit ā. 180

Nō: q a natiuitate isaac vsqz ad exitū de egypto fluxerūt āni. 40. vide lyrā geñ. 15

¶ Hic primū ✠ sci angeli i for- 9961 -ma humana appa- 1619 -rent hominibus.

¶ Hic incipit illa dulcis z deuota historia p̄riarchax nrox: q verū deū coluerūt: z colendū predicauerunt. vide geñ. xij. vsqz ad finē.

Saray

¶ Ista sarai diu sterilis: tandē gra dina fecūdata parit isaac nonagenaria: mulier scā: alio noie diť iescha: vxor abrahā: filia aram. -la sare: ocubina abrahe. De hac agareni.

Agar egyptia ca fāu-

Nabaioth.

Esau.

¶ Iste vendidit pmogenita fri suo. Ipse ē pať idūeox: z mōtē seyr possedit z p̄mo eq̄s asinis iūxit: vñ orti sunt muli.

¶ Magnus iste amic⁹ dei abraham: nasciť anno. 43. nini regis.

Ismahel.

¶ Hos duos filios cuz. x. alijs genuit de muliere egyptiaca homo fer⁹.

¶ Iste loth cū exijsset de çodomis genuit hos duos filios de duabus filiab⁹ suis ebrius factus: vir scūs angelicā meruit visitationē: sicut z abraham.

¶ Iste arā mortuus est in vr caldeox. i. in loco q vr dicebaľ. De autē diciť q i ignē piect⁹ fuit cū abrahā. zc. fabule sunt iudeox fm magistrū i historijs z alios.

Aram fili⁹ thare fraľ abraham

Loth. filius aram.

Moab.

¶ Iste ē pr moabitax.

✠ Abrahā hāc cethurā ocubinā suā duxit i vxorem post mortē sare.

Cedar.

Ammon.

Iste ē pr āmonitax.

✠ Cethara

Madan.

De ista cethura orti sť plēs filij z gētes: ut pz geñ. 25.

¶ Iste nachor exiuit cū pr̄e suo thare dcaldea: z venit in carram mesopotamie: ibiqz moratus est: z posteritas eius pmāsit.

Nachor. fili⁹ thare fr abrahā

Melcha filia arā.

¶ Uxor nachor genuit. 8 filios. ut pz geñ. 22⁰. sed de vno. s. batuel fit psecutio pp̄ rebeccā vxorem ysaac.

Batuel.

Iste batuel ē fili⁹ nachor quez pperit ei melcha. h māsit post mortē pr̄is carram.

Labā

Hic ē laban fraľ rebecce cuz q̄ seruiuit iacob p duab⁹ filiab⁹. s. lia z rachel.

Hus.

Rebecca

Madian

¶ Circa istud tēp⁹ sodoma z gomorra ppter peccata sua horribiliter subuertunť.

¶ De hoc descēdit balaam z heliu.

De hoc descendit iob fm quosdā.

Hus.

Uxor loth retro respiciēs i salē repēte oūersa magno cōmonuit sacro: neminē in via liberatiōis preterita desiderare debere. hec aug⁹ de ciui. dei.

¶ Jupiter fabulat̄ cū iside ꝯcubuisse: ex q̄ diua q̄dā ples orta putat̄ a grossissimis plebib⁹: h̄ studiū fuit quorūdā maleficoꝝ talit̄ sua aut potentū stupra excusare.

Isis.

¶ Ista p̄mo dicta fuit Jo filia inachi: sȝ in egyptū nauigās: ibi lrās docuit ⁊ isis vocata est: ⁊ p magna dea colit̄ a stultis plebib⁹.

¶ Istis tp̄ibus pmethe⁹ frat̄ athlantis: p̄mo dict⁹ est fecisse hoies tū q̄ de rudib⁹ doctos fecit: tū q̄ legit̄ fecisse hoiuȝ imagines q̄s arte q̄dā deambulare fecit. ipse etiā p̄m⁹ annulū īuenit in q̄ gēmā inclusit: ⁊ i q̄rto digito portari iussit, ppt̄ venā cordis q̄ illuc tēdit.

Phoroneus.

¶ Iste p̄m⁹ i grecia instituit iudicia: legesq̄ ꝯscripsit. hic habuit frēm q̄ meses ⁊ ānos docebat obseruare ⁊ sacella ꝯstituit ad colendos deos: ppter quod a rudi pp̄lo inter deos cōnumeratus est: ⁊ ei boues imolabant: dictus est phegous.

Inach⁹ p̄⁹ argiuoꝝ rex

¶ Hic orit̄ regnū argiuoꝝ siue grecorū: vbi primo inachus regnuit: ⁊ durauit vsq̄ ad tempora delbore.

¶ Cochines rodū ꝯdiderunt.

Xerses septim⁹

¶ Hic dr̄ xerses antiqu⁹ q̄ ⁊ bale⁹ vocat̄: sub quo natus est iacob: regnāte tūc apud sichionios thuriaco queȝ q̄dā thurimachum scribunt.

Armamitre. 8.

¶ Hic ē s̄m augꝰ. 8⁹ rex assyriorū sub q̄ deus apparuit isaac pmittēs ei q̄ pmiserat pr̄i eius regnante apud sichionios leocippo etiā. 8. rege.

Belocus. ix.

¶ Sub isto beloco nono rege assyrioꝝ locut⁹ est dn̄s ad iacob repromittens ei que promiserat pr̄ibus suis: q̄ sunt hec duo. s. possessio t̄re pmissionis. i. chanaan: ⁊ bn̄dictio oiuȝ gentiū in semie ipsi⁹: qd̄ est xp̄s dominus.

¶ Athlas etiā his tp̄ibus p̄m⁹ astrologiam inuenit.

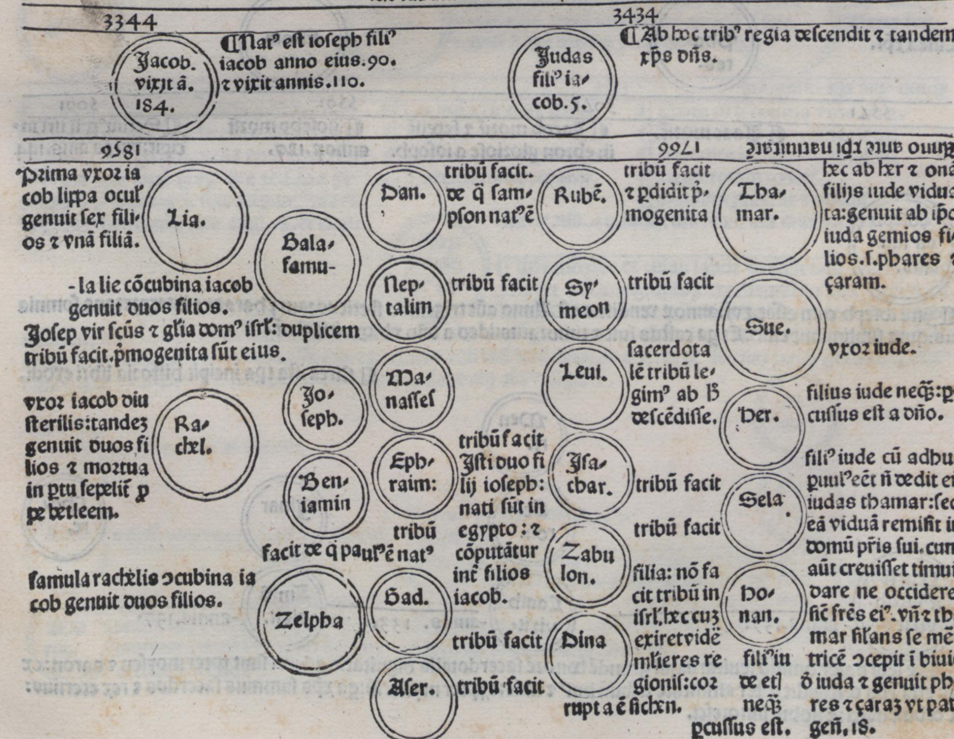
¶ Diluuiū in achaia: tp̄e ogigij regis.

Minerua.

¶ Hec apud lacuȝ triconide post istud diluuiū p̄mo apparuit: ⁊ p̄les artes inuenit ibi: ⁊ p̄cipue lanificiū: ⁊ dea facta est s̄m erroꝛē gentiliū.

¶ Apud egyptū: fuit insolita fastidiendaq̄ vbertas. Deinde iugis ⁊ intolerabilis fames: cui ioseph diuina puisione subuenit.

Abraham moritur ⁊ sepelitur in hebron.

3344 — 3434

Jacob. vixit ā. 184.

¶ Nat⁹ est ioseph fili⁹ iacob anno eius. 90. ⁊ vixit annis. 110.

Judas fili⁹ iacob. 5.

¶ Ab hoc trib⁹ regia descendit ⁊ tandem xp̄s dn̄s.

Anno ante xp̄i natiuitatē — 1766 — 1856

Lia. — Prima vxor iacob lippa ocul' genuit sex filios ⁊ vnā filiā.

Balasamu- la lie cōcubina iacob genuit duos filios.

Dan. tribū facit. de q̄ sampson nat⁹ ē

Neptalim tribū facit

Josep vir scūs ⁊ glia dom⁹ isrl': duplicem tribū facit. p̄mogenita sūt eius.

Manasses

Ephraim: tribū facit. Isti duo filij ioseph: nati sūt in egypto: ⁊ cōputātur int̄ filios iacob.

Rachel. — vxor iacob diu sterilis: tandeȝ genuit duos filios ⁊ mortua in ptu sepelit̄ pe betleem.

Joseph.

Beniamin tribū facit de q̄ paul⁹ ē nat⁹

Zelpha — famula rachelis ꝯcubina iacob genuit duos filios.

Gad. tribū facit

Aser. tribū facit

Rubē. tribū facit ⁊ pdidit p̄mogenita

Symeon tribū facit

Leui. sacerdotalē tribū legim⁹ ab h̄ descēdisse.

Isachar. tribū facit

Zabulon. tribū facit

Dina filia: nō facit tribū in isrl'. hec cuȝ exiret vidē mlieres regionis: corrupta ē a sichen.

Thamar. hec ab her ⁊ onā filijs iude viduata: genuit ab ipo iuda gemios filios. s. phares ⁊ ç aram.

Sue. vxor iude.

Her. filius iude neq̄: pcussus est a dn̄o.

Sela. fili⁹ iude cū adhuc puul⁹ eēt n̄ dedit eū iudas thamar: sed eā viduā remisit in domū pr̄is sui. cum aūt creuisset timuit dare ne occideret̄ sic frēs ei⁹. vn̄ ⁊ thamar silans se mētricē ꝯcepit i biuio ō iuda ⁊ genuit phares ⁊ çaraȝ vt patȝ gen̄. 18.

Honan. fili⁹ iude et neq̄ pcussus est.

¶ Iste serapis tertiꝰ rex argiuorū fuit: dictꝰ apis cū i egyptū nauigio venisset et ibi mortuꝰ fuisset factꝰ ē a ceca gēte diuꝫ maximꝰ egyptiorꝫ deꝰ. Tūc etiā mirabilis supstitio incepit de boue discolore: quē apē vocabāt: eo ꝙ vnus colereẗ: ꝛ illo mortuo: demones vitulū similē ibidē pcurabāt ad decipiendum rudem populū. Inde venit ꝙ filij israel silr delyrabāt. ut pꝫ. Quid hac stultitia miserabilius in homine rationali:

Sperapis.

¶ Iste argꝰ q̄rtꝰ rex argiuorꝫ fuit: ex cuiꝰ noīe illō regnū nomē accepit. Hic pꝰ obitū: deꝰ haberi cepit: templis ꝛ sacrificijs honoratus. Hoc tpe grecia segetes habere cepit: delatis aliunde seminibus.

Argus

¶ Omogirꝰ primꝰ ad aratꝫ boues iunxit.

¶ Corinthꝰ cōdiẗ.

¶ Athenas cicrops cōdidit: ꝛ ex minerua nomen accepit. Hec ciuitas nutrix liberaliuꝫ artiū: ꝛ multorꝫ phorꝫ fuit: tn̄ ludificantibus demonibꝰ: supstitiosa effecta ē. vide i augꝰ. 18. de ci. dei. mirabilē fabulā.

Reges assyriorꝫ

Baleꝰ.

¶ Iste fuit decimꝰ rex assyriorꝫ: sub quo mortuus est isaac: regnāte tūc apud sicibionios messapo nono rege.

Amithus.

¶ Apollo delphicus clarꝰ habeẗ: ꝛ pꝰ mortem deus habitꝰ est. Hic etiā diciẗ phitonꝫ artē illā magicā inuenit: que diciẗ phitonica: de q̄ fit mentio in sacra scriptura.

¶ Iste fuit xijꝰ rex assyriorꝫ: sub quo mortuꝰ ē ioseph regnāte sicbioniorū plēmeo. xj.

¶ Athlas magnꝰ astrologꝰ qui ꝛ celū humeris portasse diciẗ ꝓp̄ peritiā astrorum.

Pharao nephres.

¶ Iste pharao rex egypti suscepit ioseph: ꝛ exaltauit eū ꝓp̄ somniorꝫ intꝑtationē. vide pulcherrimā historiam Gen̄. 14.

¶ Mercuriꝰ multarū artiūpitꝰ claruit: q̄s hoībꝰ tradens deꝰ credebaẗ.

Pharao ānophis.

¶ Iste pharao igrabat ioseph: ꝛ iussit submergi pueros: ut habeẗ exodi p̄mo.

¶ Memphis conditur ciuitas egypti.

Ano mūdi. 3445 3495 3544 3594

Linea xpi.

Phares.

Esrom

1755 1705 1655 1605

¶ Isaac moriẗ.

¶ Jacob moriẗ ꝛ sepeliẗ in ebron gloriose a iosoph.

¶ Joseph moriẗ annorꝫ. 120.

¶ Seruitꝰ ꝓpli isrl incipit: durās ānis. 144

Joseph vir sanctus.

¶ Iste ioseph cum esset. xvj. annorꝫ venditus est. Anno aūt trigesimo stetit coram pharaone interpretans somnia eis: qui ꝛ sublimauit eum. Et q̄a castus fuit ꝛ timoratus: ideo a dn̄o vbiqꝫ dirigebaẗ.

¶ Circa ista tp̄a incipit historia libri exodi.

Menri.

Hesron.

Isuar

Chore.

Leui filiꝰ iacob vixit - annis. 137.

Caath vixit - annis. 133.

Amrā vixit. - annis. 137.

¶ Iste leui pater omniū leuitarū: qui grandē honorē sacerdotalis dignitatis adepti sunt ꝓpter moysen ꝛ aaron: ex his etiā xp̄s descendit ꝓpter affinitatē tribuū huiꝰ ꝛ iude: ꝛ ꝓpter mysteriū: q̄a xp̄s summus sacerdos ꝛ rex eternus: sic debuit nasci: ꝛ nobis innotesci.

¶ Hic oriť regnū athenienſiū: vbi pm⁹ iste cicrops regnauit: q multas ſupſtitiones instituit nūq̄ antea in grecia viſas: ab hoc primū īcipiť deus predicatur: eiq̄ bouem offert.

Cicrops p mus rex athenieſiū

¶ Bos in egypto exit de flumine in ſesto ſerapis: ⁊ eleuať in aere: ⁊ rurſū intrat: ⁊ non cōparet: ⁊ p deo coliť a ſtulta plebe.

Saffr⁹.

¶ Diluuiū deucalionis factū i theſſalia: ⁊ fetontis fabulaꝝ incendiū ⁊ vocať ideo deucalionis: q̄a i ei⁹ regno maxime fuit.

¶ Iste fuit 14⁹ rex aſſyrioꝝ ſub q̄ nat⁹ est moyses in egypto regnāte ſicbionioꝝ. 12. orthopole: ⁊ argiuorū. 5. criaſo.

Pharao boc chozis

¶ Filij iſrael ſūt i magna tribulatiōe ⁊ ſeruitute.

¶ Lacedemon conditur.

¶ Nota q̄ ſm augustinū: circa iſta tp̄a: multa mēdacia ⁊ fabuloſa ānotanť a grecis histoziographis que coiter multo minora ſunt q̄̄ fama iactanť: de modico negocio magna p̄dicant.

¶ Liberpater vinū inuenit p̄mo i grecia: ⁊ argos ↄdidit: ipſe ē dionyſius bacbus fili⁹ ſemele regis thebeoꝝ: ⁊ p deo cult⁹ eſt.

¶ Hercules antheū vicit. Nota ſm aug. plures fuerūt hercules ⁊ liberipatres quos indoctum vulgus: aut putauit: aut voluit deos fuiſſe.

Aſchaades.

¶ Apteros rex crete: primo mellis colligē di vſū inuenit. Hui⁹ filia ex inceſtu cōcepit: de quo mirabilia narrať. Et p⁹ ibi idē filius regnauit: ⁊ dictus fuit auidis. leges fecit: ⁊ boues aratro primus iunxit.

¶ Sub isto moyses eduxit populū de egypto. Rexit tunc apud ſicbionios marat⁹: apud argiuos triopas: nouiſſimo tempore cicropis athenienſis regis primi.

¶ Iste pharao nonus a neſre: non audiuit vocē dn̄i nolens dimittere filios iſrael: q̄re decē plagis attrit⁹: poſtea cū ſuis in mari rubro ſubmerſus fuit.

3944 — 3688

Arcan

Aminadab.

¶ Iste aminadab: prim⁹ p⁹ moyſen fide plena ingreſſus ē mare rubrum alijs trepidantib⁹ ꝓpť quod regalē stirpē meruit procreare.

Naaſon.

Princeps tribus iuda in deſerto fuit.

1555 — 1511

¶ Job vir ſcūs: ⁊ patiētie ſpeculū circa hec tp̄a naſciť de linea nachoz fris abrahe: vixit ānis mult[is]: q̄a p⁹ flagella vixit ānis. 140 ⁊ hec ē poſitio aug. greg. lire ⁊c. ſ. ēt̄ia generatiōe p⁹ iacob: ⁊ ſic fuit ↄtēpane⁹ moyſi licȝ diu p⁹ eū vixerit. vide aug. 18. de ci. dei

¶ Lex dať in monte ſyna.
¶ Liber leuiticus ſcribiť.
¶ Liber numeroꝝ p̄mulgať.
¶ Tabernaculū p̄parať.

¶ Core cū trecentis viris periť.
¶ Datban ⁊ abyron abſorbenť.
¶ Et multa milia p̄ſternunť ⁊c.
¶ Deuteromiū ſcribiť.
¶ Balaam p̄phetat ⁊ occidiť.

Moyſes primꝰ iudex: annis. 40. iudex fuit: vixit aūt annis. 120.

¶ Iste moyſes de cuius laude reſonāt celū ⁊ terra: oīu ꝓphaꝝ ⁊ histoziographoꝝ excellentiſſim⁹ fuit. Deū vidit facie ad faciem clare: q̄d de nullo alio preterq̄̄ de paulo ap̄lo ſcriptura teſtať in hac fragili carne. Rō eſt vtrobiq̄ eadē q̄a ſūt duo p̄reſfamilias: ille circūciſiōis: iſte in p̄putio: dantes teſtimoniū de diuina eſſentia: ⁊ docentes vnū deū verū colendū eſſe. Ergo iſti duo tanq̄̄ primicerij debebant prius videre: vt poſtea legitime teſtificare poſſent: alij aūt in figuris.

Moyſes. naſciť ⁊ ponit in aquam.

Aarō naſciť ante moyſen annis tribus

Aaron p̄m⁹ pōtifex. vixit annis. 123.

¶ Iste aaron a deo vocatus: digne ſūmū ſacerdotiū ſibi aſſumpſit: ⁊ teſtamētū eťnū ſibi ⁊ filijs ſuis statuiť. moriť ānoꝝ. 123. ⁊ ſepeliť i. mōte hoz. filiuſq̄ ei⁹ eleaçarus in pontificatu ſuccedit.

Maria.

¶ Iſta maria ꝓphes fuit. carmē cecinit. lepzoſa fuit. 7. dieb⁹ ꝓpter murmur. moriť i cades deſerti ſin ⁊ ibidem ſepelitur.

Itbamar.

Eleaçar.

Nadab.

Abiu.

Iſti duo offerentes ignez alienū: pcuſſi ſunt a dn̄o.

¶ Circa istud tempus inceperūt reges in italia regnare: ⁊ multotiēs noīa variarūt: ex quib⁹ romanoꝝ ꝓpago clarius deducit.

¶ Iste ianus p̄m⁹ oiuz regū italie dr̄ fuisse fili⁹ noe: q palatiū extruxit qđ dr̄ ianiculuz ⁊ p⁹ p magno deo habit⁹ fuit: duas facies ei figurātes: ⁊ i p̄ncipio āni ei⁹ festū celebrantes: qn eēt finis p̄teriti: ⁊ pncipiu futuri āni. Inde ianuarius mensis dictus est.

Reges italie. — Janus — Saturnus pr̄ iouis. — Picus.

¶ Italus rex iuxta albulā fluuiū. i. tyberī ciuitatē ɔdit: vbi p⁹ roma ɔdita fuit: a q̄ tota italia nūcupata fuit.

¶ Iste saturn⁹ de creta insula dr̄ venisse i italiaz ⁊ ibi regnasse: quē delir idolatre: mira cecitate hoiem fuisse negāt: cū tñ cū regnasse dicāt Et prim⁹ stercus sup agros p̄ijcē docuit: quare etiā sterc⁹ dr̄: ⁊ romani stercoriani p⁹ dicti sūt: ⁊ etiā saturniani. Et iste p̄m⁹ nūmos aureos instituit: ⁊ ab indocta ⁊ rustica multitudine de⁹ appellat⁹ est

¶ Iste pic⁹ satni fili⁹ primus rex laurētū fuit: q bellatō egregi⁹ ⁊ augur- fuit ⁊ int deos nūerat⁹ ē.

¶ Iste fuit octauus rex assirioꝝ: sub quo mortu⁹ est iosue: regnante apud sicbionios. 16. corace: apud argiuos decimo danao: apud athenienses. 4. erictbonio.

Reges assirioꝝ. — Amict⁹ — Lāpares.

¶ Cadmus cōdit thebas: regnās ibi: ⁊ grecas lrās iuenit

¶ Fenix venit i tyrū ⁊ sidonē ⁊ regnauit ibi: ⁊ vsū lrāꝝ tradidit eis: ⁊ coloris fenicei q̄ capitalia facerent.

¶ Iste ē. 23. rex assirioꝝ: sub q̄ historia delbore ānotat̄ ſm augl. ⁊ regnuz argiuoꝝ defecit.

¶ Trois in dardania regnat: ⁊ troiā cōdidit.

¶ Fabule multe a grecis annotant̄.

¶ Sibylla erithrea in babylone orta: multa ꝓphetat de regno iudeoꝝ: ⁊ troia subuertenda: ⁊ de xp̄i incarnatione: ⁊ beata virgine maria.

¶ Erictbonius atheniensiū p̄nceps: p̄m⁹ i grecia q̄drigā iūxit.

¶ Mercurius: lyrā condidit.

¶ Sibylla samia femonoe dicta apte ꝓphetat de xp̄o: ⁊ de paupcula eius matre.

Anno mūdi. 3725. 3775 3825

Linea xp̄i. — Salmō Raab. ei⁹ vxō — Booç fili⁹ sal ō raab — Booç.

¶ Rechab ō quo descēdit stirps valde religiosa hoc tpe fuisse credit̄. ipse aūt de ietro cognato moysi descendit: ⁊ cōuersus fuit ad iudaismū.

1474 1424 1374

¶ Moyses morit̄.
¶ Jordanis siccatur.
¶ Jericho capitur.
¶ Sol in celo imobil' stat.

¶ Hic ſm quosdā texit̄ historia destructionis beniamin ⁊ gabaō: ꝓp̄t stupri crimen.

¶ Nota q̄ hic fit salt⁹ p euāgelistas vsq̧ ad booç: ⁊ obeth qa ad min⁹ int eos fluxerunt anni. 227. quod tēp⁹ ad vnū hominē referri nō potest: ⁊ iō hic ponūt̄ quinq̧: magis ad denotandū tempus q̄̄ rem gestam ✠

A iosue vsq̧ ad aiotb āni. 40. de tribu iuda: de beniamin.

Sangar 5⁹ — Hic nō interponit̄: qa ānos nō habet de effraim

Iudices — Josue. secūd⁹. — Othoniel. t̄tius. — Aiotb: 4⁹. ānis 8 — Delbora. 6⁹ an. 40.

¶ Iste iosue vir bellicosus fuit. p̄mo i deserto amalech vicit. p⁹ mortē moysi a deo iudex ɔstitutus fuit sup isrl': ut t̄rā pp̄lo diuidēt. Cui⁹ bella ⁊ opa ⁊ religiosa mens: i libro suo descripta sūt.

¶ Iste othoniel frat caleph iunioris: liberauit isrl' de opp̄ssione regis mesopothamie: quē pcussit. Ipse accepit axā in ɔiugē: que petiuit irriguū superi⁹: ⁊ inferi⁹ a pr̄e suo caleph. ut pȝ iudicū p̄mo.

¶ Iste aiotb pcussit eglon regē moab: ⁊ liberauit isrl'. fuit. n. vir fortissim⁹: ⁊ vtq̧ māu p dextera vtebat̄. P⁹ hunc fuit sangar: q pcussit ō philistijm. 600 viros vomē. iudicū. 3

¶ Ista delbora fuit mulier ⁊ ꝓp̄t gratiā ꝓphie delat⁹ est ei honor: ut iudicaret isrl'. Vñ de mādato dei vocauit baruch: ut pcuteret hostes isrl'. Et inualuerūt filij isrl' ɔtra iabin regez chanaā ⁊ cisarā p̄ncipē militie eius: ⁊ deleuerūt eos. iudicū. 4.

Pontifices. — Eleaçarus. — Phinees.

¶ Historia libri iudicū hic incipit.

¶ Historia libri iosue incipit.

¶ Iste eleaçarus 2⁹ pontifex: cū iosue diuisit israeli terrā: ⁊ ab eo descendunt pontifices vsq̧ ad xp̄m paucis exceptis.

¶ Historia ō idolo michee ſȝ expositores cōiter dr̄ accidisse p⁹ iosue in ill'. 8. ānis: ſȝ hebrei dicūt q̄ tpe othoniel.

¶ Iste phinees cū adhuc iunior eēt: çelauit p dño trāsfigēs luxuriātes: ⁊ ita placatus est dñs. Numeri. 25.

¶ Iste secundus rex laurētum fuit: qui etiā deus fuit illoꝝ: qui sic voluerunt uel putauerunt.

¶ Ex hoc latinoꝝ regnum dici cepit: ꝛ laurentum defecit.

Carmentis: filia euandri litteras latinas inuenit.

Faun⁹.

Latin⁹

¶ Sub isto dr̄ factū excidiū troie: forte prime ꝛ non secunde hoc tp̄e thola iudicauit israel.

¶ Occasio troianoꝝ belloꝝ orit̄ q̄ tā𝔮 scitilla mima fuit: eo ꝙ laomedon nō recepit herculē ꝛ iasonē cū honore debito: ꝛ ex tantillo tot creuerunt mala. Caueat sibi q̄sq; ait comic⁹.

¶ Anchises ex dea venere generat eneam qui regnauit in italia. hec fictitia deceptores rudiū populoꝝ confinxerūt: q̄bus sua stupra ꝛ adulſ̄ia palliarūt.

Thau ranus

¶ Sibylla delphica añ troiana bella vaticinata est de vbi icarnatione abs𝔮 maris coitu: ꝛ si h̄ vera sūt: tūc gētib⁹ apti⁹ q̄ȝ iudeis reuelatū ē mysteriū incarnatiōis: qḋ valde mirū videt̄: sil̄r dicendū videt̄ de iob.

¶ Sibylla phrigia fert̄ vaticinata fuisse anchise: ꝛ de flagellatione potentū terre: ꝛ de descensu dei de olympo.

¶ Laomedon rex troie occidit̄: ꝛ filia eius exionia capit̄ ꝛ in greciā ducitur: ꝓpter que secuta sunt bella grauissima ꝛ mala horrendissima. vide historiam troianam.

¶ Hercules iliū vastat: id est troiam cū iasone: que statim a priamo reedificata fuit. idem hercules. xij. facta ꝑegit. agonem olimpiacū constituit. multa bella confecit: ꝛ plurima mēdacia enormia de ipso conficta sunt. tandē post𝔮 multos suꝑauit: ipse morbū ferre non valens quo laborabat: sed ab eo suꝑatus flammis se iniecit: ꝛ mortuus inter deos translatus est.

3875 | 3925

Booz | Booz.

1274 | 1274

Anno ante xp̄i natiuitatē

✠ Dicit tñ nicholaus de lyra: ꝙ iuxta historie vitatē fuerūt tres booz sibi vicissim succedentes. Qḋ q̄a ex canonica scriptura nō patet: ꝑ solido astruere nō audem⁹. Hoc tñ certissimū est: ꝙ int̄ p̄ncipiū iudicat⁹ iosue: q̄ñ salmon accepit raab que genuit booz vs𝔮 ad natiuitatē dauid fluxerunt anni circiter. 367. vbi tñ nisi tres ab euangelistis generationes ponuntur.

de tribu manasse | de isachar | de galaad

Gedeō 7⁹ ān. 40

Abymelech 8⁹.

Thola 9⁹. ān. 33.

Jayr. 10. ān. 22.

¶ Iste gedeon ꝑcussit quattuor reges. s. oreb: zebee: zeb: ꝛ salmanā. ꝛ humiliat⁹ ē madian corā israel. iudicū. vj. vij. ꝛ. viij.

¶ Iste abymelech filius naturalis gedeon nō vocat⁹ a dño: sȝ maliciose igessit se ad p̄ncipatū occisis. lxx. fratrib⁹ suis: q̄re etiaȝ mala morte vitā finiuit. iudicū. ix. Nomē eni regiū sibi iniq̄ imponi iussit

¶ Iste thola redijt ad pristinū modū. s. q̊ iudices p̄erāt ꝑ modū directōis cō silij magis q̄ȝ dominij:

¶ Iste iayr habuit 30. filios q̊s p̄ncipes 30. ciuitatū ↄstituit ꝛ q̄a ipsa bona in silētio ꝛ pace trāseūt pȝ ꝙ i dieb⁹ istorū duoꝝ isrl̄ dño adhesit: ꝛ iō cuncta ꝓspe aduenerunt.

Abisue | Bocci.

¶ Sub hoc thola: fuit bellū laphitarū ꝛ centauroꝝ: qḋ scribit pale factū. p̄mo de incredibilibus libro. Notabiles fuisse dicunt̄: equites thessalorum.

¶ Helena rapit̃ a paride filio priami.
Ipsa aũt regina fuit vxor menelai regis.

¶ Hector ꝑmogenit⁹ priami tot⁹ legal̃: prudẽs fidelis: et incõꝑabilis fortitudinis et strẽnuitat̃

¶ Iste eneas post deletã troiã a grecis relegat⁹: venit in italiã cũ viginti nauibus: et plurima bella constituit. Hic fert̃ in coniugẽ habuisse filiã priami: eleusinaꝫ et deus fact⁹ fuit errore sulgi.

Eneas an. tribus

De hoc dicunt̃ descendisse iulius cesar: et octauianus augustus.

Ulixes vir facundissimus p⁹ multa maris pericula ad vxorẽ suã penelopẽ castissima ꝑuenit.

Rreges italie.

¶ Troianũ bellũ decẽnale famosissimũ.

¶ Priamus rex troie fili⁹ laomedõt̃ postq̃ꝫ ciuitatẽ mirabilit̃ extruxerat: bellũ inchoauit ꝯ grecos i malum suum.

¶ Agamẽnon rex frater menelai regis: toti⁹ exercit⁹ grecorũ dux bellat ꝯtra troiam: et tandem capit traditorie et scandalosissime.

¶ Greci pereũt miserabiliter post captã troiã: tam i mari q̃ꝫ in terra repatriando et ꝓditores affligũt. Infelicissimũ porro fuit hoc bellũ: vbi nemo laudẽ: oẽs damnũ reportarunt.

¶ Fabule stultissime de diomede et circe. vide augustinũ. xviij. de ciui. dei. O qualiter deceptus fuit homo.

Reges assyriorum.

Anthanis.

Sub isto bella troiana facta describunt̃: regnante apud athenienses mnesteo: apud sicbionios polisĩde.

¶ Troia vastat̃ atrocit̃: tradita ꝑ anthenorẽ et eneã viciosissime fracta fide.

¶ Era grecoꝝ ꝑncipalis. Propter hãc victoriã greci historias et alia facta ꝯscripserũt: ãno ꝑmo uel secũdo etc. post captã troiã: ipse ẽ terti⁹ ann⁹ abdon iudic̃ israel.

¶ Amaçones sut mlieres ferocissime: q̃ arma sumpserũt et horrendissima mala ꝑ centũ annos ꝑpetrarunt: tam in asia q̃ꝫ in europa vrbes delendo etc.

¶ Carthago prima cõdit̃ a carcedone tyrio. Ipsam sepe destructã ferũt: et iterũ redificatã.

¶ Francio et turcus troiani: fugiẽtes: duo regna constituunt: longe tñ post etc.

¶ Ephesus condita est ab andronico.

Anno mũdi. 3975 — 4025

Linea xpi.

Booç. — Obeth

1224 — 1174

Historia ruth.

Iudices

de galaad.	de iuda.	de çabulon.	de effraim.	de dan.	de leui.
Sine iudice ã. 18.	Iepte xj⁹. ã. 6	xij⁹. Abessõ an. 7.	xiij. Abialõ an. 10.	14⁹ Abdõ: an. 8.	15⁹. Sãson an. 20.	16⁹. Heli. an. 4.

¶ P⁹ morte iair filij isrl̃ pctis vetib⁹ addiderũt noua: et tradidit eos i man⁹ philistijm: et filioꝝ ãmon. 18. ãnis: et oppressi valde piecerũt idola. et clamauerũt ad dñm: tũc iepte facto sup se spũ dñi ꝑcussit regẽ ammon et seditiosos de monte ephraim: filiãq̃ꝫ vnicaꝫ stulte imolauit. iudicũ. xi. et xij.

Iste dicit̃ fuisse booç qui ruth in cõiugẽ duxit

¶ Sub istis trib⁹ tpa geta fuerũt: et iõ nihli nõbile actũ ẽ tunc in isrl̃. Et nõ q̃ istũ abialon. lxx. nõ hñt nec etiã tẽp⁹ sine iudice supra positũ: sꝫ ista tpa assignat iosue: q nõ hꝫ tp̃s specialit̃ distictũ fm hebraicã veritatẽ: et ita ꝯcorda supputationẽ ãnoꝝ fm quẽlibet: aliongn errabis etc.

¶ Iste sampson fortissim⁹ fuit et liberauit isrl̃ d manu philistijm et ꝓpter mirabilẽ ei⁹ fortitudinẽ putabat̃ fuisse hercules. Ei⁹ mirabilia opa: vide iudicũ. iꝫ. etc.

¶ Iste heli fuit iudex et pontifex et habuit hos duos filios: et quia nõ sufficient̃ eos corripuit. pit̃ cũ illis punit⁹ ẽ a dño: ut pꝫ. 3. regũ. 4.

Ophni.

Phynees.

¶ Incipit historia ꝑmi libri regũ tpe heli circa natiuitatẽ samuelis

Pontifices.

Ozy.

¶ Iste oçy de semie aaron ꝑ lineã eleaçari pontifex fuit: q̃ mortuo nutu dei transijt pontificat⁹ ad lineã de ythamar ãnis. 120. in qua heli prim⁹ sũmus sacerdos fuit: abyathar vltim⁹.

¶ Iste ascanius filiꝰ enee de creusa albā ciuitatē ꝯdidit ꝛ regnauit illic Unde ipse dictꝰ ē rex albanoꝝ ꝛ ꝯsequenꝰ posteri sui dicti sūt albani.

¶ Ab hͦ siluio enee de lauina filia latini reges seq̄ntes dicti sūt siluij. fuit enī silua nutritꝰ ꝛ venatiōe. hic natꝰ ē pꝰ mortē pr̄is sui: vn̄ postumꝰ enee dr̄: qa pꝰ humationē ipsiꝰ natꝰ ē. iux̄ illud virgilij. Tu posthuma ples.

¶ Iste eneas filiꝰ p̄dicti siluij posthumij regnauit ānis. 31. tp̄e s. saul.

¶ Iste latinꝰ siluꝰ regnauit annis. 50. tp̄e dauid.

Ascanius an. 28.

¶ Juliꝰ filiꝰ aschanij a q̄ iulioꝝ familia originem ꝛ nomē traxit. Albanoꝝ primus. Latinoꝝ tertius.

Siluiꝰ 29.

Eneas siluiꝰ 31

Latinꝰ siluius 50.

qntꝰ latinoꝝ rex

¶ Lacedemonioꝝ regnū p̄mū oriť: vbi p̄mū mnesteus regnauit.
¶ Corinthioꝝ regnū oriť: vbi p̄mū aletes regnat.
¶ Uenetie ꝛ padua extruūť a reliquijs troianoꝝ.
¶ Codrus rex athenienſiū: seipsū volūtarie morti tradēs: liberauit p̄p̄lm suū. Dignū exemplū paucis aut nullis imitandū p̄ncipibꝰ religt. Un̄ ob hāc mirā fidelitatē a s̄cis doctoribꝰ allegari solet: q̄si q̄dā figura xp̄i in eo precessisset.

¶ Hectoris filij tāq̄ꝫ veri heredes: iliū receperūt. i. troiam expulsꝭ posterꝭ ātenorꝭ.

Oneus

¶ Athenieſes pꝰ mortē codri magistratus h̄re ceperūt admistrāde reipublice.
¶ Carthago iteꝝ ꝯdita dicıť a didone regina: qa iā forte destructa fuerat.
¶ Homerꝰ hͦ tp̄e fuisse putať q multa mēdacia ꝯscripsit: sic̄ sibylla erithrea p̄p̄hauit. Alij dicunt ꝙ tp̄e achaz.

¶ Amalech deleť p saul: ꝛ desinit esse p̄p̄l's sic̄ p̄dixit moyses exodi. 17

Iste oneꝰ 2ꝰ rex assyrioꝝ sub q̄ cessauit regnū sicbioniōꝝ: qđ stetit ānis. 958. regnāte athenis melāchō 16. tp̄e hely.

¶ Anglia q̄ oli albion: nūc circa istud tēpꝰ britania nūcupari cepit: a bruto romano uel potiꝰ italico obtineť. ipse enī fugatꝰ a suis ad troiā iuit collecto exercitu de religis troianoꝝ pꝰ grādia bella filiā regꝭ grecoꝝ accepit vxorē. Deinde p maria vagādo locū aptū querētes: casu venerūt in angliā insulā optimā: ibi deletis paucis gygantibꝰ tp̄e heli sacerdotꝭ deinceps tenuerūt vsq̄ꝫ ad tp̄a sergij pape circa annos dn̄i. 690.

4075

¶ Iste dauid rex 2ꝰ isrl': vir ſm cor dei electꝰ: in regē vnctus est i adolescētia per samuelē: pꝰ morteꝫ saul regnūit ānis. xl. cuiꝰ op̄a plīma i p̄ꝰ ꝛ 2ꝰ li. regꝭ. scp̄ta sť.

Jesse. ysai. pr̄ dauid.

1124

Hic incipit q̄rta etas mūdi: durans vsq̄ꝫ ad trāsmigratiōeꝫ babylonis: ꝛ hꝫ annos 485.

1074 Dauid secundꝰ rex ānis 40.

4125

¶ Iste dauid q̄si quidā stupor i humano relucet gnē: in q̄ vnq̄ꝫ hͦ ꝯuerūt: tāta sublimitas ꝛ hūilitas tāta: tāta strenuitas: tā ta mititas: tā grādis seculariū cura tā pura ꝛ deuota sp̄ualiū ꝯtēplatio: tot hoīes p imere: tot lachrymas fundere.

Anno ān̄ xp̄i natiuitatē.

¶ Iste iesse fuit binomiꝰ: qa etiā dictꝰ fuit isai pať dauid: de q̄ multotiens fit mētio in sacra scriptura: qa xp̄s ab eo descēdit.

Saul p̄mus rex.

¶ Iste saul primus rex isrl' regnūit āno vno: uel. xl. cū samuele: ꝛ fuit de tribu beniamin: q ante susceptū regnū electus ꝛ bonꝰ erat: sꝫ post miserabiliter defecit. Eiꝰ op̄a vide p̄mo regū. 9ͦ.

¶ Gad. ¶ Isti tres p̄p̄habāt tp̄e dauid
¶ Nabā ¶ Iste nathā fuit filiꝰ fratris
¶ Asaph dauid. ꝛ adoptiuꝰ isai.

Samuel ā. 40 cū saul

Achitob.

Achimelech

Abiathar.

¶ Iste abiathar fugit ad dauid ut in regū dr̄: ꝛ fuit gloriosus cūctis diebꝰ dauid ꝛ pontifex.

¶ Iste sanctissimꝰ vir samuel de sterili mr̄e natꝰ ministrauit corā dn̄o: a puericia vsq̄ꝫ ad seniū optime ꝯuersatꝰ: nō tn̄ fuit pontifex: qa non erat de semine aaron: sed chore. Uel ſm augꝭ. in libro retractiōnū fuit de aaron: sed nō filiꝰ secerdotis. Judicauit israel cūctis diebꝰ vite sue: qa vere fidelis p̄p̄ha dn̄i fuit: oibus amabilis. Reges vnxit duos. s. saul p̄mo: deinde dauid: nō tn̄ ut stati regnaret: sꝫ qn̄ dn̄s disponeret. Hic solus ꝛ moyses leguntˀ orasse p inimicis in toto veteri testamēto. vn̄ euangelicā p̄fectionē probanť impleuisse: etiā ante tempꝰ p̄mulgationis eiusdē. Uitā ipsiꝰ vide in p̄ncipio: ꝛ ꝯsequēter vsq̄ꝫ ad finē p̄mi li. regū.

¶ Iste achitob filiꝰ phinees filij heli fuit: pater achimelech: quē p̄cussit saul cū oi domo sua p̄pter dauid: ut patꝫ p̄mo regū. xx.

Zaraia.

Meraioth.

Amarius.

Achitob.

¶ Isti quattuor nō fuerūt sūmi sacerdotes p̄pter causam dictā: sed sadoch de eis descēdit: quē salomō ꝯstituit summū pontificē ſm verbū dn̄i in manu samuelis: reiecto prius abiathar de sacerdotio: qui fuit vltimꝰ de linea ithamar vt patꝫ. 3ͦ. regū. 2ͦ.

Secūdꝰ liber regū incipit a tp̄e dauid qn̄ cepit regnare

Iste alba silu⁹ fuit enee siluij fili⁹: sic dic̃ magister. Et dicit aug⁹. hic edificatã albã ciuitatẽ: a qua albani dicti sunt. forte ꝑus edificata: ꝛ h̃ instaurata fuit.

¶ Iste alio noĩe dict⁹ fuit egipp⁹: ꝛ regnauit ãnis 24. tp̃e roboã. alibi repperi ipsũ regnasse ãnis. 34 ꝛ fuit septim⁹ rex.

¶ Sam⁹ ꝯdita ẽ: ꝛ smyrna i vrbis modũ ãpliata Eutropi⁹ etiã vult istũ. 34. an. regnasse

Reges albani. in italia. — Alba. siluius ã. 04. — Athis. siluius ã. 24.

¶ Regina saba audita fama salomonis: venit videre eũ. Et qa fuit ꝓphetissa sibylla dicebat̃: qa ꝓphauit de ligno scẽ crucis: ꝛ de excidio iudeoꝝ. Fuit eni cultrix vni⁹ veri dei

¶ Templum salomonis.

¶ Era principalis hui⁹ historie sacre ẽ hec. s. fũdationis tẽpli. Ipse est ann⁹ 4⁹ regni salomonis p⁹ egressionẽ de egypto. 480. ut p3. 3º. regũ. 6º.

¶ De tẽpli dedicatiõe; ac ceteris festis iudeoꝝ ẽ notãdũ: q̃ ꝑmo habuerũt 7. festa. s. sabbatũ in qualibet septimana: neomeniã i ꝑncipio cuiuslibet mẽsis: pascha q̃rtadecima luna aprilis: pentecosten q̃nquagesima die p⁹ pascha i memoriã date legis: festũ tubarũ ꝑma die septẽbris i memoriã liberationis isrl̃: festũ ꝓpitiationis uel afflictionis decima die septembris: festũ scenophegie: qd̃ fictionẽ tabernaculoꝝ sonat q̃ntadecima die septẽbris; P⁹ea circa hec tp̃a supuenit festũ encenioꝝ: hoc est dedicatiõis templi. Deinde tp̃e hester festũ furim. i. sortiũ. Et hec notula valet ad intelligentiã scripturarum diuersarũ ꝛc̃.

¶ Sesag rex egypti ꝓspẽrat̃ in multis: ꝛ gentes bello supat: ꝛ contra roboam ascendit: post in hierusalem.

Reges iuda incipiunt.

Anno mũdi. 4165 — 4205

Linea xp̃i. — Solomon. an. 40. — Roboã an. 17.

¶ Israel in flore: ꝛ nec ãte nec post fuerunt huiuscemodi dies in israel.

Regnũ isrl̃ ex isto diuidit̃ a iuda.

1034 — 994

¶ Salomon iste rex pacis ex dono dei singularẽ habuit excellentiã vltra oẽs hoies q vnq̃ in mũdo fuerũt: in sapia: diuitijs: delicijs: ꝛ glĩa ac familiaritate cũ deo. Nam et si moyses ꝛ dauid: petr⁹ ꝛ paulus: hieronym⁹ ꝛ augustinus: ꝛ ceteri ꝯsiles eũ in sapia ꝛ scitate excesserũt. nõ tñ in glĩa ꝛ diuitijs. Itẽ q̃uis august⁹ ꝛ ceteri q̃dã anteibãt eũ in gloria: ptãte ꝛ diuitijs: nõ tñ i sapia ꝛc̃. ꝛ sic oĩa ista ꝯiunctim talit̃: nemo sicut ipse habuit. Et hic tant⁹ miserabiliter defecit ꝛc̃.

¶ Iste roboã successit salomoni pri suo i regno: sed in sapia nõ ita. Deceptus nãq̃ ꝯsilio iuuenũ amisit. x. trib⁹: eo q̃ imprudent̃ rñdit ꝓplo: ut p3. 3º. regũ. 12º. et. 2º. paralipo. 10.

Pontifices. — Sodoch filus achitob — Achimaas.

¶ Achias silonites ꝑdicit ierohoam q̃ sit regnatur⁹ sup isrl̃.

¶ Iste sodoch qa nõ declinauit ad ptẽ adonie: sed fuit cũ nathan p salomone: iõ i pontificatũ sublimatus fuit: reiecto abyathar de sacerdotio: ꝛ sic pontificatus redijt ad filios eleaçari

¶ Semeyas clar⁹ habet̃: q p⁹ea compescuit roboam ne pugnaret ꝯtra hieroboã: ꝛ scripsit gesta eoꝝ

¶ Addo ꝓpha clar⁹ habet̃: qui p⁹ ꝯtra vitulos ꝓphauit.

¶ Iste fuit fili⁹ sadoch. ut p3 ꝑmo palipo. 6º.

¶ Historia tertij libri regũ incipit a tp̃e qñ dauid mortu⁹ fuit: ꝛ salomon regnare cepit. vide ibi opa magna ꝛ multa ipsi⁹ vsq̃ ad caplm̃. xij. ꝛ a ꝑncipio secũdi libri palip. vsq̃ ad caplm̃. x. Nõ q̃ sic dic̃ aug⁹. 17. de ci. dei. Salomõ bonis initijs malos exit⁹ habuit. Quippe secũde res q̃ plerũq̃ sapiẽtũ aĩos fatigãt: magis huic obfuerũt q̃ profuit ipsa sapia: etiã nũc: ꝛ deinceps memorabil̃: ꝛ tũc lõge lateq̃ laudata ꝛ in reuelatiõib⁹ btẽ brigide legit̃: q̃ salomõ ꝛ aristoteles nõ sibi s3 alijs didicerũt. ¶ Salomõ ꝑfecit tẽplũ septẽ annis. ꝛ vij. º octaui ãni mẽse: dedicauit. Achias sylonites ꝓpha. salomõi regi ꝑdixit: q̃ ꝑ mulieres: a mandatis dñi declinaret. Ideo ab ipsis caueat vnusq̃sq̃.

¶ Reges israel incipiunt.

effrate⁹ ieroboã an. 22.

¶ Iste hieroboã fuit primo de familia salomonis ꝛ bonus: s3 fact⁹ rex: pessim⁹ idolatra fact⁹ est: ꝛ peccare fecit isrl̃ iducẽdo ꝓplm̃ ad idolatriã: ꝛ multa mala secuta sũt: imo pene totius ꝓpli destructio. Iste fuit figura machometi: ut patebit loco suo; sicut antiochus antichristi. ✠

¶ Anno qnto robo᷑: sisac rex egypti: expoliauit hierosolymis templū: ꝛ addo ꝓpha in samaria nat⁹ est. hic ad ierobo᷑ imolātē vitulis miss⁹ in sermone dñi venit: eāq3 imolātē arguit. hūc ad ꝓpria reuertentē: leo in via strāgulauit eo ꝙ propheta alius eum fefellit.

¶ Amri rex israel: emit montē samarie a somer: duobus talentis argētei. ꝛ edificauit eū. Hachiel de bethel. iericho instaurat.

Capis siluius.

¶ Iste fecit capuam in campania: ꝛ regnauit ibi annis. 28.

octauus latinoꝝ rex.

¶ De sanctoꝝ exemplis que iuxta decursū tpis fuerūt vicissi3 ꝛ nō simul dicit greg⁹ in moralib⁹: ꝙ mira dispēsatione diuinit⁹ actū sit: ꝛ qnq3 ad illuminandū noctē p̄ntis vite velut astra in hoc mundo radiarūt: donec verus lucifer. i. redemptor humani generis surgēt. Nā ad ondendā inocentiā venit abel: ad docendā actionis mūdiciā venit enoch: ad insinuandū longanimitatis spei ꝛ opis venit noe: ad manifestandū obedientiā venit abrahā: ad demōstrandū cōiugalis vite castimoniā venit isaac: ad insinuandū laboris tolerantiā venit iacob: ad rependendū p malo bona retributionis gratiā venit ioseph: ad ostendēdā mansuetudinē venit moyses: ad informandū ɔtra aduersa fiduciā venit iosue: ad ostendendā int̄ flagella patientiā venit iob: Et sic p3 quō in p̄stinis tpib⁹ admodū paru⁹ fuit numer⁹ ꝑfectoꝝ sed circa hec tpa ꝓphaꝝ valde creuerūt scitatis exempla: qn̄ etiā plures martyriçati feurūt p fide vni⁹ veri dei. Ecce q̄3 fulgentes stellas in celo cernimus: ut inoffenso opis pede: iter nostre noctis ambulemus.

4222 4225

Abyas an. 3.

Asa. ā. 41.

977 974 Anno ante xpi natiuitatē.

¶ Iste abias mixt⁹ erat: qa aliqn̄ bene se habuit: ut p3 in bello ꝛ sermone longo ɔtra exercitū isrl' in victoria diuinit⁹ data. aliqn̄ pessime: qa idolatrauit: ꝛ ob tā magnā ingratitudinē ꝑcussus a dño parū regnauit: ut p3 3°. regū. 9°. et. 2°. paral'. 13°. Sb h̄ fuit abymelech pōtifex

✠ Opera ierobo᷑am: ꝛ duritia mētis ei⁹ patēt. 3°. regū 12. ꝛ sequēti caplo. Et nota ꝙ istud exemplū ꝑniciosissimū fuit posteris ꝛ vsq3 hodie ē: ꝛ in futurū erit: qa plures querentes occasionē dñandi retrahūt subditos a iugo fidei: diuersu3 ꝛ alienū cultū instituendo: ut p3 p predictū machometū: ꝛ sequētes suos.

¶ Similiter greci volentes recedere ab obedientia ecclesie: sciēter prolapsi sunt in varios errores: nouum modū in diuino assumentes officio: ꝛ ob hoc miserabiliter sepius exterminati sunt.

Nadab fi. ierobo᷑. ā. 2

¶ Iste nadab icepit regnare āno secūdo asa regis iude: ꝛ fecit malū sicut p̄r eius: ꝛ percussit eū baasa ꝛ regnauit p eo: ut p3 3°. regū. 15°. c.

¶ Iste asa in principio regni ꝛ deinceps pene vsq3 ad. 36. ānū valde bene ambulauit: sicut dauid: ꝛ ꝑcussit ethyopes ɔ̄ se veniētes: ꝛ abstulit idola: sed post hec iniȷt fed⁹ cū rege syrie benadab ꝓpter baasa regē israel: qui incepit ascēdere ɔtra se: qd̄ displicuit dño: vn̄ misit ad eū ꝓpha3 anani: quē stati incarcerauit: ꝛ iō doluit pedes: qa podagric⁹ fact⁹ est: ꝛ plagatus eadē pena qua ꝓpham vexauit: obiȷt ut p3. 3°. regl 15°. et. 2°. paralipo. 14°. et. 15°. ꝛ. 16. c°.

¶ Açarias filius obed: ꝓpha clarus habet̄: ꝛ de captiuitate predixit. 2°. paralipo. 15°.

¶ Anani ꝓpha: hic increpauit asa: ꝛ ideo incarceratur.

¶ Hieu fili⁹ anani ꝓpha mittit̄ ɔtra baasa regē isrl'. ꝛ martyrio coronat̄ ab eo ꝓpt̄ verbū dñi: ut p3. 3°. regū. 16°. c°.

de isachar.

Baasa. an. 24

¶ Iste baasa icepit regre āno. 3°. asa regis iude: ꝛ ambulauit in penas ierobo᷑: cui⁹ omnez domū ꝑcusserat de mandato dñi: nec audiuit hieu ꝓpha3 ut rediret: ut p3. 3°. regl. 15°. ꝛ. 16°. c

¶ Iste carpēt⁹ filius post regem capis regnauit annis.13. in italia tpe iosaphat.

¶ Iste tyberius regnauit annis.9. Et quia submersus fuit in tyberi fluuio: qui antea dict⁹ fuit albula: iō ab eo nomen accepit.

Reges italie — Carpetus filuius. — Tyberius filuius.

¶ Circa hec tpa scōꝝ doctoꝝ scripta q̄ vidi: gentiliū historias nō cōmemorāt: ꝛ puto illā forte causam: ꝙ ad intellectum sacre scripture nihil ꝯferāt: vnde vsq̄ ad sardanapallū vltimū monarchā assyrioꝝ nullam mentionē faciūt de alijs in remedijs. Et nota ꝙ quibusdaȝ impitis mirū valde videt̃: quare sancti viri sic diligent̃ scrutati sūt historias gentiū: cum tñ in scriptis suis moneāt nos sursū coꝛ habere: ꝛ terrena fastidire: iuxta illud. Nō loquet̃ os meuȝ opa hoīuȝ. ꝛ illud. Laudē dñi loquet̃ os meū. Pro quo est aduertendū: ꝙ multiplex necessitas eos ad hoc cogebat. Fuerunt eni qdā heretici ꝛ gētiles: qui sacrā scripturā calūniabant̃: q̄si falsa esset: eo ꝙ indebite assignarēt decursū temporū: ꝛ multa dixerūt facta esse alijs tpibus q̄ȝ ipsa narraret. Sed postq̄ȝ hieronym⁹ ꝛ alij intelligentes applicassent simul historias: patuit ignauia eoꝝ: eo ꝙ optima cōcordia fuit: sicq̄ȝ factū est: ut sacre scripture: nouū testimoniū accederet de inimicis: quod firmissimū est: quo tñ nō indiguit: q̄uis vtile fuerit ꝓpt̃ inpfectos. Alia necessitas idē expetijt: ꝓpt̃ idolatriā destruendā. Quia eni tota simul gentilitas falsos deos coluit: necesse fuit indagare origineȝ illius erroris: ut manifeste possit improbari cult⁹ ille vanissim⁹ ipioꝝ demonū: sic late pȝ p augustinū in libris de ci. dei. ✠

Ano mūdi. 4204 — 4266

Linea xp̄i — Josaphat. ā. 25

¶ Numer⁹ bellatoꝝ in hierusalem 1260. milia except| q̄s ill' posuit rex in vrbibus iuda. Omnes hi ad manū regis.

096 — ƐƐ6

¶ Iste iosaphat satis bon⁹ fuit ꝛ gloriosus: diues: ꝛ deuot⁹ in via dñi nec aliqd mali de ipso legit̃: nisi ꝙ impijs regib⁹ isrl' q̄nq̄ȝ prebuit auxiliū: ꝛ quedaȝ parua alia: ꝛ iō dñs fuit cū illo: ꝛ pacem dedit: ꝛ pugnauit p eo: ut pȝ. 2. palip. 17. cū trib⁹ sequētib⁹. c.

¶ Iste fuit fili⁹ achamias. Porro p̄mo palip. 6. vbi ponit̃ catalog⁹ pontificuȝ iste açarias genuit ioannā: ꝛ regū. 4°. dr̃: ꝙ ioiada isti successit. forte binomi⁹ fuit: vel ē viciū scriptor|

Pontifices. — Açarias.

¶ Elias thes bites de t̃ra arabū: de tribu aaron pphta magn⁹ claret scitate vite: ꝛ miraculoꝝ glīa: h regū malle⁹ fuit: q etiā in paradisū curru igneo subuect⁹ ē: ut pȝ. 3°. regū. 17°. Ipse dicit̃ duplicē spm̄ habuisse. s. pphetie ꝛ miraculoꝝ: q etiā requieuit sup eliseum.

¶ Iste hela āno. 16. asa regis iude cepit regn̄re: ꝛ pcussit eū çamri cū oi domo pr̄is sui: ut pȝ. 3°. regū. 16°.

¶ Samaria condit̃.

¶ Jericho extruit̃.

¶ Fames mag̃ in isrl': iux̃ vbū elie.

Reges israel — Hela ā. 2. filius baasa. — Zamri diebus 7. — Amri: ān. 12. — Achab fi. amri. an. 22.

¶ Iste paup hō tot⁹ deui⁹ erat valde instabilis: puerilit̃ mitis: ꝛ furiose strēnu⁹ icepit regn̄re. 38. āno asa: ꝛ sup oēs q an̄ eū fuerāt iniq̄ egit. si habuisset sp bonā directionem: multa mala nō fecisset: sȝ impia iezabel pl⁹ regn̄bat q̄ȝ ipe: ꝛ impulit ipsū ut sequeret̃ se.

¶ Iste çamri deleuit domū baasa: ꝛ stati p cussit eū amri: ꝛ regnauit pro eo.

¶ Iste amri āno 31. cepit regn̄re: ꝛ fecit malū sic antecessores sui.

¶ Micheas pph̄a de tribu ephrem: i morasti ort⁹: qm̄ peccātē achab sepi⁹ arguebat: ꝛ ipsū p̄dixit moriturū: sub iorā filio ei⁹: p̄cipitio valde porrecto iactat⁹ occubuit. ut patȝ 3°. regū. 22°.

Reges syrie — Benadab.

¶ Iste benadab fili⁹ tabrēmon filij oȝ ō regl syrie: iijt fed⁹ cū baasa rege isrl': ꝛ rupto federe illo: pcussit fed⁹ cū asa rege iuda ꝛ ex tūc turbauerūt reges syrie regnū isrl'. ut pȝ. 3°. regū. 15°.

¶ Jeçabel filia regl sydonioꝝ: vxoꝛ achab qdē toti⁹ malicie pdigiū: pph̄as dñi occidit ꝛ scīb nabath: ꝛ alia multa fecit mala: q̄ postea interfecta fuit p hieu.

Agrip pa siluius.

¶ Iste agrippa post tyberiū.40.ānis regnauit. His tpībus homerus fuisse in grecia phibet᷑.

✠ vbi lucide pbat ꝙ doctores gentiliū in ꝓprijs libris suis sibiipsi ꝯtradicūt:ꝛ pueriliter nimis ꝛ grosse ꝓcedūt:ita ut etiā phi ac ceteri virtuosiores vtriusq̃ sexus hoīes:eos verbis ꝛ scriptis redarguerēt: Tertia cā eque necessaria fuit:vacillatio infirmoꝝ adhuc in fide tpe primitiue ecclesie:q seducti sepi⁹ fuerūt a paganis:dicentib⁹ ꝙ meli⁹ esset colere idola q̃ xp̄m:qa tpe xp̄ianitatis semꝑ fuerūt difffortunia:ꝛ tpe cult⁹ deoꝝ magna ꝓsꝑitas:qđ oīno falsū fuit ut pꝫ ex ꝓprijs eoꝝ historijs:sicut orosius luculent᷑ pbat:ꝛ etiā aug⁹:filr ꝛ ambrosi⁹ ꝛc̄:qui oēs clare ostendūt ꝙ tpa xp̄ianitatis fuerunt multo gratiosiora q̃ idoloꝝ siue crudeliū demonū:ut infra patebit locis suis. Sunt ꝛ alie plres cause:que ex parte supra tacte sunt:ꝛ quedā infra dicent᷑. Uerū in omnib⁹ est bonū regire ꝯtemplationē:ꝛ pia mens vbiq̃ ꝓfecit:eo ꝙ diligentib⁹ deū oīa in bonū coopentur. De hac materia vide plenius in libris preallegatis.

¶ Israel ꝛ iuda:hoc inter se differūt:ꝙ oīs ppls prius appellabat᷑ isrl̄:ꝛ q regnabat de genē dauid in hierl̄m:appellabat᷑ iuda. Et qm̄ ab isrl̄ vituli aurei colebant᷑ in dan:ꝛ in bethel:ꝓpterea ab assyrijs primuꝫ capta ē samaria: nō tm̄ oīno deleta. Et multo p⁹ tpe:iudas a chaldeis ductus est in babylonē:qa minora pctā habuerūt. ¶ Tpe etiā hui⁹ iorā recessit edom:ne esset sub iuda. ¶ Abdias ꝓpha de tribu sichem in agro bethacharā nat⁹:discipul⁹ fuit elie.

¶ Iste ioram pessimus filius de bono patre:occidit frēs suos:ꝛ ambulauit in vijs regū isrl̄:ꝛ ideo miserabilirer plagatus in omnib⁹:infeliciter obijt:ut patet.2.paralipo.21°.

4291 — 4299 — 4300

Joraz ā.8.

¶ Athalia vxor eius filia achab naturalis ꝛ amri:mō loquendi cōi:qa auus ei⁹ erat.

Othoçiaz.açaias.ā.1°

Athalia.an.6.

insidie. insidie. Ista ꝑ tyrānidē inuasit regnū: occisa est.

908 — 900 — 899 Anno ante xpi natiuitatē.

¶ Iste othoçias fecit malū corā dn̄o sicut pr̄ ei⁹:ꝛ statim occisus ē a hieu:cū oī domo ahab. Athalia v̄o mr̄ ei⁹ audiēs mortuū filiū suū surripuit regnū: ꝛ occidit oē semē regiū:ꝛ regnuit sex ānis:ꝛ.7°āno ioiada pontifex fecit eā interfici:ut hr̄.4°regū.11°ꝛ.2°pal̄.22°ꝛ.23

¶ Iste ioiada inclytus fuit:ꝛ amouit athaliā ne regnaret suꝑ iudā:ꝯstituitq̃ ioas filiū iorā ꝑ ea.ut pꝫ.4°regū.11°ꝛ 2°paralipo.22°. Hic solus post moysen legit᷑ vixisse.130.

Josabet soror iorā vxor eius

Joiada vixit an 130.

¶ Joiada filius rechab clar⁹ sacerdos habet᷑:de his stirps valde religiosa descēdit: q tanq̃ ꝑegrini ꝯuersati sunt sine agris ꝛc̄. Et nō ꝙ rechab descēdit de ietro sacerdote madian cognato moysi.

¶ Eliseus ꝓpha filius saphath:de t̄ra rubēn:qui erat de abel : surrexit loco elie:duplici spū vtriusq̃ testamēti:timoris.s.ꝛ amoris predit⁹:q tam reprobis q̃ electis ꝑ oīa grat⁹ extitit ꝛ clarus v̄tutib⁹:ꝛ miraculis gloriosus:p̄mo miraculo aquā iericho sanat.vt pꝫ.4°regū.2°ꝛc̄.ꝛ morit᷑ āno.1153.p⁹ natiuitatem abrahe.

Ochosias ā.2. filius. — Achab.

Jorā. an.12.

¶ Iste iorā incepit regnare.18°āno regis iosaphat loco fris sui ochosie. hūc obsidebat benadab i samaria:ꝛ diuinit⁹ meritis elisei fuit liberat⁹.ut pꝫ.4°regū.6°7°ꝛc̄. sed qa secut⁹ fuit pctm̄ ierobořā:interfect⁹ē a ieu cū oī domo pr̄is sui:ut pꝫ.9°ꝛ 10.c.vbi supra.

Jehu. an.28.

¶ Iste iehu rex vnct⁹ a puero elisei: ꝑcussit iorā cū oī domo achab: ꝛ etiam ochosiā regem iuda:ꝛ destruxit domū baal ꝛ ꝓphas ei⁹ occidit:vn̄ meruit posteris suis regni sedē vsq̃ ad quartā generationē.ut pꝫ.4°regū.9°et.10.ſꝫ nō dimisit vitulos.

¶ Iste ochosias misit ad belçebub deū accarō ꝯsulēdū si posset sanari : ꝓpt᷑ qđ obijt iuxta v̄bū elie:ut pꝫ.4° regū pmo : cepit aūt regnare.17. āno regis iude iosaphat.

Azahel.

¶ Iste açahel exigētib⁹ demeritꝭ suis occulta dei iusticia ꝓmot⁹ fuit i regē syrie:ut affligeret filios isrl̄ ꝛ suā ꝓlongaret inīqtatē. Afflixit aūt isrl̄ vltra modum ut pꝫ.4°rege.10. Nemo igit᷑ glorie᷑ etiam si deo apte ad officia ꝓmouea᷑ cū nesciat qd in occulto dei tremendo iudicio de se diffinitū sit.

Tit⁹ liui⁹ vocat istū romulū. Eutropi⁹ vo: ꝛ alij qdā aremū
Reges italie.

Aremu⁹ l⁹. filui⁹. 12. rex.

¶ Iste aremul⁹ filui⁹ regnauit ānis .18. tpe ioas regis iude. Hic p̄sidiū albanoꝝ int̄ mōtes vbi roma nūc ē posuit. Hui⁹ fili⁹ fuit iuli⁹ pauus iulij proculi: q cū romulo romā cōmigrās: fundauit iuliā gente. Iste etiā ob impietatē fulmine ictus interijt.

¶ Ligurgus his tpibus floruit: q licz gētilis fuerit: tn̄ leges iustissimas nāli iuri ꝛ diuino ↄsonas lacedemonis dedit nec quicq̄ censuit: cui⁹ nō ipse exemplū pri⁹ daret. Auri argētiq̄ vsū: ꝛ omniū scelerū mām nō sustulit. Fūdos ciuz equalit̄ int̄ oēs diuisit: ut equata p̄rimonia neminē potentiorē altero redderēt. Cōuiuari oēs publice iussit: ne cui⁹ diuitie in occulto essent. Iuuenib⁹: nō amplius q̄ᷓ vna veste vti toto anno pmisit: nec aliquē culti⁹ q̄ᷓ aliū progredi voluit nec opulentius epulari. Emi singula nō pecunia: sed cōpatione merciū iussit: Pueros puberes nō in forū: sed in agrū deduci iussit: ut primos ānos nō in luxuria: sed in oi ope ac labore agerēt: nihil eos somnij cā substernere ꝛ vitā sine pulmento degere: nec prius in vrbem redire q̄ᷓ viri facti eēnt. Cōstituit virgines sine dote nubere: ut vxores nō pecunie cā eligerēt: seueriusq̄ m̄rimonia sua viri coercerēt: cū nullis dotis frenis tenerēt. Maximū honorē nō diuitū ꝛ potentū: sed senū eē ↄstiuit. Et qa he leges dure videbant̄: iureiurando eos astrinxit: ne qd de tam diuinis legibus mutarēt donec rediret: ꝛ sic extra patriā pfect⁹: volūtariū ppetuo duxit exiliū: ut suis legib⁹ etnitatē daret: Moriēs etiā p̄cepit ossa sua in mari pijci: ne si ad patriā deferri ↄtingeret: lacedemones se a iuramēto solutos esse putarēt. O hominē gentilē: q pene sol⁹ amputas ab oibus xp̄ianis etiā sanctis omnē supbiēdi mām. Nō gloriēt̄ martyres nostri: quasi aliqd magni p vita eterna fecerint qn̄ talia videm⁹ paganos fecisse ꝛc̄: vide augl. p̄mo. 2.° et 3.° de ciui. dei: ꝛ specialiter in qnto.

Anno mūdi. 4306

Reges iuda

Joas an. 40.

Hunc ioas cū patre açaria ꝛ amasia nepote: ob enormitatē scelerum ꝛ qa nec pat̄ filiusue aut quispiā eoꝝ nihil bonū habebat. Matthe⁹ euangelista: ipsos a dn̄i saluatoris generatione secludit.

Linea xp̄i.

568

¶ Iste ioas dū adhuc infans essz subtract⁹ fuit ab interfectione: que exercebat̄ ab athalia. Cū aūt esset annoꝝ septē: ↄstituit eū ioiada pontifex regē: ꝛ optime se habuit cūctis diebus: qbus rexit idē venerād⁹ sacerdos dn̄i: sed p⁹ mortē ei⁹ delinitus blanditijs magnatoꝝ: qui odio habebāt sacras cerimonias humilis obedientie mosaice legis: deprauatū est cor regis in interitū suū ꝛ illoꝝ: cunctis retro nationibus horrendū relinquētes exemplum: q̄ᷓsit graue piaculū: humilibus nolle ↄsentire. vide. 2. paralipo. 23.° et. 24.°

Pontifices.

¶ Zacharias fili⁹ ioiade lapidat̄ iussu regl ioas: int̄ altare ꝛ tēplū: ꝛ glorioso martyrio coronat̄. 2.° paralipo. 24.° increpauit eni ioas q̄ dereliquisset dn̄m.

Azarias.

¶ Iste aūt çacha. dicit̄ cognomēto in euangelio: fili⁹ barachie. i. bn̄dicti dn̄i.

¶ Iste açarias boni p̄ris bon⁹ filius: titulū laude dignū meruit: qa pro çelo legis constanter restitit osie regi iude: volenti sacrificare: ut pz. 2.° paralipo. 26.°

Reges israel

Joahas. an 17.

¶ Iste ioas valde attritus est cū tota gēte sua ab açahele rege syrie: ꝛ ideo deprecabat̄ dn̄m: ꝛ paruxillum releuatus est: ut pz. 4.° regū. 13.° ꝛ cepit regnare. 23.° anno ioas regis iude.

Reges syrie.

¶ Iste auētin⁹ silui⁹.37.ānis regnauit. ab h mōs auētin⁹: q nūc ps ē vrbis: nomē accepit in quo ⁊ sepult⁹ fuit: hūc dicit aug⁹.18. de ci. dei. etiā int falsos deos ānūeratū a stultis gētib⁹

Hic pchas fili⁹ auētini regnauit ānis.23. tpe osie reg iude: vnde virgili⁹ laudes ei⁹ extollit in hoc vsu. Proximus ille pchas: romane gloria gentis.

Auentinus siluius.

rex 13.

Prochas silui⁹.14.

¶ Notabile quoddā factū ac relatu dignū hoc tpe in britania fert accidisse. Fuit ibi rex qdā leyr noie. filijs carens: sz tres pulchras filias habens: qb⁹ regnuz diuidē cogitabat. ut tn sciret cui potiorē ptē daret: a singulis introgauit quātū ipsū diligerēt. Prima ⁊ secūda rnderūt sub iuramento: q pl⁹ q ppas aias. Tertia autē viddēs senē blandicijs credere: seriosi⁹ rndit: q ipsū ut patrē diligeret: neqz ut ampli⁹ introgarz ptinus subiūxit. quātū habes: tantū vales: tātūqz te diligo. Irat⁹ pater: duab⁹ regnū diuisit: tertiā aūt exheredauit: quā tn ppt nimiā pulchritudinē: rex francie sine oi dote in ɔiugē accepit. Senescēte aūt leyr a duab⁹ filiabus ac eaz maritis regno priuat: ⁊ intantū despicit q vix cū vno famulo ab ipsis teneret. Recordat⁹ igit pstine glie. ⁊ iniurie quā iuniori filie fecit: que sibi veritatē dixit: cū fletu in hāc vocē erupit. O filia qz vera sūt dicta q mihi rndisti. Quātū habes tantū vales: tantūqz te diligo. Dū igit habui qd dare potui visus sū eis valere: q nō mihi sed donis meis amici fuerūt. Interi dilexerūt me: sed magis munera mea. nam abeuntib⁹ munerib⁹: ⁊ ipsi abierūt. tandē cū nō haberet qd comederet aut indueret: ab ipsa iuniore filia clement suscipit: regnoqz gloriose restituit. Silia pl'a repies. Nota plerūqz dulciloquos fidelitate: fideles dulciloquio carere. ¶ Proca isto regnāte. Sydon argiuus: ⁊ mēsuras ⁊ pondera repperit. Cum apud hebreos baranas in iudea: ⁊ ieroboam in hierusalē regnarent.

4346 4375

Amazias an. 29.

Sine rege an. 13.

Anno ante xpi natiuitate 853 824

¶ Iste amasias bonis initijs malū habuit finē: qd cōe satis vsqz hodie in potestatibus apparet. Multos nāqz officiū destruxit: etiā notabiliter pbatos: cui⁹ exēpla hic sūt plima. hic etiā deos seyr adorauit ⁊c. ut pz.2. paralipo.25.

¶ Heliseus morit ⁊ ossa eius pphetant: qa mortu⁹ suscitat eorū tactu: ⁊ tres victorias habuit israel ɔtra syros meritis ei⁹. sepult⁹ ē i samaria.

¶ Nota q regnū iude p⁹ mortē amasie fuit.13. ānis sine rege: qd subtilit oportet accipe ex collatiōe ānoz regū isrl ⁊ iuda: qa amasias cepit āno.2º. ioas regis isrl: ⁊ osias fili⁹ amasie cepit āno.27º. hieroboā reg isrl: qd tēp⁹ extendit se ad.41. ānos: a quo subtrahe annos amasie: ⁊ sic manēt.13. qb⁹ osias puul⁹ erat: nec adhuc ad regnū apt⁹. Hoc aūt. lxx. ⁊ multe alie historie nō hnt: sz alibi hoc supplent: ⁊ fm h oz ɔcordare eas aliogn errabis q ad supputatiōz annorum. ⁊c.

¶ Ionas pphta fili⁹ amathi clar⁹ habet: ⁊ multa pdixit que non sunt scripta: Hic p⁹ hec mittit ad niniuē: ut patz in eius libro. Dicit aūt q ipsū helias suscitauerit a morte adhuc puerū.

- incepit regnare āno.15. amasie regis iude.

Ioas ānis 16

¶ Iste ioas pcussit syros trib⁹ vicib⁹ iuxta verbum elisei: ⁊ tulit vrbes de manu benadab filij açahelis ⁊ restituit regno suo. Ipse etiā afflixit amasiā nō volens: sed cōpulsus: supbiā ei⁹ humiliauit: ut patz.4º. regū.13. Et cepit regnare.37. āno ioas regis iude.

Hieroboā an 41.

¶ Iste ieroboam satis bellicosus ⁊ victoriosus fuit: ⁊ cōtriuit regem syrie: ⁊ restituit regnū isrl sicut pri⁹: insuper ⁊ damascū iux verbū ione pphe. Attende q sit instabilis stat⁹ regnoz. Isrl cōtritus vsqz ad nouissimū humiliat⁹ est valde: syri eleuati iā ab infirmis mirabilit depmūt: sic q fuit supra fit infra: ⁊ econtra q fuit infra ascēdit supra: ut p⁹ descēdat infra. hec ē rota volubilis hui⁹ tpis: ⁊ iō nō est mirū q pauci electi ad hoc assumūt a dño: ⁊ q viri sensati huiusmodi instabilitatis negociū totis virib⁹ fugere ɔtendūt. vide aug. de ci. dei i multis locis: si boni regnāt multis prosunt: si mali econtra ⁊c.

Benadab.

¶ Iste benadab fuit fili⁹ açahelis: ⁊ debet scribi p. d. fm hieronymū.

¶ Iste arbatꝰ vicit sardanapaliũ dñm suũ: ꝛ monarchiã eiꝰ p̄mꝰ destruxit ꝛ ad medos transtulit spe magis q̃ re: ga darius hoc post fecit.

Arbatꝰ p̄mꝰ rex medoꝝ. reg̃uit ãnis.28.

¶ Filiꝰ arbati primꝰ rex macedonũ fuit.

Macedõuz regũ oriẽ

¶ Charanꝰ p̄mꝰ macedonũ rex. reg̃uit annis.28.
¶ De h̄ regno descẽdit alexãder magnꝰ. Destruit aũt tp̄e onie põtificꝭ pij.
¶ Lacedemonioꝝ rege deficiunt: Lidorum incipiũt.

Arnulius siluiꝰ ã.43.

¶ Iste arnuliꝰ siluiꝰ regnauit ãnis.43 ꝛ frem suũ numitore de regno eiecit: ꝛ pꝰ ipse a romulo ꝛ remo fribꝰ geminis occisus est: ꝛ munitoꝛ restitutus fuit in regnũ suũ: qa fuit auus eoꝝ.

Reges italie. ¶ Monarchia assyrioꝛuz illa magna cessat: q̃ stetit vltra.1240.annos: ꝛ surgũt tp̄a horrẽda pene vsq̧ ad xp̄i natiuitatẽ: in q̄bus humanꝰ sanguis vltra q̃ credi pōt in oĩbus mũdi ptibus tanq̧ aqua effusus est: vide chronicã orosij libro secundo ꝛ aliorum.

¶ Spartani ipsi sunt lacedemones: p ãnos 50. cũ athenie͂sibꝰ crue͂tissima bella cõmittũt vbi sp̄ incerta victoria fuit. Terra: mariq̧ pugnatum est. ꝛc̄.

Reges assyrioꝝ

Sardanapallꝰ vltimꝰ -monacha assyrioꝝ.

Phul.

¶ Iste sardanapallus totꝰ viciosus fuit: pulumariaq̧ primꝰ repperit: hitu muliebri indutꝰ: int̄ mlieres delicijs vacauit. Ob hoc indignati vasalli eiꝰ: noluerũt ampliꝰ sibi obedie͂tiã seruare. aggressi etiã ipsũ debellarẽt: qd̄ cernẽs seipsũ ↄcremauit. Fuerũt tñ reges assyrioꝝ potentes sine monarchia vsq̧ ad destructionẽ niniue.

¶ Iste phul ꝛ seque͂tes recupare volentes monarchiã: nõ modice turbarũt terraz: ꝛ ascedit etiã ad isrl: ꝛ cepit thersam: ꝛ factꝰ ẽ manahen rex israel ei tributarius. ut habeť.4°. regũ.15°.

Ano mũdi. 4388 4414

Reges iuda

Linea xp̄i.

Ozias vl' azarias 52

¶ Horosius ãno añ vrbe ↄditã.64. nouissimꝰ apud assyrios regnit sardanapallꝰ vir muliere corruptioꝛ. Qui int̄ scorta regis: femineo habitu purpurã collo gestãs: a p̄fecto suo arbato: qui tũc medis p̄erat: inuisus atq̧ execrationi habitus: ex citis medoꝝ pplis: ad bellũ prouocatus ꝛ uictus: ardenti pyre se inierit ꝛc̄.

118 785

¶ Iste ozias fecit qd̄ bonũ erat corã dño: nec aliquid mali de eo scriptũ est: nisi q̧ adolere voluit incẽsũ sup altare thimiamitis: p̄hibente eũ sacerdote açaria: ppť quã inobedientiã pcussit eũ dñs lepra. ut pꝫ.2°. paralipo.26. Etiã tũc terremotꝰ factꝰ fuit: ꝛ cineres altaris effusi sunt.

¶ Esaias nobilis pp̄ha claret: vnus de q̃tuoꝛ principalioribꝰ: q euangelista magis q̃ pp̄ha dicit a scõ hieronymo: ppť euidentiã p̄ hie sue

Pontifices ¶ Osee pp̄ha primꝰ de .x. mittiť contra .x. tribus.
¶ Joel 2ꝰ de .xij. p̄phetat de iuda ꝛ futura eiꝰ tribulatiõe.
¶ Amos 3ꝰ ↄtra gẽtes multas pp̄hat: ꝛ spẽaliť 5̄. x. tribꝰ
¶ Abdias 4°. de .x. p̄phetat contra edom.
¶ Jonas mittiť ad niniuitas: qui audierunt eũ. sed israel nec multis credidit.

Amarias.

Reges israel

Sine rege. ã. 33.

Zacharias. filꝰ hier.

-robo ã mẽsibꝰ 6

Sellũ. mense vno.

Manahen an. 10.

¶ Hic regnũ isrl' fuit sine rege annis.33. qd̄ pꝫ ex collatione regũ iuda ꝛc̄.

¶ Iste çacharias cepit regnare ãno.38 osie regꝭ iude. ꝛ fecit malũ sic̄ p̄decessores sui. Et h̄ ẽ 4ꝰ pꝰ iehu ꝛ pcussit eũ sellũ: ꝛ regnauit p eo: q statim pcussus a manahẽ: regno ꝛ vita caruit: ut pꝫ.4°. regũ.15°.

¶ Iste manahẽ cepit regnare ãno.39. osie regꝭ iude feciťq̧ malũ corã dño. ꝛ tradidit eũ dñs in manꝰ regis assyrioꝝ: q indixit ei talẽta argẽti mille. ut pꝫ.4°. regũ.15°.

Reges syrie.

Raasiz

✠ Esaias pp̄ha missus ẽ cũ iasub filio suo in occursũ achaç: ut diceret ei ne timeret ꝛ coꝛ eiꝰ ne formidaret a duabꝰ istis candis titionũ fumigantiũ: quos vocat raasiz ꝛ phaee: eo q̧ in ipsis esset finiendũ: regnũ syrie. i. damasci. ꝛ regnũ samarie. i. x. tribuũ: que alio noie appellabať ephraim.

¶ Iste raasim rex syrie vastauit iudã tp̄e achaç: ppť qd̄ obsedit cũ teglatphalasar in damasco: ꝛ cepit ciuitatẽ: ꝛ ipsũ interfecit: ꝛ transtulit pplm: ut pꝫ.4°. regũ.16°.

¶ Oçias q ꝛ açarias duplici noie: ꝛ vno qdẽ atq̧ eodẽ tp̄e hesaiã. osee. ioel. ꝛ amos prophetasse: ex rebꝰ que ponũť in titulo cognoscimus: q̧ principiũ verbi dñi fuit in osee filio beri. Amos autem pater hesaie: non ut ✠

¶ Rhea vgo filia numitoris i teplo dee veste seruiuit:q pº admisit amasiū:z ɔcepit:peperitqȝ gemellos:romulū z remū ob hoc ipsa viua defossa est,pter incestū:z infantes piecti sūt foras:z mirabiliter a lupa nutriti. Porro ob reuerentiam romanoꝝ:dixerūt poete q mars deus belli cōcubuerit cū ea:stuprū taliter aut palliantes:aut excusantes uel honorantes.

¶ Conditionē vrbis titus liuiº p decē z qttuor decades.id est.140. libros pseqꝰ:sed hodie nō oēs reperiunt. De ipso facit btūs hieronymºmētionē i epl'a ad paulinū:z seneca in vltimi declamationū libri prologo.

Numitor.

¶ Iste numitor restitutº in regnū:statim pº a romulo occisus fuit.ut orosius testat

¶ Iste teglatphalasar cepit terrā neptalim z galil z eos qui trans iordanē erant transtulit in assyrios.pº etiā ob rogatū achaç obsedit damascū:z raasim regē damasci interfecit:z syros trastulit i cirenē.ut pȝ.4.regū.15º.z.16º.

¶ Sibylla erithrea oīuȝ aliarū sibyllarū clarior:ħ tpe quidā dicūt q vixerit: alij q eiº carmina circa hec tpa sūt inuenta:ipsa aūt añ bella troiana vaticinata fit aptissime de xpo z pulchre. vide aug l.18.de ci.dei.

Teglatphalassar.

¶ Iste salmanasar obsedit samariam āno.9.osee regis isrl'.cepit eā:z regē misit i carcerē:z israel trāstulit in assyrios z cessauit regnū isrl' qd stetit annis.282. Samaria tūc dicta ē:q nūc sebaste dicit ſm hieronymū.

Salmanazar.

¶ Olimpias pma a grecis instituit:uel a hellensibº pº annos troiane captiuitatis.395.Et hec est era famosissima: tam latinoꝝ q̄ grecoꝝ. Et ſm hieronymū olimpias vna qttuor ānos plenos ɔtinet:z ſm istū cōputū āno.40.osie ul' circa ista era incipit.s.āno mūdi.4428.ħȝ septuagita interptes circa.50.ānū osie.Et nō q xps nascit olimpiade-193.que faciūt ānos.772.

4440 | 4456

¶ Iste ioathan rex iustº:int' cetera vtutū z bonoꝝ opa: portaȝ domus dñi sublimissimaȝ edificauit: que in actibº aploꝝ.3º.cº vocat speciosa. Oēs siquidē porte templi:in t'ra fuerūt:excepta speciosa que pendebat:q ab hebreis vocabat iobatan.

Joathan ā 16.

Achaç an.16.

Anno ante xpi natiuitate 759 | 743

¶ De hoc ioathan nihil mali scribit:nisi q excelsa more aliorum nō abstulit.ut patȝ.2º. paralipo.27º

¶ De hoc achaç nihil boni habet:dereliqt dñm: z derelictº est etiā ipse ab eo:z pcussus cū pp'lo suo valde est a regibus israel z syrie.ut patȝ.2º.paralip.28º

.6.
¶ Michea,pphetat ɔ hierusalē z samariā

.7.
Naum,pphetare cepit ɔtra niniuen.

Achitob.

¶ Iste phaceia etiā fecit malū z pcussit eū phacee:regnauitqȝ p eo,cepit aūt regnare.15.āno osie regis iude.

Phaceia.an.2 filius. | manahen.

Phacee.an. ā.20

¶ Iste phacee filiº romelie: cepit regnare anno.52.osie:z sicut fecit: sic factū ē ei: qa osie ɔiurauit ɔtra eū:z 'interfecit ipsū:regnauitqȝ p eo.fecit etiā pactū cū raasin z vastauerūt iudam z ideo teglatphalasar oppressit eū:z transtulit quasi tres tribus in assyrios:ut pȝ.4º.regū.15º

Sine rege ā. 8.vt s

Osee filiº helaȝ an.9

¶ Iste osee vltimus rex isrl': cepit anno.12. achaç regis iude:z fecit malū zc. Anno nono regni eiº captº ē a salmanasar z isrl' transtatº est in assyrios.ut hr.4º regū.17

¶ De isto etiā phacee dicit a btō hieronymo:q etiā in samaria regnauit.z pcussit de iuda.c.xx.milia hoīuȝ bellatoꝝ.z.cc. milia mulierū pueroꝝ quoqȝ z puellaꝝ:cū infinita preda in samariā duxit captiua. Rursūqȝ ijdē ipsi veniūt ad iudeā z hierusalē:cupiūtqȝ debellare:nec potuerūt: qa dñs auxiliatus ē eis:filiū suū p pphiam nuncians nasciturū. ✠

✠ pleriqȝ autumāt:tertiº.xij.pphaꝝ est:ſȝ alijs diuersisqȝ apud hebreos scribunt lris. Iste quidē:pmā z extremaȝ lrām habet. Aleph:z sade. Ille vo haym z iamech. Tradūt etiā hebrei osee z amos z hesaiā z ioel ac ionā: ijsdē pphetasse tpibº.vȝ. In diebus osie ioathan.achaç.z ezechie regū iuda.z i diebus ierobvā filij ioas regis isrl'.De ioa qdē in regū volumine ita scriptū est.Anno.xv.amasie filij ioas regis iuda: regnauit ierobvā filiº ioas regis isrl' in samaria annis.xli.z fecit qd malū est corā dño:z non recessit ab vniuersis pctis ierobvā filij nabath:q peccare fecit isrl'. Ipse cōuertit fines isrl' in samariā ab introitu emath vsqȝ ad mare solitudinis:iuxta vbū dñi dei isrl':qd locutº ē in manu serui sui ione filij amathi pphe q fuit de ieth. Dicūt aūt hebrei:hūc esse filiū vidue sareptene:quē elias ppha mortuū suscitauit. ¶ Assyrioꝝ rex.36º.thonos concoleros:q vocat grece sardonapallus:tarsim atqȝ anchialē ɔdidit:z in prelio victº ab arbato medo:semet incendio ɔcremauit. Usqȝ ad id tepº:fuisse reges assyrioꝝ:historia refert:z fiūt āni simul.Mc.xcvij.oēs aūt āni regni assyrioꝝ a pmo āno nini supputant.Mcc.xl.hec hieronymus.

¶ Era pncipalis romanoꝝ orosij: martini: ꝛ alioꝝ: ipse est annus. xij. ezechie. ſm ebreos. ſm lxx. vltimus achaz.

¶ Urbs roma condit anno mūdi. 4484.

Tu regere imperio populos romane memento.
Me tibi sint artes: paciq; imponere mores.
Parcere subiectis: ꝛ debellare supbos.

¶ Anno añ xpi natiuitatē. 715. roma in mōte palatino a gemellis ↄdita ē: velut secūda babylonia. ꝛ ex tpe pauptati nusq; alī loc⁹ ea sanctior: nec bonis exemplis ditior fuit: ꝛ quāto rerū min⁹ habuit tāto min⁹ cupiditatis hēbat: pº diuitie auariā ꝛ luxuriā induxerūt.

¶ Nota: ꝙ orosi⁹ ō ħ romulo multa mala scribit. scʒ fris sui et auit alioꝝ pbatissimoꝝ viroꝝ iiq; mortē: ꝛ violētias: tyrānidesq; plures. Congregauit eni pastores ꝛ latrones ꝛc: cum quibus ciui tatulam extruxit: ꝛ p illam vi alios oppressit circūcirca potētes.

Romu l⁹ ā. 37. pmus — Rem⁹ a fre occi dit. — -āno. 3. ff. de re. di. l. vlti. -romanoꝝ rex.

¶ Iste merodach pm⁹ rex babylōis famosus recessit a monarchia: nec obediuit assaradon regi assyrioꝝ: fili⁹ nec rex medoꝝ: ꝛ ob ħ nimis defecit regnū assyri orū ꝛ reges babylonie ce perūt esse potētes vsq; ad balthasar. vide magistrū in histor.

¶ Reges babylonie incipiunt. — Merodach rex babiloie-

Reges assyrioꝝ. — Sēna chrib. — Assara dō. fi. sē nacheib

¶ Iste sennacherib ascē dit in iudā contra ezechiā virū scm: ꝛ pcussit dñs exercitū ei⁹. f. 185. milia viros bellatores. Ipse āt turpit fugiēs: puenit in niniuē: ꝛ afflixit iudeos ꝛ thobiā. tandē a suis filijs occisus ē: ut pꝫ. 4º. regū. 19º. ꝛ. 2º. paralipo. 32º.

¶ Thales milesi⁹ vn⁹ de. 7. sapiētib⁹ clarus habet: q p⁹ theologos. i. poe tas: sophi dici sunt. i. sapientes. Iste thales pm⁹ potuit pdicere defectū so lis ꝛ lune: ut dicit aug⁹. 8. de ciui. dei.

-misit munera ezechie: ut pꝫ 4º. regū. 20.

¶ Septē sapiētes. Tales. Solon. Chilon. Periād. Cleobol⁹. Bias. Pitacus

Anno mūdi. 4472 — 4501

¶ Sol. x. gradib⁹ reuertit: reducēs vmbrā p lineas gbus iā de scenderat in horologio: ꝛ sic illa dies erat longior alijs. x. horis O magnū portētū: strages hostiū: additio ānoꝝ. xv. vite ezechie

Linea xpi. — Ezechi as ānis 29 — Manas ses. an 55.

727 — 869

¶ Iste ezechias optim⁹ fili⁹ de pessimo patre achaz: ambulauit corā dño corde perfecto excelsa abstulit: ꝛ domū dei instaurauit: nec filis ei⁹ fuit añ eum in regib⁹ iuda: ꝛ ergo dñs glorifi cauit eū: ut pꝫ. 4º. regū. 18. 19. ꝛ. 20. ꝛ 2º ar alipo 29. 30. 31. et. 32.

¶ Iste manasses pessim⁹ fili⁹ optimi patris fecit malū sup oēs q añ ipsū fuerūt: ꝛ sanguinē innocētē fudit plurimū ꝓpt qd rex assyrioꝝ vastauit iudā: ꝛ ipsū manassē cepit: ꝛ in carcerē misit. Postea ad cor rediēs: ꝛ dñm depcans. ꝛ exauditus fuit: ꝛ i regnū suū restitut⁹. Oia que añ fecerat destru xit: ꝛ in via dñi recte ambulās: nō sine grādi admiratiōe oīuʒ q eū añ nouerāt vitā beatā duxit: ut pꝫ. 4. regū. 21. et. 2. palipo. 33.

Pontifices. — Sa. doch.

Thobie historia deuotissima ꝛ tota exemplaris hic texit.

¶ Israel transfert in assyrios: ꝛ defecit regnū qd stetit. 272. ānis. ipse est ānus. 6. ezechie.

Syracusa condit in sicilia: Cathina similiter.

¶ Nineuue fuit metropolis assy riorū: q̄ꝫ reges pbul: ꝛ tegath phalassar ꝛ sen nacherib. 10. tri bus cepāt. Tpe q̄ regnare cepit achaz. ezechias iam nouez erat annorum.

¶ Ezechias p cussit philistijm vsq; gazā: ꝛ de populat⁹ ē vsq; ad fminos ei⁹ a turre custodiū vsq; ad vrbes munitas. Cuius sēnacherib assy rius pus inf ce teras nationes deuastauerit ph i listeos. Ipse et captiuum duxit israel.

¶ Nota fm aug. li. 18°. de ciuitate dei. q̄ cicero magnis laudibus romuli ascribit q̄ nō rudib⁹ z indoctis tpib⁹ qñ facile hoies fallebant meruerit honores diuos: sed iam eruditis z expolitis. vñ pz desanus idolatrarū error: qa z̄ si in his tpib⁹ doctis illuminati sūt: q̄z sit ineptū q̄ antiq leuib⁹ motiuis decepti: hoies mortuos deos factos putēt: z ob hoc ipsi ampli⁹ neminē int̄ deos ascribendū decreuerūt: nō tñ cessarūt a cultura taliū falsoꝝ deoꝝ: sed morē antiquū seruātes z augētes: qd̄ dictis detāt fieri: factis approbāt. vñ ꝯstat eos nō eē excusatos: imo aplo teste pl⁹ illis peccare.

Numa. pōpilius an. 41.

¶ Iste numa maxim⁹ idolatra fuit: z vrbē adeo simulachris repleuit: ut ipse ibi locū repire nō posset. Hoc mō augustin⁹ stulticiā ei⁹ deridet quasi magna iniuria sibi facta sit: q̄ ipse nō sit int̄ deos ascript⁹ qui deoꝝ cultū sic ꝓmouit. hic ianuariū z februariū anno addidit. Mirū supra modū ē: q̄ hi viri ꝓcellētissimi ingenij in cunctis pene que sub sole gerunt̄: tā acute disserebāt z in agnitiōe veri dei sic delyrabāt. Grās agam⁹ dño deo. Ipse etiā annū in. x. menses descripsit: pri⁹ sine aliqua supputatiōe ꝯfusū: z infinita sacra ac templa: rome constituit Morbo decessit. xlij°. imperij sui anno.

✠ Postq̄z creuit elegit centū senes ꝑ ꝯsilio quos appellauit senatores: z mille pugnatores q̄s milites a numero appellauit: sicut dicit eutropi⁹: ꝑfecitq̄z in sublime. tandē ob demerita sua inter deos cōnumerat⁹ ē: eo q̄ ꝑcussus a tonitruo nusq̄z cōparuisset. hoc eni ad cumulū sue dānationis accessit: ut eo magis tormentaret̄ apud inferos: quo in terris eius memoria celebrior haberet̄: quā v̄tutib⁹ nō meruit: sed falsa vulgi adulatiōne aut vera deceptione adeptus est. Predicti senes p⁹ mortē romuli regnauerūt āno cū dimidio: expectantes si forte redisset zc̄.

¶ Sibylla samia fm quosdā his dicit̄ fuisse tpibus. ¶ Et nota q̄ sci doctores nō vtunt̄ dictis sibyllarū: ac aliorum gentiliū ad confirmationē fidei scē xpiane: sz eas nec ꝓphetico spū claruisse: sz arrepticias fuisse dicūt. Vñ aug⁹ ꝯtra manicheos disputās dicit. Si qd veri de deo: sibylla uel orpheus: alijue gentiū vates: aut phi dixisse ꝓhibent̄: valet quidem aliqd ad paganoꝝ vanitatē reuincēdā: nō tñ ad istoꝝ auctoritatē cōplectēdā. Quantū eni distat de xpi aduētu int̄ ꝓdicationē angeloꝝ z ꝯfessionē demonū: tantū distat int̄ auctoritatē ꝓphetaꝝ z curiositatē sacrilegoꝝ.

4528

¶ Iste glaucus uel caleuc⁹: pm⁹ ferri int̄ se glutinū excogitauit: siue prim⁹ inuētor fr̄e que ꝯiungit ferꝝ quā solidamē appellant fabri italici.

Sellū.

¶ Esaias martyrio coronat̄ cum multis alijs: eo q̄ regis opa pessima repꝛhendebat: qui sectus fuit in duas partes.

Elchias.

652 Anno ante xpi natiuitate

¶ Caleucus vir iustissimus: leges cōdidit: z int̄ cet̄a decreuit: ut qui adulterij crimē cōmittēt: vtroq̄z oculo puaret̄ qd̄ cū filius ei⁹ cōmisisset: iussit ipsū exoculari: deꝝ tota ciuitas aliq̄zdiu ei reluctabat̄. Tandē vict⁹ instantia populi ne lex a se condita violaret̄ suo pri⁹: deinde filij oculo eruto vtrisq̄z vsum videndi reliquit. Sicq̄z mirabilis eqtatis tempamēto: se int̄ misericordē patrē z iustū legislatorē partit⁹ est. Disce o xpiane: quāta diligētia debeas scā dei tui ꝓcepta custodire: si sic maluit paganus puniri ꝑ iusta lege sua. q̄z eam inultā relinquere. hec z mlta similia oportuit in populo carnali obseruare cū sūma seueritate: quaten⁹ timore pene a prauis cohiberent̄.

¶ Nabuchodonosor subuertit hierusalem.

¶ Mortuo romulo q. 37. regnauit ānis: ut refert btūs hieronymus: ꝑ quinos dies senatores rempu. rexerūt: atq̄z ita vnus expletus est annus: Post quos numa pompi regnauit: qui capitoliū a fundamētis edificauit. hic bellū nullū gessit: sz nō min⁹ ciuitati q̄z romulus ꝓfuit. Nam z leges romanis moresq̄z cōstituit: q ꝯsuetudine preliorū: iam latrones ac semibarbari videbant̄

¶ Tradūt hebrei ut idē hieronymus refert: hesaiam soceꝝ fuisse manasse filij ezechie regis iuda.

Nota ẜm augꝰ.iij.de ciuitate dei:ꝙ ab vrbe cōdita vſq ad auguſtū tā ꝯtinue pugne extiterūt:ut ꝑ miraculo habitū ſit ꝙ vnus annꝰ poſt primū bellū punicū ſine bello tranſierit:exceptis.42.annis nume:gbus pax ꝯtinuata fuit.

Reges romani.

¶ Iſte tullꝰ nō ferens tempꝰ pacifice tranſire:ob turbationē quā ſuſcitauit vicinis ſuis pꝰ longa getis tpa:merito hoſtilitatꝭ nomē ſibi acqſiuit. Et priꝰ regū romanoꝝ purpura ꝛ faſcibus vſus ē:ꝛ adiecto monte celio:vrbez ampliauit. Et qa diſſipat deus gētes q̄ bella volūt: ipſe cū omni domo ſua a fulmine ꝑcuſſus interijt.

Tullus 3ꝰ.ā.32 hoſtiliꝰ

¶ De iſto tullo ſic dicit valerius li.3.c.4. Huc i cunabulis ꝑmo accepit aggreſte tuguriū: eiꝰ q adoleſcentia in pecore paſcendo fuit occupata validior etas imperiū rexit:ſed ſenectus eiꝰ i altiſſimo maieſtatis faſtigio fulſit.

¶ Niniue deſtruiẜ ꝑ regē medoꝝ:ꝛ regnū aſſyriorū penitꝰ ceſſauit:ut predixerant naum ꝓphꝫta ꝛ thobias.

¶ Bizantiū ciuitas condiẜ a quodā pauſania rege ſparthanoꝝ:que poſtea conſtantinopolis dicta eſt.

¶ Hoc tpe dicit hieronymꝰ ſibillā ſamiā claruiſſe.

Reges babylonie — Nabuchodonoſor.

¶ Iſte nabuchodonoſor bellicoſiſſimus fuit ꝛ victorioſiſſimꝰ ꝑ oia: eo ꝙ eēt vga furoris dñi ut puniret pctā ꝓploꝝ multoꝝ. Hic ꝑmo erat rex babylonie:ꝛ poſtea obtinuit regnū aſſyrioꝝ:qḋ deſtructū ē a medis:ꝛ factꝰ ē monarcha:ꝛ ẜm hoc diuerſimode cōputanẜ anni eiꝰ qa diu regnauit: Multipliciẜ de ipſo ſcriptura loqẜ:iā bona:iam mala:que diligenter ſancti expoſuerūt. Placet tñ quibuſdā:ꝙ ꝓpter pniam illā magnā que ſcribiẜ in daniele ſit ſaluatꝰ ꝛ qa ſcriptura vitā eiꝰ ꝯcludit in laude ꝛ ꝯfeſſione vnius veri dei. Idē ſentit nicholaꝰ de lyra:ut pꝫ daniel.4º. Dicūt doctores quidā:ꝙ deus inſpirauit ſibi:ut vindicaret ſe de inimicis ſuis:ſed ipſe inſtinctu iſto abuſus fuit ꝑ ſuꝑbiā ꝛ inuidiam:ꝛ ſic nō meruit ꝑ hoc ꝙ inſtrumentū fuit diuine iuſticie. Forte de omnibꝰ poſt penituit:meritis danielis.

Anno mūdi	4556		4558		4589
Linea xpi	Amon ānis 2	Hiſtrus ciuitas in ponto condita.	Ioſias annis. 31.		Ioathas.mē 3
	643		641		611

¶ Iſte amon ẜm textu hebreoꝝ duobꝰ tm annis regnaſſe ꝑhibeẜ: ſꝫ ẜm lxx.ānis.12. ꝛ ita ſupplenẜ hic.x.āni a lxx de illis.13.ā. ſine rege. Et ẜm hoc aptande ſunt hiſtorie alie:que coiter ſequūẜ.lxx: Hic idē rex fecit malū corā dño:ꝛ ꝑcuſſuſ a ſeruis ſuis:ſine penitentia obijt

¶ Iſte ioſias optimꝰ filius de ꝑuerlo ꝑre grā ſingulari preuentꝰ adhuc in pueritia reqſiuit dñm:ꝛ vſq i finē ꝑſeuerauit laudabiliter.i qbuſdā exceſſit ezechiā ꝑauū ſuū:ꝛ ideo diciẜ nō habuiſſe ſilem i regibus iuda. Eius religioſam vitā:ꝛ opa ſcā plurjma vide.4.regū.22º.et.24:et.2º.paralipo.34º.et.35.

¶ Iſte ioathas ſtatiꝫ poſt mortē pr̄is ꝯſtitutꝰ fuit rex in hieruſalē:ſed qa nō fuit ſecutus exemplū pij patriſ ſui ioſie.ideo pharao nechao cepit eum ꝛ duxit eū in egyptū.ut pꝫ.4.regl.23

Pontifices. — Azarias.filꝰ elchie.

¶ Sophonias ꝓphꝫtat deſtructionē hieruſalē ꝛ reedificationem.

¶ Olda ꝓphꝫtiſſa vxor ſellū.ꝓphꝫtat ioſie regi ꝛc̄.

¶ Thobias moriẜ ānoꝝ.120. vir ſcūs plenꝰ opibus bonis ꝛ ꝓphie ſpiritu clarus:ꝓphꝫtauit nanq de deſtructiōe hieruſalem ꝛ templi quaſi iam factū eſſet:cū tñ adhuc futuꝝ eſſet ꝓpt certitudinē ꝓphꝫtie:ſtatim pꝰ eius mortem vxor eius mortua eſt:ꝛ egreſſo thobia iuniore cū filijs ſuis niniue deſtructa fuit.

¶ Hieremias ſecundꝰ de maioribꝰ:ꝓphꝫtare cepit adhuc puer.xiij.º anno ioſie regis contra hieruſalē ꝛ templū:ꝛ ꝓphꝫtauit ānis.40.preẜ illud qḋ ꝓphꝫtauit in egypto. Grandis duricia ꝓpli:ꝛ grandis plaga que punit eum.

¶ Hieremias fuit de genere ſacerdotū q habitabāt contra ſeptentrionē in vico anathoth:q tertio miliario diſtat ab hieruſalem.

¶ His dieb⁹ arion mithylene⁹: a delphino int mare dr̄ transportat⁹: uel in chermis: massilia tūc condita est. Hieronym⁹. Legim⁹ ninenuē: regnāte apud hebreos iosia: a saicia rege iudeorū fuisse destructā: q̄ dei iudicio: palustribus aquis postea est submersa: ⁊ hoc plus q̄ȝ centū ānis post cōuersionē ex p̄dicatione ione.

¶ Hic p̄mū pontē trās tyberim int montē auentinū ⁊ ianiculū fecit: ⁊ hostiā ciuitatē cōdidit supra mare decimosexto miliario ab vrbe roma.

Ancus 4⁹. ā. 23

¶ Hostiensis ciuitas cōditur: cuius eps̄ benedicit papā.

¶ Romani pp̄li statū ⁊ decursū luculent: ⁊ breuissime describit flor⁹ luci⁹ p ānos septingentor: q̄tuor ei dans etates. vn̄ ait. Si qs magnitudinē imperij cū ānis cōferat: etatē vltra putet. Ita eni late vbiq; p orbem terrarū arma circūtulit: ut qui res ei⁹ legūt nō vni⁹ pp̄li: sed generis humani fata discant. Nā tot laboribus piculisq; iactat⁹ ē: ut ad cōstituendū ei⁹ imperiū cōtendisse virt⁹ ⁊ fortuna viderēt. Itē ait. Tanta in virtute fiducia ē: ut ille rudis: ille pastori⁹ popul⁹ vereq; trester ostēdit nihil interesse virtutis eqs an nauib⁹ terra an mari dimicaret. Itē. O populū dignū orbis impio: dignū oī fauore: ⁊ admiratiōe hoiuȝ ac deor: cōpulsus ad vltimos metus: ab incepto nō destitit: sed absens simul pn̄sq; pugnabat.

¶ Daniel adhuc iuuenis susannam liberat: ⁊ in cōspectu regī cū socijs stat ⁊c. Et postea interptat somniū regis: ⁊ in sublime tollit: ut pȝ dan̄. p̄mo

4600

Jeconias. vel eliach-im uel ioachim ānis. 11

Joachim cognomto -ieconias mēsib⁹. 3.

Sedechias. ā. 11

009

Anno ante xpi natiuitate

¶ Hic etiā fuit fili⁹ iosie frat ioathas: ⁊ cōstitut⁹ a pharaōe rex hierusalē: ⁊ ut daret mulctā ⁊c. Et qa fecit malum: nec audiuit pphas: ascēdit cō eū nabuchodonosor: ⁊ fact⁹ est ei seruus trib⁹ ānis. cūq; rebellaret venit iterū rex babylōis cō eū: ⁊ vinctū duxit in babylonē: nō q illuc duct⁹ sit: sȝ immutatū fuit cōsiliū nabuch. ⁊ interfecit eū in hierusalem: ⁊ piecit corp⁹ ei⁹ extra murū iuxta pphetiā hieremie. 22°. Et tulit secū vasa dn̄i: ⁊ posuit ea in templo suo ut patȝ. 2°. paralipo. vlt.

Sarai, as. filius azarie.

¶ Istum saraiā interfecit nabuch. rex in reblata cū alijs cōsiliatorib⁹ sedechie: ut patet regū vltimo.

¶ Urias ppha occidit a ieconia rege: ⁊ hieremias incarceratur.

¶ A rege iosia vsq; ad sedeckiam: noīa regū dictor sunt valde cōfusa ppt notas elementor. ⁊ ppt ordinē genealogie: qd̄ gdē pcepi ex textu hieronymi: iosephi: ⁊ ex greco textu. Ideo aūt ipsa emēdare nolui: ut vitarē plixitatem ex insertione longioris text⁹: p declaratiōe dictor noiuȝ: ⁊ qa nō fui auctor hui⁹ fasciculi: sed reuidēdi ipsū curā puinciamq; suscepi. Q̄obrem: lectori peritiori: hoc solū indicare decreui.

¶ Iste ioachim fuit filius ieconie: ⁊ fecit malū: ⁊ iō stati āmotus est: ne regnaret ⁊ vinct⁹ trāslat⁹ ē in babylonē ⁊ multi cū eo trāslati sūt: ut pȝ 4°. regū. 24°.

¶ Daniel.
¶ Ananias.
¶ Açarias.
¶ Misael.
¶ Jeçeckiel.
¶ Mardocheus.

Omnes hi cum ioachim rege ducti sūt in babylonē adhuc pueri.

¶ Iste sedechias 3⁹ fili⁹ iosie: ⁊ mal⁹ nō audiuit hieremiā prophetaȝ: ⁊ iō perijt miserabilit ⁊ oīs iuda cū eo: ⁊ eruti sūt oculi eius: ⁊ filij ei⁹ occisi: ut patȝ. 4°. regū vltimo: ⁊ hieremie. 52°.

¶ Baruch ppheta.

Josedech fi. saraie

¶ Iste iosedech egressus ē qn̄ trāstulit dn̄s iudā ⁊ hierusalē p man⁹ nabuch: regis: ut pȝ. p̄°. palipo. 6°. ⁊ ē duct⁹ cū alijs captiuis i babylonē. Dicūt aliq istū fuisse esrā scribā ⁊ sacerdotē: aut forte frater ipsi⁹ fuit.

¶ Abacuc pphetat cō nabuch. ⁊ babylonē: sūt tn̄ opiniōes q̄ tpe fuerit. hic danieli prandiuȝ attulit: dū in lacu leonū eēt apud babylonē fm hiero.

¶ Jeçeckiel pphetat in chaldea transmigratiōis: destructionē hierusalē ⁊c. Et tandē martyrio coronat.

¶ Iste priscus ludos instituit: ꝛ circū rome edificauit. Capitoliū fabꝛicare cepit. ꝛ dictū est capitoliū quasi caput solū: qa in fundamēto inuentū fuit caput sine corꝑe: quasi ꝓphetia futuri: qa ibi postea sena tus resedit: quasi vnū caput toti⁹ orbis: ꝛ iste prim⁹ triumphans: romā intrauit. Ipso etiā regnāte epidaur⁹ ꝯdita ē: q̄ postea durachiū est noīata.

Reges romani. — Prisc⁹ targn⁹. 37.

¶ Astyages rex medoꝝ vnicā habuit filiā: quā cuidā militi plebeio tradidit: ne ex ea nobilis fili⁹ nasceret̄; ꝑꝑ cām quaꝫ magister recitat: ne. s. ꝑelleret̄ a regno a nepote suo: sicut ꝑ dixerāt sibi diectores: ꝛ qđ verebat̄ ei accidit: nā ex ea nat⁹ ē cyrus: qui ipsum fugauit.

¶ Iste nabuchodonosor fili⁹ nabuchodonosor magni fuit. hic hortū q̄ suspensilis dicitur maximis expensis vxori sue fabricauit: ꝛ multa magnalia pegit: ita ut hercule trāscendisse actuū magnitudine ꝛ fortitudine memoret̄. ꝛ de manubijs hostiū tēplū belis magnifice decorauit.

¶ Iste euilmerodach fuit frat̄ nabuchodonosor iā imediate ꝑcedentis. h ioachi leuauit de carcere ꝛ magnificauit eū. ꝛ corpus pr̄is effossum iux ꝯsiliū ei⁹ diuisit trecentis vulturib⁹: ne resurgēt a mortuis: q̄ de bestia redierat in hominē.

Reges babylonie. — Nabuchodonosor. — Euilmerodach.

¶ Tres pueri ꝓiciūt̄ in fornacē succensam ꝛ miraculose liberant̄. ut pꝫ daniel. 3°

¶ Ludus scachorū repit̄ ab xerse pho ꝑ correctiōe euilmerodach tyranni: q̄ suos magistros ꝛ sapiētes occidere ꝯsueuit: ꝛ hoc solatio indirecte attractus fuit ad emendationē.

Anno mūdi 4611 — 4634

Linea xp̄i. — Salathiel.

590 — 595

¶ Iste salathiel erat fili⁹ iechonie regis iude quē genuit p⁹ trāsmigrationē babylonis: ut euāgelista matth⁹ dicit.

¶ Templū salomonis incendit̄ a chaldeis: ꝛ hierusalē destruit̄: ꝛ hec est vna de principalib⁹ eris hui⁹ sacre historie. Stetit nāqꝫ hoc templū. 442. ānis. s. a fundatione ipsi⁹ inchoando: q̄ fuit facta q̄rto āno salomonis: ꝛ ab hac destructione vsqꝫ ad destructionē: q̄ facta fuit p titū. s. 42°. āno p⁹ xp̄i passionē, fluxerūt āni. 662. ſm eusebiū ꝛ hieronymū.

Pontifices.

¶ Hieremias in egypto ꝓphetauit: ꝛ regibus egypti ꝑdixit: q̄ eoꝝ idola subuerterent̄: cū v̄go pareret: ꝛ ex hoc sacerdotes in secreto templi loco: imaginē v̄ginis cū puero adorauerūt. Oratione serpentes de t̄ra fugauit ꝛc. Tandem çelans ꝑ ꝑplo increpauit idolatriā populi sui: ꝛ lapidatus est ab eis. Sed egyptij gloriose sepelierūt martyrē sanctū in sepulchris regū; ꝑpter beneficia sua.

¶ Ieçekiel post multa que gloriose gessit etiā precib⁹ suis aquas chobar ꝯdensauit: ut filij israel ambularēt super eas: chaldei aūt submersi sūt. Tandē ꝑcussis impijs quibusdā a serpentib⁹ quos redarguit: cēteri exacerbati: ipsum equis distraxerūt: ꝛ ꝑ crepidines saxoꝝ excerebrauerūt eū: martyrē dn̄i gloriosum facientes.

¶ Babylon fuit metropolis chaldeoꝝ: cui⁹ rex nabuchodonosor cūctis vsqꝫ ad ethiopiā gentib⁹ sugatos: int̄ ceťas vastauit iudeā: diuqꝫ obsessam hierusalē. Undecimo āno cepit sedekiā: quē ꝛ ipsū captū duxit antiochiā que tūc vocabat̄ reblata. Ibiqꝫ corā p̄re filijs interfectis: oculos sedekie iussit anferri: excecatūqꝫ misit in caueā: ꝛ ritu feraꝝ traxit in babyloniā. Qn̄ aūt a chaldeis captiuata ꝛ vastata est hierusalē: mādauit nabuchodonosor rex ꝑncipibus suis ut hieremiā de carcere extraherēt. Ceťi ꝓphe ut hesaias. osee. ioel. fuerūt ante captiuitatem. x. tribuū israel. siue duarū tribuū. iude ꝛ beniamin. Alij post captiuitatē ut daniel. aggeus. ꝛ çacharias. Hieremias v̄o ꝛ ieçekiel: imminē te captiuitate: vaticiniū texuerūt. Sed alter eoꝝ in terra iuda: alter in babylone: Post exordium eni vaticinationis hiere. in hierl̄m. 35. eius āno: ieçekiel in babylone his q̄ cū eo capti fuerūt: exorsus ē ꝓphare qnto. vꝫ. āno transmigrationis iechonie. Sophonias v̄o: tp̄e iosie ꝓphauit.

¶Sibylla cumana de xp̄o p̄phat: ꝛ targno .ix. codices attulit in qb⁹ erāt descripta decreta rōanoꝝ.

Serui⁹ tulius. ā.34.

¶Iste seruilis ꝯditionis fuit ex pte mr̄is q̄ ācilla captiua fuit: sed nobil'. hic laudes hȝ ab histoꝛiographis magnas: ꝙ in oī statu fuit ꝛ vbiq̄ꝫ notabiliter se gerebat. tres mōtes vꝛbi addidit: ꝛ fossas circa muros duxit. ꝛ primus omniū census oꝛdinauit.

¶Iste dari⁹ fuit consobꝛinus astyagis quē in filiū adoptauit: qa non habuit nisi vnicā filiā ꝛ dedit ei regnū qa cyrus ꝯtra eū pugnauit: ꝛ tn̄ ābo victi sūt a cyro: ſȝ tāq̄ꝫ nepotes eos tractauit benigne: qa auo. s. astyagi regnū hircanoꝝ ꝯcessit: ꝛ dario medoꝝ.

Legle-sar. fi. i: euilme | Chaldeoꝝ | Sabu-sardach fi. 2⁹. | Baltha-sar fili⁹ tertius.

Darius monar-cha. | Persarū. | Cyrus. ānis 30

¶Iste cyrus rex persarū fuit p̄mo: ꝛ depost trāstulit monarchiā ad psas. h̄ ex pte p̄ris plebe⁹ fuit: sed mr̄ eius erat filia regis astyagis. De isto p̄phauit elaias: ꝛ babylonem vicit: balthasar interfecit: danielē magnificauit: ꝛ isrl' remisit i iudeā ut templū reedificarēt: ut patȝ esre p̄mo. ꝛc̄.

¶Isti tres fuerūt frēs: q successiue regnauerūt chaldeis: ꝛ balthasar fuit vltim⁹ rex babylonie: q interfect⁹ fuit a dario ꝛ cyro: nō eni habebat filiū: ꝛ soroꝛ darij fuit mat̄ eius: ideo p̄occupauit regnū dari⁹ cū adiutoꝛio cyri: nec adiuit dn̄s ipsū: qa vasa scā idigne tractauit: ut pȝ dan̄. 5.

4659

Zoro-babel.

¶Historia libri esre incipit.

¶Iste ſm imperiū dn̄i fundauit templū ꝛ manus eius pfecerūt sed longe post: ut pȝ. 6. esre.

¶Templū fundat̄.

540 | 516 Anno ante xp̄i natiuitate

¶Aggeus ꝛ çacharias p̄phetāt ꝯfoꝛtātes populum: ꝛ puocantes ad edificandū templū.

¶Post reditū p̄p'li isrl' de babylone isti duo p̄fuerūt. s. iesus sacerdos magn⁹ tāq̄ꝫ regēs: ꝛ çoꝛobabel tanq̄ꝫ dux: ꝛ iste vsq̄ꝫ ad herodē seruat⁹ ē: ut sacerdotes sūmi eēnt p̄ncipales ꝛ duces substituti: semp tn̄ duces erāt de tribu iuda iuxta p̄phetiā iacob: ꝛ sub hoc regimie sacerdotali optimo: nō legit̄ p̄p'ls declinasse a veritate fidei sicut ante: qa tpe iudicū ꝛ regū sepius ad idolatriā coꝛruit. Et nota ꝙ iudei isti q h̄ redierūt ꝛ postea dispersi sūt in omnē terrā: iuxta p̄phetiā dauid. dispge illos psal. 58. fuerūt oēs de tribu iuda: beniamin ꝛ leui: ꝛ pauci de decē tribubus: q aufugiētes iunxerūt se istis. Isti aūt q i mōtib⁹ caspijs religati sūt: nūq̄ꝫ redierūt ſm hebꝛeos

Jesus. fili⁹ iosedech.

ipse ē iosue sacerdos magnus figura xp̄i.

¶Daniel vir desiderioꝝ: scūs ꝛ elect⁹ clar⁹ habet̄: cui⁹ etiā opa de⁹ miraculis gloꝛiosis approbauit. ꝛ ipse scripturā mysticā i pariete legit ꝛ interp̄tat⁹ ē.

¶Esras sacerdos de stirpe aaron claret scitate vite ꝛ sapiētia cui⁹ grādi industria ꝛ laboꝛe: tot⁹ iudaic⁹ stat⁹ in melius refoꝛmatus fuit.

¶Babylon illa magna capit̄ ꝛ aufert̄ ptās ei⁹ sicut p̄dixerunt p̄phete sci. Hec fuit prima ꝛ maxima ciuitas totius oꝛbis de quo incredibilia scripta sūt: ꝛ hec tanta vna nocte defecit: ut ostendat̄ ꝙ ad irā dei ois potētia puluis fit ꝛ fauilla. Dicit̄ verissime ꝙ eā humano opere extrui uel humanis virib⁹ destrui potuisse pene incredibile videbat̄: vnde grande spectaculū euidensq̄ꝫ exemplū mund⁹ haberet si infoꝛmari posset seu etiā vellet.

¶Ab exterminio regni iudaici: cepit qnta etas: qō iuxta p̄phetiā hieremie. 70. annis p̄mansit. Anno. 14. postq̄ꝫ pcussa est ciuitas: qui ē. 25⁹ ann⁹ ioachi: cū quo ꝛ ieçeckiel captiuatus est: ipse ieçeckiel in visionib⁹ dei adductus in t̄rā isrl' ꝛ vidit renouationē ciuitatis ac templi: cerimoniarūq̄ꝫ eius.

¶Consentit ioseph⁹ in libro antiqtatū. x⁰. ꝙ vastata iudea a chaldeis: nō ut assyrij in samariā misere colonos: sed desertā reliquere terrā: donec p⁹ annos. 70 in ea redire iudei: in quo libro scribit templū ꝛ hierusalē ꝛ oēm iudeā. Et rursū enumerādo reges babylonis: si tn̄ ille sic scripsit: ꝛ nō codex fallit mūdosus: cētū fere ānos ab euersa hierusalē usq̄ꝫ ad euersionē regni chaldeoꝝ facit colligi. Scribens p⁹ nabuch. qui iuxta teste scriptura post euersū hierl'm ānos. 25. ꝛ post frater eius regnauit an. 19. eglesar. 40. sabusardach. men. 9. balthasar. 17 quo tpe a cyro ꝛ dario babylon capta est. Eusebius. 30. an. dixit ab euersione hierusalē: vsq̄ꝫ ad iniciū cyri. Julius aūt african⁹. 70. cōputat. Hieronym⁹ aliter. Uide ipsos.

Babylon magna capta ꝛ destructa his tempoꝛibus.

Iste targnus servio interfecto meliore se arripuit regnū. Hic pm⁹ oia tormētoꝝ genera excogitauit: ꝛ post de regno expulsus est ꝑpter stuprū lucretie a filio suo cōmissum. Et noluerūt amodo romani habere reges ꝑpter tyrannidē eoꝝ. Ita rome regnatū ē p vij. reges ānis. 244. cū adhuc roma vbi plurimū vix vsq; ad qntūdecimū miliariū possideret: quo tpe iudith castissima: olofernē pemit. Anno etiā pmo cyri psaꝝ regis laxata hebreoꝝ captiuitate qnquaginta duoꝝ ferme milia reuersi sūt in hierusalē: ꝛ iuda: ꝛ restituit eis vasa aurea ꝛ argentea. qnq; milia. cccc. āno incensionis ei⁹ fm iulium africanum. 72 fm eusebiū. 32. ꝛ ceperūt offerre dño. ꝛ fundamēta iecerūt: postea impediti sūt.

Reges romani. Targnus sup⁹ 7⁹

Cyrus post multa bella tandē cū ad scythas declinasset: a regina thamiri capit: ꝛ cū toto exercitu suo ad ducenta milia occidit. Caput ei⁹ presciśū: in vtrē humano sanguie plenū proiecit dicēs. Satia te sanguine quē sitisti.

Sibylla helespontia de agro troiano nata: his dr fuisse tpibus: ꝛ ꝓphetauit sic de xp̄o. Jesus xp̄s nascet de casta.

Lucrecia femina nobilis ꝛ honesta: a filio regis targnio iuniore violenter oppressa: seipsam stulte gladio interemit. Hec in exēplū castitatis allegari solet: sed nō excusat ab homicidio: ut dicit aug⁹ pmo de ciui. dei.

Babylonia noua in egypto condit a cambyse: qui totum illud obtinuit regnū: ꝛ deuicit egyptū.

Reges persarum. Cābises fili⁹ ciri. ā. 7. 2⁹. ānis. 8. Smerdes. 3⁹. magus — anno medio

Iste cambyses varie noiat a diuersis. Apud esram arthaxerses dicit: uel assuerus. in historia iudith: que sub eo facta fuit vocat nabuchodonosor. Hic potenter interdixit: ne hierusalē aut templū reedificarent. Et pater eius tm̄modo precepit: ne ciuitas extrueret: ꝛ etiā tunc principes cyro ignorante: impedierūt op⁹ dom⁹ dñi. Hic quēdā iniquū iudicē viuū excoriari fecit: ꝛ filiū sup paternā cutē sedere iussit: ut hoc timore scelus vitaret: ꝛ recte iudicaret.

Iste duxit filiā regis i vxorē: ꝛ nō diu p⁹ morit. Pātaptes filia cābysis fuit his duob⁹ successiue in ꝯiugē sociata fm hiero⁹ sup dan̄. li. 3⁹.

Anno mūdi 4684. — 4709

Linea xp̄i. Fuit aūt daniel in susis castro: que metropolis est regionis elamitaꝝ i qua turrē extruxit excelsa in quadrato marmore edificatā: tante pulchritudinis ut usq; in presens noua esse videat. In ea regū persaꝝ atq; medoꝝ condūt reliquie.

Historia iudith hic texit. Ipsa aūt exemplar totius pudicitie ponit.

515 — 490

Arfaxad post mortē cyri p vim obtinuit regnū medoꝝ: ꝛ edificauit ciuitatē grandē. Ecbathanis: ꝛ disposuit rebellare cōtra nabuchodonosor. i. cambysen: ꝛ tñ ab eo victus fuit: ut pꝫ iudith pmo.

Holofernes princeps militie nabuch. cābysis: multas terras dño suo subiugauit: ꝛ tādē venit ad bethuliā: ꝛ ibi a iudith mulie interficit: ut pꝫ iudith. 2⁹. et. 13⁹.

Pontifices.

Falaris siculus tyrannus multos innocētes depopulat. Hic quendā berillū artificē: qui taurū ereū fecit ad puniendū hoies: in eundē ipsū ꝓiecit primuꝫ ut experiret quod fecerat: ꝛ clamor eius p os tauri sonuit terribiliter quasi boatus beli ie: ꝛ sic tyrān⁹ iniust⁹: inuenit aliqñ quē iuste puniret. Istud factū dicit orosius: āno ante vrbem cōditā. 63⁹. uel circa ꝛc: ꝛ ut dicit sicilia semꝑ tyrannorum nutrix fuit.

Pitagoras prim⁹ phs. Nō ꝙ gentilū sapia q̄ totaliter de creaturis fuit pmo incepit a diis qñ adhuc tempa grossa fuerīt: qa tūc q paulo pl⁹ ceteris sciebāt: a ꝑplo rudi dij putabāt. Post hec creuit prudentia: ꝛ tunc theologi venerūt. Ipsi sūt poete antiquiores: qui de falsis diis multa mendacia finxerūt vrbano sermone. Si isti añ venissent, ꝑfecto dij putarent: ꝫ temp⁹ obstuit eis. Post hos venerūt sapientes. i. sophi: qui mira iactātia gloriā suā celebrauerūt: nec tñ diuinū aut theologicū honorem meruerūt ꝑpt temp⁹: qa iam meli⁹ sciebat. malā tñ ꝯsuetudinē cū ceteris ꝯtinuauere: ꝫ nouos deos fieri ꝑhiberēt. Demū phi claruerūt: quoꝝ iste prim⁹ fuit: eo ꝙ humilit rñderet se nō sapientē fore: sed amatorem sapiētie. Hi coiter cōtradixerūt idolatris: ꝛ plures trucidati sūt: plures timore fecerūt sicut alij. Peiores fuerūt q munerib⁹ acceptis etiā ꝯtra propriā ꝯscientiā cultū sacrilegū extulerūt. vide aug. de ciui. dei.

Plato ꝛ phisios discipuli pitagore hanc sectā cōtinuare: vbi ꝑ qnquēniū silentiū seruabat: ꝛ p⁹ eruditi loqbant.

¶ Anno.244. ab vrbe condita romani loco regũ ordinauerũt duos ꝯsules: q per vnũ annũ regerent: ne ex mora tpis in supbiã erigerent: ꝛ ut vnus alterũ corrigeret si erraret aut excederet.

¶ Iste darius fuit vn⁹ de.7.magis: ꝛ subtilit regnũ acqsiuit. hic recupauit regno psarꝝ assyrios: ꝛ babyloniã: asiã: macedoniã pdomuit. Cũq; regis scytharꝝ filiã i vxorẽ desideraret: ꝛ ei dare nollet: ob hoc cũ.700.milib⁹ ꝯ scythas venit: nõ veritus p vni⁹ hois libidine tot milia virorũ mortis piculo exponere: qđ vtiq; incautũ ꝛ crudele ꝛ iiustissimũ fuit: vñ turpit fugat⁹.80.milia amisit: tandẽ cum resi duis a paucl athenieñsib⁹: puta vndeci milib⁹ supat⁹.200.milia psarũ amisit: volẽs autẽ se p⁹ fugã vindicare: i ipso apparatu cõcidit. Et fm qsdã bona spes ẽ de ipso: qa habuit fidem vni⁹ veri dei: cui tẽplũ ꝛ sacrificia fieri pcepit ꝛc. vide lyrã sup.6°.ca°.esre.

Consules incipiunt.

Brut⁹. prim⁹ cõsul.

Luci⁹

Mutauit roma pn cipatũ: sꝫ nõ euasit tyrãnide.

Dictator nomẽ est.

¶ Iste dictator creatus fuit ut ꝯsules preiret potentia ꝯtra inimicos. cui⁹ nomẽ: vꝫ. pmi dictatoris fuit. Largus. officij dignioris.

¶ Hoc tẽpe: facta ẽ rome dissensio plebis a senatu.

¶ Iste xerses multitudine pplꝰoꝝ qs collegerat: tras mouit ꝛ vndas ꝛ tñ pene nihil ei pspe successit: amisit quippe i breui tpe deciesnonies cẽtena milia viroꝝ. Itẽ tandẽ p⁹ modicũ p arthabanũ pfectũ suũ occidit. Grecorũ aũt numer⁹ q victores extiterũt: longe maior erat occisoꝝ. O tpa dolenda: vide orosiũ. ¶ Narrat eni btũs hieronym⁹ in epl'is suis: q xerses cũ de sublimi loco inumerabilẽ exercitũ vidisset: fleuisse dicit: eo q p⁹ centũ ãnos nullus eoꝝ supfuturus esset.

Dari⁹ israspis qrtus.

Xerses fi. darij 5⁹

¶ Iio q fm mgrm iste dari⁹ instictu çorobabel: iussit resumi op⁹ dom⁹ dei: pcipiens pncipib⁹ suis: ne aliq mõ impedirẽt: sꝫ iuuarẽt: vide etiã esre.5°.et.6°. De hac era ambiguũ ẽ ppt diuersitatem doctorum.

Templũ pficit ãno 7°. darij.

¶ Leonida rex spartanoꝝ cũ quatuor milib⁹ hoiũꝫ.700.milia psarꝝ pene trucidauit: mirabile dictu: ait suis Prandete hic tanq; apud inferos cenaturi: ꝛ ita factũ est: qa ex fatigatione ceciderũt sup mortuis: ꝛ mortui sũt cũ illis pariter.

4734

Abiuth fi. zorobabel.

¶ Aggeus ꝛ çacharias anno secundo darij increpauerũt populũ ppt negligentiã eoꝝ: ad edificandũ domũ dñi: ꝛ solicitabant çorobabel: ut loqueret sup hoc regi: ꝛ annuit rex: ꝛ accensũ est cor ppli ut edificarent templum: ut pꝫ esre.6°.

495 — Anno an xpi natiuitate. 441

¶ De hoc ꝛ sequẽtibus vsq; ad ioseph nihil habet in scripturis nisi q a mattheo numerant: ꝛ ideo nec temp⁹ eoꝝ debite sciri põt.

¶ Iste fm iosephũ cognoiat⁹ est iosedech sub quo ciuitas hierusalẽ extructa est: ut dicit etiã eusebius: ꝛ hoc idẽ patꝫ neemie.12°.

Joachim fili⁹. ihesu.

¶ Aggeus de hoc templo pphauit: q gloria ei⁹ maior erit q; primi: qđ est intelligẽdũ spũalit: qa xps dñs desiderat⁹ cũctis gentib⁹: hoc sua corpali pñtia sepi⁹ ingrediendo magnifice glificauit: ꝛ oblat⁹ fuit in eo in die purificatiõis marie: aliogn nõ põt stare veritas pphetie: qa istud secundũ qsi nihil fuit respectu primi. Augustin⁹ hic sumit fortissimũ argumẽtũ ꝯtra iudeos: q hec auctoritas necessarijssime intelligat de eccl'ia: que est domus dei ex viuis lapidib⁹ quia hoc templũ nec vnq; habuit parem gloriã: taceo maiorem. vide.19°. de ciui. dei.

His quoq; tpib⁹ pytagoras phs claruit: qui samo oriũdus: crotone deguit. Nouissime metapontum adijt: ibiq; sepultus est.

¶ Democritus phs seipsũ excecauit: ꝛ de diuite se pauperẽ fecit ob amorẽ sapientie.

¶ Anaxagoras: h habuit successorẽ: q dicebat archelaus: magister socratis.

¶ Heraclytus cerebrosus.

¶ Hestilius tragediaꝝ scriptor.

¶ Sententias horũ floridas. vide in speculo historiali vincentij.

¶ Pindarus poeta.

¶ Sophocles.

¶ Eurypiades.

¶ Herodotus historiaꝝ scriptor claruerũt tpe xersis.

¶ Socrates nascit.

Quinti⁹ repert⁹ in rure: ab aratro sumpt⁹ est: ꝛ i dictatorē creat⁹. hic romā iā pene desperatā, ꝑꝑt̄ aduersus casus magnifice ꝯsolat⁹ ē triūphis suis.

Uergini⁹ filiā ꝓpriā gladio trāsfigit: ne seruituti traderet. ꝛ ob hoc tribuni insignia deponere cogunt. vide titū liuiū de ꝯditione vrbis li. 3°.

Os inferni i medio vrb horribilit̄ apparuit: de cui⁹ exhalatiōe ples interfecti fuerūt: vbi cū se marc⁹ curtius armat⁹ piecisset: cessauit plaga ipiorū demonū.

Tpe hoꝝ ꝯsulū fames ꝛ grauis pestilētia romā corripuere

Fabioꝝ gloriosissima familia vrbis bello veiētano ꝯsternit.

Lex. xij. tabularū rōe instituta ē. Decē eni tabule a grecis delate sunt qb⁹ due addite sūt a romanis: āno. 300. ab vrbe ꝯdita. Ipse ē ān⁹ mundi 4784°

Romani | Titus. publ⁹. | Marc⁹ gneus. | Tribuni x. viri fue- | -rūt instituti. loco ꝯsulū.

Tpe hoꝝ consulū fuit bellū veiētiū atrocissimū

Olympiade. 80. uel. 95. ptās ꝯsulū tradita fuit. x. viris: qa popul⁹ nimis ꝯquerebat̄ de ꝑuerso regimie ꝯsulū: veꝝ hec mutatio magnā ꝑniciem reipub. inuexit: eo ꝙ singuli cū impatorijs insignib⁹ ꝓcesserūt: donec p vim coacti huiusmodi vastū deponerēt ꝛ tyrānidem: Nulla aūt restat iā spes trāqllitatis adipiscēde romanis: nisi p solā patientiā: quā vera dei sapia xp̄s edocuit.

Iste artaban⁹ nō ponit̄ in catalogo regū ꝑsaꝝ: qa paꝝ ꝑfecit tū hieronymus videt̄ eū numerare sup dan̄. li. 3°.

Iste artarxerses ē sub q̄ esras veit hierusalē ꝛ neemias fuit picerna ei⁹: quē p⁹ misit ad edificandū muros ciuitatis.

Isti duo paꝝ ꝑfecerūt: ꝛ ideo nihil nōbile eoꝝ tpe actū reperi.

Reges persar. | Artabanus. 7. mēs. | Arthar xerses. lōgimanus: an. 21. | Zerses 2. mensibus. | Segdianus. 7. mē.

Roma in ꝯculcatiōe icēsa: ꝛ muri ei⁹ destructi rē.

Senones galli cū romanis pugnāt: ꝛ capta ē vrbs ꝑter capitoliū: qd etiā ꝑdidissent: si ꝑuigil anser ex lassitudine pugne dormiētes romanos nō excitasset. Quapꝑt ambrosi⁹ exprobrando eis ingratitudinē xp̄iane ꝑsꝑitatis: dicit eos magis debere sacrificare anserib⁹ ꝙ̄ dijs. Idem augustin⁹ rē.

Hebdomade danielis hic incipiūt. De his ē grādis altricatio int̄ doctores ꝛ labyrinthus maxim⁹: vide hieronymū sup danielē: ꝛ lyrā: ꝛ vlricū. li. 5°. ca. 4°. Porro beda cōputat per annos lunares: ꝛ incipit a vigesimo anno artarxersis.

Anno mūdi 4759 — 4784

Linea xp̄i. | Eliacbim.

Esras vir scūs atqꝫ doctissim⁹ velut alt̄ moyses i ꝑplo venerād⁹ hit⁹ est: h ꝑmū de babylone cū ceṫis venit: sꝫ iterū pastia solicitudine moi⁹ redijt ut ples lucrifacēt: ꝛ secū adduceret. tpe aūt isto legē ceṫosqꝫ libros scōs repauit: q̄s cōbusserāt chaldei: felix testīm orbi reliquēs. nouos ꝛ faciliores apices iuenit: q̄ i spū scō felicit̄ pacto: venit iteꝝ hierlm cū multitudie magna regalibusqꝫ ꝑuilegijs: ut docēt ꝑplm: ut pꝫ esre. 7°. Obijt i senectute venerāda: sepult⁹ ibidē.

415 — 440

De hoc nihil habet̄ in scripturis: nisi matthei ꝑmo.

Malachias ꝓpha claret: sic dict⁹. i. angel⁹, ꝓpter optimā vitam ꝛ decoꝝ aspectū. Aiūt: ꝙ ore eodē q̄ ꝓphetauerat: angel⁹ dñi apparens eadē iterabat.

Bella atheniēsiū famosissima quasi secūda troiana: circa hec tpa fuerūt: ꝛ consumpti sunt miserabiliter: ꝛ in seruitutē redacti: quō perierunt qui dominabant̄ populis.

Empedocles.

Permenides: ꝑhi notabiles maxime i moralib⁹: claruerūt.

Socrates phs: hꝫ h magnas laudis ꝓrogatiuas: quē etiā btūs hieronym⁹ sibi i exemplū ꝓponit ꝛ alijs. fuit eni mire patiētie: ꝛ sp equais ꝛ subtili⁹ de ꝑmo ente. i. deo fert̄ sensisse: p q̄ tandē venenuꝫ in carcere bibit. Plato discipul⁹ ei⁹.

Democritus.

Pictagoras: ꝫeno. ꝛ ples alij fuert̄ tūc noiati viri q̄ꝫ labores ꝑmā serūt.

Hyppocras.

Neemias vir benignissimus ac deuotiōe ꝑcipu⁹ ō susis castro adueniēs: fuit picerna artharxersis regis ꝑsaꝝ. h vigesimo anno ei⁹ iuxt̄ dei volūtatē missus est ab eo: ut instauraret murū hierlm: ꝛ edificauit eū i angustia tempoꝝ. expleto aūt ope miraculose ignē scm̄ repererunt: ꝛ muꝝ dedicauerunt. deinde redijt ad regē: ꝛ iterū reuersus ē hierlm: ꝛ mortu⁹ ē: ibiqꝫ sepult⁹ iuxta murū quē edificauit. vide i libro ei⁹. ꝛ hic finit̄ historia libroꝝ: q sūt de canone.

Hierusalem reedificat̄ a neemia ꝛ alijs filijs isrl̄. ꝛ hꝫ tres habitationes: Prima hitatio ē cois ꝑpl̄i. s. artificū laborantiū in mechanicis. Secūda habitatio ē nobiliū ꝛ ꝓphaꝝ. Tertia hitatio ē regis ꝛ sacerdotū. Itē hꝫ sex portas: quarū ꝑma dr̄ porta vallis uel iosaphat. secunda porta sterqlinij: tria porta vet⁹ ul iudiciaria. quarta porta pisciū uel dauid. quinta fontis siloe uel aquarū. sexta gregis: uel ꝑbatice piscine.

Cratin⁹ ꝑm⁹ comic⁹: qui sub spē iocalitatis apte vicia redarguit.

Archita tarētin⁹ magister platonis claret.

Altibiades socraticus. Eudoxus astrolog⁹.

Epicurus vorax.

Diogenes alexādro potētior ꝛ ditior fuit eo ꝙ quicquid dare potuit ꝯtempsit: quicquid auferre uel inferre: non expauit.

Ludi scenici instituūt:ut pestilētia cessaret rome. de his aug⁹ multa tractat diligent̄:improbādo deoꝝ falsitatē qui talib⁹ ludis placari poscebāt:ita turpit̄ isti exercebant̄:ut ne dū honesti viri ⁊ femine his interesse nō vellēt:sed nec vel delonge intueri. O sacrilegia deoꝝ:qb⁹ nouella romanoꝝ indoles ad tāta crimina prauo trahebat̄ exemplo:ita ꝑ depellēda tꝑali peste corpoꝝ accersitus est peiuus morbus animarum.

Mediolana cōdit̄:sic dicta:qa ibi tunc apparuit sus:que ꝑ media pte portabat lanā ꝑ pilis. hoc modo omnia gloriosa mūdi a paruis ⁊ pene vilibus ortū hn̄t:⁊ i idipsū tandem reuertunt̄.

Camillus dictator.

Iste camyll⁹ fur⁹ dict⁹ extitit:q afflicte reipub. magnifice subuenit:expugnādo videlʒ veientes:q ꝑ.x. otinuos ānos valde romanos attriuerāt. hūc tantū virū postea ingrata ciuitas dānauit. Oros⁹ dicit hac victoriā magl vtilē q̄ȝ nobilē fuisse:qa sine vllo digno romano v̄tutis testimonio clādestina obreptiōe facta fuit. nec ob hāc iniuriā destitit qn rediret itex de exilio:denuo patriā defendēs. Et hoc magnū est exemplū patientie xp̄ianis:f̄m augl.

Dis⁊tpib⁹ athenieſes.24.lr̄is uti ceperūt cū antea.16.tm̄ lr̄as haberēt.

Iste artaxerxes.cognoiatus ē minenō darij ⁊ parisatbidis fi.sic appellatus a.lxx. ab hebreis aūt:assuerus dictus.

Iste assuerus filius darij:habuit fratrē noie cyrū: quē post mortē patris in bello supatū occidit:qa nisi ꝑ letale bellū libido dn̄andi negabat mitigari: cū tm̄ tot terras possideret q̄ merito plusq̄ȝ centū regib⁹ sufficeissent dominia eaꝝ. Hic pmo vasti reginā pulcherrimā duxit vxorē quā tm̄ p⁹ abiecit:⁊ hester virginē stirpe beniamin loco vasti sumpsit:⁊ mardocheū patruū ei⁹ sublimauit:amon prius suspenso. Hic videt̄ ho pacificus:sed nimis luxuriosus:ut p̄ȝ in libro hester pmo ⁊ 2°cº. Fert̄ etiā filios.300.habuisse:e quib⁹ dari⁹ quē in regē sublimauit:⁊.40.alij nobiliores ɔiurarūt ut eū interficerēt iam senē:ut sic licentı⁹ regnarēt quo comperto oēs fecit occidi:qa per que qs peccat ꝑ hec ⁊ punit̄.

Dari⁹ noth⁹ 19.

-xerses an.40.

Assuer⁹ vel artbar.

Iste grauē manū misit ɔ athenieſes. vñ tandē ɔtriti sunt q supremi fuerūt:iuxͣ morem mutabilitatis humane: sub eo egypt⁹ recessit a persis. hic habuit frēm noie cyrū bellicosissimū. vide orosiū li.2°

4809

Nihil de hoc habet̄ i scriptura nisi q̄ a matheo numerat̄.

Azor.

Deiter historia hic texitur f̄m doctores latinos. vide lyrā hic:⁊ etiā danielem.ca.9.

390

Anno ante xp̄i natiuitate 366

Plato ph̄s diuin⁹ noiatissim⁹ quē aug⁹ extollit:q̄si vltra de diuina scriptura aliquid senserit. Aristoteles discipulus eius.

Mardoche⁹ iude⁹ vir sc̄us clar⁹ habet̄:⁊ prim⁹ p⁹ assuerū in toto regno pſar:semp tm̄ humilis ⁊ deuot⁹ cultor dei:⁊ fratrū amator. Et f̄m hāc cōputationē latinoꝝ:tpe exaltationis sue fuit annoꝝ.259°.vide lyram.

Hic successit ioabim in pontificatu:ut dic eusebi⁹. Et vlteri⁹ coiter h̄ sequūt iosephū:ut magister dicit. Eusebi⁹ etiā testat̄ se iosephū seqni.

Heliasib vel eliazaphat.

Aristoteles audit platonē.18.annū gerens. Hic post fuit magister alexandri.

Dionysius siculus tyrann⁹ pessimus de sicilia expellit̄. Hic erat discipulus platonis: s̄ȝ nō imitator. Quodā tpe vidua quedā paupcula ꝑ ipso dijs imolabat:obsecrās:quaten⁹ diutius viueret:ipso retro stante secretius ⁊ admirante.cōpleto aūt sacrificio accersitā interrogans ait. Cur sic ꝑ me oras:q semp tibi molest⁹ fui? Illa r̄ndit. Dn̄e:auus vester tyrann⁹ fuit:⁊ vaccā vnā mihi abstulit:⁊ nō retinui nisi tres:rogauiq̄ȝ deos ut moreret̄:si forte ipso defuncto fili⁹ eius p̄r vester mihi eā restitueret:sed ille peior:nedū illā retinuit:imo vnā similit̄ abstulit ⁊ remanserūt mihi nisi due. iterū iprecat⁹ sū ɔ eū ut morere t̄:sperās a vobis mihi restitui vaccas meas. vos aūt pessim⁹ oiuȝ nihil mihi reddidistis:insup etiā afflictā afflixistis:vnā auferendo. Timui ergo ne p⁹ mortē vestrā adhuc crudelior surgat: qui hanc silr̄ auferat: ⁊ fame moriar. ideo deos exoraui ꝑ vita vestra:infeliciter expta: q pene ɔtinue res in deterius dilabunt̄. hec sunt verba vetera:⁊ noua practica:cui⁹ expientiā nō oēs equaliter aduertunt. Qui autē hec patiunt̄ a risu se continere nouerunt.

Manlius torquat' pugnā inchoauit atrocissimā cū gallis: pcussoq; gallo: q eū ad singulare certamē puocauit. torquē aureā de collo ei' tulit: z suo iposuit vñ ipse z posteri ei' dicti sūt torqti.

Fabrici' vir digne meōrie nulla potuit industria pyrrhi regis a rōna ciuitate diuelli: pmissa etiā qrta pte regni. tādē pyrrhus ait. Hic ē ille fabrici': q difficili' a virtute: q̄ sol a cursu suo auerti potest.

Minutia v̄go vestal' ppter incestū viua sepl'ta ē. h̄ z filia allegari solēt i exemplū xpianis: q̄ legalit' z districte vicia etiā apud gentiles puniebāt.

Romani. — Titus. quintius. — Gaius. marti'. — Marcus. valerius.

Iste quinti' dictator: cruētissima congressione bellū a mālio inchoatū pfecit: z victor fidel' fact' in eadē pauptate pmāsit: sic añ. 4. iugera suis manibus colēs. hunc in exēplū adducit aug' de ci. dei. 5 auaros z supbos xpianos q̄sdam. Teste eutropio huic marco val. euēit victoria 5 gallū siue gallos. ppt coruū q insidēs ei' brachio. eruit oclos galli cū rostro: ex q̄ p' ea cognomen sūpsit. Mar. vale. coruin'.

Sub h̄ gaio facta ē pugna tuscoz: quoz octo milia capti fuerunt.

Iste marc' cuz. 6. milib' rōnis pugnit otra gallos: q̄s in fugaz vertit: z grauiter trucidauit.

Alexander nascit ex olympiade vxore phi lippi regl macedonū: adulterata p nectabanuz nigromāticū regē egypti: q p incātatiōes illudebat ei: q̄si de' amō ocubuisset cū ea. h̄ colludio potētū adulteria z stup solebāt excusari: aut etiā honorari: s; paupez: capitali pēa feriebāt.

Reges psaz. — Och'. q artaxer- -ses an. 24. — Arsam' q z arg' an. vno — Dari' fi. arsa mi. 24

Iste och' egyptū reuocauit ad impiū psaz: nectabano rege in ethyopia pulso: z plurimos iudeoz i trāsmigtionē egit: z iux mare caspiū collocauit: q nimis creuerunt ibi. Hic etiā misit vagosū pncipē trās flumē: q tributa p esrā dimissa repetijt. s. septimi āni ppt sabba terre. Mirū ē quō hic ut putat fili' hester: ita fuit iudeis infes'. Hoc eti tpe ab alexādro alexādria odita ē.

Hic arsam' successit ocho: z paz regnit.

Iste dari' potētissim' ausus ē a grecis tributa expetere: q̄ fuit occasio destructōis toti' monarchie psaz: que hic trāslata fuit ad grecos: iux pphetiā daniel. Fert q̄ amiserit qnquies decies centena milia bellatorum quos oēs alexander de persis occidit.

Philipp' rex macedonū: pr alexādri putatiu': p. 25. ānos tyrannidē exercet fractis sacramētis: ita elat': ut licere sibi oia q̄ cogitauisset putaret. tandē velose occidit. Orosius.

Ano mūdi. 4834 — 4859

Linea xpi. — Samnites medij sūt int' picenum campaniā z apuliā.

Circa hec tpa dicit orosi' z etiā eutropi': q nox vsq; ad plurimā diei partē tēdi visa ē: z saxea grando: id est veri lapides de nubib' descēdentes terraz feriunt.

365 — 340

Iste fuit sūmus sacerdos tpe mardochei: cui idē eplas misit de obseruatiōe dierum furim: ut patz hester. 9°

Vagosus pfect' ochi templū supbe intrat: z spoliat: z tributa ministris dei imponit: ppter dissensionē pontificis cum frē suo iesu quē occidit.

Pontifices. — Judas. vel ioade fili- -us eliça pbat. — Joh'es fi. iude

Iste ioānes habuit fratrē: qui dicebat iesus: z aspirabat ad pontificatū quapp̄ familiaritatē vagosi pfecti trās flumē sibi compauit. Cōfisus aūt sup hoc altercari cū ioanne cepit i tēplo. z adeo incitauit fratrē: ut eū occideret.

Lacedemōes ipsi sūt spartani: expugnāt z in seruitutē redigunt: quoz improba dominādi cupido infinita mala suscitauit sm orosiū.

Demostenes orator fuit.

Aristoteles famosissim': z oiuz phoz subtilissimus claret: sectāq; perypateticoz cōstituit.

Speus'ppus post platonē: achademicā tenuit.

Zenocrates successit: mortuo speusippo.

Sidon delet ab ocho rege psarū. Erubesce sidon ait mare.

Apuleius z hermes discipuli platonis i temploz locis z portcib' v̄santes: nihil aliud q̄ de v̄tutib' cogitabāt: q oculos effodisse legūt: ne p eoz visū a otēplatiōe sapie auocarent.

Hermes trismegist' q z mercuri' dict' ē. fuit circa hec tpa.

Zenocrates grauissim' phoz z castissimus.

Quint' curti' phs. hic otra alexandrū multis rōnib' seriose disseruit eū increpando. vide in speculo historiali. Si de' es inquit. bñficia largire non auferas. si homo: semp id cogita alijs postpositis.

Cobares phs in suo negocio qsq; ebetior ē q̄ in alieno.

¶ Isti duo ɔsules ɔtra latinos pugnãtes: decius occisus fuit ⁊ manilli⁹ triũphauit: sꝫ q̄a ꝓpriũ filiũ occidit: solitas laudes nõ habuit. Ille nanq̄ fili⁹ ɔtra imperiũ consulũ pugnauit ɔtra hostes: ⁊ q̄uis victor extiterit: tñ ꝓpter inobedientiã virgis cesus: ⁊ capite punit⁹ fuit. hoc in laudẽ patris augustinus allegat.

¶ Dedicatio p̄ma apud romanos. Nota q̄ romani vsq̄ ad ista tp̄a nũq̄ se capi p̄mittebãt uel in seruitutẽ redigi: sꝫ aut vinci: aut occidi maluerũt: sed circa hec tp̄a hec eoꝝ aiositas fedata fuit a samnitis. deꝝ papiri⁹ hoc scandalũ amouit: qñ post vicit samnitas: licꝫ mai⁹ dedec⁹. s. piurij tũc roma contraxit.

Mani li⁹ deci⁹

¶ Iste papiri⁹ cũ adhuc puer eẽt prudẽtissim⁹ fuit: ⁊ pulchꝝ mendaciũ finxit ut m̄ri celaret secretũ cõsulat⁹: cũ autẽ vir fact⁹ eẽt: adeo bellicosissim⁹ fuit ut alrõ cui⁹ aduẽtũ romani formidabãt merito obijcereẽ: nec q̄cq̄ de dijs curabat: sꝫ augures infausta p̄dicẽtes deridebat: ⁊ hoc i magnã ei⁹ laudẽ referũt doctores sci: q̄a i h̄ se virꝫ prudentẽ ⁊ magnimũ oñdit

Papirius ɔsul

¶ Hoꝝ cõsulũ tp̄e t̄riti sũt rõani: q̄a q̄tuor p̄pl̄i italie ɔ eos i vnũ fed⁹ coierũt q̄s tñ sb̄tilit̄ paulatimq̄ vicerũt. vide orosiũ.

Fabius q̄ntus. decius.

¶ Nõ fit h̄ ꝓsecutio de h̄ i ꝓphia. dañ q̄ nec sci doctores intromittũt se de vl̄tiori ãnotatione.

¶ Iste alexãder magn⁹ dict⁹: ꝓp̄t mirabilẽ victoriã quã habuit de toto mũdo q̄i in breui tp̄e: qd̄ euidẽs fuit indiciũ ire dei ɔtra peccatores illi⁹ tp̄is. nã aliq̄ miracula oñdit sibi de⁹ adiuuãdo man⁹ eius q̄a mare pãphilicũ sibi diuisũ fuit: sic oli mare rubꝝ iudeis: qñ ꝓseq̄bat̄ dariũ. etiã orõne fusa mõtes caspij clausi sũt: ⁊ iudei q̄dã puersi iclusi. tandẽ i babylone hausto veneno morit̄ ãno etatl sue. 33. ãno mõarchie 5°. macedonũ. 12°. ⁊ h̄ mõ multe historie ɔcordari pñt.

Monarchia grecorum.

Allexãder magnus.

¶ Iste ut ait hier⁹ ab illyrico ⁊ more adriatico: usq̄ ad idicũ oceanũ ⁊ gãgẽ fluuiũ: nõ tã p̄lijs q̄ victorijs p̄cucurrit. Et. vj. ãnis europe partẽ: ⁊ omnẽ sibi asiã subiugauit: dono tñ dei.

Antigonꝰ rex assirioꝝ.

¶ Hic ait: nũq̄ postq̄ purpurã idui deꝝ audiui. sꝫ q̄dã nocte mutata deste: oia q̄ feci mala ꝑcũctat⁹ vidici.

¶ De h̄ regno egypti fit ꝓsecutio: q̄a iudeis q̄nq̄ infesti q̄nq̄ fauorabiles fuerũt reges ipsi⁹: qd̄ iõ euenit: q̄a reges syrie pene sp̄ cũ egypstijs pug̃bãt: isrl̄ aũt i medio eorũ iugit̄ affligebat̄ q̄cũq̄ se vertẽt: iaꝫ ab h̄ iã ab illo. ⁊ p̄mo iste ptoleme⁹ grauit̄ eos afflixit: eosq̄ capiẽs dolose vendidit: ⁊ ab hac occasiõe dispersi sunt in nationib⁹: ut pꝫ actl. 2°. Ipse aũt ĩpunit⁹ ñ euasit: vide oro.

Ptoleme⁹ lagi. fili⁹. rex egypti an. 40

Philipp⁹ rex macedonũ h̄ frat̄ alexandri ſm hieronymũ.

4884

Sadoch.

¶ De h̄ nihil habet̄ nisi q̄ cũ alijs nũerat̄ matthei p̄mo.

¶ Tp̄a horrẽdissima vndiq̄ vox sanguis ⁊ clamor pugne. mira dei patientia.

¶ Nota defunctio aron cũ. xij. illi q̄b⁹ regnũ diuisit int̄ se nõ possent ɔcordare infinita bella surgũt ⁊ multiplicata sũt mala sup̄ terrã vltra modũ: tandẽ ɔtritis alijs: isti. 4. obtinuerũt potestatẽ iuxta ꝓphetiã dañ. vide orosiũ.

Anno añ xp̄i natiuitatẽ. 291 315

¶ Sarballa sup̄sticiosũ teplũ edificat i mõte garizi: vbi posuit manassen fratrẽ iadi pontificẽ: q̄ erat gener su⁹. Et h̄ incipit scisma iudeoꝝ: q̄a multi adheserũt ei: qui oẽs extũc dicti sũt samaritani: q̄a ꝓbani a iudeis vel excoicati.

¶ Iste iad⁹ irato alrõ occurrit põtificalib⁹ indut⁹: ⁊ placat⁹ subito rex de eq̄ descẽdit: venerabat̄ ãtistitẽ: ⁊ cũ pace ⁊ gaudio irauit ciuitatẽ: fecitq̄ sibi afferri codicẽ dañ. ⁊ exponi ꝓphiaꝫ q̄ de ipo loq̄t̄ q̄b⁹ pactis gauisus ẽ valde: q̄a oia q̄ p̄ somniũ añ viderat debito ordie cõplebãt̄: ⁊ visũ ẽ sibi q̄ ipse eẽt ille de q̄ h̄ ꝓphetata fuerũt: ⁊ maiorẽ ex h̄ sumpsit audaciã pugnãdi ɔtra dariũ: oblatoq̄ sacrificio iussit petere iudeos q̄ vellẽt ⁊ ɔcessit: ut suis legib⁹ vterẽt̄: ⁊ q̄. 7. ãnis eẽt absq̄ tributo ꝓp̄t sabbata t̄re: vide magistrũ ⁊c̄.

Iad⁹ fi ioãnis

¶ Exercit⁹ alexãdri ut dic̄ orosi⁹ fuit peditũ. 32. milia: eq̄tũ. 4. milia: naues. 180. ac tã p̄ua manu vniuersũ t̄raꝝ orbẽ vtꝝ admirabili⁹ sit q̄a vicit an q̄a aggredi ausus fuerit icertũ ẽ.

¶ Sũma occisoꝝ de p̄sis ab exercitu alexãdri ad moduꝫ paruo: fuere q̄nq̄es decies cẽtena milia. hec idem.

¶ Alexãdrie. xij. ab alexãdro ɔdite sũt. s. q̄libet ãno ei⁹ vna.

¶ Menãder comicus

¶ Menedem⁹ p̄hs

¶ Sceusippus p̄hs.

¶ Philemon p̄hs.

Antiochia Edissa Seleutia ciuitates condunt̄.

¶ Era principalis hui⁹ historie: ipse est ãn⁹. 12. mortl alexãdri i quo incepit regnuꝫ grecoruꝫ: iuxta cõputationẽ libri machabeorum.

¶ Iste seleuc⁹ p⁹ multa bella cũ babyloniã deuicisset toti⁹ asie sibi diadema imposuit ãno. 12°. post mortẽ alexãdri ⁊ ab hac etate scriptura machabeoꝝ regnũ grecoꝝ enumerat: ut dicit eusebius.

Onias fi. iad⁹.

¶ Olympias mat̄ alexandri mulier tyrãnide plẽa occidit̄ ⁊ mortẽ impterrita suscepit: sine oi signo mulieris pauoris: sicut fili⁹ eius fortissime mortuus fuit.

Reges syrie.

Seleucus vel nicanor fi. antiochi.

¶ Calistenes p̄hs ɔdiscipul⁹ alexãdri sub aristotl. ab eo occidit̄: q̄a eũ pro deo non adorauit: ⁊ multas tyrãnides sil̄es idẽ alexãder ꝑfecit magis ductu ꝓprie cõplacẽtie q̄ recte rõnis qd̄ valde cõe ẽ apud potẽtes: indignãter accipiũt: siq̄s ꝓferat vel faciat que eis nõ placẽt: qd̄ piculosissimũ ẽ: ⁊ sibi ⁊ alijs.

¶ Exercit⁹ darij p̄m⁹. 600 milia. secũd⁹. 300. milia peditũ: ⁊ cẽtũ milia eq̄tũ. terti⁹. 400. milia peditũ: ⁊ cẽtũ milia eq̄tũ. ⁊ i hoc tertio ɔgressu darius letaliter vulnerat⁹: cũ fugeret miserabiliter sol⁹ in via derelictus: obijt alexãdro pñte: quẽ lꝫ iani misericordia tñ regali cũ honore sepeliri iussit.

¶ Hoc tpe romani samnitas post multa damna oppresserũt, ꝓpriũ eni eis fuit nihil pspe secũ agi nisi post lõgiturnos labores ꝛ pericula. Unñ dicit aug⁹ ꝙ multo vixissent felicius romani: si deposito fastu dñandi morẽ simpliciũ sectati essent.

¶ Pestilẽtia gũis rome fuit q̃ sp breues inducias ibi habere ↄsueuit. Uex hec nimis magna fuit pserti in mulierib⁹ ꝛ pecoribus: ita ut fet⁹ etiã i vtero coiter necarent aialiũqꝫ gen⁹ defectuꝝ putaret.

¶ Iste curi⁹ tertiũ bellũ ↄtra epirotas gessit: ꝛ cesis. 23. milibus pyrrhuz fugauit. Ait eni: nec acie verti nec pecunia corrũpi possũ. Malo diuitibus imperare q̃ꝫ locuplex fieri.

¶ Prodigia mag̃ rome fuert Fulgura edes muros mẽia ꝛc̃ cõbusserũt. flãma scissa hiatu tre eructata gnqꝫ iugera exussit. Itẽ nõ lõge p⁹ fontes visi sunt in sanguinẽ: ꝛ lac de celo visũ ẽ manare.

Romani. — Dolobella. domitius — Emylius consul. — Marc⁹ curi⁹. cõsul. — Semitius. consul.

¶ Iste regiuoꝝ vrbe cepit ꝛ legionẽ militũ rõganoꝝ rome misit q̃ oes vgis cesi ꝛ securi pcussi sũt a ciuibus in medio fori ga nõ legittime se habuerũt: ita stricte tũc rome iudicabat: ut nec etiã victorib⁹ parceret si i modico excederẽt.

¶ Hoꝝ ↄsulũ tpe. 18. milia romanoꝝ a gallis occisa sũt: nec apparet: gn romani iniustũ bellũ habuerũt.

¶ Iste emyli⁹ cũ romanis ↄtra tarentinos iustissimũ bellũ egit: auxiliũ ferẽte tarentinis pyrrho rege grecoꝝ: bellatũ est vltra. 4. ãnos Tandẽ victo pyrrho ꝛ in patriã redeũte miserabiliteꝝ moriente: tarẽtini cũ carthaginẽsib⁹ fed⁹ inierũt: ꝛ ex hoc punica bella inchoata fuerũt.

Reges egypti. -a. 38. — Ptolome⁹ filadelph⁹

¶ Hij romani ꝛ multi alij: ante hec tpa ꝛ post fuerunt viri fm seculi honestatẽ elegantissimi legalissimi strenuissimi veracissimi ꝛ in oĩ morali virtute adeo spectabiles: ut sci doctores eoꝝ facta in exemplũ xp̃ianis ꝓponãt: sed non intentionẽ: ga fide pietatis caruerunt.

¶ Iste philadelph⁹ rex deuot⁹ ꝛ vni⁹ veri dei cultoꝛ valde gratiosus fuit iudeis: quoꝝ. 180 milia soluit a captiuitate: ꝛ libertate p̃scita plures exaltauit. Hoc aũt totũ fecit ut placaret sibi deũ isrl̃: cui⁹ mirabilia audiuit ꝛ legẽ habere desiderauit. Nec potuit trãsferri in aliã linguuã: nisi a deuotis ꝛ dignis cũ debita reuerẽtia ꝛ solẽnitate Quidã nãqꝫ attẽptauerũt eã inserere i historias suas: quos diuina plaga tetigit donec peniterẽt. Misit g̊ rex ad eleaçarũ pontificẽ: ut doctos ꝛ idoneos viros sibi destinaret: qd̃ ipse libent fecit. vide magistꝝ. Iste pm⁹ elephãtos. cccc. d ethyopia duxit. hũit etiã naues lõgas q̃s liburnas vocãt. 10500. alias ad portãda cibaria. 1000. Auri q̊ꝫ ꝛ argẽti grãde pōd⁹: ita ut de egypto p singl̃os ãnos. 14800. talẽta auri: ꝛ frumẽti. Artabas q̃ mẽsura tres modios ꝛ ẽtiã modij pte hꝫ: gnges ꝛ decies cetena milia.

Anno mũdi. 4909 — 4934

Linea xp̃i. — Achym — fili⁹ sadoch ut pꝫ matthei pmo.

Septuaginta intp̃retes legẽ trãsferũt de hebreo in grecã linguã cum grandi miraculo tot viri in. 72. dieb⁹ totã sacrã scripturã interp̃tati sũt cũ sũma concordia: spũ scõ oia p̃sidente ꝛc̃. vide augl̃. 18. de ciui. dei pulchre. veꝝ hieronymus nõ p oia ↄcordat: ut pꝫ in ei⁹ plogo sup bibliam.

290 — 265

¶ Fulgoꝛ rõnalis circa hec tpa cessauit fm iosephũ: ga appropinquãte sole deficit auroꝛa. i. xpo g ineffabilẽ veritatẽ docturus ꝓxime venturo figuralis cõsultio terminata est. vide magistrũ sup exodũ.

Pontifices. — Simõ iust⁹ filonie — Eleaȥar⁹ frat̃ simonis.

¶ Hic ꝓpter scitatẽ vite singularẽ: fuit iust⁹ a vulgo cognoiat⁹: qd̃ frequent ↄtigit etiã alijs plurib⁹. hic onyam adhuc puerũ reliquit.

¶ Iste misit ptolemeo. 72. viros prudentes ad interp̃tandũ legẽ: de qualibet tribu sex. Qꝛ aũt dicunt. 70. ũm vsus sacre scripture obtinuit: q̃ qnqꝫ subticet paruũ numerũ excrescẽtẽ sup aliquã sũmam.

¶ Ab hoc antiocho qui erat secũd⁹ rex syrie p⁹ alexãdꝝ oẽs sequẽtes reges syrie dicti sũt antiochi.

¶ Crates theban⁹ auri pond⁹ ꝓiecit i mare: mallẽs submergere diuitias q̃ꝫ ipe submergi ab eis.

¶ Iste antioch⁹ pugnã g̃uissimã habuit: ↄtra philadelphũ regẽ egypti: ꝛ ga nõ potuerũt i cõcordiã bellãdo puenire p aliũ modũ pacificati sũt. accepit eni beronice filiã regl̃ egypti in vxorẽ: iuxta ꝓphetiam dañ: vide hieronymũ ibidẽ.

Reges syrie. — Antiochus sother. — Antioch⁹ theos.

¶ Chrisippus ph̃us. hic dixit ꝙ stultus nulla re scit vti: ꝛ g̊ ei nulla re opus est ꝛc̃.

¶ Archesios ph̃s floret.

¶ Herasistrat⁹ medicus ꝛ consul clarus habet.

¶ Sostrat⁹. pharũ in alexandria ↄstruit in mari.

¶ Aratus ph̃us agnoscit.

¶ Phar⁹ ẽ turris maxima passus. 20. habẽs: fũdata i mari sup. 7. cancros vitreos. Unũ de. 7. mirabilib⁹ mũdi.

¶ Iste sempronius aduersũ picẽtes bellauit ⁊ terra tremuit q̃si sanguinẽ fundendũ horreret accipere: ⁊ pene ab vtraq; pte corruerũt paucis romanis quasi victoribus exceptis.

¶ Hãnybal senior: pmũ bellũ punicũ inchoauit: q semel ⁊ iter supatus a rõanis tandẽ ab exercitu suo lapidibus obrutus: moritur: infortunatus fuit.

¶ Iste gneus fraude circũuẽtus hãnybalis interfectus est ab eo. Quod gaius durius vindicauit totũ exercitũ eius cõterens: eũq; in fugã cõuertit.

¶ Isti duo dolẽtes de reguli captiõe: eũ liberare venerũt: sed nihil pfecere.

Sempronius — Appius Claudius. — Gneus Gaius. — Attilius. regulus — Emilius. Fabius

¶ Iste appius siracusanos ⁊ penos facillime supauit: ⁊ mulctã imposuit. hic viã appiã strauit: ⁊ aquas claudias inducit.

¶ Iste regulus pmu totus victoriosus: tres reges vicit: ⁊ .73. ciuitates subegit: serpentẽ mire magnitudinis apud bagrada fluuiũ occidit. Cuius coriũ .120. pedũ longitudinẽ habuit: romãq; delatũ aliq̃diu cũctis miraculo fuit. Tandẽ cũ nimis rigidus eẽt cõ hostes nolẽs pacẽ dare: nisi sub magno tributo: ipsi desprati cõgressi sunt cũ eo: ⁊ cõtrito exercitu ceperũt eũ. Et adhuc libent pacẽ habuissent: sz vir fidelissimus maluit mori i magnis penis: q̃ pniciosã pacẽ dare. Eius laudes augustinus valde extollit. Narrat valerius li. 4. q ab aratro accersiebãt: ut cõsules fierẽt. Vñ refert attiliũ: quẽ semẽ aspgentẽ viderãt q missi erant a senatu ad eũ accersiendũ: ⁊ ad imperiũ ppli suscipiẽdũ: sed illo rustico ope attrite manus salutẽ publicã stabilierũt: ⁊ ingentes hostiũ copias possederũt. Quiq; more arantiũ boũ: iugũ rexerũt triũphales currus habenas retinuerũt. Nec fuit his robur: eburneo sceptro deposito: agrũ serere stipem ab aratro repetere. Patrie eni bona: nõ sua vnusq́sq; augere pperabat: paupq; in diuite q̃ diues in paupe versari malebat. Et his virtutibus olim romana indoles pollebat: quare nõ imerito totius mũdi monarchiam meruerunt.

¶ Iste euergetes totus victoriosus fuit. hic postq̃ vastatã syriã ⁊ siciliã ⁊ ptẽ asie inter inumera spolia que cepit: etiã deos eorũ: quos cãbises i psas trãstulerat reuexit. iõ euergetes dicitur qd reuectionẽ sonat.

Ptholomeus euergetes fi. philadelphi an. 27

Ptholomeus philopator fi. euergetes. an. 17.

¶ Iste pugnauit cõtra duos frẽs. s. seleucũ: ⁊ antiochũ magnũ ⁊ supauit: deijciens multa milia: ⁊ tñ nõ pualuit Vide hieronymũ sup dañ.

4959

¶ Quintus ennius poeta tuc tarenti nascit: qui post rome deguit. cõtentus vnius ancille misterio.

Eliud. genuit eleaçar. ut pz pmo matth.

Anno ante xpi natiuitatẽ 216 240

¶ Iste onias çelo legis uel potius ex auaricia tributa negauit euergeti: ppter qd tota iudea pene fuissz piclitata: ut dicit iosephus q eũ indonorũ fuisse testat.

¶ Iste magnas laudis pgatiuas habz. Eccle. 50. Qui tẽplum in melius reformauit: ⁊ ciuitatẽ pualuit amplificare: ⁊ religiosus totaliter fuit.

Onias fi. simonis iusti — Simõ. Onie filius.

¶ Iosephus legatus ppli iudaici: etiã iuito onia irã regis mitigauit: ⁊ ab eo cõstitutus ẽ dux iudee ⁊ finitimarũ nationũ. Hic habuit filiũ paruulũ hircanũ noie: cuius stupendũ igeniũ: pr pulchre explorauit: dando sibi 300. iuga boũ sine loris: ut araret ⁊ seminaret in deserto. At puer nõ puerile cõsiliũ excogitauit: nã. 10. iuga occidit: carnes oparijs dedit: ⁊ de pellibus retinacula fecit.

Antiochus gallericus

¶ Iste erat filius antiochi theos de prima vxore laodice: que virũ suũ veneno extinxit: ⁊ beronicẽ cũ filijs suis occidit: istũq; gallericũ filiũ suũ p patre regnare fecit: ⁊ ppter hoc euergetes horribiliter vastauit syriã: Porro iste gallericus duos filios reliquit. s. seleucũ ⁊ antiochũ magnũ q ambo regnauerũt.

¶ Hannybal atrocissimus penoꝝ .i. affricanoꝝ rex cū esset ānoꝝ .9. iurauit patri suo aras ꝙ in odio romanoꝝ sibi succederet: qḋ fidelissime impleuit infidelissimus ipse. Nā romanos pene usq; ī exterminiū deleuit. vrbem etiā ad solū vsq; deduxisset: si nō diuinit⁹ impedit⁹ fuisset. Nobiliū romanoꝝ tot vna vice pemit ut tres modios ānuloꝝ e digit[is] eoꝝ extraheret. Itē ī fluie q̄dā de corpib⁹ romanoꝝ q̄i pontē fecit: ut exercitū suū trāsduceret. Tādēq; a scipiōe vict⁹ se [...] q; fugat⁹ miserabiliter se veneno pemit.

¶ Ann⁹ pacis h̄ tpe fuit p⁹ p̄mū bellū punicū. ꝛ q̄i p miraclo reputatū ē. qa ī .440. ānis nūq; pacē habuere romani.

¶ Portenta q̄dā romanos terruerunt: q̄si pꝓbando eis mala prime ventura ab hānibale.

¶ Bellū punicū secun-dū: qḋ durauit ānis .17

Romani.

Lucatius consul.

¶ Iste per multa bella ꝛ crebras victorias adeo ꝯtriuit carthaginēses ut pacē peterēt: quā etiā magnis pactis cō secuti nō diu seruauerūt.

Sipronius valerius.

¶ Isto tpe ꝯtra faliscos ꝛ gallos varia sorte bellatū ē p⁹ q̄ p vnū ꝯtin annū viscera romana sanguiez nō sudarūt

Fului⁹. illiricos vicit.

¶ Hoc tpe hamilchar dux carthaginēsiū pr̄ hānybalis ab hispāis occisus est.

Lucius Gaius

¶ Hij ꝯsules robur totu⁹ italie ꝯgregātes hūere ī exercitib⁹ suis .800. milia armatoꝝ ꝓpt̄ timorem galloꝝ q̄s valde timebāt. Tādē galli ꝯtriti sūt

Scipio flāmineus.

¶ Scipio p̄us occurrit: ꝛ cesus ē pene ibi romanus exercit⁹. Post simproni⁹ filr̄ supatur. deinde flāminius occidit̄ cū exercitu .25. miliū.

Reges egyti.

Epifanes filius philo-patoris.

¶ Cleopatra filia antiochi magni: erat vxor ei⁹ quā accepit dum esset annoꝝ .13.

¶ Collosus corruit ꝓpt̄ t̄re motū: fuit eniz imago erea fusilis .126. pedū. Papias aūt dicit: ꝙ fuit marmorea.

Plautus eloquens fuit.

¶ Titus liuius tragediarū scriptor: floridissimus. Forte plures fuerūt sic vocati.

¶ Iste moriente pr̄e suo fuit q̄ttuor ānoꝝ: quare antioch⁹ pugnauit ꝯtra duces eius: ꝛ tulit oīa de manu ei⁹ p̄ter egyptū. Cū aūt esset septē annorū: despondit ei suā filiā in dolo: ꝯsentiente epyphane filio suo .i. antiocho nobili. Mortuo autē antiocho magno: fili⁹ ei⁹ antiquū dolū psequit̄: ꝛ istū ptolemeuz epifanē occidit dolose ī ꝯuiuio: s; nō obtinuit egyptū: qa egyptij fortit̄ resistētes: turpit̄ fugarūt eū

5009

Anno mūdi 4984

Linea xpi.

¶ Et nota ꝙ iudei diuina pmissiōe quasi ꝯtinue affligebant̄: ne ī idolatriā caderent sicut olim solebāt.

¶ Templū dn̄i in egypto extruit̄ ad instar hierosolymoꝝ: qḋ pmansit vsq; ad vespasianum: ꝛ tunc funditus dirutū fuit.

517 061

¶ Ptolemeus philopator iudeos vicit: occisis .60. milib⁹ armatorum.

¶ Jesus sirach librū eccl'iasticū edidit quē panarethon vocāt: a pan qḋ ē totū ꝛ arethon v̄tus q̄si tot⁹ virtuosus.

¶ Plaga grandis ex aqua ꝛ igne. vrbem consumpsit quasi.

Pontifices.

Onias. magn⁹.

Simon filius onie tenuit pōficatū: post fugā pr̄is sui.

¶ Iste onias ꝓpter tyrannidē antiochi: aufugit cū multis iudeis in egyptum: simulans se velle implere ꝓphetiā hesaie. 19°. videlicet edificādo templū: sed in hoc peccauit superstitiose agendo. Rex aūt episanes gratiose suscepit eum: tradens ei terram heliopoleos ꝛ templū ibidem extruxit.

Reges syrie.

Seleucus ceraunes.

[f]ili⁹ gallerici: occidit̄ anno tertio.

Antiochus. magn⁹.

occidit̄ tandē in templo nanee.

¶ Nota ꝙ isti duo fr̄es volētes vindicare sanguinez patris sui ꝛ auie: quos iterfecit euergetes rex egypti exercitū magnū ducūt ꝯ philopatorē filiū euergetis: sed ante cōgressū seleucus morit̄: ꝛ tūc antiochus psequit̄ bellū ꝛ totū exercitū pdidit. vix aufugiens ne caperet̄: rursūq; congregans populū venit ꝯtra epifanē filiū philopatoris adhuc puerū q̄ttuor annoꝝ: ꝛ habuit secū philippum regē macedonū ꝛ multos alios: ꝛ obtinuit ꝯtra duces ptolemei .i. pueri predicti: fugauitq; scopā ducē ei⁹: ꝛ iudeam cum multis alijs acq̄siuit ciuitatib⁹ ꝛ oniā grauauit adeo ut fugeret: ꝛ qa armis egyptū cape nō poterat dolose despondit epifani filiā suā cleopatrā cogitās: ut sic quasi amicus regnū intraret ad spoliandū: sed nō preualuit: qa res innotuit eis. tandē cū presidiū hānybali ferret contra romanos: supat⁹ ē ꝛ tributari⁹ fact⁹ romanis: nihil p⁹ fortunij visus est habuisse. Nam cū supiores puincias pagaret: ꝛ in p̄sidem venisset: decept⁹ a sacerdotib⁹: templū nanee intrauit cum paucis: ꝛ ibidē miserabiliter occisus ē: ꝛ mēbratim diuisus: ut pz .2. mach. p̄mo. Et reliquit duos filios .s. seleucū q p̄mo regnuit: ꝛ epifanē. hi ambo sic pessimi fuerūt: ꝙ ī eoꝝ cōpatiōe aliqd honestatis: ipse putabat̄ habuisse.

¶ Roma in merore: tot enī fuerunt occisi: q̄ vrbem pene reliquissent.

¶ Prouerbiū notabile scipionis affricani fuit. Romanos nō extolli in ꝓspis nec deiici in aduersis. Itē nūq̄ min⁹ sol⁹ sū: q̄ cū sol⁹ sū: nec min⁹ ociosus sū q̄ cum ociosus sum.

Paulus Therē-tius.

Scipio affricanus.

¶ Isti cōgressi sūt ꝯ hānybalē: ꝛ ibi tota romāoꝝ spes periit occisis .44. milibus: ꝛ post ꝯtinue superant̄ vsq̄ ad despatōez recupāde ptāt ꝓstine

¶ Pacuuius tragediarum scriptor apud brundusiū claruit.

¶ Iste gloriosissimus adolescēs ānos nat⁹ .24. q̄si secūdus machabe⁹: misera nte deo statū romane reipublice: iam ꝓlapsū ꝯ spem in spē erexit: hānybalē fugauit: supauit hispaniā: affricā deuicit: ātiochū magnū i seruū redegit: asiā tributariā ꝯstituit. Hic tantus ab ingrata patria exul moritur.

¶ Terentius comicus clarus habet̄.

Philometor. fi. epifa-nis ex cleopatra.

¶ Hunc dū adhuc puer esset: valde oppressit antiochus nobilis multis dolis ꝛ insidiis: sed romani miserūt legatos: q mādantes antiocho: ne vltra infestus esset amicis eoꝝ: causā belli terminarūt. Marcus nanq̄ publi⁹ circulū fecit: in circuitu antiochi dicens. Senat⁹ populusq̄ roman⁹ ꝑcipiūt tibi: ne egrediaris de hoc circulo: donec rn̄deas. Videns ḡ impi⁹: q̄ tyrānidē ꝯtinuare nō posset: ait. Si sic visū est senatui ꝛ ꝓplo romano: recedendū ē. Dimissa ḡ obsidione alexandrie: furibundus ad paupculas iudeoꝝ reliquias diuertit: vindicās in eos: qd̄ nō potuit in potentiores se: ut pȝ in libro machab. ꝑmo ꝛ 2°.

5034

Eleaçar.

¶ De hoc nihil scit̄: nisi q̄ cū aliis numerat̄: ut patȝ matth. ꝑmo.

¶ Acies ignee videbāt̄ i aere sup hierusalē dieb⁹ 40. ꝛ seq̄t̄ plaga: ut patȝ 2° machab. 5°.

Anno ante xpi natiuitatē 591

Iasō. Menela⁹. Alchimus.

¶ Isti tres q̄uis de genere sacerdotali fuerint: nō sūt ponēdi in linea pontificū ꝓpt̄ idolatriā: ꝛ opa pessima: nec debite intrarūt: ut patet in multis locis li° machab.

Onyas pius.

¶ Hic vir fuit gratus deo ꝛ hoibus nedū bonis: sed etiā discolis. tandē iniuste occidit̄ ab andronico: ut pȝ. 2° machab. 4°.

¶ Triumphi rome tres celeberrimi circa hec tpa fuere simul: videlicȝ aphricani ex aphrica. Asdrubal ante currū.

¶ Metelli ex macedonia. Andriscus qui ꝛ pseudo philipp⁹ ante currū: Mumii ex corintho ante currū signa enea ꝛ tabule picte: ꝛ alia vrbis insignia sunt prelata.

Seleucus iners. fi-antiochi magni.

¶ Iste paup homo: grossus ꝛ despectus indignus honore regio: pessimus fuit sicut pater eius: ꝛ parū regnauit: quia frat̄ ei⁹ regnū fraudulent̄ arripuit. Hic etiā heliodoꝝ misit ad spoliandū templū: q hn̄ correpta⁹ vacu⁹ rediit: ut pȝ 2° mach. 3°. Nota q̄ occasiōe hui⁹ scismatis multa mala oriunt̄ quousq̄ regnū grecoꝝ. i. syrie ꝑ romanos in ꝓuinciam redactū fuit.

¶ Bella ꝯtinua ꝛ plima fuerūt adeo ꝙ tedet doctores tā gētiliū q̄ꝫ xpianoꝝ: ea ul' ad memoriā reuocare. In quib⁹ mirāda ē ꝯstantia romanoꝝ uel duricia: ꝙ nulla tribulatio null⁹ inet⁹ eos trere potuit: ꝙ aliqñ se subdidissent quātū libet potētissimo regi: sꝫ oib⁹ se sine intmissione opponētes: varias fortune mutatiōes expti sūt. Amor nāqꝫ libertatꝭ ꝛ appetit⁹ laudis: cū obseruatiōe nihilomin⁹ honestatꝭ secularis districtissima: ita medullit⁹ trāsfixit eos: vtp his res ꝛ substātiā filios ꝛ filias: ꝛ tādē vitā ipsā dare q̄si p nihilo ducerēt: imo patissimi fuerūt. Et ob h̄ machabei desiderabāt eoꝝ societatē.

Romani. — Quītus flāminius. — Marc⁹ catho. — Liberius. graccus.

¶ Isti hispaniaꝫ expugnauerunt bellis horridis.

¶ Hic bellū macedonicū ꝯfecit: supatoqꝫ philippo rege pacē dedit. Et hic cesar regnuꝫ macedonum. Uicit etiā lacedemōes ꝛ vēditos romāos collegit.

¶ Hoꝝ tpe lex illa q̄ ab appio tribuno lata fuerat: ne q̄ mulier aliā q̄ꝫ semiunciā auri haberet ꝛ ne diuersi coloris vestimento nec vehiculo p vrbem vtereť abolita est.

¶ Statius cecilius comediarū scriptor.

Reges egypti. — Euergetes fili⁹ philometoris. 28. ānis.

¶ Hic fuit frater cleopatre: vxoris alexandri regis syrie: de quo habeť primo machabeoꝝ. x°.

¶ Aristobolus iudeus pipateticus ph̄us: q ad philometorē explanationū in moysen scripsit cōmentarios.

¶ Hierusalē destruiť ꝛ penit⁹ desolať ab antiocho epiphanis. templū incendiť sed paulatī p iudā ꝛ frēs ei⁹ reformať.

Ano mūdi.

Linea xpi.

¶ Septe machabei cū matre fidelissima martyriçanť. 2° mach. 7°.

¶ Eleaçarus cū multis alijs: glorioso martyrio coronať. 2° mach. 6°.

¶ Templū purgatur a iuda ꝛ fratrib⁹ ei⁹: postq̄ꝫ tribus annis pphanatū erat: ut patꝫ p̄mo mach. 4° et. 2° machab. x°.

141

¶ Iste vir scūs ꝛ oi laude dignissim⁹: pcussit çelo suo pctōres: ꝯfis⁹ in dño deo israel: ut patet p̄mo mach. 2°. Et habuit filios qnqꝫ eiusdē çeli. Uex ipse nō erat pontifex: sed tres filij eius.

¶ Hic est ille noiatissim⁹ triumphator in isrl: q nec sileꝫ habuit añ se nec p⁹. Ei⁹ opa gl'iosa ꝛ magnifica. vide in libris machabeoꝝ. Post in bello: strēnue stās cecidit p legib⁹ scis martyrē se dño offerens. Et successit ei frater suus ionathas: qui creuit in gloria ꝛ fideliter stetit in testamento: tandē dolose occiditur a triphone cū duobus filijs suis.

Pontifices. — Mathathias. — Judas machabe⁹ ā. 3 — Jonathas ānis 19

¶ Iste antiochus dict⁹ episanes. i. nobilis: a capite vsqꝫ ad pedes: int⁹ foris: tot⁹ nequā fuit: ꝛ ob hoc figura antixpi diciť. Hic martyres pl'es fecit crudelissime. Dolose egyptū intrare disposuit sicut pater ei⁹: sꝫ nō pfecit: qa romani posuerūt frenū in narib⁹ suis. Tādē sine manib⁹: cū iutili pnia ꝯtrit⁹ ē. Ei⁹ opa pessima: ꝛ quō obses fuerit rome: ꝛ q̄liť pphetia dañ. sit cōpleta i eo. vide in libris machab. ꝛ doctorib⁹ sup dañ.

Reges syrie. — Antioch⁹. episanes. fili⁹ antiochi magni. — Antioch⁹ eupator. filius episanis.

¶ Heliodor⁹ intrauit tēplū ad spoliādū erariuꝫ. ut pꝫ. 2° mach. 3°. sed diuinit⁹ pcussus vix ad vitā redijt orante pōo onya.

¶ Iste adhuc adolescēs habuit tutorē lysiā: ꝛ cū gl'osū exercitū ꝯ iudeos duxisset: nō longe p⁹ ābo a suis occisi sūt; pp̄t timorē demetrij filij seleuci: ut pꝫ p̄mo machab. 7°.

Demetri⁹ fi. seleuci

¶ Iste tanqꝫ ver⁹ heres intrauit regnū syrie ꝛ occiso eupatore semp iudeis infest⁹ fuit. Tandē pugna inita contra alexandrū filiū eupatoris occubuit.

¶ Scipio nasica prudētissim⁹ romanoꝝ: int̄ cet̄a duo valde notabilia dedit cōsilia memorie digna. Primo ne carthago deleret̄: q̄ten⁹ occasiōe extrinseci belli int̄na ↄcordia ⁊ fortitudo ꝑpetua ꝓpt̄ ↄtinuū exercitū apud romanos ꝑseuerarēt. Secūdo ne in vrbe aliquo mō theatrū ↄstitueret̄: q̄a īimicissimū h̄ eē dixit bellatori ꝑp̄lo: ad nutriēdā desidiā lasciuieq̄ꝫ cōmentū. Quoniā sapient̄ hec ↄsuluerit: sequētia t̄pa declararūt. Uide aug̃l. p̄mo de ciu. dei. ⁊ orosiū li.° 2.° mirabile remediū vicioꝝ.

¶ Anno ab vrbe cōdita. 602. inchoatū ē t̄tiū bellū punicū: t̄pe hoꝝ ↄsulū ⁊ finitū āno. 4

¶ T̄pe hoꝝ ↄsulū magnū bellū macedonicū fuit: i q̊ p̄mo romani succubuerūt: deinde iteꝝ ↄflictū ē: ⁊ pari clade vtriusq̄ꝫ ꝑtis in hyberno. i. hyeme discessū est. tertio luci⁹ regē vicit: q postea apud albā in custodia defecit: ⁊ fili⁹ ei⁹ iunior didicit opus manuale rome: ob tolerandā inopiam.

Publi⁹ Longinus. — licinius. — Luci⁹. emili⁹. Paul⁹ — Lucius licinius Aulus. — Lucius cēsorin⁹ Marc⁹

¶ Hoc t̄pe celtiberi romāos triuert̄: ⁊ scipio publius i aphrica ȝ iuit: ibiq̄ꝫ m̄ltas gentiū strages dedit. Sergi⁹ autē galba a lusicanis vict⁹ amisso exercitu vix aufugit.

¶ Carthago illa nobilissima: metropolis aphrice delet̄ a scipiōe ⁊ ↄsulib⁹ āno. cc. postq̄ꝫ ↄdita ē. Arsit p. 17. dies ↄtinuos: miseꝝ spectaculū: multi vēditi sūt: quoꝝ numer⁹ viroꝝ. s. ac mulieꝝ fuit: q̄nq̄ginta milia. multi se flāmis tradiderūt. Corinth⁹ sil'r vastat̄ eodē āno a romanis: que opulentissima fuit: toti orbi nota.

¶ Reges egypti: q p hāc lineā ↄtinuant̄: semꝑ habuerūt societatē cū romanis: ⁊ tādiu regnabāt q̄ꝫdiu fidelitatē ipsis seruabāt. ¶ Et nō ꝙ nulla alia cā fuit: ꝙ sic creuit potestas romanoꝝ suꝑ alios nisi v̄tutes q̄ exuberant̄ i eis micabāt: ⁊ p̄cipue iusticia quā sūme colebāt: ⁊ q̄ꝫdiu seruauerūt modestiā: ⁊ dilexerūt iusticiā: iuicti semꝑ vbiq̄ꝫ māserunt. Corrupti v̄o vbiq̄ꝫ facilit̄ deuicti legunt̄. In q̄dā reuelatiōe diuinit⁹ facta beate brigide habet̄: ꝙ dn̄s de⁹ testimoniū ꝑhibet ipsis antiquiorib⁹ romanis: ꝙ nusq̄ꝫ hoies in mūdo ex puris naturalib⁹: iusti⁹ ⁊ rōnabili⁹ vixerūt. Qualia aūt luminaria ex eis t̄pe xp̄iane religionis resplenduerūt. in sequentib⁹ patebit.

Ptoleme⁹ sot an. 17.

¶ Hic regnauit anis. 17. cui⁹ t̄pe cicero: varroq̄ꝫ nascunt̄.

5059 — 5084

Mathā fi. sadoch — genuit iacob matthei p̄mo.

140 — Anno ante xp̄i natiuitate 115

¶ Cicero arpinis nascit̄. matre helina. patre equestris ordinis: ex regio uulstoꝝ genere.

¶ Iste symon vir prudentissim⁹: ab adolescētia sua vsq̄ꝫ in seniū optime ↄuersatus: semꝑ victoriosus. tandē nequit̄ occidit̄ a genere suo: ut primo machab. vltimo.

Simō fi. matathie — an. 8. — nis an. 26 — Joāes. hircan⁹ fi. simo.

¶ Hic prefuit annis. 26. uel. 33. ꝓpha religiosus ⁊ strēnuus dux: ptolemeū soceꝝ suū fugauit: samariā captā solo equauit. Tandē reb⁹ optime administratis: mortem vicinā sentiēs. cū q̄nq̄ꝫ filios haberet quoꝝ null⁹ ad regimē populi valeret: vxorē suā disertissimā iudeis p̄fecit ⁊ filijs. verū nihil pietatis in filijs fuit.

¶ Iste alexander semꝑ gratiosus fuit iudeis: ⁊ apparet eū meliorē fuisse int̄ oēs reges syrie: de q̄bus pauca virtuosa: aut nulla referunt̄. Hic cleopatrā filiā regis egypti accepit i vxorē. verū rex egypti inique egit ↄtra eū: ꝓpt̄ qđ rex arabū timēs ipsū alexandrū decollauit: ut p3 p̄mo mach. 10. et. 11.°

Alexander fi. epifāis. — Anthiochꝰ adolescēs — filius alexādri. — Triphon prodi tor.

¶ Iste adhuc puer: suadēte triphone aliq̄d molitus ē p recupatiōe regni: sed parū ꝑfecit. iuxta illud semē impioꝝ ꝑibit: q̄a statim ab eo occidit̄. Triphon aūt cū pessime se in oib⁹ gereret omnis exercitus eū dereliq̄t: factusq̄ꝫ ꝑfugus: nullibi tutū repperit locum.

¶ Iste ↄfortat⁹. triphonē ꝑsecut⁹ ē: ⁊ fugauit eū. Et p̄mo iudeis benignus fuit: sed postq̄ꝫ ꝑualuit: fecit sic p̄res sui: s3 nō ipune p̄mo mach.

Demetri⁹ fi. demetrij. — Antiochꝰ fi. demetrij

¶ Iste demetrius satis creuit breui t̄pe: ꝓpt̄ regē egypti q alienauit se ab alexādro: ⁊ refauebat sibi: ⁊ q̄a ambo stati sūt mortui post dissensionē: iō quieuit terra paulisꝑ in conspectu demetrij. tandē capit̄ a rege ꝑside: ⁊ incarcerat̄.

¶ Bella socialia oriunt: quorum hec prima cā sive origo fuit. Gracc' notat' a nobilib': cepit cām querere ɔtra eos. Et qa solus nil potuit ɔtra eos: coēm pplm nitebat ad se trahere dicēs: q agri deberēt diuidi equaliter: & etiā pecunie &c. & ab hoc tumult' suscitat: in quo ipse occisus est: & multa mala secuta sūt. vide orosium.

¶ Horum tpe rex numidiarum: valde romanos at triuit: sʒ ipse tādē supat' ē: ita tūc romana ingenuitas defecit: ut dicet. O vrbem venalem & mature pitură: si emptorē inuenerit: quasi diceret. Fides in te perijt.

Romani. — Serui' fuluio. Flacc' — gnta. — Lucius metel-lius. Celius gnt'tit'. — Fabius Quiti': marti' — Publi'. Lucius — scipio nasica calfurnius.

¶ Horum tpe puer ex ancilla nascit: qdrupes: qdriman' ocul' 4. Ethna mōs igne' flāmas euomuit mirabilit & loca vicina vastauit. Scipio numātiā deleuit.

¶ His psidentib' iussa est carthago restitui: & roma norum famulis repleta ē: & i vrbe intestinū bellū vertitur atrocissime.

¶ Iste fabi' cū paruo pplo regē armenie supauit: & mersi sūt 180 milia armatorum i rodano. Quitius deleuit gallos: q sub radice alpiū siti fuerūt.

Reges egypti.

¶ Iste regnauit ānis. x. Ei' tpe poeta lucreti' nascit: q postea sese amatorio furore interfecit. — Ptolemeus Alexādri.

¶ Hic regnauit ānis. 8. sub quo salusti' historiograph' nascit. — Ptolemeus cleopātre fi

¶ Iste regnuit annis. 30. sub eodem tpe vgili' & orati' poete nascunt. — Ptolemeus dionisius.

¶ Mitridates rex ponti & armenie p ānos. 40. gessit atrocissima bella ɔtra romanos imodico sanguie fuso: sepe victor: sepe vict'. tandē pprios filios pemit: haustoqʒ veneno: vxores pelices ac filias secū extinxit: sic miserabiliter perijt: q infinitos pemit. Hic ut orosi' testat: maximū nobis argumētū sue snie reliquit. Cū eni oiuʒ supstitiosissim' fuerit: in fine expt' est: q falsos deos coluerit. Sic non agit nobiscū de' noster: cui si fideliter seruimus: nequaqʒ mala morte perire nos sinit. vide pulchre li. vj.

Ano mūdi. 5109

Linea xpi.

¶ Regnū iudee restituit: qd interruptū fuit annis. 475. a tpe sedechie usqʒ ad aristobolū.

¶ Uirgilius maro in pago qui arides dicit: haud pcul a mantua nascit: pompeio & crasso cons. Dehinc cremone studijs erudit.

06

¶ Seruile bellū in sicilia: vbi conspirarūt. 70. milia seruorum. Huiusmodi bella piculosiora sunt ceteris: quia crudeliora: nec curant de patrie salute.

¶ Pestilentia maxima fuit in aphrica. perierunt vltra mille milia.

Pontifices. — Aristobol' p' rex. et-sacerdos. — Alexāder vel Jāne'

¶ Iste vno tm anno pfuit: & diadema sibi imposuit nec fuit ɔtent' de testamēto patri: iō matrē cū filijs incarcerauit: pter qd miserabilit pijt cū fratre suo antigono: qui eū iuuit &c. vide magistrum i historijs.

¶ Hic pfuit annis. 27. uel. 38. & tot' tyrān' fuit: qʒuis pmū molest' appareret. Officiū eni fecit notū qualis int' fuerat. Fratrē occidit. & in. xij. annis circiter. 50. milia seniorum interfecit: q facinora eius detestabant. Tandē moritur': duos filios reliqt. s. hircanū & aristobolū. verū vxorē regnare ɔstituit: qa gratiam populi habuit.

¶ Antigonus frater regis iuidia regine occidit: vbi dicit iosephus: q certū documētū prebuit. Omnē beniuolentiā iusqʒ nature criminatiōib' cedere: nullāqʒ optimarum rerū afflictionē tantū valere: ut inuidie ppetuo possit obsistere.

Reges syrie. — Antioch' emisceni'. — Philipp' vlti' rex-syrie.

¶ Hic cū exercitū ducentorum miliū haberet & histriones cū scortis ples se imiscerēt: facile a rege spartanorum oppressus interijt.

¶ Hic a romanis supat' ē: & cessauit regnū grecorū. i. syrie: qd stetit annis. 183.

¶ Bella intestina extrnaqꝫ circa hec tpa intātū ꝑualuerūt ut p magno miro habitū ē: q̄ stat⁹ rōane reipublice penitus nō pierit. Uñ patꝫ q̄ nihil potuerit bellicus labor ad pacē pcreādā: nisi a sūmo deo magnū illud donū largiat̄ nō a falsis dijs qb⁹ tota roma vltra mille annis seruiuit vide orosiū ad longū de his bellis.

Gaius. Māli⁹. quint⁹. — scipio.

¶ Tpe hoꝝ theutonici ꝛ germani ꝛ cibri aduñati sūt ꝯ qs romani ꝑliarūt: sepeqꝫ victi: tādē eos supauere subtilit̄: ꝛ deleti fuerūt. 160. milia: ꝛ inumarabiles seipsos occiderūt: ꝛ stati p⁹ iteꝝ itestinū bellū rome fuit: qd̄ māli⁹ cōsul fedauit.

Julius Lutius marc⁹. — cesar p⁹ fact⁹ ē.

¶ Hoc tpe multa pdigia isolita terruerūt romanos: ꝛ stati p⁹: in diuersis ꝓuincijs delet⁹ ē romanoꝝ exercitus: ita ut saga. i. veste meroris induerentur.

¶ Uarro marc⁹ doctissim⁹: q tā mlta legit: ut aliqd ei scribere vacauisse: miremur tam multa scripsit: quāta vix aliquis legere possit: ut dicit terentius.

¶ Cicero marcus tulius maximus rhetor claret.

¶ Bella ciuilia incipiūt. q̄ cōtinuata fuerūt p ānos. 40. ꝛ adeo attrita fuit vrbs. ut necessario regimē ipsi⁹ mutaretur. lꝫ ad mltos ānos optie rexissent ꝯsules. Infelix prsus cōditio mūdani stat⁹ q nūq̄ꝫ in delicijs durare potuit ꝛ glia. quis hec sūmo studio q̄rat. quāte demētie est hoc sp sudore ac sanguine q̄reret. qd̄ cū adeptū fuerit. nullo pacto retineri pōt.

Silla. mari⁹ gaius.

¶ Isti duo ꝯsules ꝯ se inuicē bellātes: ꝑmū ciuile bellū inchoarūt: cui⁹ occasionē ꝛ ꝓgressū miserabilē orosi⁹ ꝓseq̄t: totqꝫ occisi sūt: ut fille dicēt cū quib⁹ tandē victuri sum⁹: i bello armatos in pace iermes occidimus: extūc ꝓscriptio instituta est.

Pōpei⁹ Marcellus.

Prudētissima illa roma hoc non potuit. ꝛ tu vaelbis: xp̄m seq̄re. ne peat labor tu⁹.

¶ Isti duo ꝯsentiētes sil' restiterūt iulio: ꝛ ob hoc secūdū bellū ciuile orit̄: ānis. 4. durās: i quo totū mūdū ꝯcurrisse ꝯ se breuiter dixerūt. tādē pompei⁹ supat̄ capiteqꝫ plex⁹ paulati mitescit. O grande spectaculū: q̄ꝫ dispar exitus tanti viri.

¶ Pompeius semp victoriosus. 22. reges subegit. tandē postq̄ꝫ templū ꝓphanasset: nūq̄ꝫ postea dicit̄ pugnasse qn vinceret̄. sil'r nō longe p⁹ crassus ꝑses syrie: templū etiā ausus ē spoliare qd̄ pompei⁹ nō fecit: ꝛ ob hoc auro in os ei⁹ fuso interijt: sic pereant inimici tui dñe Multa exempla de his inueniūt̄: q nō timēt diuina ꝛ cleꝝ dehonestare: q̄ iuxta vulgare dictū: mala morte pire solent. hoc apte etiā ꝓphetauit moyses: deu°. 33°. Percute dorsa inimicoꝝ ei⁹. i. leui: ꝛ qui oderūt eū nō ꝯsurgant

5134

Jacob.

Pater ioseph naturalis: sed heli pater ei⁹ legalis fuit. hunc matthe⁹: illū lucas cōmemorat.

66 — 65 Anno añ xpi natiuitatē

¶ Hec ꝑfuit annis. 9. ꝛ fecit tyrānides ples: licꝫ pri⁹ simulata lcitate: religiosa famaret̄: ꝛ hyrcanū in sacerdotē ꝓmouit: ꝛ ut p⁹ se regnaret instituit. Hec in linea pontificū ponit̄ ꝓp̄ supputationē annoꝝ: non q̄ officiū pontificale exerceret qd̄ non licuit.

Alexādra. vxor. alexandri.

¶ Heresis phariseoꝝ circa hec tpa orit̄. Et nota q̄ tres erāt secte in iudea. s. pharisei: saducei: ꝛ essei. Hi oēs a cōi vita reliquoꝝ iudeoꝝ distincti: multi erroꝛib⁹ implicati ꝓp̄ asperitatē vite sanctiores se alijs dixerūt. Uide magistꝝ in historijs circa baptismū ioannis. Itē adhuc due secte: a quibusdā asserunt̄. s. arhonei: ꝛ genuste.

¶ Fimbria iliū vastat. i. troiā antiquā romanorū sed silla statim eam restaurauit.

¶ Cathilina famos⁹ tyrān⁹: ꝯiurat ꝯtra patriā in vrbe: in erruria v°o extiguitur occiso ibi cathelina. Rome conscij cōiurationis occisi sunt.

Hircan⁹ fi. alexādri — an. 33.

¶ Iste hircan⁹ mortua mr̄e i regno successit: in quo modicū ꝓsꝑitatis habuit ꝓp̄ partialitates ꝓp̄li: nā stati a mr̄e supat⁹ ē: ꝛ post iteꝝ restitut⁹ auxilio arabū. tandē fact⁹ tributari⁹ romanis i pace aliquāto tpe regnuit: sꝫ nō noie regis nouissime miserabilit̄ obijt: deceptus fraude parthoꝝ q̄s antigonus ꝯtra eū duxit. vide plene magistrum de his.

¶ Uirgilius excellentissim⁹ poetaꝝ clar⁹ habet̄. ꝛ mira fecit.
¶ Oracius flaccus satyricus.
¶ Salustius crispus historicus.
¶ Plotius primo rome latinā rhetoricā docuit.
¶ Possodonicus stoicus.
¶ Hecaton stoicus: q dixit oē honestū in arduo est. si vis amari ama. Queris qd ꝓfeceri. amicus mihi esse cepi.
¶ Rome numerati sūt. 400. milia. 64. milia hominū: oēs icole ciuitatis.
¶ Libraria. 400. miliū libroꝝ cōburit̄ in egypto: vñ pꝫ quāta fuit antiquit⁹ diligentia in libris colligendis.

¶ Tres soles apparuerũt in celo versus orientẽ: qui paulatim in vnũ corp⁹ solare redacti sũt. Grande spectaculum grandia prefigurauit: quasi asia: aphrica: ⁊ europa sub vna monarchia statim iungi deberẽt. Itẽ ꝙ dominiũ lucij antonij: ⁊ marci antonij in vnũ rediret. Sed potius noticia vni⁹ ⁊ trini dei: toti orbi futura iminebat.

Cesares. | Julius cesar ã. 5. Gai⁹ | Ab hoc ceteri dicunt cesares. | Imperatores. | Octauian⁹ august⁹ ã. 57. mẽsib⁹. 6. dieb⁹. 10.

¶ Iste iulius tante fuit accuitatis: ut mens illius ⁊ man⁹ ad impossibilia ferme suffecerit. 52. vicib⁹ pugnauit sol⁹. marcuȝ marcellũ supgressus: q ter centies nonies fert pugnasse. Hic põpeio ac ceteris nobilissimis romanis occisis imperiũ arripuit. Tandẽ ãno. 5º. imperij sui conspiratiõe bruti: ac cassij dolo occidit ipse dñator orbis.

¶ Iste octauian⁹ nepos iulij: cũ eẽt adhuc adolescẽs imperiũ sumpsit. iuuẽtutẽ suã virilib⁹ actib⁹ decorauit. qnq̃ milia bella gessit: ⁊ breuiter totũ mundũ post multa bella in vnam tandem monarchiã redegit. ✠

Cleopatra. ã. 20.

Huic iulius. egypti regnũ dedit: monens ut magis amicitiã romanã q̃ȝ arma experiri studeret. Tertio aũt anno hui⁹ cleopatre: iuli⁹ sumpsit imperiũ: ⁊ sic finit hic calcul⁹ latinoꝝ p hanc lineã descendentiũ ad xp̃m: ⁊ sequit supputatio annoꝝ p lineam romanorum.

¶ Cato noiatissi⁹ vidẽs cesarẽ triumphare: cui ipse nõ fauebat: apud vticã seip sũ occidit: iuxta illud. Maluit cato mori q̃ȝ deroget vrbis honori. sed ꝓpter hoc sm augu. nõ excusat a peccato.

¶ Bos loquit aranti. In breui magis desinent homines q̃ȝ iumẽta: uel ut quidã libri habent frumenta.

¶ Sceptrũ de iuda auferi: ⁊ dux de femore eius: quia in proximo sanctus sanctoꝝ venturus est: iuxta ꝓphetiam iacob.

Anno mũdi 5159

¶ Judea tributaria fit romanis ꝓpter partialitatẽ duoꝝ fratrũ. s. aristoboli ⁊ hircani. Vterq̃ȝ eni inuidẽtie cã: subiecit se romanis ut regnare posset ⁊c.

Joseph circa h̃ tpa nascit: p⁹ sponsus marie.

40

¶ Iste antigon⁹ fili⁹ aristoboli vbiq̃ȝ infideliter egit: nec romanis obediuit: magnã plagã terris intulit: ut hircano expulso regnare posset. Regi. n. parthoꝝ ꝓmisit talenta mille: ⁊ v̓gines qngentas: ut se iuuaret: lisania nepote suo id ꝓcurante: ⁊ sic hircan⁹ eiect⁹ est fasellus occisus est: ⁊ herodes fugat⁹. Sed cũ herodes romã venisset: ⁊ senatui cuncta narrasset: august⁹ eũ regẽ iudee creauit: mittẽs cũ eo exercitũ: qui hierusalẽ ceperũt: ⁊ antigonũ captũ duxerũt ad antoniũ: qui eũ securi ꝑcussit ⁊ herodes cõfirmatus est in regno: cessauitq̃ȝ sceptrũ de iuda sicut predixit iacob.

Antigonus

¶ Scipio seipsum iugulauit.
¶ Juba rex iugulari se fecit.
¶ Petreius gladio se ꝑfodit: ⁊ multi alij de nobilissimis romanoꝝ: q a noluerũt iulio subdi: aut timuerũt ab eo occidi sicut plures iam occiderat
¶ Titus liuius historicus.
¶ Marcus callidius orator.
¶ Diodorus scriptor historie grece.
¶ Ouidius naso.
¶ Gaius falcidius.
¶ Cornelius historicus.
¶ Marcus varus. hic ait: Nihil magnificũ docebit: q a se nihil didicit.

¶ Lugdunũ cdit a minatio planco oratore: qui fuit discipulus ciceronis.
¶ Cornelius gallus.
¶ Messala poeta: ⁊ multi alij his fuere temporibus.

¶ Sibylla tiburtina clara habet̄:que de xp̄o ꝓphauit:ꝛ augusto respondit:ne se deū iuxta stulticiā paganoꝝ putaret:ꝛ ostendit illi virginē pulcherrimā in celo:tenentē puerū in brachijs:ꝛ ait.Hic puer maioꝛ te est:ipsum adoꝛa.

✠ Hic ē ille vnicus q secundū nō habuit:sub q̊ cōticuit oꝛbis terrarū ac ꝓmpte obediuit:agēte hoc diuina ꝓuidētia:ut xp̄i natiuitatē tp̄alis pax illustraret.Hic gloꝛiat̄ se vꝛbē marmoꝛeā reliqsse quā latericiā ipse inuenit.Fuit pulcherrimꝰ coꝛpe:igenio subtilissimꝰ:foꝛtunatissimꝰ i oibꝰ:sꝫ vicio carnis nō caruit.Ipse est q describi fecit totū mundū:ut dicit̄ Luc.2°.ca°.52°.anno natus est xp̄s dn̄s saluatoꝛ mūdi:qui pacē eternā suis largitur.

¶ Monarchia romanoꝝ:oiuꝫ maxima circa hec tp̄a incepit. Cum eni ut testat̄ hieronymꝰ ꝛ alij sci doctoꝛes:ꝑ totum oꝛbem in diuersis ꝓuincijs bella pullularent:subito cunctis mirantibꝰ pacata sūt:ꝛ romano p̄ncipi colla submiserūt:ut apte dn̄s deus hoibus ostēderet:ꝙ illā vniuersalē pacē nō bellicus laboꝛ.sed ipse donasset.semꝑ vno finito bello aliud sequebat̄ aut plura:peioꝛq̃ scissura sequebat̄:sed xp̄i natiuitate ꝓpinquante:vꝛbs quieuit ꝛ oꝛbis.

Reges iudee.

Herodes. ascolonita.an.37

¶ Iste herodes idumeus p̄mꝰ rex alienigena apud iudeos fuit.Eiꝰ historiā magister diligent̄ ꝓsequitur refert eū fuisse virū strēnuū ꝛ fide dignū:ꝛ in oibus notabilit̄ se habuit gratꝰ valde romanis:ꝛ ꝓplis q pacē amabāt.multa etiā opa memoꝛabilia fecit:verū in senectute sua:cū nimis vellet placere romanis:ꝛ audissꝫ de oꝛtu xp̄i:timēs pelli e regno tanq̃ alienigena:miserabiliter defecit sensu:ꝛ antiqua ꝓbitate amissa:inocētes occidit:ꝛ plures de filijs suis.tandē oibus odiosus:moꝛbo inualescente flebili moꝛte destituit̄ ꝛc̄.

¶ Beda dic̄ istū tenuisse p̄ncipatū ānis.26.q etiā cōbussit libꝛos oēs:qbꝰ gētis iudee seruabat̄ ascripta:ne ignobilit̄ foꝛte:ꝛ a multoꝝ semine argueret̄ extraneus.

¶ Maria nascit̄ anno ante xp̄i natiuitatē.16.uel circa.

5179

20

Antequā cōuenirēt:inuenta ē in vtero hn̄s de spū sc̄o vt dic̄ mattheus.

Joseph

Maria

¶ Historia euangelica omniū scripturaꝝ sanctissima hic texitur.

5199

Anno ante xp̄i natiuitatē

¶ Zacharias ꝛ elisabet:fuerūt ambo scē vite:ꝛ parentes sci ioānis baptiste.

¶ Joachim ꝛ anna clarēt scitate vite:q pꝰ singulari grā meruerūt ꝓcreare floꝛē totiꝰ felicitatis mariā:omiū creaturarū excellētissimā:q̄ deū nob genuit.

¶ Burgundiones oꝛti sūt gens semꝑ valida:sic dicti:qa suꝑ rhenū fluuiū burgos plures habent.

¶ Marcus agrippa gener octauiani:supꝛa rhenū ciuitatē agrippinā condidit:q̄ pꝰ dicta est colonia.

¶ Anno mūdi.1599.ipse ē p̄mꝰ añ natiuitatē xp̄i:cū iam esset desp̄sata maria ioseph:missus ē angelꝰ gabꝛiel a p̄re luminū deo totiꝰ cōsolatiōis ad ipsaꝫ:ut ānūciaret ei ꝙ venerit plenitudo tp̄is:ꝓ recōciliatiōe humāi generis:ꝛ ꝙ ꝑ ipsaꝫ dei filiꝰ hūc mūdū intrare vellet.Hoc igit̄ oiuꝫ secretoꝝ secretissimū mirabiliū mirabilissimū:salubꝛiū saluberrimū.desiderabiliū desiderabilissimū:mysterioꝝ ꝓfundissimū:circa hec tp̄a diu expectata:adimpletū ē:ut deus hō fieret.Quis audiuit vnq̃ sic:O si sapiat istud in palato mētis nr̄e.vide deuotissimā histoꝛiam.Luce pꝛimo.

¶ Joannes baptista nascit̄:quo nemo maioꝛ inter natos mulierū surrexit.

¶ Roma in flore: ⁊ numerati sunt cives eius ⁊ descripti nonagesies trecenta milia ⁊.80.milia.

Ualerius maximus fuit hoc tempore vir magne fame.

¶ Imperatores romani p hanc lineā ɔtinuanť: qui oēs augusti dicunť. ꝓpter singularē hui⁹ augusti excellēntiam. Iustū equidē est: ut ille oib⁹ nomē tribuat: qui cūctis viuēdi formā: ⁊ regēdi normā ɔstituit. Tanta siquidē in eo ꝓbitas ac strenuitas emicuit: ut vix credibile sit: ꝙ vnq̃ destituta nā hūani discursus talez edere potuerit. Quid vlť: xp̄m cū bn̄dicta matre sua videre meruit: quasi ipse primiceri⁹ extiterit vocationis gentiū ⁊c. nec vnq̃ post hec dn̄s vocari voluit. Arā ei prim⁹ extruxit. Humilitatis: clemētie: ciuilitatis: patiētie: discipline ⁊c: q̄ rarissime i tāta sublimitate ɔueiūt: exemplar ipse fuit. Bellū non nisi coact⁹ accepit. Ait eni. Magnū ē dispēdiū aureo hamo pisces capere ga hami ꝑditi dānū: nulla pōt captura pisciū cōꝑari. Detrahentib⁹ sibi ait. In libera ciuitate: liberas decet esse linguas. Milites ociari nequaq̃ aut deliciari ꝑmittebat: quoꝝ ꝓfessio instituta ē ad laborē. Filias suas i lanificio fecit instrui ꝓpter mutabilitatē tꝑaliū. Nendi: texēdiq̃ nō solū artem: sed vsū habebāt: nec ad se nisi vultu maturo sine oi vestiū curiositate accedere ꝑmittebat. Regna q̄ iure belli quesierat p̄ter pauca reddidit: aut alienis benigne tribuit. Testē se i iudicijs interrogari: ⁊ repelli equanissimo aio patiebať. Plures habuit sibi maxime familiares: q cū meli⁹ poterant: eū extinguere etiā publicis bellis nitebanť. Alij ter quaterq̃ ꝑiuri: cū gratiā poscerēt: vitam ⁊ bona ab ipso impetrarunt. O q̃ multi fuerūt: q se de tam nobili sanguine ꝓgenitos gloriabanť: sed mores nō imitabanť.

Procuratores iudee.

¶ Iste archela⁹: ꝓpť ei⁹ ferocitatē a iudeis accusat⁹: relegat⁹ est i vienā gallie vrbem.

Archelaus. ā. 9. filius

Herodis sub eo dn̄s redijt ex egypto.

Cōponius.

Hic loco archelai substitutus est.

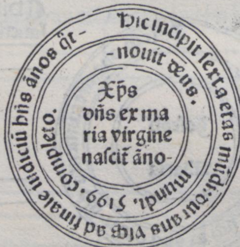
Marcus.

Sub isto moriť salome soror herodis.

Xp̄s nasciť anno mūdi. 5200.

Linea xp̄i.

Anno domini p̄mo.

¶ Nōnulli reges in honorē hui⁹ ce. ciuitates cōdebāt: quas cesareas appellarēt: sicut i mauritania ⁊ in palestina: que nūc vrbes clarissime sūt. Et multi reges ex regnis suis venerūt: ut ei obsequerenť.

¶ Nat⁹ est circa hec tꝑa dn̄s noster de virgine pura nouo ordine: ꝑm ꝓphetica ꝓmissa Et hec est plenitudo tꝑis: de q̄ apl's dicit: qn̄ misit de⁹ filiū suū in mūdū. Ob hoc incipit hic sexta etas mūdi: cui⁹ finē sol⁹ de⁹ nouit. Et dicit aug⁹ ꝙ hec etas diciť senect⁹: q̄ sepe extendiť vltra oēs p̄cedentes etates: qa plerisq̃ hoīuz viuūt etiā vsq̃ ad centū vigīti annos: aut vltra. Et notū ē ꝙ sexagenarios senes vocamus. vn̄ fatuū ē velle determinare quotitatē ei⁹. Plures eni hoc attētarūt: qui oēs fuere decepti: sicut probat doctor sanctus ⁊c.

¶ Era xp̄ianoꝝ p̄ncipalissima: omniū eraꝝ notissima: celeberrimaq̃ ipse ē ann⁹ octauiani. 42⁹: olympiadis cētesimenonagesimetertie: ⁊ ꝑm bedā ān⁹ mūdi. 5199. cōplet⁹. vn̄ v̄sus. Unū tolle datū: ad milia qnq̃ ducentis. Nascēti dn̄o: beda dat a ꝓthoplasto. Itē. Ante xp̄m duo: cētū min⁹ vno: milia qnq̃. Et hic tanq̃ ꝓbabilior mod⁹ ab eccl'ia ꝑuať: ⁊ est magl vulgat⁹. Sūt ⁊ alij diuersi mōi supputationū: qdā breuiores ut hebreoꝝ: qdā longiores ut methodij ⁊ alioꝝ: de qb⁹ imēsus ē labor tractare: vtilitas v̄o modica. vide singula locis suis ⁊c.

¶ De p̄ncipatu romano sic dicit cicero i li° de officij. Certū est fuisse aliqō tēp⁹ quo sine regib⁹ viuebať. at postq̃ iure gentiū possessiones ceperūt diuidi: non alia de cā reges sūt īstituti: nisi iusticie fruēde. Nā cū i inicio p̄mereť multitudo ab his q maiores opes habebāt: ad vnū aliquē virū ɔfugiebāt v̄tute p̄stantē: qui ꝓhiberet iniuriari tenuiores eqtatē ɔstituēdo sūmos cū infimis pari iure ꝯtingeret: Cūq̃ adhuc regnantib⁹ regibus debiliores nōnunq̃ opprimerenť: leges ɔstitui placuit: q̄ ad iudicādū nō odio aut grā ducerenť sz tales inopi q̄les potēti p̄starēt aures: q̊ fit vt leges nō solū ꝑpl'm: sz regem quoq̃ obligare sciam⁹. at si regē ɔtemnere leges: cape bona subditoꝝ: violare v̄gines stupre matronas: ⁊ cet'a illicita facē videamus: nūqd illo submisso: ali⁹ sublimabiť: q ⁊ bn̄ gubernare: ⁊ legib⁹ nouit obtꝑare:

¶ Hic fuit vir magnarũ virtutũ: ⁊ pius pr̃ in subiectos sibi. Aiebat nanq; quibusdam pricipibus qui cupiebant grauare plebem. Boni pastoris ẽ tondere pecus: non decoriare. Item cũ suaderent sibi: vt balitos mutaret: dixit. Uidi quẽdam: muscas egri vulneribus insidẽtes fugare: quem eger inculpauit: dicẽs. Q̃m venture sũt sitibunde: vt sugant: iste tñ q2 plene sunt locũ occupabãt: q̃si diceret. Consultius ẽ vt locupletes teneamꝰ: q̃ illis amotis: denuo tenues ditare cogamur. O magnũ prudẽtissimi viri ↄsiliuz. Taliter enĩ q̃dã fraudulẽti solẽt isidiari p̃ncipibꝰ: vt. s. cõem populũ ↄtra eos prouocent: quo facto: sciunt quoniã necessarij sunt eis: cogentes deinceps eosdem videlicet tã principes q̃ populuz sicut volunt ac suis astutijs magis magisq; inuoluentes. Maxima prudentia principũ est: vt se taliter agant: ne plebibus exosi fiant: omnesq; ↄtrariũ suadentes: abijcere statim debent: vt famam suam dilatẽt: q̄ cõitatem diligant: hoc tã paganoꝝ q̃ sanctissimorum virorũ ↄsilium semper fuit. Exempla sunt qnottidiana ⁊c̃. Hic etiam tyberius bene de xp̄o sentire cepit: ⁊ eum pro deo coluit ⁊c̃. Dicunt quidã q̄ tandẽ crudelis factus sit ↄtra potentes. si hoc verum est quis scit: quo iudicio actũ fuerit? Magnum vtiq; pietatis argumentũ fuit: q̄ subiectis ⁊ pauperibus sp̄ gratiosꝰ extitit: pacem etiam habuit cunctis diebus suis. Omnes xp̄i ac xp̄ianoꝝ cõtradictores: sine vlla miseratione deleuit pilatũ exilio dãnauit. Moritur tandez cuz ingenti gaudio multoꝝ: sz peior eo successit. Uixit ãnis. lxxviij. ⁊ imperauit: annis: xxiij.

Tyberiꝰ p̄uignꝰ - octauiani adoptione filiꝰ.

Annius rufus — Ualeriꝰ gracus. — Pontiꝰ pilatus.

¶ Sub hoc morit̃ augustus.

¶ Iste palã vendidit sacerdotiũ. Qui plꝰ dedit ille obtinuit: ⁊ sic plures in breui fuerũt.

¶ Sub hoc ioannes baptista cepit p̄dicare: ⁊ dñs passus est: quẽ ipse ob timorẽ cesaris iniuste dãnauit ad mortẽ crucis: ⁊ ideo post miserabiliter perijt seipsũ occidẽdo. De funere aũt huius mirabilia narrant̃.

¶ Sup oia bone iesu amabilez te mihi reddit calix quẽ bibisti. ait Bernardꝰ.

5211	5229	5232
Jesus christus ãnoꝝ 12. in templo doctores audit.	Jesus christus dñs nr̃ i iordane baptiçatus est.	Jesus xp̄s dñs oiuz p̄ suis morit̃: ãnoꝝ. 33. ⁊ triũ mẽsiũ.
12	30	33

¶ Nota q̄ nihil repit̃ de infantia saluatoris ⁊ opibꝰ eiꝰ vsq; ad baptismũ ioannis apud euãgelistas: nisi q̄ duodẽnis remãsit in hierusalez audiẽs doctores ⁊c̃. Hoc aũt qđ dicit̃: ⁊ erat subditꝰ eis: tanq̃ granuz salutare multiplicit̃ terit̃ a doctoribꝰ ⁊ deuotis p̄sonis: vsq; hodie conantibꝰ p̄suadere que fuerit ↄuersatio xp̄i in illis. 18. annis. Ille aũt liber q̄ de infantia saluatoris ĩtitulat̃: q̄a iam diu inter apocripha deputatus est nil auctoritatis affert: nec verisil̃e est q̄ talia diuina op̄a ⁊ gloriosa miracula pueriliť int̃ pueros fecerit: q̄ vix tp̄e debito ad huiusmodi faciẽda: potuit etiã a matre sua benedicta inclinari: ⁊ fil'r aplis ⁊c̃. dixit enĩ. Nõdũ venit hora mea: ⁊ non sum missus nisi ad oues israel ⁊c̃. Igit̃ oibus credere: ⁊ nulli credere: eque viciosũ est.

¶ Circa hec tp̄a: grande spectaculũ mũdo inotuit a seculis nõ auditũ: reuelatio ap̄ta b̄tissime trinitatis: Pr̃ i voce: filiꝰ i carne: spũs scũs i spẽ colũbe ⁊ h̄ vngit̃ nobis xp̄s verꝰ saluatori lege p̄missus: q̄ ẽ via: vitas: ⁊ vita: ⁊ p̄ter quẽ nõ ẽ salꝰ. Jam h̄ texit̃ historia triũ ãnoꝝ: doctrine ipsiꝰ salutifere: cũ miraculis plurimis ⁊ gloriosis qualia nũq; visa sũt.

¶ In ãno. 34. xp̄i: multa mirabilia facta fuerũt. Nã ipso die passionis eiꝰ: terra tremnit petre scisse sũt: sol obscuratꝰ est: ut patz i euãgelio Die pasce dñs resurrexit cũ multis ⁊c̃. Deinde pꝰ dies 40. gloriose in celũ ascendit cũ p̄da magna ⁊c̃. In die pentecostes venit spũs scũs sup aplos ⁊c̃. Et hec oia nostre salutis et̃ne sũt sacramẽta in quibꝰ deuote mẽtes quottidianã inueniũt refectionẽ. Beatus q̄ versat̃ in his: q̃m fructũ percipiet sempiternũ.

¶ Joannes baptista scissimus: ab herode decollat̃: q̄a arguit eũ de adulterio. Iste fuit herodes antipa tetrarcha galilee: q̄ p̄pter hoc crimẽ ⁊ tp̄aliter ⁊ eternaliter est punitus cum herodiade ⁊c̃:

Ancta mater ecclia cōpat̄ ciuitati:de qua gloriosa dicta sūt:ut dr̄ in psalmo.86.Quid glorios⁹ eā esse poterit:quā glificauit tota bt̄a trinitas:quā defendit diua maiestas:quā illustrat diua claritas:quā regit diua bonitas:cui⁹ caput xp̄s iesus:ver⁹ de⁹ ⁊ hō:cui⁹ ciues oēs electi sūt:cui⁹ ministri angeli:illi btissimi spūs excubātes sup̄ muros ei⁹dies ac nocte.Hec ē quā edificauit vnigenit⁹ dei sup̄ firmā petrā:nec porte inferi p̄ualebāt aduersus eā.Hec ē syon illa dilecta: cuius portas diligit dñs sup oia tabernacula iacob.Hec ē sponsa illa imaculata:nō habēs maculā neq; rugā : quā nō vili clenodio:sed p̄cioso sanguine subarrauit dñs.Hec est mater pulcre dilectionis ⁊ agnitiōis scē spei:que filios generat in eternū regnaturos:Hanc p̄nunciauerūt patriarche

	Credo in deū pa-		Patrē vocabis	¶ Exodi.20.Nō habebis deos alienos corā me Hesaie 45
Petrus	trē oīpotētē crea-	Hieremi-	me:⁊ p⁹ me igre	Ego dñs ⁊ nō ē alī:creans tenebras:⁊ formās lucē:Psal-
	torē celi ⁊ terre.	as.2.	di non cessabis.	mo.113.De⁹ aūt noster i celo:oia q̄cūq; voluit fecit.⁊c.
	Et in iesū xp̄m fi-		Ego aūt in dño	¶ Psalmo.2.Dñs dixit ad me.fili⁹ me⁹ es tu.ego hodie ge
Andre	liū eius : vnicum	Abbacuc	gaudebo:et ex-	nui te.Joānis.4. Ego ⁊ pat̄ vnū sum⁹.Col.i.Qui ē imago
as.	dñm nostrum.	vltimo	ultabo i deo iesu	p̄ris inuisibilis dei.ps.Verbo dñi celi firmati sunt.
	Qui cōceptus est		meo.	¶ Hieremie 13.Mulier circūdabit virū.Galath.4.Misit
Joan-	de spū scō: natus		Ecce vgo ɔcipi-	deus filiū suū factū ex muliere.Jeçe.44.Porta hec clausa
nes.	ex maria vgie.	Hesaias	et ⁊ p̄iet filiū:⁊	erit ⁊ nō apiet̄:⁊ vir nō trāsibit p eam.⁊c.
	Passus sub pōtio	7.	vōb nom̄ ei⁹iesū	¶ Hesaie.52.Tanq; ouis ad occisionē duct⁹.Vere lāguo
Jacob⁹	pilato:crucifixus		Aspicient ad me	res nr̄os ipse portauit:Prima Petri.3.Xp̄s semel passus ē
	mortu⁹ ⁊ sepult⁹.	Zacha-	quē cōfixerūt: ⁊	p nobis:iustus p iniustis.
	Descendit ad in-	rias.2.	plangent eum.	¶ ps.15.Nec dabis scm̄ tuū videre corruptionē. Eph 4.
Tho-	feros:t̄tia die re-		Ero mors tua o	Descendit p̄mo i inferiores ptes t̄re.Act.2.Nō ē derelict⁹
mas.	srexit a mortuis.	Osee	mors:mors tu⁹	i inferno. Ro.6.Xp̄s resurgēs ex mortuis:iam nō morit̄.
	Ascēdit ad celos	13.	ero inferne.Jn	¶ ps.67.Iter facite:q ascendit sup occasū.Et ibidē.Ascē-
Jacob⁹	sedet ad dexteram		die t̄tia suscita.	dit in altū:captiuā duxit captiuitatē.Mich.2.Ascēdit iter
	dei p̄ris oīpotētis		Edificat in celo	pandens ante eos.
	Jnde ventur⁹ est	Amos	ascēsionē suam:	¶ ps.95.Judicabit orbem terre i eqtate:⁊ p̄plos i veritate
Philip-	iudicare viuos	11.	dñs nomē illi.	sua.Job.19.Fugite a facie gladij:qm̄ vltor iniqtatis ē gla
pus.	⁊ mortuos.		Ascendā ad vos	dius:⁊ scitote esse iudiciū.
	Credo:in	Mala-	in iudicio: ⁊ ero	¶ Job.26.Spūs ei⁹ornauit celos.Sap.i.Spūs dñi reple
Bartho	spiritum	chias.3.	testis velox.	uit orbē terrarū ⁊c.ps.140.Spūs tuus bonus : deducet me
lome⁹.	sanctum.		Effundā de spū	in terrā rectam.
	Sanctam	Joel	meo:sup omnē	¶ Soph.3.Jnuocabūt nomē dñi:⁊ seruient ei huero vno
Mat-	ecclesiam	2.	carnem.	Math.18.Si peccauerit in te frat̄ tu⁹:dic ecclie:q si eccle-
theus.	catholicam.	Dauid	Cōfitebor tibi: i	siā nō audierit:sit tibi tanq; ethnicus ⁊ publicanus.
	Scōx cōmunio-	i ps.35	ecclia magna.	¶ ps.118.Particeps sū omniū timentiū te: ⁊ custodiētiū
Symō.	nem:remissionem		Deponet oēs iniq	mādata tua.Jeçe.18.Viuo ego dic dñs:nolo mortē pecca
	peccatorum.	Miche-	tates nr̄as:⁊ pij	toris:sed ut ɔuertat̄ ⁊ viuat.
	Carnis	as.7.	ciet i pfūd maris	¶ Job 19.Jn nouissimo die de terra surrecturus sum:⁊ in
Judas	resurre-		Apiam tumulos	mea carne videbo deū saluatorē meū.Phil.3.Reformabit
	ctionem.	Jeçekiel	vr̄os ⁊ educā vos	corpus humilitatis nostre:ɔfiguratū corpori.
	Et vitam	37	de sepulcris vr̄is.	¶ ps.61. Tu reddes vnicuiq; iuxta opera sua. Math.7.
Mathi	eternam		Multi de his q	Jbunt hi i suppliciū eternū:iusti aūt in vitā eternā.2.Cor.
as:	Amen.		dormiūt i puluē	5.Domū habemus nō manufactā in celis.
		Daniel	t̄re euig labūt alij	
		12.	in vitā alij i opp̄briū ut videāt sp.	

¶ Jesus xp̄s verus deus ⁊ verus homo:vnica ples intemerate ac ppetue virginis marie:s̄m humanitatē descēdens de semine habrae p lineā regalē ⁊ sacerdotalē:sponsus vnicus ⁊ caput imediatū scē vniuersalis ecclie:rex regum ⁊ dñs dominātiū etern⁹ pontifex:⁊ iudex viuorū ⁊ mortuorū.33.ānis ⁊ mēsib⁹.3.pegrinari dignat⁹ ē i hac lachryma rū valle:docēs p̄mū ope viā vite:p⁹etiā v̄bo:ut euangelista testat̄.Cū aūt eēt ānorū.30.a sūmo p̄re diuū deo baptiçatus iam in iordanis fluuio:vnctus fuit nobis in p̄mū ac sūmū pontificē ac ep̄m aiarū nr̄arū p spm̄ sanctū:q corpali specie tanq; columba in ipsū descendēs:testimoniū sibi phibuit:qm̄ ipse ē vere saluator mūdi iux̄ vaticiniū hesaie

✠ Hanc pdixerūt ꝓphe. hanc simul ois illa veteris testamēti laboriosa seruilisqꝫ obseruantia: dominā recognoscit. Et quid vltra? Celū terra mareqꝫ cū oibus q̄ in eis sūt: nō huic famulant̄ mysterio? Igit̄ gloriosa dicta sūt de te o ciuitas dei. Beata tu hierusalē qs filis tui: que saluaris in dño? Negabūt te inimici tui: z tu eoꝝ colla calcabis. Pro pribus tuis nascent̄ tibi filij: nec deficies in sempiterna secula. Benedic dñe fortitudini eius: z opera manuū eiꝰ suscipe. Percute dorsa inimicoꝝ eius: z q oderāt eā nō ꝯsurgant. Audi dñe vocē eiꝰ: z ad populū suū introduc eam. Deꝰ virtutū cōuertere respice de celo: z vide: z visita vineā istā: z pfice eam: quā plantauit dextera tua. Fiat manus tua sup virū dextere tue: z sup filiū hoīs quē cōfirmasti tibi iesū xpm dñm nostrū: qui tecū viuit z regnat in vnitate spiritus sancti deus in omnia secula benedictus. Amen.

Scripsit in asia greco sermone. In principio erat verbum.

Joannes

Ego sū lux mūdi: q seqt̄ me nō ābulat i tenebris: sed habebit lumē vite. Ego sū q testimoniū phibeo de meipso: z testimoniū phibet de me pr̄. Ego sum pastor bonꝰ: z cognosco meas: z cognoscūt me mee. Ego sū via: veritas z vita: nemo venit ad prēz nisi p me. Ego sum vitis vera: z pater meꝰ agricola ē.

Lucas

Scripsit in grecia sermōe greco. Fuit i diebꝰ herodis regis iudee: sacerdos zc.

Data est mihi omnis potestas i celo z in terra. Ite in orbem vniuersū: pdicate euāgelium omni creature. Et ecce ego vobiscū sum: vsqꝫ ad consummationem seculi.

Amen amē dico vobis: celū z terra trāsibūt: vba aūt mea nō trāsibūt. Qui crediderit z baptizatꝰ fuerit: saluꝰ erit. Qui vo nō crediderit: ꝯdemnabit. Qđ vobis dico oibus dico. Vigilate nescitis eni qñ dñs veniet. Sol ꝯtenebrabit: z luna nō dabit splendorem suum. Et tunc videbūt filiū hominis venientem in nubibus zc.

Ego rogaui p te petre ut nō deficiat fides tua: z tu aliqñ cōuersus: cōfirma fratres tuos. Qui maior est in vobis: fiat sicut minor: Ego aūt in medio vestrū sum: sicut qui ministrat. Videte ne seducamini. Multi eni venient in noīe meo dicentes: q ego sū. Nolite ergo ire post illos. In patientia vestra: possidebitis animas vestras.

Scripsit i italia sermōe tū greco. Initiū euāgelij iesu xpi.

Marcus

Ecce ego mitto vos sicut oues in medio luporꝫ. Estote ergo prudētes sicut serpentes: z simplices sicut colūbe. Nolite timē eos q occidūt corpꝰ: aiam aūt nō pñt occidē. Sed potiꝰ eū timete: qui pōt z aiam z corpꝰ pdere in gehennā. Ois qui ꝯfitet me corā hominibus: ꝯfitebor z ego eū corā patre meo.

Matthꝰ

Scripsit i iudea hebraice. Liber generationis iesu xpi.

✠ ꝓphete sancti. Hic elegit discipulos. 72. quos misit ante faciē suā: z. 12: aplos: quos misit in orbē vniuersū ad predicandū euangeliū: nec ampliꝰ q̄ hos duos ordines int̄ discipulos dñi eē cognouimꝰ: quorū formā nūc in ecclesia tenēt presbri z epi. Nam aplis succedūt epi: z. 62. discipulis: presbyti: quibꝰ duobus ordinibꝰ tota ecclesia est commissa: tanq̄ hierarchis: ut pꝫ in decreto damasi pape: habet̄. lxviij. di. c. cor epi. Tandē pius dñs: p grege suo morit̄ acerbissima passione cōsumatus: omniū martyrū caput: z ipse martyr: Postq̄ aūt a mortuis resurrexit: i celū ascendit: z spiritū sanctū misit. Et tūc pmū cultus xpiani nominis incepit: qui ad finē vsqꝫ durabit.

¶ Iste gaius nepos tiberij erat s[ecundu]m carnē: sed nō morib[us] q[ui]a tot[us] p[er]uersus fuit et tyrannus. Q[ui] ait vtinā p[o]p[u]l[u]s roman[us] vnā ceruicē haberet. Cōquest[us] ē sepe: q[uod] sua t[em]p[or]a pacifica fuerūt: et bella libent[er] habuisset: occasiōes etiā q[ue]siuit. Tādē a suis occidit[ur]: [con]silio senato[rum] cū magno gaudio vniuerso[rum]. Et senat[us] restituē nitebat[ur] regimē sic[ut] an[te] fuit: s[ed] n[on] p[re]ualuit [etc].

¶ Iste claudi[us] incōstās a[n]i[m]o fuit: et tot[us] obliuiosus et gulosus. Bellandi occasionē libent[er] habuisset. s[ed] t[ame]n parū pugnauit: et facile quosdā paucos hostes fugauit. Tāde cū. 35. senatores occidisset: cum 300. equitibus p[ro] minimis causis: veneno mortuus est.

Imperatores. — Gaius gallicula an. 3. mē. 3. — Claudius an. 14. mē. 7.

¶ Historia actuū aplo[rum] hic texit[ur].
Spūs scūs venit sup[er] ap[os]tlos in linguis igneis.

¶ Et hic orit[ur] cultus x[r]piani no[m]i[n]is: scilic[et] in die pentecostes s[ecundu]m augustinū.

¶ Stephan[us] lapidat[ur] et p[ro]tomartyr inclytus d[omi]no [con]secrat[ur].

¶ Saul[us] [con]sternit[ur]: et paul[us] egregius p[re]dicator erigitur: qui abundantius o[mn]ibus laborauit.

¶ Philo disertissimus: cuius libri inter eccl[es]iasticos computant[ur]: clarus habet[ur]: natione iudeus.

¶ Jacob[us] maior ap[osto]l[u]s: martyrio corōat[ur] ad herode agrippa: et petr[us] incarcerat[ur]: ut p[atet] actuū. 12. Corp[us] aūt hui iacobi miraculose trāsferi in galiciā hispanie: et ibi ē sedes patriarchal[is] p[os]t facta: q[ua]si a sinistris respectu rome.

¶ Helena regina abigeno[rum] [con]uersa ad fidē: sustentauit paupes x[r]pi fideles in hierusalē t[em]p[or]e famis sub claudio.

¶ Petronilla filia s[an]c[t]i petri: virgo sacra fuit.

¶ Assumptio marie virginis gloriose: matris dei facta ē. 12. ānis p[os]t ascēsionē d[omi]ni x[r]pi s[ecundu]m hieronymū.

Anno mundi 5233 — 5243

Petrus iudeus p[ri]m[us] papa.

¶ Hec est series romano[rum] pontificū: p[er] quā fit sup[er]putatio anno[rum] subsequētiū: cui[us] p[ri]ncipalis era est ipsa x[r]pi b[e]n[e]dicta natiuitas: [con]currētib[us] nihilomin[us] annis mūdi: ut pat[et] aptissime in his duab[us] lineis cum figuris numero[rum] annotatis.

Anno x[r]pi. 34 — 44

¶ Beatissimus petrus g[lo]riosus ap[osto]l[u]s x[r]pi iesu p[re]fuit eccl[es]ie catholice s[ecundu]m hieronymū ānis. 37. s[ecundu]m bedā. 39. Tenuit n[am]q[ue] pontificatū i p[ar]tib[us] oriētis: annis q[ui]nq[ue] s[ecundu]m hieronymū: s[ecundu]m bedā septē. Deinde antiochiā veniēs: sedit ibi annis septē: docēs p[o]p[u]l[u]m viā veritatis: et symonē magu[m] fugauit. Insup[er] p[re]dicauit disp[er]sis ex circūcisiōe fidelib[us] q[ui] erāt in ponto galatia cappadocia: asia: bithynia: q[ui]bus postea de roma tanq[uam] p[er] eū [con]uersis direxit ep[isto]l[a]m primā. Audiēs aūt symonem magū romanos deludere zelo fidei: romā adijt āno. s[ecundo]. q[ua]rto claudij. Cūq[ue] ibidē v[er]bū dei p[re]dicaret: et symōis maleficia detegit et multos ad fidē cōuertit: discipulos etiā p[er] diuersas p[ro]uincias misit: p[er] q[uo]s x[r]piana fides g[lo]riose dilatata ē. Euāgeliū marci: tanq[uam] ex ore suo scriptū approbās fidelibus tradidit. Jeiuniū q[ua]dragesimale instituit an[te] pascha: et ante natale d[omi]ni tres ebdomadas et q[ua]rtā imp[er]fectā: venerari ab o[mn]i p[o]p[u]lo x[r]piano i memoriā p[ri]mi et secūdi aduent[us]. Tādē p[ost]q[uam] cū iam i romana sede ānnis. 25. mensib[us]. 7. dieb[us]. 8. sedisset: martyrio coronat[ur] a nerone. Alia plura scitatis insignia ei[us] op[er]a plurima ac miracula stupenda: vide in actib[us] aplo[rum] et in libro clemē[n]tis. et in historijs tam scholastica q[uam] ecclesiastica bede q[uam] de alijs [etc].

¶ De p[er]secutionibus eccl[es]ie ē diligent[er] aduertendū q[uod] sicut i antiquo testamēto inimicus humani generis s[em]p[er] electos multiplicib[us] machinatiōib[us] p[er]secut[us] ē: ita imo multo ampli[us] i nouo: hoc ē t[em]p[or]e gr[ati]e: q[ua]n[do] iā cognitio et cult[us] veri dei i toto orbe t[er]ra[rum] radiare cep[er]at. Et p[ri]mo p[er] gladiū: sicut p[atet] i p[er]secutione stephani et iacobi ac alio[rum] inumerabiliū: i q[ua] exercebat[ur] eccl[es]ie patiētia. Secūdo p[er] falsam doctrinā in q[ua] exercebat[ur] eccl[es]ie patiētia: et h[oc] multiplicit[er]: p[ri]mo p[er] falsos iudeos q[ui] sūt synagoga satane: ut p[atet] i disputatiōe petri stephani et pauli [etc]. q[ui] oēs clare informauerūt simplices: q[uod] iesus ē x[r]p[u]s in lege p[ro]missus [con]tra friuolas assertiones p[er]uerso[rum] iudeo[rum]: et hec vsq[ue] in finē durabit: et t[em]p[or]e antix[r]pi grauissima erit. Secūdo p[er] magos et incātatores. Uidēs nāq[ue] antiqu[us] hostis: q[uod] p[er] x[r]pi no[m]i[n]is diuulgationē: cult[us] suus abolend[us] eēt: impleuit vasa iniq[ui]tatis sue: qui p[er] magicā artē rudes deciperēt: ne in x[r]p[u]m crederēt: cū et ipsi se p[er] aliq[ui]b[us] magnis iactarēt q[ua]si filij dei essent in signis et p[ro]digijs mēdacib[us]: ut p[atet] in symone mago: meādro: aroes et arsaxad [etc]. Tertio p[er] falsos x[r]pianos sup[er]bie sp[irit]ū tumentes: q[ui] instigante inimico p[lu]res hereses seminarunt: ut patet in hebione cherinto [etc]. Et q[ui]d plura? Dicit b[ea]t[u]s bernard[us]: q[uod] tot[us] iste mūd[us] [con]iurauit [contra] x[r]p[u]m. Et augustin[us]. Qui nō habuit p[er]secutionē nō ē x[r]pianus. Dia q[ui] fidē impugnāt: sed firmū fundamentū ei[us] stabile p[er]seuerat: habēs signaculū h[oc]. Nouit d[omi]n[u]s q[ui] sūt ei[us]. Nec eēt aliq[uo] modo possibile: q[uod] fidei sac[ramen]t[u]m int[er] tot insidiatores sic floruisset: nisi cultores ei[us] diuina maiestas p[ro]texisset: diuina sap[ient]ia illūiasset: diuina bonitas fouisset: iux[ta] x[r]pi p[ro]missionē firmissimā q[ui] cū eisdē s[em]p[er] fuit et i finē p[er]seuerat. Hinc hilari[us] ait. P[ro]priū esse solet eccl[es]ie: ut tūc vincat cū ledit[ur]: tūc intelligat cū arguit[ur]: tūc secura sit cū deserit[ur]: tūc obtineat cū sup[er]ata videt[ur].

¶ Seneca stoycus clarus habet: magister neronis a quo post coact⁹ est seipsuz occidere.
¶ Persius satyricus.
¶ Juuenalis satyricus.
¶ Lucanus poeta: patru⁹ senece.
¶ Ouidius poeta.

¶ Refert seneca de nerone: q erat naliter ab infantia semp clemētissi⁹ z ita gratiosus: q nemo vnq̄ populo romano gratior fuit: ita q i obliuionē venerunt ceteri pncipes; ppt fauoris magnitudinez. Uex potestas multos probissimos fecit atrocissimos.

¶ Pax illa vniuersalis toti⁹ orbis quā romani habuerūt p annos ferme .70. p paucis bellis exceptis ac puis circa hec tpa ppter seuitiā neronis turbata ē: z puincie quedā recesserunt ab obedientia romanoz: q fidem christianā persequi ceperant.

Nero an. 13. mē. 7 dies. 28.

¶ Iste nero hominū sceleratissimus fuit: adeo ut nomen eius vsq̄ hodie p aliquo pessimo poni soleat. z q contra optimā xpi legem primā suscitauit psecutionē: merito antixpi figurā tenuisse describit. Tandē a senatu hostis pnunciatus: cum turpissime fugeret: seipsū occidit anno etatis sue. 31. z letata est roma q̄si victoriā obtinuisset: contra aliquē pessimū inimicū cultoribusq̄ vestibus se induentes epulati sunt.

¶ Jacobus minor apl's ac hierosolymoz eps: a iudeis occidit ano sexto neronis.

¶ Beatissimus xpi euangelista marcus: martyrio coronat āno neronis primo: ut dicit philo contemporaneus eius: apud alexandriā egypti: vbi eps erat constitutus a btō petro: sepultus ibidē: miraculis claruit: z successit ei anianus vir sanctus.
¶ Symon magus multas supstitiōes rome exercuerat: z q simile applaudit suo simili: ideo pessimus nero spreto consilio senece viri doctissimi: hunc pestifer sibi sociauit: tandē vterq̄ post infinita scelera: in baratrū damnatiōis eterne turpissima morte descendit.
¶ Judea z hierusalē grauissimis psecutionibus z intestinis bellis attrita est: pter peccatū illud maximū quod in filium dei amiserunt: z circa hec tempora etiam in foribus templi ipso festo paschali. 30. milia necati sūt: z continue durauit dissensio: donec penitus deleti sunt. Barrabam eni petierunt: z non iesum mitem z humilem.

5253 5263

54 64

¶ Paulus apl's egregius pdicator: raptu sublimis: q euangeliū non ab hoie neq̄ p hominē didicit: sed p reuelationē iesu xpi: cū esset ferme annoz. 27. uel circa atrociter cepit ecclesiā psequi zelo iudaico: sed mox a dño corrept⁹ imutat: z fact⁹ ē de lupo agnus: de psecutore fidelissimus pdicator. Anno aūt 14. conuersionis sue: apostolatū cū barnaba suscepit a spū scō in gentibus: ut dr Actuū 13. Anno. 27. venit hierusalē vbi capit: ut patz Actuū. 21. Anno. 30. romā venit: ut patz Actuū vltimo Anno. 38. uel circa cum btō petro: a nerone martyriū passus est. hic inter scōs tā in altitudine contemplationis q̄ in feruore actionis prerogatiuam obtinuit: q vltra oēs viatores clari⁹ deū vidit z arcana vba audiuit: que nō licet homini loq: z tāq̄ totū mundū genuisset: solicitabat oēm hoiem introducere in regnū celorum. Quis sic cucurrit: qs sic laborauit: euangeliū grecis exponēs? Quis sic afflictus: pcussus piculis infinitis excoctus? Quis sic gloriari poterit: ut dicat? Plus omnib⁹ laboraui: z in sapientia mundana: z consilijs huius seculi salua omni iusticia z fide: quis sic emicuit: ut etiā amplissimo senatui miranda contulerit: eius laudes ioannes chrisostomus describit.

¶ Pudentiana virgo.
¶ Praxedis virgo.
He fuerunt sorores timothei z nouati.
¶ Constantia martyr.
¶ Uitalis martyr.
¶ Naçarius martyr.
¶ Celsus martyr.
¶ Processus mar.
¶ Martinianus mar.
¶ Protasius mar.
¶ Seruasius mar.
¶ Torpes mar.
¶ Felix martyr.

¶ Iste vespasianus mediocris gentele obscureq3 natus: semper gloriose triũphauit. Nam sub claudio ꝛ nerone quocũq3 mittebaᵗ laude digna patrabat. Tricesies ꝛ bis cũ hostibꝰ ꝯflixit. Periclitãte aũt re publica ꝑpter discordiã ꝓcedentiũ: impatoꝛ licet inuitꝰ ẽ creatꝰ. Et rediȷt trãqllitas ꝓstina: pax isup i toto orbe ꝓnũciata iuxta tpa octauiani; ꝑpter qd in imẽsũ respublica creuit. Moriẗ tã dẽ ꝓ fluuio vẽtris fłãdo. Aiebat eni. Stãtẽ decз ipatoꝛẽ a terris recedere. Eius ṽtutes multe sũt diligẽter ꝯscripte

Impatores

Salba. Otho. Uitellius.

Isti tres in diuersis ꝓuitijs imperare cupientes in vno anno sese interfecerunt.

Orosius: Othonẽ ꝛ vitelliuз: abiȷcit de numero principum: vixit annos 69. mẽses 3. dies 7.

Uespasiã an. 9. mẽ. 12. d. 12.

¶ Hierusalem destruitur anno scdo vespasiani a tito filio eius: interfectis xi. c. milibus venditisq3 80. milibꝰ. Et extũc defecit regnũ iudeoꝝ: nec añ ꝯsurget tempus antixpi. De hac horrenda strage mira leguntur. vide iosephũ. Nota ꝙ ꝑpter hanc vltionem legitime factã: dicunt doctores ꝙ in toto mundo cristus pacem tribuit sicut in natiuitate fecit.

¶ Josephꝰ historiograuoꝝ nominatissimus clarus habetur natione iudeus. Uerũ libri eius in multis locis: vitio scriptorum ac longitudine temporum corrupti sunt.

¶ Appollinaris sanctus martir occisus est: rauẽne vbi episcopus a beato petro missus fuit. Eius festuз agitur xxiij. kł. iulij. Et nota ꝙ nec vespasianꝰ nec titus qcq3 contra ecclesiam fieri iusserunt: sed aliqui iudices inferiores persequebantur fideles pretextu priorum mandatorum.

¶ Persecutio prima fit rome iussu neronis in qua beatissimi principes cristiani populi: scilicet petrus et paulꝰ martyrio coronati sunt cum alijs plurimis.

¶ Prodigia plura terruerunt iudeos ante excidium hierusalem. vide mirabilia in ecclesiastica historia

¶ Petrꝰ supato simone mago ꝛ ifeliciter mortuo: iussu neronis crucifixꝰ ẽ: ꝛ in vaticano sepultꝰ vltimo nerõis ãno.

¶ Paulus gloriosus apostolus cũ btõ petro eodẽ tpe: sз nõ eodẽ loco capite plexꝰ ẽ ad aquas salmas in via ostiẽsi

Anno mundi 5273

Patre esculano

Pape

Linꝰ mar. tuscꝰ ã. 11. m. 3. d. 13

Scotica gens oritur ex pictis ꝛ hiberis in albania que est pars anglie.

Anno christi. 74

¶ Scissimus papa linꝰ tãte perfectionis fuit vt ecclesiasticarum rerum dispensationẽ etiam adhuc beato petro viuẽte: meruit dispensatoꝛ ab eodem constitui. Hic statuit: vt mulier velato capite ecclesiam intraret. Tandem martirio coronatus: sepultus est in vaticano iuxta magistrum suum ac patrem beatum petrum.

¶ Martialis episcopus lemoniaceñ.

¶ Sauinianus episcopus zenoñ.

¶ Potentianus.

¶ Altinus.

¶ Eodaldus.

¶ Serotinus.

¶ Hij omnes dipuli sancti petri fuerunt martyriçati sub nerone tiranno. Et multi alij quorum nomina sunt in libro vite

¶ Flauius ꝯsul qui ꝛ clemẽs ep̃s metenſ: patruꝰ clementis

¶ Mennius episcopus catalaunenſ.

¶ Eucharius ep̃s treuerenſ

¶ Simisius episcopus suesseseñ.

¶ Domitianus subdiaconꝰ: a beato menio a morte suscitatus.

¶ Tecla sancta virgo: pauli discipula.

¶ Trophinus episcopus arelateñ.

¶ Titus episcopus cretensium.

¶ Onesimus episcopus ephesiorum.

¶ Crescens episcopus galateneñ.

¶ Epaforas episcopus colaseneñ.

¶ Thomas q parthos in sortez acccepit: martyriçatur in india oim orientalium apostolus.

¶ Andreas q ꝛ scythiã accepit i sortẽ in achaia martyriçatur.

¶ Mathꝰ q ethiopes sortitꝰ fuerat: in ethiopiamartyriçatur.

¶ Simõ ꝛ iudas martyriçati sũt i regiõibꝰ ꝑsidis

¶ Bartholomeꝰ qui indiã accepit in sortẽ: postq3 predicauit licaonie antiquioribus in albano vrbe maioris armenie martyriçatus est.

¶ Philippꝰ ꝑscythiã 20. ãnis ꝓdicãs ierapoli quieuit in dño. sз in passionali diciẗ ꝙ fuit crucifixus. Solꝰ ip̃e ꝛ ioãnes euuangelista nõ sunt martyriçati. Ceteri apostoli omnes occisi fuerunt ꝛc̃.

¶ Mathias in iudea vel egypto coronaẗ. De tẽpore ꝛ loco ꝛ mõ martyrij eius: diuerse sunt sñie

¶ Barnabas coaplꝰs pauli cipris occisus est.

¶ Lucas discipłs pauli i bithinia migrãuit ad dñз

¶ Titꝰ dyaconꝰ pauli discpłs apd paphũ qeuit.

¶ Euodius ep̃s anthiochie ibidẽ ẽ martyriçatꝰ.

¶ Sileas apud macedoniã martyriçatus est.

¶Hic titus fuit mire benignitatis ⁊ triumphator maximꝰ: supͣ modū largꝰ. toto corde suis se inimicis crebro reconciliauit: patrē suū ṽtutibus supans: delicie hūani generis dici meruit. Mira dispensatio supni rectoris: nūc optimꝰ nūc pessimus. nūc parcꝰ: nūc pdigus: nūc sic: nūc alit̃ istituꝰ ad regni gubernacula puehit̃: qs abyssum tantoꝝ iudicioꝝ scrutari preualet: morit̃ titꝰ āno t̃tio: ⁊ tantus luctꝰ in vrbe fuit: ut morituros eos parit̃ putares.

Titꝰ filiꝰ vespasiāi ā. 2 m̄. 2. d. 20.

¶Meāder samarites supbissimꝰ nigromanticus: symonis magi discipulus xp̄m negauit: ⁊ seipsū saluatorē mūdo destinatū asseruit: incredibilia figmenta ꝯposuit: ⁊ multos nō p̄destinatos decepit cū qbus ⁊ ipse perijt. Uide histoziā eccl'iasticā li. 3.

¶Iste domitianꝰ filiꝰ vespasiani ⁊ frat̃ titi: p̄o qdē clemēs fuit ⁊ multa rome ꝯstruxit. s. panthon ⁊c̃. s; mox defecit: ⁊ crudelissimꝰ factꝰ ē ac supbissimꝰ: ita ut tanq̃ deꝰ coli vellet. senatores q̊sdā interfecit: i xp̄ianos scd̄a; p̄secutionē suscitauit. tā p̄e oibus odiosus i palatio: a suis occisus ē ⁊ cū dedecore sepultus.

Domitiāꝰ frater titi annis 15.

¶Pax vniuersal' totiꝰ orbis iterū turbata ē: ꝑpt̃ seuiciā domitiani: eo q xp̄i ecclesiā toto orbe p̄seq̄retur: multe natiōes se romanis opposuerūt. Uide historiā cornelij tacite.

Marcus agrippa p̄fectꝰ vrbis persas deuicit: ⁊ ob hoc pathon extructum est. i. templū omniū deoꝝ iussu sibille. ipse etiā agrippinā supra rhenū ꝯpleuit: q̄ ātea fuit ab agrippa condita: hec est colonia s̄m q̊sdā.

Nerua anno vno men. 4.

¶Iste nerua senex adoptauit traianū in filiū; primoq; edicto oīa fore facta domitiani retractauit.

¶Persecutio secūda eccl'ie fit rome iussu domitiani. iā. n. p°. cessauit tp̄e titi. In hac plures coronati sūt i diuersis puintijs.

¶Heresis nicolaitarū: q indifferent̃ vxoribꝰ vtūt̃ dicentes oīa debere eē coia inter xp̄ianos.

¶Cherintus heresiarcha surrexit: turpulosus ac libidinosus totus: a quo dicta est heresis cheritiana: hic dicit legalia seruāda.

¶Hebiō heresiarcha: a q̄ hebiones heretici dicti sunt. qui dicūt xp̄m purū hoiem fuisse: ⁊ paulū apostatā legis ⁊c̃.

¶Ioannes euangelista adductꝰ iussu domitiani ab ephesso romam cū sacrificare nollet idolis: ponit̃ i doliū feruētis olei: s; cū nil lesionis sensisset relegatꝰ ē i pathmos. insulā: ibiq; apocalypsi; scripsit: rediens aūt ephesū: tp̄e traiani in pace quieuit.

5283 — 5293

Romanus patre emyliano.

Cletus mar. ā. 9. m̄. 1. di. 11

Clemēs pꝰ mar. ā. 9. m̄. 2. di. 10

Romanꝰ de regione celiomonte ex p̄re faustino.

84 — 94

¶Iste cletus natione romanꝰ: de p̄ricio p̄re emyliano p̄mus inuenit̃ scripsisse i suis l'ris: salutē ⁊ ap̄licā bn̄dictionē ordinauit p̄sb̄ros. 21. in romana vrbe mēse decēbri pegrinationes ad scōs approbauit: dicēs q validior ē ad salutē: sci petri visitatio q̃; duoꝝ ānoꝝ ieiuni: ū excoicauit isup q huiusmodi visitatiōes impediūt aut disuadent. Tandē m̄rio coronat̃: sub domitiano. 6. kal'. maij: sepultꝰ i vaticāo

¶Maria magdalene ⁊ soror eius Martha miḡuerunt ad dn̄m: i ptibꝰ marsilie Marcella pedissequa.

¶Laçarus eaꝝ frat̃ fuit ep̄s marsilien̄. Et btūs Maximinus ep̄s aquen̄. hic viaticū dedit magdalene.

Julianus q ⁊ symon leprosus ep̄s cenomannen̄.

¶Julianꝰ aliꝰ: q vtrūq; parentē nesciꝰ occidit.

¶Aristarcꝰ ⁊ priscus martyres.

¶Paulus ep̄s narbonensis.

¶Saturninꝰ ep̄s tholosanus.

¶Martialis ep̄s çanchdon̄.

¶Austregisilus ep̄s luthurien̄.

¶Cantianus ep̄s turonen̄.

¶Georgius ep̄s bellac̃.

¶Hyrenneus ep̄s lugdun̄.

¶Ferruncius ep̄s befunctionen̄.

¶Eutropius ep̄s aurisitanen̄.

¶Eutropius ep̄s aquitanien̄.

¶Fronto ep̄s petragonicen̄.

¶Sanctꝰ clemēs p̄mū a btō petro ut dr̄ ordinatꝰ fuit sibi successor: s; ꝑpter piculū voluit an̄ se btm̄ linū ⁊ cletū pontificari: ne videl; h̄ exēplo: p̄lati substituerēt sibi q̊s vellent. h̄ fecit gesta martyru; p regiones ꝯscribi. sil'r ⁊ ipse multos libros edidit. Statuit etiā ut cathedra ep̄alis in eminētiori loco poneret̃: ⁊ q baptiçatꝰ put citiꝰ potit cōfirmet̃. Tandē martyriçat̃ sub traiano submersꝰ in mari ⁊ de eiꝰ funere mira scripta sunt. Corpus eiꝰ tp̄e nicholai primi repertū fuit: ⁊ rome translatū.

¶Dionysiꝰ ep̄us parisien̄. hi venerandissimi p̄res: sortiti sūt regiones francie a dn̄o. oēs sancti.

¶Dionysiꝰ ānoꝝ 90. ariopagita venerabilis pater: lumē orbis: m̄rio coronat̃ i gallia cum eleutherio ⁊ rustico: vbi missi fuer̃t a btō clemēte

¶Eutropiꝰ ep̄s çancten̄. mar.

¶Sanctinꝰ ep̄s melden̄. cum antonio a morte suscitato: discipulꝰ dionysij.

¶Iouiꝰ athenien̄ p̄sb̄r ⁊ mar. discipulus dionysij. — discipulꝰ petri.

¶Carānꝰ mar. carnotēsiū p̄dicator mar-

Regulus ep̄s arelaten̄.

¶Eugenius toletan̄. martyr.

¶Maron mar. ¶Euthices mar.

¶Uictorinus mar.

Symon cleope filiꝰ: frat̃ iude: ep̄s hierosolymoꝝ. 120. annoꝝ crucifixus ē martyr g'losus.

Agrippina ab agrippa ꝯdita.

Hec nunc dicit̃ Colonia.

¶ Plutarcus nobilissimus phõꝝ claret: magister traiani: cui epistolam optimam scripsit.

¶ Iste traianus optim⁹ dicit̃ fuisse inter oẽs augustos: Hoc solũ i eo culpat̃ ꝙ zelo falsoꝝ deoꝝ: xp̃i fidẽ extinguere nisus ẽ: arbitrãs se in hoc obsequiũ prestare deo. Dicunt quidã ꝙ nõ ꝑ se: sed per suos fideles ꝑsequebatur. Forte hoc ad tẽpus verũ fuit: qꝛ constat ꝙ aliqñ ipe met iussit q̊sdã tormẽtari ꝛ occidi. In fine mittigauit edictũ vt nõ occiderentur nisi qui casu inuenirẽtur aut se offerrẽt: sed parũ hoc ꝓfuit: qꝛ iuida plebs ꝑ huiusmodi nihil artata fuit. Eius laudes ꝓ nihilo ducerẽ nisi btũs Gregorius eius pietate comotus lachrimas fudisset ꝛ eũ ab inferno liberasset. An aũt saluatus sit vsq̧ hodie dubiosũ ẽ: ꝛ grãdis altercatio doctoꝝ. De hoc etiam diuerse reuelatiões deuotarũ ꝑsonaꝝ repiũtur que oẽs quas ego vidi hoc intendũt ꝙ nõ velit dñs aliud nisi vt cum timore salutẽ nr̃aꝫ operemur: et de huiusmõi curiosis questiõib⁹ q̈eti sim⁹: eo ꝙ non sine causa hec ꝛ similia ecc̃iam suam vult latere.

Hispanus

Imperatores.

Traian⁹ an. 19. di. 15. mẽ. 6.

Iste idem traianus apud agripinam gallie: insignia impij initus sũpsit: germaniã restituit: orientales ꝓuintias: babiloniã seleutiã extremaq̧ indie scõs post alexãdrum ꝑdomuit ꝛc̃. In oĩb⁹ his adeo pius ꝑmãsit: vt oĩb⁹ grat⁹ nulli existẽt grauis qd̃ de paucis legitur ꝛc̃. Hec insignia sunt vere ꝛ non ficte nobilitatis. Ita sp̃ vixit vt imperio dignissim⁹ haberetur: ita principatum fugit quasi nullus foret ineptior.

¶ Persecutio tertia ecc̃ie a traiano exercetur in qua perempti fuerũt infiniti.

¶ Tandẽ cohibita fuit interuentu plinij scdi sed non totaliter.

¶ Thimothe⁹ ep̃s ephesioꝝ discipul⁹ pauli martyriçatur ibidem.

¶ Ignatius doctor gloriosus ep̃s anthiochie: discipulus ioannis martyrio coronatur nobilissimo. Huius cor scissum: in se aureis literis hoc dulce nomen iesus inuentũ est habuisse de scriptum. Ait enim in epistolis suis. Amor meus crucifixus. Beatam v̉ginẽ in carne vidit eiq̧ epistolas scripsit: in quibus sic habetur. Xp̃ifere marie ꝛc̃. Et illa dulciter respõdit scribens ei. Ignatio dilecto condiscipulo humilis ancilla iesu xp̃i ꝛc̃. Ueniam ad te ꝛc̃.

¶ Tarinus episcop⁹ eboracen̄: ꝛ gãgericus eius frater ep̃s cameracen̄ discipuli dionysij.

Anno mundi. 5303

Pape

Anaclet⁹ mar. an. 9 me. 2. 10.

Grecus de regione athenien̄ ex patre anthiocho.

Euaristus mar. ã. 13. me. 7. d. 2.

grecus natus ex bethleem patre iudeo nomine iuda.

Anno xp̃i 104

¶ Anacletus btĩssim⁹ fideles monuit ꝑ ep̃l'am vt presbri pre oĩbus honorarẽt̃ dicẽs: ꝙ deo sacrificãtes nõ debẽt vexari: sed portari atq̧ ab oĩbus venerari. Et presbyteri qñ sacrificãt: testes secũ habeãt: ꝛ maxie ep̃i: vt domino ꝑfcẽ sacrificare ꝓbẽt̃. Itẽ statuit vt cleric⁹ nẽ barbã nec comã nutriat. Ipse memoriã beati petri ↄstruxit. Ordinauit etiã. 7. diaconos cardinales in vrbe. Itẽ ꝙ episcop⁹ a trib⁹ debeat episcopis ↄsecrari: Itẽ ꝙ ordinatõ clericoꝝ palã celebrẽt̃. Tãdẽ. 12. ãno traiani martyrio coronatur: sepultus in vaticano apud corp⁹ bti petri. Itẽ ꝙ pacta ordinatiõe oẽs cõicarẽt sic hẽt̃ de ↄse. di. 11. pacta.

¶ Domicilla: euphrosina: theodora: sulpitius seruilianus martyres sub traiano.

¶ Hic sanct⁹ ma martyr statuit vt ep̃s a plebeis nõ accusetur: ꝛ 7. diaconos ordiauit: vt assisterẽt episcopo predicãti; xp̃i honorẽ v̉bi dei ne ab emulis detraherẽt̃ episcopo ꝙ falsa predicauerit. Itẽ ꝙ coniuges pulice spõsẽtur a ꝑẽtib⁹ ꝛ a sacerdote solẽniter benedicãtur. tãdẽ martyriçatur ãno çadriani: sepultus apud corp⁹ sãcti petri.

¶ Plinius scdõs orator et phs multa scripsit. Mitigauit etiam traianum vt retractaret sententiã latam contra christiãos: scribens ei ꝙ nihil mali facerẽt: sed virtutib⁹ insistẽtes christum tanq̧ deum ante lucẽ surgentes laudarent.

¶ Judei deuastant ꝓuincias multas. Et q̄si amētes incredibili motu sub vno tp̄e ꝑ diuersas mūdi ptes exarserunt nulli parcentes: ciuitates plures desolauere: nec tn̄ preualuerūt: ut regnū adipiscerēt: q̄a p̄mo ꝑ traianū: secūdo ꝑ adrianū deleti sūt: sic xp̄s vtrobiq; vindicat̄. Nūq̄ eni romani impune ꝑsecuti sūt ecclesiā: sed nec vnq̄ honore aut emolumento caruerūt quotienscūq; fideles honorauere. De hoc plenius vide orosiū.

¶ Secund⁹ ph̄s in silentio degēs: ꝛ ad interrogata adriani scripto respondit.

Adrian⁹ he li⁹ ā. 21 mē x. d. 20

¶ Iste adrianus i multis cōmendat̄: xp̄ianis satis gratiosus extitit: quosdā tn̄ nolētes sacrificare: puniri iussit: ꝛ occidi: vniuersalis q̄si fuit in oī scia: pacē oī tp̄e habuit: pat̄ patrie dictus ē: leges multas cōdidit: ꝓhibuit etiā: ne xp̄iani sine ꝓcessu iudiciali dānarēt: hierusalē fundit⁹ destruxit: ꝛ p⁹ reinstaurauit: oīno ꝓhibens: ne iudei intromitterent̄: sed xp̄iani inuitus ad imperiū venit: sed optime rexit. Cumq; senatus obsecraret: ut filiū cesarē appellaret. Sufficē inq̄t debet: ut ego inuit⁹ regnauerim: cū nō merear. ꝑncipatus eni nō debet̄ sanguini: sꝫ meritis: ꝛ inutilit̄ regnat: q̄ rex nascit̄ ꝛ nō meret̄. Exercēdi ꝑus sūt v̄tutib⁹: q̄ regnare debēt ꝛ cū i eis ꝓfecerint̄ adeo ut ꝓbent̄ illos v̄tutib⁹ antecedere: quos debēt honorib⁹ anteire: inuitati ascēdant: ꝛ se ciuiū suorum votis nō subtrahant.

¶ Eustachius alio noie placidas: ꝛ theospita eius vxor: ꝛ duo filij ei⁹ agapytus ꝛ thespites: quoꝝ miri act⁹ legunt̄ circa hec tp̄a fuerūt: q̄ oēs iussu adriani glorioso martyrio coronati sunt.

¶ Focas martyr passus ē vltimo tp̄e traiani: cui spū ꝓphetico dixit. Traiane perge ad vlteriorl abyssi loca: ꝛ ad preparata tibi tormēta festina: vbi nocte ꝑpetua ꝛ sceuo exurēd⁹ es incēdio: triduo hac i luce versaberis: q̊ emerso caligo te mortis excipiet: nec eni inult⁹ innocētiū sanguis diuti⁹ eē pōt: ꝛ traian⁹ die t̄tia expirauit ventris ꝓ fluuio.

¶ Quadratus episcop⁹ athenieñ. discipul⁹ aploꝝ.

¶ Aristides ph̄s apologeticū ꝓ xp̄ianis fecerūt: quē videns traianus: placatus est.

¶ Hermes prefect⁹ vrbis mar.

5313 | 5323

Alexāder p⁹ mar. an 8. m̄. 5. d. 2

Roman⁹: ex p̄re alexandro de regione capzithauri.

Xistus p̄ mar. ā. 10 m̄. 3. d. 21

Romanus ex p̄re pastore de regione violata

114 | 124

¶ Iste alexander maiorē ꝑtē senatoꝝ vrbis ꝯuertit ad dn̄m. Hic statuit aquā bn̄dictā cū sale asꝑgi in domib⁹ fideliū. ut pꝫ de ꝯse. di. iij. aquā. In canone addidit memoriā passiōis. s. Qui pridie q̄ꝫ pateret̄ ꝛc̄. Itē ut vinū sit mixtū cū aq̄ in calice: ꝓpt̄ repn̄tandā vnionem xp̄i ꝛ eccl̄ie. de ꝯse. di. ij. c. i. ꝛ ut oblatio fieret ex açimo in modica quātitate: tādē martyriçat̄ sub adriano cū multis quos ad fidē ꝯuerterat: sepult⁹ i via numētana: Postea translat⁹ fuit ad ecclesiā sancte sabine.

¶ Quirinus mar. tribunus.

¶ Theodol⁹ mar. ꝛ diaconus.

¶ Euenti⁹ martyr ꝛ pres byt̄.

¶ Iste xistus statuit ut diceret̄. Scūs scūs scūs ꝛc̄. ꝛ ꝙ mysteria sacrata nō tangerēt nisi a ministris. de ꝯse. di. i. i scā. Itē ut corporale nō fieret ex serico sed ex purissimo lino ꝯtexto ꝛ nō tīcto: ꝛ ut mulier: sacra vasa altaris ꝛ pallas nō tāgeret. Itē ut q̄cūq; ep̄s vocat⁹ ad sedē ap̄licam: rediens ad ecclesiā suā: nō susciperet̄ nisi cū lr̄is ap̄licis. Itē ut missa: nō nisi sup altare celebret̄. Ipse etiā misit ꝑegrinū ep̄m: genere romanū cū alijs fidelibus in galliā. tandē martyrio coronat̄ extra portā. dn̄e quo vadis: sepultus in vaticano

Hierusalem restauratᷣ ꝑ adrianũ ꝛ noie eius helia vocata fuit. Et ampli ficata fuit: ita ut locꝰ passionis eẽt in tra muros q̄ pꝰs extra fuit. Et hec ẽ t̄tia restauratio: q̄a ter destructa fuit scʒ a chaldeis: t̄pe sedechie. Ab antio cho: t̄pe machabeoꝝ. Et a tito t̄pe ve spasiani.

Galienus medicus ꝑgame oriũdus: interpres hypocratꝭ rome claret.

Pompeius trogus: natiõe hispanus: historias totiꝰ orbꝭ a nino vsq̄ ad octauianũ de duxit.

Ptolemeꝰ rex mirabilis: in mathematicꝭ oiuʒ astronomoꝝ p̄cipuꝰ: plꝰ addidit q̄ꝫ añ se inuentũ repperit: ꝛ plura scripsit.

Thaurꝰ nobilissimꝰ phs athenis claruit: hic ait. In publico mos ꝑpl'i: in p̄uato na ture ius gentiumq̄ seruetᷣ.

Ualentinꝰ hereticꝰ: dixit xp̄m celeste cor pus attulisse ꝛc̄.

Cerdo hereticus: hic fuit magister mardonis.

Impatores.

Antonius pius. an. 23.

Iste antonius gener adriani fuit ꝛ filiꝰ adoptiuꝰ vir vtiq̄ peritissimꝰ ꝛ natura benignꝰ: qḋ nõ facile ĩ vno hoie repitur. Prudentia p̄cellentes: coiter nõ sunt excellentᷣ benigni ꝛ tranglli ex nã p̄cipue. Et ecõtra excellentᷣ benigni sũt cõitᷣ minꝰ industrij. Uir aũt iste: in vtrisq̄ excellẽter dotatus fuit. Ob hoc multe ꝑuincie q̄ ab alijs impatoribꝰ recesserũt: sub isto volũtarie redibant: q̄a vere p̄r p̄rie fuit. Oibus charꝰ: nullis acerbꝰ: fidelibꝰ clemẽtissimꝰ erat. Unde ꝛ pius dictꝰ est: ꝛ ab eo sequẽtes impatores appellati sũt pij. Ait enĩ. Malo scipionis exemplo vnũ ciuem seruare: q̄ꝫ mille hostes occidere. Qḋ aũt aliq̄ martyres sub eo coronati sũt: nõ ex suo sed prioꝝ mandato ꝓcessit. Tãta siq̄dẽ crudeli tate aeree ꝑtãtes iuidã plebẽ cõmouerũt: ut nec sũmi impatores possent eã sedare ad plenũ. Ita exosũ fuit xp̄ianuʒ nomẽ apud idolatras: ꝛ maxime apud põtifices ꝛ sacerdotes tẽploꝝ: ꝙ p̄ncipes ꝛ ꝑpopulũ ꝑuocabãt aduersus eosdẽ xp̄i fideles: q̄a viderũt ꝙ statꝰ ꝛ questꝰ diminuebatᷣ quotidie: ꝛ ad ꝯtẽptũ eẽt venturꝰ tantꝰ fastꝰ eoꝝ: q̄a xp̄iani di cebant ꝙ indifferentᷣ oẽs dij demones eẽnt: a q̄bus tota simul cõitas sperabat t̄palẽ simul ꝛ eternã felicitatẽ. Et ĩõ nõ mirũ ꝙ etiã pacato p̄ncipe: adhuc inferiores ꝑsequerentᷣ xp̄ianos tanq̄ꝫ blasphemos.

Decem milia martyrũ crucifixi sũt in armẽia ĩ mõte maximo arath. q̄rũ festũ celebre: colitᷣ decimo kal'. iulij cũ magna deuotione ꝛc̄. q̄a multa obtinuerũt cultores sui a dño. Aq̄la genere ponticus orator floret: q̄ secundus intp̄res mosayce legis fuit: p̄mo eni fuerunt 70. de hebraico in grecũ transferentes: secũdo iste de greco in latinũ p̄mus interpres fuit.

Martion hereticꝰ: quẽ Policarpꝰ dixit esse p̄mogenitũ diaboli.

Ao mundi 5333 — 5343

Pape

Telesphorꝰ mar. an. 11. mẽ. 3. — Romanus et anachorita.

Iginus an. 4. mẽ. 3. di. 8. — Grecꝰ de athe nis p̄re pho.

Anno xp̄i 134 — 144

Iste thelesphorus statuit cantari hymnũ angelicũ: scilʒ. gloria in excelsis: ꝛ euangeliũ ante sacrificiũ: ꝛ in natali dñi cã tari tres missas ꝓpter multas cãs ꝛc̄. Itẽ ꝙ clerici ieiunare debent ꝑ. 7. hebdo madas plenas: q̄a sic debet eẽ discreta vita clericoꝝ: sic ꝛ ieiuniũ. Etiã statuit ut nullus missam añ tertiã presumat canere: qḋ t̄ñ hodie nõ obseruatᷣ. Tandẽ martyrio coronatᷣ: sepultus apud sanctũ petrũ in vaticano.

Peregrinus ep̄s antissodoreñ. mar.

Seraphia mar. ꝛ v̄go.

Sabina mar. ꝛ nobilis vidua.

Iobita mar.

Calocerius martyr.

Maria mar. ꝛ v̄go: ꝛ p̄les crediderũt.

Iustinus phs discipulꝰ pompei li bros eiꝰ abbreuiauit: h̄ etiã librũ de xp̄iana religiõe edidit quẽ antonio tradidit: ꝛ benignũ xp̄ianis fecit.

Sophia nobilis matrona cũ his tribꝰ filiabꝰ m̄rio coronata est.

Fides.

Charitas.

Spes.

Iste iginus clex cõposuit: g̃dusq̄ distinxit: ꝛ ut patrinꝰ ꝛ patrina: in fantẽ suscipet in baptismo ꝯfirma tione ꝛ cathecismo. Scripsit etiam vnã ep'am gn̄alẽ oibus fidelibꝰ: de vno ꝛ trino deo. Item ꝙ nullꝰ ep̄s metropolitanꝰ: excepto romano põ tifice: audeat suffraganeũ suũ ꝯdẽ nare: nisi cã ĩ ꝯcilio ꝑuinciali suoꝝ ep̄oꝝ fuerit ventilata. Tandẽ mar tyrio coronatᷣ: sepultus in eccl'ia sci petri.

Iste iginꝰ etiã statuit: ꝙ eccl'ia nõ ꝯsecratᷣ sine missa: ꝛ ꝙ ligna eccl'ia rũ destructaꝝ: ꝛ hꝰmõi: nõ veniãt in vsũ laicoꝝ: sʒ ad aliã eccl'iam: uel ad ꝑfectũ monasterij. ut p̄ʒ de ꝯse. di. i. c. oẽs.

¶ Persecutio quarta fit iussu antonij veri in qua innumerabiles vtriusqꝫ sexus coronati sũt: sed nõ impune: lues enĩ magna. i. pẽstilentia secuta est ꝑ totã italiã ⁊ reliquas ꝓuincias bella: terremotus: ĩundationes fluminũ: agmen locustaꝝ ⁊c̃. Jtẽ exercitus romanus vbiqꝫ ꝯsumptus est.

¶ Bellũ marcomãnicũ: ut dicit orosius grauissimũ fuit: ꝗa barbare natiões exercitũ rudem romanoꝝ in giro circũdederãt: sed militib⁹ ꝗbusdam xp̃ianis clamantibus: xp̃e adiuua nos. ilico fulgura terruerũt barbaros ita ut fugerẽt: ob hoc xp̃e nomẽ celebre factũ fuit: ⁊ imꝑator nõ sibi: sed xp̃o victoriã tribuit: ⁊ sententiã mitigauit.

Marcus. Lucius. ãnos. 19.

Antonius verus.
Lucius antonius comodus.

¶ Isti duo imperiũ sũpserũt post antoniũ piũ: ⁊ extunc bini imꝑare ceperũt: sꝫ lucio mortuo antoni⁹ solus imperiũ tenuit: ꝗ bonus ⁊ victoriosus fuisse describit̃: nisi hoc ꝙ xp̃ianis quartã ꝑsecutionẽ iussit inferri. Dicit̃: ꝙ tante seueritatis ⁊ ꝯstantie fuit: ꝙ ad nullũ euentũ vnq̃ꝫ vultuꝫ mutauerit: siue ex leticia: siue ex merore: etiã dũ adhuc puer esset. Tante fuit humanitatis: ut quadã vice cũ iam ex hausto erario nil haberet qđ militibus daret: nulli volens esse molestus: magis elegit vasa aurea ⁊ ornamenta vxoris ⁊ aliã suppellectilẽ vendere: q̃ꝫ senatũ uel ꝓuincias ꝑgrauare: sed victoria habita: ⁊ illa recuꝑauit ⁊ ꝓuincijs tributa relaxauit.

¶ Polycarpus ep̃s ephesinus: ioannis apl̃i discipulus romã venit: ⁊ plures ab heretica labe reuocauit. Magnus labor scõꝝ: ⁊ ingens tristicia tunc erat: q̃n foris materialis gladi⁹: intus serpentinũ vir⁹ erroris: ecclesiam corrupit. Et hec duplex ꝑsecutio diu durauit. Si qñqꝫ cessauit gladius hereticoruꝫ: tñ ꝑsidia magis ac magis inualescebat ⁊ multiplicabat̃. Tandẽ ideꝫ vir sanct⁹: martyrio coronat⁹ fuit sub antonio v̉o cũ alijs 12. ex philadelphia.

¶ Justinus ph̃s ad fidẽ ꝯuersus: multa scripsit ꝯtra hereticos ⁊ martyrio coronat̃.
¶ Justus ep̃s viennensis martyriçatus est.
¶ Fotinus lugduneñ. ep̃s cũ multis alijs coronat̃.
¶ Alexander medicus: ⁊ Pontic⁹ puer. martyres.

5353 | 5363

Jtalic⁹ de ciuitate aquileia ex p̃re rufino

Pius p̃m⁹ mar. an. 9 m̃. 4. d. 21

Anicetus mar. ã. 9. m̃. 3. di. 4

Syrus ex p̃re ioanne de vico mirea.

154 | 164

¶ Hic statuit penã ꝯtra negligentias que accidẽ possũt circa sanguinẽ xp̃i. ut patꝫ de con. di. ij. c. si ꝑ neg. Jteꝫ ꝙ festũ pasce semꝑ in dñico die celebret̃. Jtem: ꝙ heretic⁹ veniens ab iudeoꝝ heresi: recipi debeat ⁊ baptiçari. Hic fecit ordinationes ꝗnqꝫ. ⁊ tandẽ martyrio coronat̃: sepultus apud sanctũ petrũ in vaticano.

¶ Hermes doctor fidei: plura scripsit: cui angel⁹ apparuit dicens: ꝙ pascha dñica die celebrari debeat. postea martyriçat̃.

¶ Papias ioãnis auditor: ierapolitan⁹ ep̃s claruit Fecit librũ explanationũ sermonũ domini.

¶ Iste anicetus plures canones edidit: qui ĩ decretis in diuersis locis habent̃: sicut ⁊ alioꝝ scõꝝ qui p̃mũ sanguinẽ suũ ꝓ testamẽto dei dederũt: vnde ob hoc sci canones dicti sunt: ꝗa p̃mũ ab apl̃is: deinde a martyrib⁹ ⁊ doctorib⁹ scis: q̃les pene oẽs p̄lati ĩ p̃mitiua eccl̃ia fuerũt ⁊ a sacris ꝯcilijs ꝯstituti sũt nec humana adinuentione sed sci spũs vnctione: ac iussu dictati sũt. Et ꝗ temerarie eos rephẽdit: ĩ spm̃ scm̃ blasfemare ꝓhibet̃. vt in. c. violatores. xxv. q. i. Multa statuit iste sanct⁹ de statu epoꝝ ac ꝯsecratione. Tandẽ martyrio coronat⁹: sub antonio: sepult⁹ ẽ in via appia: in cimiterio sci calixti.

¶ Felicitas cũ septẽ filijs passa ẽ mirabile spectaculũ: sic̃ olim. 7. machabei cũ matre
¶ Pontian⁹ gloriosus mar.
¶ Flocellius puer mar.
¶ Siminic⁹ p̄sb̄r mar.
¶ Nouat⁹ cum alijs. 22.
¶ Praxedis or̃one fusa genuit ĩ dño p⁹ lõgissimos labores
¶ Pudentiana virgo: ei⁹ soror hoc tp̃e fuit.

¶ Victor miles ⁊ Cerena vxor eius martyres.
¶ Concordi⁹ subdiacon⁹ mar.
¶ Marcellus martyr.
¶ Valerianus martyr.
¶ Gaius martyr.
¶ Egesipp⁹: ⁊ libros fecit de historijs apl̃orũ ⁊ mr̃ꝝ: vsqꝫ ad temp⁹ suũ.
¶ Attal⁹ de ꝑgamo fũdamẽtũ - eccl̃ie mar.
¶ Blãdina scissima mr̃ passa ẽ

¶ Iste comodus fili⁹ antonij veri totus infamis: ꝛ lubricus fuit ꝛ adeo incomodus: ut ĩimic⁹ humani generl diceret. Interfecit ꝗplĩmos senatores: ꝛ maxime quos aĩaduertit nobilitate industriaq; excellẽ. Tãte fuit supbie atq; iactantie: ut sepe leonis pellẽ induẽs ostenderet se esse regẽ hominuz sicut leo bestiaꝝ. Uex vbi splẽdet ꝯstantia martyꝝ: tedet amplius de carnalitate hominũ mũdanoꝝ sermonẽ texere.

¶ Quinta psecutio ecclie fit iussu seueri: quã ilico diuina vltio subsecuta ẽ: ꝓpt̃ ciuilia bella i qb⁹ romãi nimis attriti fuer̃t

¶ Iste hel⁹ vir grandeuus: inuitus accepit pncipatũ: nũq; accepit munera: nũq; ad vlciscendũ seduct⁹ ẽ. Sexto mẽse interempt⁹ ẽ a iuliano ambiente imperiũ: sed non pfecit: qa sicut fecit sic factum est ei a seuero.

Imperatores.

Comod⁹ ã. 13. cũ lutio ãtonio

Helius ptinax m̃. 6. Seuerus- -an 18.

¶ Iste seuerus genere affer: destitutũ imperium adept⁹ tria ciuilia bella ꝯfecit: pmũ naq; iulianũ inasorẽ impij expugnãdo occidit rome. secũdo ꝯ picẽniũ. ttio in gallia ꝯtra albinũ sociũ iuliani: cũ multo vtriusq; pt̃is sanguĩe bellauit ꝛ vicit. Hic nã seeuus: multis semp bellis lacessit⁹: fortissime qdẽ rempublicã sed laboriose rexit. Parthos ꝛ arabes adiebinos iudeos ꝛ samaritas supauit: ꝛ multa toto orbe: romano impio recupauit. In studijs ciuilib⁹ ꝛ ph̃ia clarus fuit. Quintaz psecutionem in xpianos suscitãs: multa infortunia passus est. In britania p⁹ guia p̃lia: firmissimũ vallũ muniuit. 132. passuũ cũ turrib⁹ crebrl ꝛ a mari vsq; ad mare pduxit: ibiq; apud eboracũ oppidũ morbo obijt.

¶ Theophilus eps antiochie.
¶ Appollinaris serapolitan⁹ eps.
¶ Narcissus ptriarcha hierlymoꝝ.
¶ Dionysius eps corinthioꝝ.
¶ Philippus eps trecensis.
¶ Catafrige heretici exorti sũt de phrigia: q dicunt se solũmõ habere spm̃ scm̃: nec aplis nec alijs datũ. Montan⁹. pscа: ꝛ maximilla autores eoꝝ fuerũt.

¶ Philipp⁹ pfect⁹ alexandrie martyr: huius filia eugenia ꝛ eunuchi eius.
¶ Protus ꝛ Jacintus: de quib⁹ mirabilis habetur historia. mar.
¶ Tertulian⁹ african⁹ i ecclia insignis habet̃
¶ Prima pax ecclie data ẽ: sz nõ diu stetit.
¶ Theodocion terti⁹ diuine legis interpres.

¶ Symach⁹ quart⁹ oine legis interpres.
¶ Clemẽs alexandrin⁹ phs.
¶ Panthen⁹ stoyc⁹ african⁹ historicus.
¶ Alexander narcissi successor magistri origenis.
¶ Leonidẽ etiã iste seuerus mar. coronauit: q fuit pat̃ origenis.

Anno mundi. 5373 — 5383

Pape

Sother pmus mar. an. 9. m̃. 3- -di. 21. Campanus ex pt̃e cõcordio de ciuitate fundana.

Euletherius mar. ã 21. mẽ. 6- -dies 5. Grecus ex pt̃e habũdio de oppido nicopoli.

Anno xpi. 174 — 184

¶ Iste statuit ut monacha velũ portaret: sz pallas sacras nõ tangeret: nec incensũ poneret in ecclia. Et qa multa picula solebant circa mr̃imoniũ ꝯtingẽ: ideo ꝯstituit ꝙ legittima ñ habeat̃ vxor: nisi p sacerdotẽ fuerit bñdicta: ꝛ a parentib⁹ solẽniter tradita: ꝛ a paranimphis custodita. Tandẽ p⁹ scãm vitã: sanctiore morte migrauit ad dñm coronat⁹ martyrio: ꝛ sepelierũt eũ fideles in vaticano in ecclia sancti petri: ꝛ cessauit epatus diebus. 22.

¶ Iste eleutheri⁹: iux ordinationẽ aploꝝ cõstituit vt nulla esca vsualis repudiaret̃ a xpianis: que rõnabilis esset ꝛ hũana. Itẽ ꝙ null⁹a suo gradu deijceret̃ nisi pri⁹ accusat⁹ ꝯuinceret̃: exemplo dñi: q iudã accusatũ nõ sustinuit: ꝛ qcqd interim inter aplos egit p dignitate ministerij ratũ pmansit. Itẽ ut absente eo cui⁹ causa ventilat̃: sententia nullaten⁹ pferat̃. Misit etiã legatos lucio regi britonũ: q eum cũ pplo suo bapticauerũt. Tandẽ martyrio coronat⁹: sepelit̃ in vaticano apud scm̃ petrũ. Anglia ad fidem ꝯuertit̃: solennit̃ rege lucio primũ bapticato: deinde subiectus populus: eius exemplo: fidei colla submisit pacifice. Fuganus ꝛ damian⁹ quos eleutherius papa misit primo: illic predicauerunt.

¶ Nota hꝫ diligent͛: ꝙ ſm ſacros doctores imperiū ſepi⁹ ↄtra eccleſiā fortit͛ egit: ſꝫ nūq̄ prudent͛. Unde cū ſimul tota cohors ſapientū dicat: Nobile vincēdi gen⁹ eē patientiā. Patet ꝙ eccl'ia ꝑ patientiā nobilit͛ ſibi imperiū ſubegit. Hoc ſiquidē tꝑe imꝑatores dixerūt. Nolum⁹ ut p̄cipiat͛ nobis: cū nos vniuerſis p̄cipe habeam⁹: doctiores oībus hoībus ſoli romani p̄dicamur. Poſtea ſine gladio aut fuſte cū longanimit͛ ſuſtinēt eccl'ia; ad hꝫ deuētū ē: ut maieſtas romani imperij ſolēnit͛ ac humilit͛ ꝓfiteret͛: ꝙ imperiales leges nō dedignarent͛ ſacris canonib⁹ obedire: Hec ē mutatio dextere excelſi. Igit͛ vincere ſi vis: diſce pati. ſignū ꝑfecte prudētie ē: imprudentē ac inſufficientē ſe eſtimare. Ipſa enī temporaliū rerū cōtinua mutabilitas: omnē humanā ꝓuidentiā deridere ſolet.

¶ Lucius rex britānie que poſt dicta eſt anglia: ad fidē cū ꝑp'lo ſuo ↄuertit͛: ꝛ baptiçati ſūt a duobus viri religioſis quos ei miſit eleutheri⁹ papa: qui dicebant͛ fuganus ꝛ damianus.

¶ Leonides pat͛ origenis: ꝓ xp̄o decollat͛ ꝛ martyr efficit͛. Et origenes tūc. 17. ānoꝝ ſe cuꝫ patre martyrio obtulit: ſꝫ pia matris fraude impedit⁹ totū p̄rimoniū ꝑdidit: eo ꝙ xp̄ian⁹ eſſet ꝛc̄. Ipſe aūt docendo ſcholares grāmaticā: matrē: ſeptez fratres: ſecū de p̄cio paſcebat.

¶ Hyrene⁹ lugdun͛. ep̄s: cū magna multitudine cleri ꝛ ꝑp'li martyrio coronat͛.

¶ Audecius ſubdiaconus: diſcipul⁹ policarpi martyriçat͛.

¶ Heu heu vbi mā ſit antiquoꝝ romanoꝝ tanta ꝓbitas: ſtrēnuitas: legalitas: ac incōpabilis prudētia: ꝛ honeſtas. Siqdē hꝫ tꝑe imperiū ad manus ſtultoꝝ deuenit.

¶ Nota ꝙ ſtult⁹ ſi ſe ſtultū putat: adhuc aliqd de lumie natural' intelligētie habet Sed ſi ſe ſapientē exiſtimat: tūc cōpleta eſt ſtultitia ei⁹: nec erudiri poteſt: ſꝫ ſapiētes ꝓſequit͛: ſimileſq̄ ſibi ſociat.

¶ Arthemoni⁹ heretic⁹ dicit xp̄m eē purū hominē: ꝛ abſq̄ eo plures habuit ꝛc̄. qui hanc hereſim tenuerūt.

5393 | 5403

Afer ex patre felice.

Romanus ex patre habundio.

194 | 204

¶ Iſte victor: ꝓpter diſſenſionē de termio paſcali celebrauit ↄciliū in alexādria paleſtine: cui ipſe interfuit ꝛ narciſſus: ꝛ theophil⁹: ꝛ hyrene⁹ ꝛc̄. viri ſci. Ubi ſtatutū ē: ꝙ ſꝑ die dn̄ico paſca celebrari debꝫ obſeruata luna. 14. april' vſq̄ ad. 21. qa tāt⁹ uel circa: ē ſalt⁹ lune ꝛ poſtea redit⁹. hꝫ aūt factū ē ne iudaiçare videat͛ eccl'ia Plures tūc ep̄i aſie ꝛ oriētis: cū iudeis paſcha celebrabant.

¶ Itē ſtatuit ꝙ exigente neceſſitate: vbiq̄ ꝛ in oī aqua naturali poſſit conferri baptiſma. tandē martyrio coronatur: ſepultus apud ſanctū petrum in vaticano.

¶ Iſte çepherinus ſtatuit ut omnes xp̄iani. 12. annoꝝ in die paſce: ſacr͞m eukariſtie accipere debeant in publico: ꝛ oīa vaſa altaris uel vitrea uel ſtannea eſſent nō lignea: ſicut antiqtus fiebat cōſecratio precioſi ſanguinis in ligneis vaſis. Un̄ creſcente tꝑe ſubcreuit decus eccleſie: qa vitrea poſt prohibita ſūt. ut pꝫ de cōſe. di. i. c. vaſa. ꝛ multa alia ſtatuit ſalubria: tādē m̄rio coronat͛: ſepult⁹ i pace xp̄i.

Britānia que poſtea dicta eſt Anglia.

¶ Iste antonius p̄re asperior vixit: libidinis ipatientissimus fuit ita vt nouercā suā duceret in vxorem: papinianū iuris ↄsultū ⁊ doctrine legalis thesaurū occidit Et sicut fecit factū ē ei q2 ab hostib⁹ circūuent⁹ occis⁹ ē pessimus ipe cū gaudio multoꝝ. Nota q̄ h̄ mos stul torū sp fuit: ſi potentes sunt sapientes persequūtur: q bus sublatis necesse ē vt ipsi q̄q2 peāt. Solus eni itelligens gubernacula possidebit vt dicitur puerbioꝝ. 1.

¶ Iste alexāder habuit matrē xp̄ianā nomine mameas cū qua origenē p̄ſ bytez audire curauit. Hic fuit v̄tuosissimus ⁊ rempublicā salubriter gubernauit ↄsilio vlpiani vsus qui fuit legalis ſcie pnceps. Xersen regē p̄sarū maximo bello oppressit ⁊ corp⁹ sci thome apl̄i iussit trāsferri de india ad siriam: ⁊ sic venit ad edissam ciuitatē abagari in qua littera scripta habebatur de manu saluatoris. Tandē etiā iste alexāder tumultu militari occiditur apud maguntiacum.

Imperatores

Antonius caracalla an. 7.	Bassianus fili⁹ seueri. -non plenis.	Macrin⁹ Antonius Aurelius-	-anno vno -antonius Marc⁹ an. 3.	Alexāder māee fili⁹ an. 13.

¶ Iste macrinus cū filio suo diadumeno inuasit imperiū ⁊ militari tumultu occiditur.

¶ Iste antoni⁹ obscenissime vixit: ⁊ ideo cū matre occisus fuit tumultu militū sic macrin⁹. et fuit sacerdos heliogabali tēpli.

¶ Origenes doctor egregi⁹ ascitate vite incōpabilis clarissim⁹ habet̄ in eccl'ia dei. De hoc pene sp extrema repimus scripta: quidā dicūt eū optimū: qdam pessimū fuisse. Supra modū mirū ē. q̄ viri gūissimi auctoritatis ac scissime vite ita ↄ̄dictorie de ipso scripserūt. vide in historia eccl'iastica libro 6. ⁊ alibi ⁊c. Cōcordiā sup his repire nō potui. An autē sit saluatus an non dn̄o cognitū religm⁹ ⁊c. Grādis labori th⁹ a diuersis textis de sāpsone: salomone traiano ⁊ isto origene an videlicz saluati sint an nō: q̄ q2 sine picu lo nesciūtur nec etiā eccl'ia certificata ē de his: dn̄o totalit̄ comittēda sūt.

¶ Ulpianus iurislegalis ↄsultus maximus vt p3 in corpe iuris ciuilis p totū.

¶ Quita editio repta ē h̄ tpe i therico cui⁹ auctor ignorat̄ ⁊ iō d̄r coīt̄ vulgata

¶ Felix mr̄.
¶ Calopedius mr̄.
¶ Astorius mr̄.
¶ Priuatus mr̄.
¶ Anelinus mr̄.
¶ Tiburtius mr̄.
¶ Ualerianus mr̄.
¶ Cecilia mr̄.
¶ Maximus mr̄.
¶ Palmatius mr̄. cū vxore ⁊ familia.
¶ Lucianus mr̄.
¶ Quiricus mr̄.
¶ Julita martir.
¶ Martina mr̄.
¶ Barbara.

Anno mudi. 5413 5423

Pape

Romanus ex p̄re dimetrio	Calixt⁹ p⁹ mar. ā. 5. m̄. 2. d. 10	Romanus ex p̄re pontiano.	Urban⁹ p⁹ mar. ā. 8. m̄. 11. d. 12	Roman⁹ ex p̄re calpburnio	Pontian⁹ mar. an. 5. m̄. 2. d. 2.

Anno xpi. 214 224

¶ Iste calixtus inter cetera que fecit bona cimiteriū in via appia extruxit vbi martyrū milia sepulta sunt. Hoc iam dicitur cimiterium beati calixti. Itē statuit ieiunia quatuor temporum obſuari. Itē fec̄ eccl'iā beate marie trans tyberim: Itē celibatū vniuersis sacerdotib⁹ indixit. Tandē martyrio coronatur: sepultus in cimiterio suo.

¶ Iste vrbanus genere nobilis ab infātia xp̄ian⁹: multos ad fidē ↄuertit. Uia sacrata mysteria fecit argētea vel aurea vel stānea. tandē martyrio coronat̄: sepult⁹ cū scā cecilia ⁊c. Predia cepit ecclesia possidere tpe hui⁹ de quib⁹ clericis ⁊ notarijs sūpt⁹ deputabat. q gesta martyrum ↄscripserūt. Antea viuebāt more apostolico. qui in actibus apostoloꝝ scribitur.

¶ Iste pōtianus: vt d̄r statuit vt psalmi die noctuq3 per oēs eccl'ias cātarētur: et vt an̄ celebratōnē misse: sacerdos cōfiteor p̄mittēt. hic inexiliū missus in i sulā sardinie: ibidē martyrio coronat̄. Scūsfabian⁹: corp⁹ eius reduxit romā: et sepelinit i cimiterio calixti.

Ciuitas Edissa: in qua habet̄ littera: scripta manu saluatoris dn̄i nostri iesu xp̄i: sub abagaro ipsius ciuitatis rege.

¶ Sexta psecutio ecclie facta e iussu maximini: sed nō euasit īpunit⁹: qa stati infect⁹ fuit postq̄ p̄seq: xp̄ianos cepat. hoc pcipue ɔtra p̄latos ʒ clerū fuit.

¶ Iste maximinus nulla senat⁹ volūtate īpatoꝛ factus ab exercitu: deuictis germanis ʒ ptbis. 3. anno occidit̄.

¶ Iste gordianus adhuc puer: deuictis ptbis: a suis fraude, interfectus est.

¶ Septima psecutio ecclie facta e iussu decij acerba nimis: sʒ nō diuturna: quia sicut ɔtigit p̄oꝛib⁹: sic ʒ isti: qa stati occisus fuit.

¶ Iste decius tot⁹ tyrānus inuasit imperiū: interfectis duob⁹ philippis dn̄is suis: ʒ sicut fecit: factū ē ei: qa cū filio suo occis⁹ est.

Maximinus ānis tribus. — Gordian⁹ annis 6. — Philippus xp̄ianus annis 7. — Decius annis tribus.

¶ Mirū spectaculū circa hec tp̄a fuit: videre de duplici gnē martyrū. s. xp̄i ʒ demonum. Martyres xp̄i fuerūt sci pape ʒ alij p̄lati cū fidelib⁹ suis subditis: q. p xp̄iana republica. i. fide scā trucidabant̄. Mr̄es diaboli fuerūt imperatores ʒ ceti p̄ncipes cū militibus suis: q. p republica ʒ demonuʒ cultura se ʒ suos interficiebāt: ut regnare possent. Par pena: sed dispar cā. Nō mirū esse debet: q̄ xp̄s habet mr̄es: sed valde mirū est q̄ diabolus hʒ mr̄es: verū martyres diaboli ʒ mundi quottidie ineniunt̄ ʒ i magno numero: xp̄i aūt nō sic. Quot hodie p mundi pompa: carnis delicijs: frenis diuitijs libent̄ agoniçant: ʒ tādē nemie cogente voluntarie succūbūt: sed xp̄s nemini p̄cipit ut fideles occidēt: lʒ ad breue tēp⁹ h̄ fieri pmiserit. Uide quō non est gloriandū scis martyrib⁹ nostri quasi aliqd dignū gesserūt p et̄na glia qn̄ sic oi tp̄e videm⁹ decertasse vanos p insania falsa: ut pʒ p Augustinū de ciuitate dei. li. 5. Uide pulcra illic ꝛc̄.

¶ Iste philippus. 24. ab augusto impatoꝛ creat⁹ ē ʒ filiū suū philippū ɔsortē regni fecit. hi ambo xp̄iani fuerūt: ʒ primi omniū xp̄ianoꝝ impatoꝝ hic caput est. ʒ post tertiū annū impij sui ad gloriā xp̄i: celebrauit cū ingentib⁹ ludis millesimū annuʒ vrbis condite. tandem fraude decij occidit̄.

¶ Alexander ep̄s hierosolymoꝝ martyr.
¶ Moyses p̄sbyter ʒ martyr.
¶ Maximus p̄sbyter ʒ matyr.
¶ Proximus p̄sbyt̄ ʒ mar.
¶ Nicostrat⁹ diacon⁹ ʒ mar.
¶ Apollonia v̄go ʒ mar.
¶ Serapion martyr.

5433 — 5443

Antheros mar. grec⁹ ā. 11. m̄. 1. — Fabianus mar. a. 13 m̄. 11. d. 11 — Romanus ex patre fabio

¶ Sciscima primū in ecclia dei fuit circa hec tp̄a: qa nouatus ɔtra corneliuʒ tenuit se p papa: licʒ nō esset.

234 — 244

¶ Iste antheros ɔstituit q̄ ep̄i de sede in sedē possint trāsferri: ʒ ut gesta martyrꝝ ɔscriberent̄: tandē martyrio coronat̄: sepelit̄ i cimiterio sancti calixti.

¶ Nota q̄ in qbusdā histoꝛijs habet̄: q̄ ciriacus successit pontiano imediate ʒ papatū dimisit: ut cū v̄ginibus martyrio coronaret̄: sed rō tp̄is hoc nō pmittit: ut patʒ i legenda vndecim miliū virginū.

¶ Hic scissimus fabianus: cū defuncto papa cū cetis fidelib⁹ expectaret futuri pape electionē: subito colūba candida sup caput eius descendit dicēs. Rome ep̄s oꝛdinaberis. Ob hoc stati elect⁹ fuit. hic statuit ut chrisma singulis ānis in cena dn̄i ɔsecret̄. ut pʒ de ɔse. di iij. c. lris. Ipse etiā diuisit regiones diaconis q gesta martyrū integre colligerent: tandē p⁹ multa q̄ scissime gessit: martyrio coronat̄ sub decio: sepult⁹ in cimiterio calixti: cui⁹ festū a git̄. 20. februarij.

¶ Affricanus iulius: floꝛuit in scripturis ecclasticis noiatissimus.

¶ Poꝛphirius ph̄s q scripsit p̄bilia maximus hostis fidei stolide ɔtra veritatē catholicam latrauit cuius vesaniā sancti doctores ɔpescuerunt: nec vltra pfecit: nec intellexit de qbus affirmauit.

¶ Dionysius alexandrinoꝝ ep̄s discipulus oꝛigenis: multa scripta reliquit.

¶ Cyprianus gloriosus doctoꝛ: ʒ ep̄s carthaginen̄s: clarus habet̄: ʒ post martyrio coronat̄.

¶ Nonatus p̄sbyt̄ ecclie romane am/biēs ep̄atum fact⁹ est hereticus: lapsis sp̄e venie negando. Conciliuʒ aūt. 60. ep̄oꝝ ɔtra eū tp̄e decij fuit ɔgregatū: in quo damnatus est.

¶ Agatha v̄go ʒ martyr.
¶ Septē doꝛmientes
¶ Trifon puer q demones eijciebat i nicea pass⁹ ē.
¶ Abdon ʒ sennen mr̄es.
¶ Anatholia v̄go ʒ mar.
¶ Uictoria virgo ʒ mar.
Et alij plures passi sūt

¶ Octaua ꝑſecutio facta eſt iuſſu valeriani:ꝓpter quã grauiſſime plagati ſũt romani. Jam eni ſub decio cois peſtilentia fuit:in oibus mundi partib⁹:quocũqꝫ edicta nepharia diſpſa fuerãt. Sed hic vltio grauior:totũ romanũ imperiũ corripuit:quouſqꝫ nedũ factores:ſed etiã ɔſentientes tanto facinori delerentur. Nam vndiqꝫ bella ſurrexerũt ꝛc̃. Et dacia tranſ danubium in ꝑpetuũ auferꝭ:ꝛ videꝭ eẽ ꝑma diminutio imperij que non fuit recupata.

¶ Iſte valerian⁹ ꝑmũ ſatis bellicoſus fuit ꝛ victorioſus:ſed poſtq̃ xpianos pſeq ceperat:ſtatim captus fuit a rege perſaꝝ:ꝛ in viliſſima ſeruitute apud eũ cõſenuit. Ob hoc territus galienus:pacez eccleſijs reſtituit:ſꝫ quia nõ plene vidicauit xpianoꝝ ſanguinẽ plib⁹ bell' attrit⁹ fuit romanoꝝ exercit⁹ Tandẽ pius dñs nõ dimiſit rẽpublicã:iam pene deſperatã oio picli tari ga multi tyrãni ilico fuerũt interfecti ꝛ pſpitas redijt inſperata. vide oroſi.

Imperatores

Gallus cũ voluſiano ãnos 2. — Ualeriã⁹ galieus an. 15. — Claudius quintiliuſ an. 2. di. 7.

¶ Iſte claudi⁹ gothos nobiliſſime triumphauit:q iã p 15. ãnos illyricũ macedoniãqꝫ vaſtarũt:ꝛ ideo ſtatuam aureã meruit:ꝛ morbo interijt.

¶ Iſte gallus cuz voluſiano ciuile bellũ molliẽtes ɔtra emylianũ infecti ſũt Et emylianus tertio menſe occidiꝭ.

¶ Priſcus martyr.
¶ Malchus mar.
¶ Marinus mar.
¶ Patricius mar.
¶ Fructuoſus mar.
¶ Protus mar.
¶ Jacintus mar.
¶ Eugenia mar.
¶ Claudia mar.
¶ Xl. mr̃es rome. 300. mr̃es i affrica.
¶ Et alij infiniti paſſi ſũt i hac pſecutiõe

¶ Sabellius hereticus:negat xp̄ꝫ filiũ dei eſſe.
¶ Laurentius glorioſiſſim⁹ mar.
¶ Feliciſſimus mar.
¶ Agapytus mar.
¶ Romanus mar.
¶ Hyppolitus mar.
¶ Concordia mar.
¶ Hyreneus mar.
¶ Abundius mar.
¶ Cyrilla filia decij vgo martyr et 46. milites.
¶ Trophõia vxor decij ꝛc̃.

¶ Manicheoꝝ hereſis impijſſima ꝛ groſſiſſima exoriꝭ:a quodam manes pſo:barbaro morib⁹ ꝛc̃. hic ponit duo ꝑma ꝑncipia.
¶ Quirinus martyr.
¶ 262. martyres rome.
¶ Abbacũ martyr.
¶ Ceſarius diacon⁹ mar.
¶ Leontius ɔſularis mar.
¶ Julianus mar.
¶ Felix martyr.
¶ Euſebius monach⁹ mar.
¶ 46 martyres. 121. martyres.

Anno mundi. 5454 — 5463

Pape

Corneli⁹ mar. an. 2 m̃. 3. di. 10 — Romanus
Lucius mar. an. 3 m̃. 2. di. 3. — Romanus
Steph⁹ p⁹ mar. ã. 4. m̃. 2. d. 15. — Romanus
Xiſtus 2⁹ an. 2. mẽ. 9. di. 6. — Grecus
Dyoniſius p⁹ mar. ã. 2. mẽ. 3. — Ex monacho
Felix p⁹ mar. an. 2 men. 10. — Romanus

Anno xp̄i 254 — 264

¶ Iſte corneli⁹ celebre nomẽ ſcitatl habet:ꝛ ſup morbũ caducũ ſingulariter accepit ptãtẽ a dño. Hic corpa ſcõrũ petri ꝛ pauli leuauit ꝛ honorificẽti⁹ repoſuit i locl decentibus cũ btã lucina ꝛc̃. Tandẽ cũ multl alijs martyrio coronatur. Ipe ſanciuit ut ſacerdotes p recta cauſa iurare poſſent ſi vellent.

¶ Iſte lucius ſtatuit ut duo pꝛ̃ſ briꝛ tres diaconi ſemp cũ epo ſint ꝛ ſeq̃nꝭ eũ in oi loco,ꝓpter teſtimoniũ ꝓbitatis:licꝫ ɔſcie ſecuritas ſufficẽt ſibi ꝓ ſua ſalute:tñ ꝓpꝭ maliuoloſ oꝫ epm habere bonũ nom̃ apud eos q foris ſũt.ut pꝫ de cõ. di. i. Jubem⁹. Tandẽ martyrio coronaꝭ ſub valeriano.

¶ Iſte ſtephanus ſtatuit ne veſtibuſ ſacrl ꝑterq̃ ad cultuꝫ dei qs vtaꝭ: ut pꝫ de ɔſe. di. i. veſtimẽta. tandẽ martyrio coronatur i celebratiõe miſſe: qa templũ martis oratiõe ſubuertit.

¶ Iſte xſtus fuit pꝛ̃ ſpũalis ſci laurentij: ꝛ ſtatuit ꝙ miſſa ſup altare fieret qḋ ãtea nõ fiebat. tandẽ martyrio coronaꝭ cum alijs plib⁹ ſub galieno:q alieno nomie diciꝭ deci⁹:ſm vincentiuꝫ ꝛ alios ꝛ hec ẽ verior poſitio: ut pꝫ i legẽda ſci laurentij. Hui⁹ etiam:tpe:hereſis ſabellij: orta fuit apud ptolemaidã

¶ Iſte dionyſius diſtinxit parodochias: mãdãs ꝙ paſtores ɔtẽti eẽ debent t̃minis ſuis. Cimitria ɔſtruxit i vrbe ꝓpꝭ pnias ꝛ baptiſmata. ut pꝫ xiij. q. i. eccl'ias Tandẽ martyrio coronatur: ſepult⁹ in pace xp̄i. Hereſis pauli ſaſamoſitañ:oriꝭ.

¶ Iſte felix ſtatuit ſupra mẽoriaſ martyruꝫ: miſſas celebrari. Itẽ feſtũ dedicationis eccl'ie ſingul' annis ſtatuit agi. tãdẽ mr̃io coronatur. ſepult⁹ in eccl'ia ſua ꝛc̃. Hoc tẽpe oriꝭ hereſis manicheoꝝ:a q̊daꝫ dcõ manes:ꝺ pſide. de q̃ ſecta peſtifera. habes. xxiiij. d. c. vltima.

✠ ¶ Origenes. lxx. anno etatis ſue:nõ de integrũ ipleto:defũctus ẽ. ꝛ ſepultus in vrbe tyro.

¶ Nona psecutio ecclesie fit iussu aureliani in q̃ multi passi fuerũt. Fulmẽ quoq3 de celo cadẽs ire diuine signũ prĩcipem terruit: ⁊ ad renouandã sententiã monuit: sed quia noluit: ideo statim perijt.

¶ Iste aurelian⁹ p̃mo xp̃ianis benign⁹ fuit: q̃re vbiq3 gloriose triũphauit: p̃cipue ɔtra gothos s3 p̃uoꝝ ɔsilio decept⁹ cũ xp̃ianos seuissime pse q̄ret: nũq3 p⁹ bonũ diẽ habuit: ⁊ stati occisus ẽ.

¶ Iste tacitus bon⁹ fuit: s3 paꝝ regñuit occisus in ponto.

Aurelian⁹ an. 5. men. 6.

Tacit⁹ m̃. 6. Floriã⁹ m̃en. 3.

¶ Iste floriã⁹ nõ fuit ip̃ator sed sorte. cesar etiã occis⁹ apð tharsum.

¶ Iste aurelian⁹ occisus fuit apud biçantiũ: arte notarij sui

¶ Iste diocletianus obscure natus superbissim⁹ fuit: plũima bellã ɔfecit: maximianũ p̃mo cesarẽ: deinde augustũ fecit, ꝑp̃t necessitatẽ belloꝝ: ⁊ galeriũ ⁊ ɔstãtiũ cesares. tãdẽ p multã sanguis effusionẽ restituto regno iux̃ finios p̃ores: ãbo purpurã deposuerũt: ut iunio res substituerẽt: ⁊ ipsi in p̃uato ocio ɔsenescerẽt: tandẽ dioclettan⁹ venẽo obijt: an. etatis sue 68. impij vo -10 uel. 20

Probus annis 5. men. 4.

¶ Iste pb⁹ victoriosus fuit multa bella cõfecit: bonosũ ⁊ pculum apud agrippinã interfecit: ipse aũt a militib⁹ apud sirmiũ occisus est.

Car⁹ cũ filiis cario et nũeriano

D. ocletiã⁹ Maximianus

¶ Iste car⁹ bellũ cũ ptðis gessit: p⁹ fulmine pcussus interijt.

¶ Maria egyptiaca que peccatrix fuit: mirabilẽ penitentiã egit in deserto p̃ ãnos. 47. hoc tp̃e fuit. uel f̃m alios ãnõ dñi. 380. Uitã eius scripsit abbas çosimas: ⁊ hoc magis videt̃ ⁊c̃.

¶ Columba ṽgo ⁊ martyr.	¶ Theodora martyr.	¶ Claudianus.	¶ Alexander.
¶ Quirinus martyr.	¶ Basilides ⁊ pl'es alij coronati sũt. vide i speculo.	¶ Dioscorus.	¶ Longinus.
¶ Patroculus mar.		¶ Serapion.	¶ Felicianus.
¶ Symphorian⁹ mar.	¶ Paul⁹ p̃mus eremita clarus habet̃.	¶ Papias.	¶ Simpronianus.
¶ xlviij. martyres.		¶ Babillus.	¶ Quattor coronati.
¶ Agapitus mar.	¶ Maurus.	¶ Carpoforus.	¶ Sebastianus.
¶ Leonilla martyr cũ trib⁹	¶ Uictorinus.	¶ Mauricius.	¶ Marcellianus.
¶ Priscus mar.	¶ Uictor.	¶ Gereon.	
¶ cccxlij. martyres:	¶ Nicoforus.	¶ Uictor.	Hui⁹ diocle. ⁊ maxi. tẽpẽ vno mẽse. 18. m̃res p xp̃o passi sunt.

¶ Conciliũ antiochenũ ɔtra paulũ samosetanũ hereticũ: i[n] q̃ dãnat⁹ idẽ fuit: ⁊ ep̃atu priuat⁹.

5473 5483

Eutician⁹ mar. an. 8 m̃. 10. di. 4

Tuscus ex p̃re marino.

Gai⁹ mar. ã. 11. m̃. 4 dies. 11.

De dioclettani genere ex dalmacia patre gaio.

Marcellius p⁹ mar. ã. 8. m̃. 2. -

Romanus ex p̃re proiecto. di. 22.

224 284

¶ Iste eutician⁹ scissimus ac deuotissimus p diuersa loca. 344 martyres sepeliuit manu sua. h statuit ut fruges super altare ⁊ fabe bñdicerent̃. tãdẽ martyrio coronat̃: sepl't⁹ i cimit̃io calixti

Marc⁹ cõ. sedit- an. 2. men. 8. dies. 10.

Roman⁹ patre. prisco.

¶ Marc⁹ ɔfessor f̃m quasdam historias ponit̃ i linea papaꝝ: ⁊ q̃ p⁹ felicẽ tenuit sedẽ annis. 8. hic sol⁹ euasit martyriũ: int̃ tot ɔtinuas psecutiões: sepultus i ecc'lia sua i media roma: s3 damasus ⁊ vincenti⁹ ⁊ martin⁹ nõ faciunt mentionẽ eius.

¶ Iste gaius ɔstituit: ut nemo ep̃os ul' alios clericos apud iudicẽ secularẽ audeat accusare: ⁊ q̃ pagan⁹ uel heretic⁹ xp̃ianũ accusare nõ possit: uel notã infamatiõis ei īfe. ⁊c. Itẽ q̃ g̃dati q dign⁹ est ad ordines ascẽdat ut. s. p̃mo sit hostiari⁹: deinde lector: exorcista: acolit⁹: subdiaconus: diacon⁹: demũ pres b̃r. h fugiens psecutionem in criptis habitãdo: tandẽ martyrio coronatur sub diocletiano: ei⁹ festũ agit̃. 10. kal'. maij.

Iste marcellinus ob seuitiã psecutiõis cõprehẽsus: tria genera thuris in sacrificiũ idolis imposuit: sed postea publice penituit: ⁊ capitalez sententiã p fide suscepit: corp⁹ aũt ei⁹ insepultũ. 30. diebus iacuit ꝑp̃t timorẽ anathematis: s3 p⁹ ea iussu sci petri. a marcello humatũ ẽ iuxta pedes eius. Eius festũ agit̃. 26. aprilis.

Iste marcellus anathematiçauit: quẽcũq3 q sepeliret corp⁹ eius. ideo p dies. 30. ut s̃ dicit̃: iacuit inhumatũ.

¶ Hilaria.	¶ Marcus.
¶ Crisantus.	¶ Nicostratus.
¶ Daria.	¶ Zoe vxor eius.
¶ Claudius.	¶ Polycarpus.
¶ Iason.	¶ Trangllinus.
¶ Maurus.	¶ Cromatius.
¶ Diodorus.	¶ Tyburtius.
¶ Orontius.	¶ Uincentius.

¶ Maurian⁹ cũ alijs plurib⁹ passi sunt.

¶ Huius etiã pontificis tp̃e sub diocletiano passus est beatus martyr Georgius: capitis obtruncatione martyrio expleto. cuius festũ agit̃. 9. kal'. maij.

Decima ꝑsecutio eccl'ie fit iussu diocletiani ⁊ maximiani: que oibus p̄cedentibꝰ grauior fuit: ⁊ decem annis durauit Intantū feruebat: ut in 30. diebus viginti milia coronarent̄: ecclesijs ⁊ sacris libris cōbustis.

¶ In anglia pene tota fides exterminata est hoc tempore a maximiano.

Impatores.

Galerius Cōstātiꝰ annis. 2.

¶ Isti duo galerꝰ ⁊ ɔstantiꝰ pacifice diuiserūt sibi romanū imꝑiū: sed nō diu vixerūt: ⁊ grandis altercatio: ⁊ ciuilia bella p'la postea oriunt̄: que oīa non sine grandi labore cūctis tyrānis extinctis: sub cōstantino magno quieuerūt. Aliq etiā cesares tūc creati fuerūt: q xp̄ianos maxime ꝑsequebantur: quoꝝ maxentius vnus fuit. vide orosiū.

Cōstātinꝰ mḡnꝰ filꝰ ɔstātij ā. 31

¶ Iste constatinꝰ impator gloriosissimꝰ celebre nomen reliq̄t In bellis victoriosus: i gubnāda republica prudens: in negocijs fidei incōꝑabiliter deuotus Eius pietas ⁊ scitas ex multis scōꝝ doctoꝝ libris adeo emicat: q̄ idubie int̄ scōs ānumerādꝰ ē. Greci dicūt eū in fine vite sue mōachū effectū: agētes festū eiꝰ .21. martij. Et eusebiꝰ ⁊ orosius ⁊ alij diligenter eius facta descripserunt.

¶ Victorianus.
¶ Simphorianus.
¶ Castorius cū vxore.
¶ Castulus.
¶ Cesarius.
¶ Mennas.
¶ Nobilis.
¶ Dorotheus.
¶ Gorgonius.
¶ Petrus.
¶ Innumerabiles mar.
¶ Erasmus.
¶ Bonifacius:
¶ Trigita mlia mr̄ꝝ.
¶ Juliana.

¶ Cosmas ⁊ damianus
¶ Leontius.
¶ Basilius cū. 7.
¶ Dorothea.
¶ Theophilus.
¶ Theodosia.
¶ Uitalis.
¶ Agricola.
¶ Asca.
¶ Philemon.
¶ Hireneus.
¶ Januarius.
¶ Festus.
¶ Desiderius.
¶ Gregoriꝰ spol'.

¶ Agapes.
¶ Chionia.
¶ Hirenea.
¶ Theodora.
¶ 270 martyres.
¶ Florianus.
¶ Primus ⁊ felicianus.
¶ Uitus ⁊ modestus.
¶ Crescentia.
¶ Albinus.
¶ Rogatianus.
¶ Donatianus.
¶ Pancratius.
¶ Katherina.
¶ Margarita.

¶ Lucia v̄go ⁊ Andreas rex.
¶ Trigintaseptē milia mr̄es.
¶ Simpliciꝰ. Faustinꝰ. Beatrix
¶ Panthaleon. Georgius.
¶ Justus. Leocadia.
¶ Treueris pene tota: martyriçata est ꝑ rictiouarū.
¶ Christoforus.
¶ Felix ⁊ adauctus.
¶ Agnes 13. annoꝝ passa est.
¶ Antonia: ⁊ alij infiniti nūero passi sūt i hac ꝑsecutione: q̊rū noīa deus scripsit i libro vite

Anno mundi. 5493 — 5503

Pape

Marcellꝰ pꝰ mar. ā. 5. di. 22.

Romanꝰ ex p̄re bñdicto.

Eusebius mar. an. 2 m̄. 6. d. 25

Grecus

Melciades mar. an. 3. mē- -6. d. 8.

Affer.

Siluester pꝰ ā. 23. m̄ 10. di 21.

Romanꝰ cōfessor

Anno xp̄i 294 — 304

¶ Iste marcellus magnā habuit cū maxentio alt̄cationē: dicēs. Boni p̄ncipis ē eccl'ias ɔtritas reparare: ⁊ dei sacerdotes honorare: ut patz. xcvj. di. Itē statuit q̄ cōciliū generale nō possit celebrari: sine auctoritate pape. ut pz. xvij. di. c. synodū Itā elegit. 15. cardinales in vrbe; ꝑpt̄ sepulturas ⁊ baptismū ⁊c̄. Tandē post longā custodiā iumentoꝝ: in custodia publica reclusus: morit̄ tyrannide maximiani: sepultꝰ i cemiterio priscille via salaria. Eiꝰ festū agitur 16. ianuarij.

¶ Felix. ¶ Victor cū parentibꝰ. ¶ Sabinꝰ. ¶ Lucia vidua. ¶ Anastasia. ¶ Geminianꝰ cū. 79. ¶ Chrysogonꝰ. ¶ Adrianꝰ. ¶ Natalia. ¶ Eugenia.

¶ Iste eusebiꝰ ex laico i papā assūptꝰ est. fuit eni medicꝰ: qḋ sepe factū ɔstat tp̄ibus antiq̄oribus. Hic statuit ut laicus suum ep̄m accusare nō possit: nisi a fide exorbitāet ut. ij. q. vij. c. laicos ⁊c̄. Tandē martyrio coronatur sub maxentio ⁊c̄.

Huius eusebij tp̄e f̄m aliq̄s antiq̄s chronicas inuenta est crux dn̄i nr̄i iesu xp̄i. 5. non̄. maij: ⁊ baptiçatꝰ est iudas: q dictꝰ ē ciriacus ⁊ martyrio coronatꝰ est cū alijs.

¶ Iste melciades statuit q̄ die dn̄ico ⁊ feria q̄nta nullo modo deberet ieiuniū obseruari ꝑpter reuerentiā dn̄i: uel q̄a illos dies pagani quasi sacrū ieiuniū celebrabāt. de cōse. di. iij. c. ieiuniuz tandē martyrio coronat̄ sic oēs p̄decessores sui. Et nota q̄ hic est vltimꝰ martyrū: a scō petro. 33ꝰ. in ordine pontificū romanorū: qui oēs sanguinez fuderunt ꝑ testamēto scō. Et tūc laudabile fuit f̄m Gregoriū episcopatū appetere.

¶ Iste siluester gl'iosus confessor xp̄i multiplicit̄ ecclesiaz decorauit tā i scriptur' q̄z in miracul': admirabilis fuit. decreta multa ɔstituit. hereses damnauit. cardinales ordinauit: p̄rimoniuz bti petri. s. regnū italie cū tota vrbe a ɔstātino suscepit: ⁊ ad cultū eccl'ie ɔuertit: helenā cū iudeis baptiçauit: ⁊ alia infinita sancto fine ɔsumauit.

¶ Pax ecclesie reddita est p cōstantinū ꝛ intantuȝ firmata: ut qcunqȝ lederet xp̄ia nū puniref. Hec reuera ē mirabilis mutatio dextere excelsi: iux̄ illud p̄s. Filia babylonis misera: btūs qui tribuet tibi retributionē tuā quā tribuisti nobis.

¶ Templa idoloꝝ iussu cōstātini clausa sūt ꝛ phibita sacrificia: iux̄ illō Hesaie pphe. Dij qui nō fecerūt celū ꝛ terrā: peāt de terra. Incredibile enī fuit hoc suspicari: qꝫ vnqȝ humanū gen⁹ ab hoc erroꝛe posset absolui i quo a dieb⁹ nini regis assyrioꝝ vsqȝ ad hec tpa: p ānos duo milia trecentos: erat miserabiliter multiplicatū. verū digit⁹ dei est hoc: ꝛ magna misericoꝛdia eius: nō hominis meritū.

¶ Eusebius cesaree palestine ep̄s in diuinis scripturis studiosissim⁹ fuit.

¶ Antoni⁹ abbas scīssimus potens in ope: ꝛ sermōe clarissimus: in vniuerso oꝛbe habef.

¶ Pafnucius discipul⁹ sci antonij.

¶ Et multi eremite ꝛ monachi: i desertis locis hoc tpe claruerūt.

¶ Helena regina mater constantini mulier scā: ꝛ admirāde deuotionis ꝛ actiuitatis. crucē xp̄i reppit: septuaginta duo collegia fundauit: totūqȝ statū ecclie incōpabili feruoꝛe gloꝛificauit.

¶ Nicolaus ep̄s mirree ciuitatis scūs p oīa ꝛ venerabilis.

¶ Athanasius ep̄s alexandrinus doctoꝛ glorio sus ꝛ cōstātissim⁹ cōfessoꝛ edidit symbolum. quicunqȝ vult saluus esse. ꝛc.

¶ Patricius ep̄s egyptioꝝ: oculū in psecutione amisit.

¶ Alexander ep̄s alexandrinus notabilissimus in ꝯcilio niceno.

¶ Arrius hereticus pessimus tot⁹ hipocrita: asserit trinitatē psonarū sȝ vnitatē eēntie negat: supra modū ista heresis afflixit eccliaȝ.

¶ Constātinus fecit crucē aureā purissimam: pensanteȝ libras. cl. quā donauit ecclie sci petri. Item aliā eiusdē pōderis: quaȝ donauit ecclie sci pauli. plurima etiā alia oꝛnamēta ex auro et argēto fecit ac etiā plures basilicas cū dotib⁹ suis oꝛnauit.

¶ Zosimas abbas: qui mariam egyptiacam repperit: tamē quidā libri dicūt: qꝫ ambo fuerūt tpe valentiniani.

5513 5523

¶ Siluester papa anteqȝ alia cōcilia celebrarent: cōuocauit ducentos septuagintaduos epos: ꝛ castim ꝛ alios hereticos condemnauit: ꝛ plura cōstituit decreta.

314 324

¶ De possessionibus ecclesie quas p̄lati circa hec tpa habere inceperūt: grādis altercatio sepe inter doctores fuit: qbusdā dicentib⁹: qꝫ iustū ꝛ vtile eēt: ut ecclīa in tpalib⁹ abundaret: ꝛ honoꝛē terrenū haberet: alijs ecōtra qꝫ nō nec mirū. Quicqd enī ecclīa facit: uel dicit aut habet: signū ē cui ꝯtradicif. Elegit diu i paupptate ꝛ penuria viuere: signū ē cui ꝯtradicif. Suscepit deinde gratis oblata tpalia: signū ē cui ꝯtradicif ꝛc. Sed si diligenter aduertim⁹ tūc aperte inuenimus: qꝫ dn̄s xp̄s hoc p̄dixit: ꝛ pmisit electis suis. s. qꝫ essent recepturi agros cū psecutionib⁹: ut pat3 Marci. x. Et dicente btō petro. Ecce duo gladij hic. dn̄s r̄ndit. Sufficit. Ubi btūs Bernard⁹ scribēs ad eugeniū papā: dicit qꝫ vtrūqȝ gladiū: xp̄i oꝛdinatione papa suscepit: aliogn nō dixisset. sufficit: sed nimis est. Gladiū sp̄ūale p seipsū: secularē siue materiale p alios regit. s. p psonas laicales. Scūs aūt thomas: talē format rationē ex dictamine iuris nālis ꝛ diuini. Ex quo tota xp̄iana vita oꝛdinaf p̄ncipaliter ad finē sp̄ūalē: ꝛ nō tpalem: ideo sūmus pontifex q ē vicarius xp̄i in terris cui cōmissa est huiusmodi oꝛdinatio: debet habere plenaȝ ptātem p̄cipiendi xp̄i fidelib⁹ p consecutione hui⁹ finis tanqȝ architectoꝛ: qa ei ad quē ptinet vltimi cura finis: subdi debent illi ad quos ptinet cura antecedentiū finiū: ꝛ ei⁹ impio dirigi. qui debet enī vti armis impat fabꝛo q̄lia debeat facere arma. ꝛ qa finis iste ē dignissim⁹. s. consecutio celestis gloꝛie: ideo sacerdotiū ecclie est sublimius cuicūqȝ ptāti terrene: q̄re ecclīa dicif sanctū regale sacerdotiū: cui oēs reges xp̄iani ppli oȝ esse subiectos: sic ipsi dn̄o iesu xp̄o a quo hoc regale sacerdotiū deriuaf ✠ (luc. 22. D. *)

* In libro 4° de Consideratione ad Eugenium Papam non longe a principio. 13 col. 3

¶ Constantia filia cōstantini magni v̈go scā cū multis alijs in scō ꝓposito dño seruiuit. Hec leprosa fuit sicut pater eius: sed meritis scē agnetis mundata fuit.

¶ Cometa apparuit ante mortē cōstātini vñ dicit marc: ꝙ mors cōstātini denūciata est ꝑ stellā crinitā inusitate magnitudinis: quā greci cometā vocant.

Sequūt mala infinita q̄ longo tpe durabant.

Imperatores.

Cōstātin⁹ Cōstanti⁹ Cōstans -an.24.

¶ Persecutio vndecima ecclesie fit iussu ɔstancij arriani: ī qua grandi turbine fides subuersa fuit: multi martyrio coronati: multi exilio dānati: ꝛ xp̄iani tāq̄ oues sup altaria mactabant: sicut p̄dixit scūs antoni⁹.

¶ Isti tres fratres fuerūt filij cōstantini magni: sed nihil paterne v̈tutis in eis fuit: quaꝓpter tā stat⁹ reipublice q̄ ecclie valde turbat⁹ fuit. Regnū eni diuiserūt: ꝛ ciuilia bella gesserūt: in quib⁹ cōstātin⁹ ꝛ ɔstans perierūt: ꝛ sic totū regnū cōstātio ꝓuenit: q arriana heresi deprauat⁹ catholicos ꝓsegt: ꝛ m̄lta bella surgūt: ita ut nullā deinceps gētē haberet. Tandē inopinata morte p̄uent⁹: infelicit obijt.

Synodus nicena p̄ma de q̄ttuor. Eaꝝ auctoritas ē sicut q̄ttuor euangelioꝝ.

¶ Ista sacroscā synod⁹ iussu siluestri ꝛ cōstantini ɔgregata fuit in nicea ciuitate bithynie. Et fuerūt i ea 318. ep̄i catholici viri sanctissimi: miraculis gl'iosi: q omnes vnanimi cōsensu arriū etiā ibidē p̄ntē ꝛ ɔtumacē dampnarūt: ꝛ symbolū ediderunt: ꝛ fidē exponentes: plurima statuerūt: ut patꝫ. xvj. dis. c. sexta synodus.

¶ Symeon archieps seleucie: martyrizat in ꝑside.

¶ Sedecim milia martyꝝ ꝛ alij infiniti passi sūt.

¶ Ducenti ꝛ gnquaginta clerici: cū alijs monachis ꝛ sacratis v̈ginibus ab arrianis interfecti sūt.

¶ Amos pater triū miliū monachoꝝ: ꝛ alius amon.

¶ Pachomi⁹ vir scissim⁹: pater inumerabiliū monachoꝝ ꝛ monialiū: q indifferent oēs recepit iuxta regulā ab angelo sibi datā: in egypto fuit.

¶ Donatiste heretici oriunt in affrica: sic dicti a quodā donato. Dicūt eccl'iam tm̄modo in affrica mā̄sisse apud se: ꝛ rebaptizabant catholicos. Diu durauit.

¶ Hilarius pictauieñ. eps claret doctrina ꝛ vite scitate in gallia.

¶ Hibernia cōuertit ad fidē: ꝑ quādā ancillā captiuā.

¶ Maximinus eps treuerens magn⁹ ɔfessor.

Anno mundi 5533 — 5542

¶ Iste marc⁹ ɔstituit ut symbolū publice in eccl'ia cantaret ꝛc. Pape Itē ꝙ eps ostiens papā ɔsecraret: ꝛ pallio vteret.

Marcus ā.2. mē.8. dies.20.

roman⁹ p̄re p̄sco.

roman⁹ p̄re rustico.

Julius ā.15. mē.2. dies 8.

¶ Iste iuli⁹ multas ꝑsecutiōes sustinuit a cōstātio arriano: ꝛ ꝑ.x. ānos sustinuit exiliū. tādē mortuo ɔstātio: ad sedē suā redijt ꝛ duas basilicas extruxit. Hic multa ɔstituit: tādē btā morte potit⁹: sepelit in cimiterio calipodij. Eius festū agit. 2. idus aprilis.

Anno xp̄i 334 — 344

✠ Tanto siquidē ē regime sublimi⁹: quāto ad finē altiore ordinat. vñ pꝫ ꝙ i lege xp̄i reges debēt sacerdotib⁹ eē subiecti. Quare mirabilit dīna ꝓuidētia factū ē: ut i romana vrbe quā de⁹ ꝓuiderat xp̄iani sacerdotij p̄ncipalē sedē futurā: hic mos paulati inolescēt: ut ciuitatꝫ rectores sacerdotib⁹ subderent. Sꝫ si xp̄iana religio p̄ncipalit eēt instituta ꝓpt tpalia ɔgrēda: tūc reges eēnt p̄ponēdi sacerdotib⁹: sic oli fiebat i veteri lege: ꝛ in paganismo: vbi tot⁹ cult⁹ dīnorū tendebat ad illū finē: ut tpalib⁹ bonis ditarent. Hec thomas. Bonauētura dic i q̄rto scripto sup s̄nias: ꝙ sci spūs ordinatione actū ē: ut eccl'ia in tpalib⁹ bonis abūdaret: qa pauci sūt tāte ꝑfectiōis: ut sine adminiculo tpaliū: onera eccl'iastica susciperēt: ꝛ sic periret magna ps fideliū: eo ꝙ nō eēnt q administrarēt spūalia. Scā brigida libro. 4. c. 76 scribit: ꝙ btā v̈go maria hec v̈ba sibi dixerit in q̄dā reuelatiōe. Eccl'ia dei p̄mis tpib⁹ pauꝑ erat in tpalib⁹ volūtarie ꝓcessu vo tpis: ut amici dei feruētiores ꝛ expeditiores eēnt ad p̄dicandū v̈bū dei: ꝛ ut sciret ꝙ nō diuitie male sūt: sꝫ abusus earū: iō sub siluestro ꝛ alijs: bona tpalia eccl'ie data sūt: q̄ viri sci lōgo tpe ad necessitatē suā solā ꝛ amicorū dei: ꝛ paupeꝝ sustētatione dispensabāt. Ergo tales scito amicos dei: q cōtentant de dispositione dei: ꝛ ipse videt eos. Hec illa. Dicūt qdā: ꝙ nedū tpalē sustentationē necessariū fuit eccl'iasticos habere: sed etiā tpalē iurisdictionē ad cōpescendā iniquā audaciā volentiū bona eccl'iastica suis vsibus appropriare: nec decuit ut p̄lat⁹ ptāte spūali p̄ditus: ptātem cui imperet ab alio mēdicet: sꝫ ꝓpriā eā possideat. Hec oīa firmissime ꝓbāt ex legendis ꝛ dictꝭ scōꝝ patrū: q tpalia dñia ꝛ possessiōes t̄renas latissimas iuste habuerūt. Quis eni audeat dicere: ꝙ tot sci pontifices viri vtiq̄ sūme ꝑfectiōis ꝛ l̄rāture: miraculis gl'iosi: q oīa tpalia arbitrabāt ut stercora: quoꝝ doctrina fulget eccl'ia: sicut sol ꝛ luna: quoꝝ scripta suos lectores sci spūs igne accendūt: quoꝝ ꝑl'es ꝓpriā vitā ꝑ defensiōe libertatis ecclesiastice tradiderūt martyrio coronati: qs inquā audeat dicere tales ac tātos tā multos sic delirasse: ut huiusmodi tpalia ɔtra iusticiā ac dei voluntatē detinuissent? An nō poti⁹ vsq̄ hodie ɔtradictores eoꝝ formidabili vidim⁹ morte ɔsumatos? iuxͣ illud imp̄cat⁹ fuit eis ɔstātin⁹ qñ paginā impialis testi ꝓprijs manib⁹ sup venerādū corp⁹ bti petri posuit. di. xcvj constātin⁹. Quis vnq̄ temerator nisi penituisset: hāc maledictionē euasit? Reuera possum⁹ adducere illud gamaliel actuū. 5. Si a deo est: nō poteritis dissoluere ꝛc. Tanta siquidem ꝑ hui⁹ mundi potentes parit ꝛ sapiētes facta ✠

¶ Persecutio.xij.ecclesie: fit iussu iuliani pessimi apostate: q sanguinē xpianoꝝ idolis vouit: sz nō īpune: qa diuinitꝰ occisus fuit ꝑ mercuriū scm̄ martyrē iubēte btā vgine.
¶ Iste iulianꝰ p̄mo xpianꝰ: demū mōachꝰ tūc magꝰ: deide apostata: tādē cesar ꝛ dolo augustꝰ fuit: totalit̄ fidem nitebatur destruere.
¶ Eunomꝰ corpe hētīcꝰ: ꝛ aīa leprus: a q̄ eunomiana hēsis dic̄ filiū nō nā: sz grā filēz p̄ri.
¶ Macedoniꝰ hereticꝰ negat spm̄ scm̄ equalē p̄ri ꝛ filio: heresis magna.
¶ Paulꝰ simplex discipulꝰ antonij: q merito obediētie: cito ad ꝑfectionē venit.
¶ Hilarion. ¶ Donatꝰ mar.
¶ Victorinus.
¶ Macharij duo.
¶ Donatꝰ grammaticꝰ magister hieronymi.
¶ Paulinꝰ eps̄ treuereñ.
¶ Flauianꝰ ꝛ deodatꝰ: hi choros psallentiū ī duas ptes diuiserūt: ꝛ vigilias ad sepulcā-martyrū instituerūt.

¶ Iouinianꝰ iste catholicus ꝛ bonꝰ fuit: sed parū regnauit.
¶ Basilius magnꝰ cōfessor ꝛ eps̄ cesarieñ. claruit.
¶ Gregoriꝰ emisenꝰ eps̄ ꝛ frater basilij ꝛ petrus.
¶ Joannes ꝛ paulꝰ mr̄es.
¶ Quiriacus eps̄ ꝛ martyr.
¶ Gallicanꝰ martyr.
¶ Juliana mar.
¶ Theodoricꝰ mar.
¶ Gordianus mar.
¶ Epimachꝰ mar. ꝛ alij multi
¶ Hieronymꝰ p̄sbr ꝛ cardinal' incepit clarescere in ecc̄lia dei

¶ Iste valentinianꝰ deuotꝰ totalit̄ fuit: ꝛ in fide stabilis: diuina ordinatione ad imperiū ꝑuenit. qa enī sub iuliano maluit tribunatū amittē ꝛ exiliū ꝑpeti q̄ȝ fidē abnegare: iō retribuēte xpo: meruit ad imperiū sublimari. semꝑ victoriosus fuit: saxones ꝛ burgundiones vicit:
¶ Lana de celo pluit.
¶ Grando maxima interfecit hoies ꝛ iumenta apud cōstantinopolim.
¶ Justina impatrix arriana: secretē tpe viri sui: sz pꝰ ꝛc̄. impia vxor piissimi valētiniani: impatoris: multū pꝰ ꝑsequit̄ catholicos ꝛ p̄cipue ābrosiū. de dalmatia oriundꝰ: semꝑ scissime vite fuit: hereticorū malleꝰ: ac totiꝰ xpiane veritatis solidissimū fundamentū: doctor principalis.
¶ Didimꝰ cecꝰ ab infantia diuinitꝰ. factꝰ est doctor magnꝰ ꝛ eps̄ alexādrinꝰ. ¶ Burgūdi fiūt xpiani.
¶ Ambrosiꝰ romanꝰ doctor p̄ncipalis mitit̄ a valentiniano ad mediolanū: ꝛ stati in epm̄ diuinitꝰ eligit̄: ut ipse testat̄ ī libro de officijs: Rapimur de tribunalibus ad insulas: cogimur simul discē ꝛ docē.
¶ Martinꝰ eps̄ turoneñ. claruit in gallia vir admirande scitatis: de pānonia oriundus extitit.
¶ Jońes eremita scissimꝰ q theodosio triūphū p̄dixit. ¶ Alexiꝰ vir scūs ꝛ mire patiētie: rome claruit.

Julianus an.1.m.8. | Jouinianus mē.8. | Valentinianꝰ an.11

5553 | 5563

353 | 363

Liberiꝰ ā.10.m.7.d.3. romanꝰ

Scisma 2ᵐ ecclesie inter liberiū ꝛ felicē euenit: ꝑpter arrianos qbꝰ fauebat liberiꝰ: ꝛ iō tanq̄ȝ hereticꝰ a catholicis deiectꝰ fuit: ꝛ felix ī papam assumptus ꝛc̄.

Felix 2ꝰ mar. an.1. m.1. di.2.

Romanꝰ ex patre anastasio.

Damasus ꝯfes. ā.18. m.2. di.10

Hispanꝰ patre antonio

¶ Iste liberiꝰ p̄mo catholicꝰ: ꝛ feruide ꝯ̄ arrianos ꝑcessit. ob h̄ cōstantiꝰ arrianꝰ eū ī exilium misit: ꝛ clerꝰ de cōsensu eiusdē liberij: felicē presbyterū ī papā ordinauit: q amplꝰ arrianos expugnauit intm̄: ut arriani ipi ꝯstantiū rogarēt ut liberiꝰ restitueret̄ tāq̄ȝ eis magis fauorabil': ꝛ sic liberius reuocatꝰ fuit: ꝛ felix deiectꝰ: sed qa liberiꝰ arrianis fauebat: ideo felix cū catholic' eū admonitū ꝛ ꝯtūacē tāq̄ȝ hēticū de ecc̄lia eiecēt: ꝛ tc̄ scisma fcm̄ fuit: ꝛ ꝑsecutio magña fideliū
¶ Gregoriꝰ naçāçenꝰ etiā doctor sicut duo p̄dicti: in oppido naçanço eps̄ uel ꝯstantinopol'.
¶ Joānes chrisostomꝰ eps̄ ꝯstantinopol': vir magne strēnuitat' ꝛ scitat': multa scripsit: ꝛ passus fuit ab arrianis ꝑsecutiōes p'les
¶ Moyses abbas. Syncletē. Copres. Effrem: Pambus. Serapion pater. 10. miliū monachoꝝ: ꝛ alij plurimi fuerūt. Barlaam eremita: ꝛ iosaphat filius regis indie: his fuere temporibus.

¶ Iste felix vir scūs: cōstātiū augustū hereticū declarās: de papatu eijcit̄: ꝛ tādē capit' abscisiōe mar. xpi ꝯsecrat̄.
¶ Et h̄ nō q ꝑmuz rōana ecc̄lia circa hec tpa infamē papā habuit: qa oēs añcessores huiꝰ liberij fuerūt sci ꝛ exemplares: ut s̄ pz. ꝑ annos. 350. ꝛc̄.
¶ Joānes damascenꝰ doctor egregiꝰ multa scripta reliqt. ¶ Rufinꝰ p̄sbr multa scripsit: ꝛ historiā ecclesiasticaz transtulit.

¶ Iste damasus gliosꝰ ꝯfessor: multa laude digna patrauit: adiutꝰ floridissimoꝝ viroꝝ studijs q̄ꝝ grādis nūerꝰ tpe suo claruit: choros cantātiū ordinauit in ecc̄lia. glia p̄ri ꝛc̄. post singulos psalmos dicē iussit: rogatu bti hieronymi. Jn vsibꝰ dictādis excellentissimꝰ fuit: plurimaq̄ȝ scripta reliqt ꝛ p̄cipue historiā paparū ꝛ martyꝝ. Cōsiliū etiā 2ᵐ vniuersale. i. cōstātinopolitanū ꝯtra macedoniū celebrare fecit. Eius festū agit̄. 11. decembris.

✠ legimus ꝯtra p̄rimoniū ecclesie pene in oibus finibꝰ totiꝰ xpianitatis: ut neq̄ȝ credibile sit: q hūano mō potuisset insultꝰ huiusmōi tolerasse: siue aliqd recuꝑasse: post tā crebras despatasq̄ȝ spoliatiōes: sz qa de celo dimicatū est ꝯ̄ eos: ideo ut fumꝰ ꝑierūt vniuersi hostes ecc̄lie vsq̄ȝ in p̄sens Ubi cōstantiꝰ arrianꝰ: iulianꝰ apostata: valēs hatanarius: hailaricꝰ: gansericꝰ: honoricꝰ: attala: çeno: totila: theodoricus: constantiꝰ tertiꝰ ꝛ qntus: leo tertiꝰ ꝛ quartꝰ: henricꝰ tertius ꝛ quartꝰ: federicꝰ p̄mus ꝛ secūdꝰ: otto quartꝰ: lodouicus quartꝰ: ꝛ ceteri p̄sumptores cū suis cōplicibus: q q̄si hora vna ecclesiā priuare nitebant̄ aut suffocare vbi sūtꝰ Nūqd ꝑualuerūt? Ecce hodie floret cultꝰ dei cū gloria: ꝛ illi si pniaz nō egerūt: apud iferos ꝯtremiscūt. Sz nūqd ✠

¶ Priamus quidã nobilis de semine troianoꝝ: qui in lũbardie ꝑtibꝰ venerãt rebellauit cõtra ipsũ: sed mox interfectꝰ ab exercitu romanoꝝ fuit. Sed filij eius fugiẽtes: regnũ frãcie inchoarũt inuitis romanis. Et coloniã extruxerũt: ⁊ ibidẽ ut coloni habitare ceperũt. Marcomirꝰ filiꝰ ꝑdicti ꝑami fuit dux eoꝝ. ſ3 pharomũdꝰ filiꝰ eiꝰ fuit primꝰ rex frãcie. Colonia aũt ante hec tp̃a dicebatur agripina.

¶ Iste gracianꝰ videns rẽ publicã pene iã desolatã. theodosiũ cesarẽ fecit q vbiq3 victor existẽs: multa restituit. tandẽ ꝑ maximũ tyrãnũ dolo occiditur. ⁊ ille nõ lõge post iuste a theodosio morte punitꝰ ẽ.

Imperatores.

Arrianus	Catholicꝰ	Catholicꝰ
Ualẽs cũ g tião ⁊ valẽ tinião ã. 4	Gratianꝰ cũ valẽtiniano ã. 6	Theodosius an. 11.

¶ Iste theodosiꝰ imẽse religiositatis extitit: xp̃o ⁊ eccl'ie fidelissimus ⁊ ideo in oibus adiutꝰ ẽ a dño: miraculis etiã aptis hostes supãs sibi ⁊ oibus p̃ncipibꝰ ostẽdit q̃tũ valet ad victoriã obtinendã oro deuota cũ lachrymis. Ab inumeris barbaris circudatꝰ xp̃m suppliciter inuocãs gloriosus victor: nõ suis manibꝰ sed diuinis triumphauit auxilijs. nã thela q̃ hostes ꝯ eũ miserãt retrorsũ acta: i ipos atrocit̃ reuertebãt. Qð vidẽtes barbari pauore nimio ꝓstrati: se se xp̃ianissimo p̃ncipi subdidere. vnde ⁊ poeta claudianꝰ lic3 paganus hoc idẽ testat̃ dicẽs. O nimiũ dilecte deo tibi militat ether. Et ꝯiurati veniunt ad classica venti: Q̃ humilit̃ se habuit i correptiõe ambrosij: p3 in legenda eiusdẽ. Uide augustinũ libro vlt̃. de ciui. dei. Et quõ idola ubuerti cũ templis iussit: ⁊ quõ ioannẽ eremitã cõsulit ⁊c̃. Et quõ flagrabat magis bñfaciendi charitate q̃3 dñandi cupiditate. morit̃ tãdẽ bñ disposita republica quã desolatã inuenit. p̃mo stabulariꝰ fuit: s3 ꝓp̃t virtutes promotus est.

Iste valẽs frater fuit valẽtiniani: ⁊ cũ eo diu regnauit s3 timore eiꝰ ꝯceptã trufam exercere nequaq̃3 ausus fuit: sed eo mortuo cum solꝰ regnaret: catholicꝰ ꝑsequit̃: ⁊ monachos ad militãdũ reuocauit. Tandẽ pꝰ multa infortunia: impia morte perijt: tñ cum aliquali p̃nia.

¶ Martyres multi facti sũt i egypto ꝑ valẽtẽ istũ: q̃a arrianus fuit.

Synodus ꝯstantinopolitana.

¶ Synodus vniuersal' secũda 150 ep̃orũ ꝯ macedoniũ hereticũ.

¶ Augustinus carthagineñ. de affrica rhetor maximꝰ: ⁊ in oi ph̃ia ac poetria incomꝑabilis. insuꝑ oẽ scibile qð vnq̃3 ph̃i repire potuerũt: in iuuẽtute sine magna difficultate adeptus: circa hec tp̃a ad mediolanũ mitti t̃: vbi stati a btõ ambrosio ꝯuertit̃: ⁊ in xp̃o noie postposita manicheoꝝ heresi: baptiçat̃. Hic creuit in doctorẽ eccl'ie precipuũ: ⁊ hereticorum malleũ valentissimũ: nõ longe pꝰ in ep̃m iponensem sublimatꝰ: totã ecclesiã suarũ fonte doctrinaru3 ꝑ annos. 53. abundantissime irrigauit.

Anno mũdi. 5573 — Romanꝰ — 5583

Pape

¶ Scisma eccl'ie tertiu3 inter damasũ ⁊ vrsinũ euenit ꝓpter discordiã eligentiũ: tñ damasus obtinuit: q̃a maior pars erat secum.

Siricius an. 15. m̃. 11. di. 25.

¶ Iste syricius statuit: ut de impia secta manicheoru3 nullus recipet̃: nisi cũ tali pacto q̄ in monasteriũ retruderet̃: ibiq3 p̃niam ageret cũctis diebꝰ: ⁊ in fine vite tm̃ modo viaticũ sumeret. omnes etiã illiꝰ secte quos repperit exilio damnauit.

Anno xp̃i 374 — 384

¶ Tempe istius damasi pape vastas illas egyptias solitudnies: hactenusq̃3 diffusas quas ꝓp̃t sitim ⁊ sterilitatẽ ꝑiculosissimasq̃3 serpentũ abundantiũ: ꝯuersatio hũana nõ nouerat: habitatio monachoꝝ cõpleuit. s. arsisius: ꝑichiꝰ: pemenes: pastor: çosmas: marina: eufrosina: ioseph: syrus: agathon: achillis: lustrion: ioãnes breuis: bessarieñ. çacharias: sysoimochois: gebalon: egladiꝰ gelasius: arsenius: lucius: ⁊ alij inumerabiles: quorũ est digna memoria.

¶ Daitanariꝰ rex gothoꝝ ꝑsequit̃ xp̃ianos in t̃ra sua vbi multi m̃rio corõti sũt.

¶ Priscillianꝰ ep̃s hispãie cadit in heresim pessimam: inde heresis priscilliana.

¶ Firminꝰ ep̃s ambianeñ

¶ Honoratꝰ ⁊ Sabinꝰ ibidem: oẽs sci ꝯfessores.

¶ Placella vxor theodosij: de paupibꝰ maximã curã habuit: quibꝰ suis manibꝰ officiosissime seruiuit.

¶ Marcellꝰ ep̃s appanie martyr.

¶ Theophilus ep̃s alexandrie.

¶ Seruatius tungroꝝ ep̃s: q dicit̃ fuisse cognatus xp̃i: floret.

¶ Seuerinꝰ ep̃s colonieñ. magne auctoritatis ⁊ sanctitatis fuit.

¶ Paula vidua scissima: ⁊ filia eiꝰ eustochiũ v̾go claruerũt: q̃ꝝ btũs hieronymꝰ sepiꝰ meminit vitãq̃3 paule dignis laudibus conscripsit.

✠ humana v̾tute id actũ credimꝰ. Minime igit̃ si deꝰ ꝓ nob' q̃s ꝯtra nos: Ecce regnat fides scã vidẽtibꝰ ⁊ inuidẽtibus inimicis: dentibꝰ suis fremẽtibꝰ ⁊ tabescẽtibꝰ: nil ꝯ manũ oipotentis valentibꝰ. iux̃ ꝓphetiã psalmiste dicẽt̃. Dixit dñs dño meo: sede a dextris meis. Donec ponã inimicos tuos: scabellũ pedũ tuoꝝ. Et iteꝝ. Sepe expugnauerũt me a iuuentute mea: eteni nõ potuerũt mihi ⁊c̃. Et q̃a grandia mala ꝯtigerũt aliqñ ꝓp̃t huiusmodi disputationes suggerẽtibꝰ q̃busdã impijs in aures p̃ncipũ: q̄ eccl'iastici: t̃rena dñia licite nõ possiderẽt: iõ apostolica sedes inhibuit ne amodo fiãt: neq3 vlli liceat deinceps i dubiũ reuocare: qð tãt̃ scissimoꝝ viroꝝ doctrinis ⁊ exẽplis ꝯstat roboratum. Aduertant sensati p̃ncipes: qð eis vtile sit ⁊ salubre: post tot annoꝝ curricula: ac varios reꝝ euentꝰ: vbi nullꝰ vnq̃3 ꝓsperatus est: neq3 sibi ꝑmittãt inconsulte posse imutare: quod spiritu sancto durante statutum est: ac tot patronos ⁊ celoꝝ inspectores presidentes iam habet.

Chronica sci hieronymi finit hic circa annos dñi. 380.

Roma capit a gothis ⁊ incendit: ⁊ fit illa famosa altercatio int paganos ⁊ fideles: q̄a pagani cū grādi blasphemia nitebant fidē extinguere: ⁊ culturā deoꝝ reassumē: sꝫ nō p̄ualuerunt: q̄a halaric⁹ rex gothoꝝ ⁊ xp̄ianus fuit: ⁊ pepcit oībus ꝯfugientib⁹ ad sacra: ⁊ sic ꝯfusa fuit impietas paganoꝝ: eo q̄ nō potuerūt p̄bare diffortuniū euenisse ex eo q̄ roma abiecisset idolatriā ⁊ fidē recepissent. De h̄ Augustin⁹ in libris de ciui. dei. ⁊ orosius abundant tractant.

¶ Iste archadi⁹ puer adhuc fuit: qn̄ p̄r eius defunctus fuerat: ⁊ quidē satis bon⁹ fuit: sꝫ p̄les aduersitates cum frē suo honorio p̄pessus ē: q̄a multa p̄icula ⁊ tyranni de gentib⁹ barbaricl: scythis: gothis: Wā dalis. ⁊ hūnis: surrexerūtq̄ m̄ltas p̄uicias depopulati sūt: ⁊ nisi xp̄i grā singularit xp̄i fidelib⁹ p̄ncipib⁹ succurrisset: totalit p̄ijsset

Archadi⁹ filius theodosij cuz - honorio an. 13.

¶ Marcezel comes archadij: meritis scōꝝ q̄s secū duxit: exemplo theodosij cū. 5. milib⁹ p̄ēruit hostiū. 70. milia: scō etiā ambrosio sibi i visione apparente ⁊c. sed p⁹ elat⁹: sanctos viros cepit p̄seq̄: ⁊ ecc̄liam temerare ausus ē: ⁊ statim occidit. p̄bauitq̄ꝫ i se vno: ad vtrūq̄ꝫ semp̄ diuinū vigilare iudiciū q̄n ⁊ cū sp̄auit adiut⁹: ⁊ cū ꝯtempsit occisus est. De hoc sunt infinita exempla: etiā hodie.

¶ Claudius poeta rome.

¶ Prudentius poeta xp̄ianus.

¶ Patricius magn⁹ pater hibernoꝝ ap̄l's: circa hec t̄pa in hibernia venerat cū suis sororib⁹: āgeli sepe collogo fruit.

¶ Sanctus heraclides: qui scripsit vitas patrum ad lausum episcopū.

¶ Orosius.

¶ Dorotheus.

¶ Isidorus p̄mus.

¶ Alexandria.

¶ Iste honori⁹ clemētissim⁹ fuit: cūq̄ꝫ dicerēt ei: cur rebelles nō occidēt? ait. Utinā eēt mihi possibile ad vitā mortuos reuocare: ⁊ ob piā fidē quā i xp̄o habuit: m̄ltos tyrānos obtinuit sine sanguis effusiōe: ⁊ p̄iculosa illa t̄pa paulati sub eo geuerūt. Et h̄ finit historia pauli orosij p̄rel b̄ri: q̄ h̄ t̄pe claruit.

Honori⁹ filius theodosij cuz - theodosio minore an. 15.

¶ Constanti⁹ comes honorij mirabli felicitate: i breui m̄ltos tyrānos ⁊ barbaros p̄strauit: xp̄i adiutorio suffultus. Et nō q̄ sic dic b̄tūs hieronym⁹: romani i p̄ncipio erant fortissimi: sic in fine debilissimi: nā ad p̄pulsanduz hostes necesse est quottidie barbaros conuocare.

¶ Ticonius afer multa scripta reliquit.

¶ Donatus ep̄s.

¶ Episanius ep̄s.

¶ Sulpitius seuerus.

¶ Tolomacius martyr.

¶ Sisinni⁹. Martiri⁹. Alexander. isti sūt in italia martyrio coronati.

¶ Melania

¶ Diocles.

¶ Ancilla.

¶ Nathanael.

5593 — 5603

Anastasi⁹ p̄m⁹ an. 3. dies 26. — Romanus ex p̄re maximo.

Innocenti⁹ p̄⁹ ā. 15 m̄. 2. d. 20. — Albanen̄. ex patre innocentio.

394 — 404

¶ Iste anastasius statuit: q̄ cū scm̄ euangeliū legeret: oēs stare deberēt: ⁊ q̄ caret aliquo mēbro: non deberet fieri cleric⁹. hic fecit fieri vnā basilicā p̄pe scholam mamertini.

¶ Pelagius hereic⁹: ⁊ celestius: ⁊ iulian⁹ ep̄s a quibus pessima heresis pelagiana: dicit hominē sine grā posse mereri: ⁊ baptismū ⁊ orōnes ecclesie irritas esse ⁊c. Augustin⁹ multum contra eam laborauit.

¶ Iste innocēti⁹ statuit q̄ nō solū p̄s̄b̄ri: sꝫ oēs xp̄iani deberēt vngi oleo infirmoꝝ: ⁊ sabbato ieiuniū celebrari: ⁊ ad missā osculum pacis dari. Pluresq̄ꝫ reḡlas de ecc̄lia ⁊ monasterijs ⁊ iudeis ⁊ paganis tradidit. ut pꝫ. xxvj. q. ij. c. nūq̄d. h̄ dānauit ad instātiā ꝯcilij affricani heresim pelagianā cū suis heresiarchis. vide. xxiiij. q. i. de hac m̄ā. In quāta reuerētia oli sc̄i doctores ⁊ p̄res ⁊ p̄ncipes ⁊ cōcilia: habuerūt ap̄licā sedē: ut nihil auderēt sine ꝯsensu dn̄i pape diffinire: de hac sūt plures ep̄le sc̄i augustini: ⁊ alioꝝ scripta.

¶ Stulta.

¶ Ammon.

¶ Pachonius.

¶ Maximus ep̄s nolanus; p̄phie sp̄ū claruit.

¶ Bricius turonen̄.

¶ Ossa samuelis p̄phe trāslata sūt ꝯstantinopoli ab archadio.

¶ Joannes chrisostom⁹ exilio dānat: ab eudochia regina vxore archadij: ibiq̄ꝫ morit ardore sol̄. ⁊ archadi⁹ excoicat ab inocētio: eo q̄ ꝯsēsit.

¶ Thalmud iudeoruz: qd̄ sonat apud eos doctrina: cōponit circa h̄ t̄pa āno. 400. a duob⁹ sūmis rabbi. s. rabina ⁊ rabasse: liber vtiq̄ꝫ grandis. ⁊ maior decē biblijs. In eo sūt iextricabilia mēdacia: turpia: fatua: abomiabilia ꝯtra legē dei: ꝯtra legē nature: ꝯtra legē scriptā. vidētes nāq̄ꝫ iudei legē suā quotidie deficere: ⁊ fidem xp̄ianā p̄ficere in toto orbe: etiā cū g̃lia t̄paliū: hos duos deceptores instigarūt quaten⁹ hūc librū componerēt: ⁊ tanq̄ꝫ moysi scriptis firmā adhiberēt fidē: p̄hiberētq̄ꝫ sub pena mortis: ne q̄s aliquid negaret de his que in eo ꝯtinent. Factū est ita ad suā infelicē excecationē: ⁊ suoꝝ p̄petuā dānationē. Ne aūt simplices habeāt occasionē recedēdi a tanta falsitate: iniūxerūt eis ut interrogati de difficilib⁹ rn̄deant: Nos hec nō intelligimus sed rabbi nostri poterut rn̄dere vobis. Sic traditi sunt in reprobū sensum: ut plus his nugis credāt: q̄ꝫ moysi aut xp̄o. Uextū p̄les i diuersis mūdi p̄tib⁹ ꝯuersi crebro legunt: ⁊ aliq̄ p̄ fide: magna fecerūt: ⁊ vtilissima scripta reliquerūt.

¶ Sansericus rex Wandaloꝝ infinita mala fecit ꝑ longū tempus in diuersis mūdi ꝑtibus: tyrānꝰ pessimꝰ. ⁊ arrianꝰ precipue religioni xp̄iane ⁊ nobilitati infestꝰ fuit. Romā cepit. affricam destruxit. sub quo augustinus morit̄. 440.
¶ Attila rex hūnoꝝ: flagellū dei: tyrānꝰ atrocissimus: longo tp̄e ꝑsequit̄ humanū genus: tandē ꝯfossus morit̄ pessime more tyrannoꝝ. Alibi dicit̄ ꝙ ꝓprio sanguine suffocatus fuit.
¶ Hic theodosius totꝰ catholicus fuit ⁊ deuotus princeps: nec t̄n valuit ꝓhibere barbaros: qn m̄ltas ꝓuicias vastarēt ꝑmittēte deo. Grādis nāq̧ exercitꝰ gothoꝝ: totū romanū impiū in partibꝰ occidētis vastauit: sȝ i oriēte trāqlla pax fuit ⁊ scitas.

Impatores.

Theodosius 2ꝰ filiꝰ archadij- - cū valētiniano an. 27.

¶ Joannes cassianus eremita eiectus a chrisostomo de cōstantinopoli: venit marsiliā: collationes scripsit ⁊ alia. Et fuerūt infiniti sancti eremite ⁊ monachi ⁊c̄.
¶ Timotheus hereticꝰ: dicit xp̄m verū deuȝ: ⁊ hoiem quidē esse: sed addidit falsū: dicēdo diuinā naturam conuersam esse in humanā.
¶ Amanꝰ ep̄s aureliaceñ. ciuitatē suā liberauit suis meritis ab hūnis.
¶ Conciliū carthaginēse fuit ducentoꝝ: ⁊ 18. patꝝ ꝯ pelagiū hereticū: in quo sancꝰ augustinꝰ solēnis triū ꝓbatoꝝ contra hereticos apparuit: cunctos vincēdo.
¶ Predestinatoꝝ serpit heresis: que dicit nil ꝓdesse ad vitā quod sancti virtuose agunt
¶ Palladius ep̄s mittitur ad scotos.
¶ Lupus trecassinꝰ ep̄s floruit: qui attilā mirabilit̄ a preda compescuit.

¶ Hoc tp̄e saxones angliā intrare ceperūt: ⁊ paulatim crescentes tandē totū regnū ⁊ diadema obtinuerūt.
¶ Cyrillꝰ alexandrinꝰ ep̄s: fuit in cōcilio ephesino.
¶ Nestoriꝰ ep̄s cōstantinopolitanꝰ dicit xp̄m puꝝ hoieȝ nō deū heresis magna.

Synodꝰ ephesina vl̄is du- - centoꝝ patrum ꝯtra nestorium hereticum.

¶ Hieronymꝰ obijt: miraculis inauditis clarꝰ.
¶ Eusebius discipulꝰ hieronimi claret post eum
¶ Patricius filiꝰ sororis sci martini mittit̄ in hiberniā a celestino papa: vir mirabiliū operū. Vixit annis cētum viginti.
¶ Germanꝰ ep̄s antisiodorensꝭ tres mortuos suscitauit: ⁊ etiā asinū suū defunctuȝ. Omniū pedes lauit sine exceptione.
¶ Paulinꝰ ep̄s nolanꝰ vir scūs: de q̄ dic̄ gregꝰ. i dialogo suo.

Anno mūdi. 5613 5623

Pape

Zosimꝰ ā. 3. m̄. 8. d. 9. grecꝰ - patre abranio.

Bonifaciꝰ pꝰ ā. 8. d. 8 romanus

Celestinꝰ pꝰ ā. 8. d. 9

Campanꝰ q instituit dici debē Judica me deꝰ. ⁊c̄ an̄. introitum misse. sȝ fere omnes chronicas. Et fec̄ ꝑles canones anathematꝫ contra nestoriū.

Xistus 3ꝰ, an. 8. d. 9. romanus

Anno xp̄i 414 424

¶ Iste zosimus statuit: ne clerici tabernas teneāt: aut vina vendāt: ⁊ vt cereus benedicatur in sabbato sācto: ⁊ ꝙ seruꝰ non fiat clericus: nisi ꝑus liberatus sit a dn̄o suo ipse misit legatos ad cōciliū carthaginnese pro roboratione eiusdem.

¶ Iste bonifaciꝰ statuit ne mulier tāgeret pallā altarꝭ: aut lauaret. Ipse habuit scisma cū eulalio p̄sbytero: q secū electus fuit ⁊ ꝑualuit: qꝛ maioꝛ ⁊ sanioꝛ pars secū erat ⁊ imperatoꝛ etiam cum vxore sua sibi magis fauebat.

¶ Iste celestinꝰ instituit dici psalmos an̄ missam: ⁊ ex hoc exordiū sumpsit vsus: quē pꝰ ecclesia seruauit de introitu ⁊ graduali ⁊ tractu. Tp̄e eius celebrata ē scā synodꝰ ephesina: contra heresim nestorij ep̄i constātinopolitani: q negabat beatā mariā verā esse matrē filij dei.

¶ Iste Xistus vir scūs erat totꝰ humilꝭ ⁊ misericors. Ecclesiā scē marie maioris edificauit. Habuit quēdā emulū noīe bassū: q eum diffamauit de q̄ cū se ꝯcilio purgasset: stati post: bassus morit̄: quē t̄n ꝓprijs manibus sepeliuit.

¶ Scisma quartū quod fuit inter bonifaciū ⁊ eulalium: causa fuit discordia eligentiū: ⁊ obtinuit bonifacius: qa maioꝛ ⁊ sanioꝛ pars erat secum

¶ Tota gallia etiā affrica hispania ꝛc̄.interijt ꝑmissione diuina ab icursu barbaroꝝ.500.miliū:ꝛ oēs pene ciuitates in terrā ꝓstrate fuerūt exceptis paucis:q̄ scōs epos habuerūt:ob qḋ diuinit⁹ ꝓtecte sūt.ꝛ fuerūt tp̄a horrenda. Ciuitas metensis muros habuit insupabiles:sed corruerūt ꝓpt̄ pctā ciuiū:ꝛ sic exusta fuit.

¶ Ecclesia dei isto tp̄e valde tribulat̄:ꝛ p̄cipue in affrica:nā augustino mortuo:tot⁹ cler⁹ aut martyriçat̄: aut expellitur a sedibus suis in exiliū:nec fuit silis ꝑsecutio ibi vsqꝫ tūc:ꝓpter gensericū regē Wandaloꝝ ꝛ honericū filiū eius qui fuerūt arriani:ꝛ ecclesias clauserūt.tandē etiā ipsi male perierūt more solito.

¶ Merlin⁹ de incubo genitus:claret i britania spū ꝓphie: cui⁹ instinctu vortigon⁹ rex britonū valde dilatauit fideꝫ xp̄i. huic successit vterpandagron frat̄ ei⁹:q fuit p̄r arcturi:de q̄ ꝓphetauit idē. vter.i.caput draconis:qa ꝑ draconē i stellā p̄nūciat⁹ ē

¶ Iste martian⁹ catholicus fuit ꝛ cū valētiniano ipauit: ꝫ p⁹ apud ɔstātinopoli intempt⁹ fuit ɔspiratōe suoꝝ.h̄ in somnis vidit arcuꝫ attile ɔfractū:ex h̄ ipsū intelligēs mortuū:ꝛ sic factū est.

Martiā⁹ cū valētiniāo ā.7.

¶ Iste leo ꝭm q̊sdā fuit ver⁹ catholic⁹. ꝭm alios aūt dr̄ ꝙ nimis impudenter imagies scōꝝ iussit cōburi ꝓpter qḋ a papa excoicat⁹ fuit videt̄ tñ ꝙ h̄ nō leo p̄m⁹:sed leo tertius fecerit. Tp̄e gregorij t̄tij fuerunt tp̄a turbulenta ꝛ inquieta.

Leo prim⁹ annis 17.

¶ Codex edit̄:q ꝛ liber theodosian⁹ appellat̄ : q diuꝫ p̄ncipū legitimorū hꝫ fines.

Synod⁹ 4 v̄lis calcedoneñ - 630. patruꝫ ɔtra euticeꝫ hereticum.

¶ Festū sci petri ad vicula istituit̄:ꝛ stupēda miracula ꝑ ei⁹ cathenā fiunt.

¶ Nichasi⁹ remeñ.eps martyrio coronat̄ cum eutropia sorore sua ab hūnis trūcat⁹ ait.dn̄e viuifica me ꝭm v̄bū tuum.

¶ Iudei plures submergunt̄ in mari decepti ꝑ diabolū: q eis apparuit i spē moysi q̄si vellet eos introducē i t̄raꝫ ꝓmissionis:qdā euadētes fidē xp̄i ceperunt.

¶ Genouefa virgo claret parisius:que fuit velata a scō germano.

¶ Euthicen abbas ɔstōtinopolitan⁹ hētic⁹:dixit vnā nāꝫ eē v̄bi dei ꝛ carnis Et dioscorus olim eps alexandrin⁹:defensor illi⁹ fuit.

¶ Septē dormiētes euigilāt:q̊s deci⁹ añ ducētos ānos in spelūca reclusit.

¶ Undecimiliū v̄ginū cohors apud coloniā agrippinā martyriçat̄ ab hūnis ꝛ colonia statim etiā post destruit̄.

¶ Petroni⁹ eps bononieñ.fecit vitas patrū:vir scē vite ab infantia.

¶ Echius patricius ɔtra attilā pugnat:fugans eū: ꝛ cesa sūt ibi.s.in t̄ritorio aurelianeñ.180.milia pugnatoꝝ.

¶ Hilari⁹ eps arelateñ.claret i gallia ɔfessor.

5633 | 5643 | 5653

¶ Marianus monachus:ꝛ plures alij sci ꝛ docti viri floruerunt.

¶ Eutropi⁹ p̄sb̄r scripsit plura.

¶ Victorinus massilieñ.

¶ Maruchas ep̄s filiū reḡ ꝑsaꝝ a demōe libauit:ꝛ multū ibi fides creuit.

Leo p̄⁹ ā. 21 .m̄.1.di 28.tuscus

¶ Beatissimus ioannes baptista: caput suū reuelat duob⁹ monachis q hierusalē venerāt.Gothi aūt qa eundē patronū sibi elegerāt:inuicti ꝑmanserūt diu.

¶ Terremotus cōtinui:ꝛ signa plura fuerunt.

¶ Celū ab acquilone efficit̄ q̄si igneū : ꝛ fulgurantes haste apparent.luna obfuscat̄.

434 | 444 | 454

¶ Iste leo scissim⁹ lōgo tp̄e cū multiplici fructu p̄fuit eccl'ie:tūc infinitis ꝑiculis laborāti:ꝓpt̄ tyrānides p̄ncipū ꝛ hereses varias falsoꝝ doctoꝝ. Plures sermōes ꝛ ep̄l'as scripsit ita egregie:ut int̄ oēs catholicos doctores florem dictaminis reportasse dicat̄:ꝛ quecūqꝫ dixerit:sic sūt approbata ut nulli fas sit i mīmo ab illis dissentire. Ipse suis merit̄ attilā a roma ꝛ italia auertit.manū sibi amputauit ꝓpt̄ quādā tēptationē:sed btā v̄go ipsam restituit.in canone addidit:scm̄ sacrificiū:imaculatā hostiā. Synodū calcedonēsem iussit celebrari mediāte martiano imꝑatore.tādem p⁹ plures agones btā morte potit̄:sepult⁹ apud scm̄ petrū.festū ei⁹ agit̄ in vigilia ap̄loꝝ petri ꝛ pauli:qdā dicūt.11.ap̄l'. Tp̄e hui⁹ pontificis mysteriū btissime trinitatis euidēti miraculo i ꝑtib⁹ gallie declarat̄. Cū eni qdā eps celebraret vidit suꝑ altare tres guttas clarissimas eq̄lis magnitudinis cadē:q̄ simul defluētes:ꝛ i vnū ɔiuncte gēmā pulcerrimam effecerunt:quā cū eps in medio crucis auree posuisset:omnes alie ceciderunt.

¶ Terremotus maxim⁹ apud ɔstātinopoli ꝑ q̄ttuor mēses ꝛ infans dixit:ut cantarēt. Scūs de⁹:scūs fortis:scūs ꝛ immortalis:miserē nobis:ꝛ sic cessauit.hoc postea in calcedonensi synodo confirmatū est.

¶ Eucherius lugduneñ.eps ꝛ doctor.

¶ Seuerus treuereñ.eps scūs.

¶ Walleranus eps sanctus.

¶ Marin⁹ eps ephesioꝝ.

¶ Iuuenal' eps hierosolymitan⁹.

¶ Anatholi⁹ ɔstātinopolitā⁹ eps. hi duo fuerūt in concilio calcedonensi principales.

Cometa apparet ꝛ p⁹ pauca apud tholosaꝫ gallie riuuus sanguinis longissim⁹ fluxit tota die.

¶ Mamertinus abbas in monasterio sancti germani.ꝛ allodius fuit ante eum.

¶ Arctur⁹ rex britanie noīatissim⁹ ī victorijs: quadringētossexaginta viros gladio suo interfecit. Ecclesie dei subuenit: ꝛ fidē valde ampliauit: oēsq₃ t̃ras francie: datie: noruegie ꝛc̃. sibi seruire coegit. Perditur tandē: nec vsq₃ hodie scitur vbi manserit.

¶ Dubricius p̄mas anglie: vir sanct⁹: miraculis clarus: p⁹ eremita: coronauit arcturum.

¶ Iste ꝫeno fuit arrian⁹: ꝛ totaliter crudelis ꝯ catholicos. Sed⁹ inijt cū gothis: ꝛ filiū leonis interficere volens: alt̃ filis ei offert̃. Ipse theodoricū puer: postea regē gothoꝝ a patre suo ī obsidē accepit

Imperatores.

Zeno an. 12. alias 17.

¶ Helisei ꝓphete ossa: transferunt̃ de samaria in alexandriam.

¶ Marci euangeliste corp⁹ trāsfert̃ ad venetias de alexādria.

¶ Letanie minores: instituūt̃ a mamerto ep̄o vienneñ.

¶ Remigi⁹ remeñ ep̄s: qui post clodoneū regē frācie cōuertit.

¶ Perpetuus ep̄s turoneñ.

¶ Prosper ep̄s vir clar⁹ sciā scitate vite: de aqtanie terra.

¶ Theodorus ep̄s syrie scripsit chronicā: ꝛ plura alia.

¶ Cyprianus amsilieñ ep̄s: vir supra modū misericors: totū qd̄ habuit fratribus in necessitate dedit.

¶ Heresis acephaloꝝ fuit: que impugnauit ꝯciliū calcedoneñ

¶ Meretrix quedā peperit infantes. 7. vno partu: ꝛ in piscinā ꝓiecit: ꝛ vnus factus est rex longobardoꝝ.

¶ Ettbic⁹ senator in burgūdia tp̄e famis. 4. milia paupeꝝ sustētauit: ꝛ celestis ꝓmissiōis vocē audiuit

¶ Fulgenti⁹ ep̄s ruspeñ. claret: luculētissim⁹ doctor scientia ꝛ fide plen⁹ afer.

¶ Anglia ī flore tp̄e arcturi: cui ter dena regna seruierūt: s₃ tp̄e paruo. Et nota signū infallibile: qm̄ videlic₃ militaris celsitudo bellū delectabilit̃ appetit: ꝛ occasionē querit: tūc seq̃t̃ finis coiter miserabilis. iux̃ illud ꝓphe. Dissipa gētes q̄ bella volūt. O si hoc tp̄e britones q nūc dicūt̃ anglici: prudētia vera gubernassent: totius europe dn̄i fuissent. S₃ dū volūt fortiter ꝯtra fortes agere: parit̃ cū fortib⁹ in quos impegerūt: ceciderūt. Est siquidē miserabilis victoria: qm̄ victor paucos s'aut nullos milites retinet. Uñ audacia plurimū nocet: quādo ꝓuidentia nō gubernat̃. sic arcturo contigit.

Anno mundi 5663

Pape

Hilarius p⁹ ā. 6. m̄. 3. di. 6.

Sardus p̄re chrispino.

Siplicius an. 15. m̄. 2. di. 7.

Tyburtin⁹ p̄re castino.

Anno xp̄i. 464

¶ Iste hilarius dedicauit eccl'iam bti stephani iuxta basilicā bti laurentij. Hic ꝯstituit: ut nullus pontifex sibi successorē cōstituat: ut habet̃. viij. q. i. plerisq₃. Sepelitur in monasterio sc̄i laurentij: qd̄ ipse ꝯstruxit.

¶ Iste simplici⁹ diuisit vrbē in q̄nq₃ regiones: ꝛ plures eccl'ias dedicauit. Hic ꝯstituit ut cleric⁹ inuestiturā nō recipiat a laico qd̄ fuit post p alios magis roborātū: ut p₃. xvj. q. vj. per totū. Sepelit̃ in vaticano.

¶ Uenetiaꝝ ciuitas inclyta condit̃: aut poti⁹ ampliat̃ circa hec tp̄a: āno. 450. non a pastorib⁹ sicut Roma: s₃ a potentiorib⁹ ꝛ ditioribus ꝓuinciaꝝ aduenis: illic ꝓpt̃ ꝑsecutiōe₃ attile ꝯfugiētib⁹ Mirū ē ꝛ sūmo extollendū laudis preconio: potuisse a tot tāq₃ diuersis vrbiū ꝛ oppidoꝝ ꝓp'lis ꝯditā ciuitatē: ꝑ ānos mille cū tali incremēto ac gl'ie splēdore: vnanimiq₃ sagacitate ꝯseruare.

Uenetiarum ciuitas.

¶ Dispositio illa famosa facta est apud chartaginē ꝯ arrianos iussu honorici regis: cuiꝰ scripta habent̄: sed p̄ualētibꝰ catholicis: rex impius arriana heresi plenꝰ eos vsquequaq; ꝑsequit̄: sed nō impune. nā octauo anno regni sui ꝑcussus a dn̄o: scatens vermibꝰ miserabiliter expirauit.

¶ Achacius ep̄s ꝯstātinopolitanꝰ in heresim cecidit ꝛ damnatus ꝛ famosus hereticus fuit.

¶ Eugenius ep̄s carthagineñ. Et felix ep̄s abritaneñ. cū alijs ep̄is ꝛ clericis: ꝛ eccl'ie mēbris numero 4976. miserabiliter tractant̄: ꝛ in exilium mittunt̄ ab honorico rege Wandaloꝝ. Et totus clerus africanꝰ fortiter ꝑ xp̄o agoniçat vsq; adhuc.

¶ Dionysia cū filio suo maiorico: ꝛ germana datiua leoncia filia sc̄i germani ep̄i. Emilius medicꝰ. Bonifacius martyres: ꝛ alij multi martyres ꝛ cōfessores absq; numero: multi manibus ꝛ linguis abscisis recte loquuntur.

¶ Victorianus ꝓcōsul martyr mirabilit̄ cruciatus est. Et victoriana honorabil' matrona: ꝛ alij ꝛc̄.

¶ Fames incredibilis facta est que totā affricā vastauit ꝛ alias regiōes: occasione cuiꝰ plures sc̄i ꝛ sc̄e facti credunt̄ ꝓpter elemosynas suas.

¶ Gūtaramundꝰ rex Wandaloꝝ q post honoricū rexit: eugeniū ab exilio reuocauit: sed castrimūdꝰ q pꝰ nouem ānos ei successit iteꝝ ecclesias claudit. 215. ep̄os exiliādo: erga quos symmachꝰ papa clemētissimꝰ fuit.

¶ Iste anastasius malū hꝫ testimoniū: q̄a factꝰ fuit hereticꝰ ꝑ -achaciū ꝯstantinopolitanū ep̄m: ꝛ cū a papa monēt̄ ꝑ solēnes legatos: ut ab arriana ꝑfidia discedēt: rn̄dit. Nos cū simꝰ impator iubē volumꝰ: nō aūt nobis iuberi. Qd̄ arrogantie v̄bū et̄ne humiliatiōis: lꝫ inutilis subsecuta ē vltio: q̄a paꝝ pꝰ: iusto dei iudicio fulmīe ꝑcussus interijt: sensatis p̄ncipibꝰ sue vesanie horridū relinquēs exemplū. Ipse etiā mirabilis fuit: nec vnq̄ꝫ meruit victoriā: deo parit̄ odibilis ꝛ hominibus.

Anastasiꝰ annis 26.

¶ Theodoricus qui arrianus fuit: rex gothoꝝ: totā italiā possedit lōgo tp̄e: ꝛ q̄sdā tyrānides ꝯtra fideles fecit: ob qd̄ fuit ꝓiectꝰ pꝰ mortē in os vulcani ꝑ ioannē papā ꝛ symmachū patriciū: quos iniuste necauit ſm Gregoriū in dialogo.

¶ Inuētio sc̄i michaelis in monte gargano facta fuit hic.

¶ Solēnis ep̄s carnoteñ. vir sc̄us insignis habet̄:

¶ Pascasiꝰ vir sc̄us de quo facit mentionē Gregoriꝰ i dialogo: q̄ graue sustinuit purgatoriū: q̄a in scismate ꝑtinacit̄ adhesit laurentio vsq; ad finem vite: sed ante mortē penituit.

¶ Sancta brigida in scotia claret.

5673 — 5683

Felix 3ꝰ ā. 8 mē. 11. dies. 19.

Romanus ex p̄re felice ex regiōe fascio le.

Gelasius an. 8. mē. 8. di. 18.

Affer p̄re valerio.

Anastasiꝰ 2ꝰ ā. 3. mē. 11. di. 23.

Romanus p̄re petro.

474 — 484

¶ Iste felix sc̄us eit: vt pꝫ ex ſmone bt̄i Gregorij. vbi narrat de tribus sororibꝰ matris sue. fuit eni attauus eiꝰ. Hic dānauit achaciū: eo q̄ ad cōionē recepat petꝝ alexādrinū ep̄m. Hic statuit q̄ accusato dāde sūt induciē: vt ad reddēdū ꝑare se possit: ꝛ q̄ accusatores ꝛ iudices tales eē debeāt: q̄ oi careāt suspitiōe ꝛ macula. De ipso fit mentio. lvi. dis. orosius.

¶ Ioānes damascenꝰ ſm quosdā fert̄ his tēporibꝰ fuisse. Alij dicunt q̄ pꝰ gregoriū: manū in iuste sibi āputatā btā v̄go sibi restituit. multa scripta subtilia reliquit.

¶ Iste gelasius canonē misse ordinauit: p̄fationē: hymnos: tractꝰ: orōnes: sicut ābrosius fecit ꝛ int̄ libros autēticos et apocrifos distinxit. xv. dis. Sacrosc̄ā. Ipse etiā impatorē excōicauit: et excōicare posse ostendit xvj. di. duo.

¶ Iste anastasius p̄mo bonꝰ fuit sꝫ postea seductꝰ ab achatio ꝛ comunicauit ei: ꝛ ob h̄ clerꝰ sepauit se ab eo: et quia voluit restituere achatiū occulte: lꝫ n̄ potuit: diuino iudicio ꝑcussꝰ ē: itestina eijciendo xix. di. anastasiꝰ. Et h̄ vr̄ sc̄ōs in infamis papa: de toto cathalogo pōtificū vsq; huc: q2 p̄mꝰ. s. liberiꝰ fauebat arriāis: iste nestorianis vtrobiq; ꝯcurrēte vesania ipatoꝝ

Ciuitas Sypontus.

Mons garganus — Oraculū beati michalis archāgeli.

Clodoneꝰ pmꝰ xpianus rex francie circa hec tpa baptiçatꝰ est a scō remigio. Habuit enī vxorē xpianissimā noīe clotildis: q̄ fuit filia regis burgūdie: q̄ sepiꝰ monuit eū. ut relicta idolatria in verū filiū dei crederet: sed nō acqeuit. Postea cū bellaret aduersus regē almanie: corruē cepit exercitꝰ eiꝰ: ꝛ infulꝰ lachrymis: ait. Jesu xpe: quē regia mea pdicat eē filiū dei: q subuenis in tribulatione: ꝛ das auxiliū in te sperantibꝰ: tuū deuotꝰ postulo auxiliū: ꝛ sic habita victoria: venit cū tribꝰ milibꝰ ad baptismū. Et colūba celitꝰ ampullā cū chrismate attulit: vn̄ reges francie vsq; hodie inungi solēt: exēploq; eiꝰ totū regnū fidē suscepit. Et deinceps sp victoriosus fuit: ꝛ gothos supauit ꝛc. cepitq; ex tūc deuotꝰ esse erga deū ꝛ scōs eiꝰ: ꝛ pcipue erga sanctū martinū: cui pciosū equū cū alijs muneribꝰ obtulit. Cumq; vellet eū redimere: iussit dari centū solidos argenti: sed nequaq; equꝰ se mouit. At rex: da te ingt adhuc centū: ꝛ tūc equus solutꝰ abijt ad nutū regis. Tūc cū leticia rex dixit: vere btūs martinꝰ bonꝰ est i auxilio: sed carus in negocio

Et hic videt quasi secūdus constantinus: ꝛ secunda helena rememorari.

Symmachꝰ pticiꝰ martyr clarꝰ habet: vir scūs ꝛ strēnuꝰ: q regi theodorico iniusto sepe obstitit. ob qd̄ tandē ab eo martyriçatus est cū ioanne papa.

Boecius vir ɔsularis: incōpabilis sciē ꝛ in oī vtute pspicuꝰ: fuit gener pdleti symmachi: ꝛ pꝰ multa q̄ gloriose gessit: tandē exul iugulat pro iusticia a theodorico: sepultꝰ papie. Dicūt qdā eū canoniçatū sub noīe seueri. Quāta aut scripsit: toto xpianitas testis est. Habuit vxorē prudētissimā noīe elphe: que fecit hymnū. Oliue bine ꝛc. de petro ꝛ paulo.

Dignissimus ꝛ gordianus ꝛ alij multi martyriçati sūt a laurentio scismatico.

Genebaldꝰ pmꝰ eps laudu. vir scūs habuit pmo vxorē: quā dimittēs ꝛ iterato admittēs: genuit ex ea scm virū latronē: q ei i epatu successit. Mirabilē fecit pniaz

Liberanꝰ scotꝰ cū suis fratribꝰ ꝛ sororibꝰ claret sanctitate.

Vedastus atrebateñ.

Leonardꝰ louioceñ. ꝛ Lipbardus discipuli remigij.

Seuerꝰ abbas agauneñ. clodoneum sanauit.

Cantianus rothoneñ.

Maxēcꝰ abbas pictauieñ.

Arnulphꝰ eps turoneñ. mar.

Melanꝰ ɔsiliarius regis.

Albinus vir sanctꝰ cū alijs.

Victor cū luribꝰ illustribꝰ: qui tūc floruerūt in gallia.

Marsus.

Lantonus.

Auitꝰ abbas aurelianeñ. q orabat dn̄m p filijs clodonei. ꝛc.

Conciliū aurelianēse celebratur iussu clodonei: qd̄ scūs melanꝰ ɔgregasse dr. Et nota q̄ multa fuerūt concilia aurelianeñ.

Ennodius titineñ eps.

Carilephꝰ vir valde scūs: q nūq̄ voluit videri a mulieribus nec a regina deuota francie.

Anno mundi 5693 — 5703

Sardus: ꝛ patre fortunato.

Campanus pre iusto.

Pape

Symmachꝰ an. 15. m̄. 7. d. 28.

Hormisda an. 17.

Anno xpi. 494 — 504

Iste Symmachus vir bonus: cleri ꝛ pauper amator fuit: electꝰ cū laurētio: ꝛ bis habuit ɔtentiosū scisma cū eodē: sed pualuit iudicio ecclie ꝛ theodorici regis. xvij. di. cōcilia. Hic cōpleuit hymnū angelicū. Gloria i excelsis deo ꝛc. ꝛ cātari instituit: ꝛ multa vtilia statuit. Verū cū laurentiū ex mīa fecisset epm micerinū: nō reddidit sibi vicē iux bn̄ficia pstita: sz ifato erexit se ɔtra eū: nec sic pfecit: qa cū symmachꝰ se plene purgasset corā synodo de obiectis crinibꝰ: cū gloria restituit: ꝛ laurentiꝰ cū suis damnatꝰ fuit.

Iste hormisda vir misericordiaruz fuit: ecclesijs multa ornamēta ɔtulit. pauperum elemosynis intentus fuit. Ipse clerū cōposuit: ꝛ grecos reconciliauit: qui fuerāt excoicati pter heresim nestorianā. Sepultus ē apud sanctum petrum.

Scisma quintū qd̄ fuit inter symmachū ꝛ laurentiū: cā fuit discordia eligentiū: sed symmachus obtinuit iudicio concilij: in quo theodoricus rex psonaliter fuit: qa maior pars erat secū: sz pꝰ ānos q̄ttuor surgit iterū altercatio in clero: pter crimina obiecta symmacho: ꝛ factū ē scisma sextū ecclie: sed cū symmachus se purgasset corā cōcilio ꝛ rege: restituit cum gloria: ꝛ laurentius damnatus fuit.

¶ Iste iustin⁹ tot⁹ catholic⁹ fuit: ꝛ oia q̄ anastasi⁹ ꝯ eccl'iaȝ fecit: retractauit: sūmū pontificē deuote reqsiuit. s. venerabilē papā hormisdaȝ: ꝛ se libent' eidē obedire velle: itimauit. qḋ ꝛ factū ē: qa cum german⁹ ep̄s capuan⁹ ad eū venisset ex pte pape ut ep̄os de exilio reuocaret: stati fecit: cū magna leticia eū suscipiēdo. Ipse magl fecisset p fide: nisi eū tyrannides theodorici impediuisset.

Iustinus primus annos 9.-

Iustinia⁹ primus. annos 38.

¶ Iste iustinian⁹ excellētissim⁹ fuit p oia. Nā i ip̄o ꝯcurrerūt tria que p̄ncipē gloriosū faciunt. s. potentia: sapia: ꝛ religiosa mēs ad diuinū cultū: Per p̄mū hostes supauit. Per secūdū iustis legibus mundū ordinauit: Per tertiū deū glorificauit: eiusqꝫ mīstris ecclesias edificando: opes plures donauit. Nota q̄ leges ciuiles q̄ romane dicūt: an̄ istū insignē vix nimis plixe fuerūt: quas ipse admirabili breuitate correxit: ꝛ ad. xij. libros coartauit ꝛ ordinauit: ꝛ de oib⁹ vnū codicē ordinauit: quē codicē iustinianū appellari voluit. ✠

-al'. 11.

¶ Germanus capuan⁹ ep̄s claret. Uide in dialogo Gregorij.
¶ Uigor baiaceñ. ep̄s q mortuū suscitauit.
¶ Auit⁹ etiā seu' abbas carnotēs his floret tp̄ib⁹
¶ Solin⁹ sidoni⁹ doctor magn⁹: multa scripsit.
¶ Claudi⁹ ep̄s vieneñ. nobilissim⁹ int' doctores.
¶ Cassiodor⁹ gl'iosus vir ꝛ doctor luculent⁹ fuit p̄mo senator: cancellariusqꝫ regis theodorici deinde monachus: plura scripsit.

¶ Arator poeta floret.
¶ Pristianus grāmatic⁹
¶ Totila rex gothoꝝ: mł'tas exercet tyrannides: ꝛ pene tota italia destruit'.
¶ Uictor capuan⁹ ep̄s: q ciclos paschales scripsit.
¶ Gregori⁹ ep̄s lingoneñ. de senatorib⁹ pri⁹ hūit vxorē.
¶ Nicecius treuereñ.
¶ Domitian⁹ tungreñ.
¶ Clodoald⁹ fili⁹ regis frācie p' byt': monasteriū cōdidit.

¶ Bellisarius patricius comes iustiniani mirabilit' de psis triūphauit. deide missus ad affricā: Uandaloꝝ gentem deleuit. Dehinc romā liberauit a gothis q̄ p totū annū fuit obsessa: regem etiā gotthoꝝ cepit: ꝛ ad imꝑatorem duxit ꝛ roma sepi⁹ capit' a gothis: ꝛ q̄si in nihilū redigit'.

5713 — 5723

Ioānes p⁹ mar. an. 3. m̄. 9. di. 18 — Tuscus patre constātio

Felix q̄rt⁹ an. 3. m̄. 2. dies 13. — Samius patre castorio

Bonifaci⁹ scḋs an. 2. di. 26. — Roman⁹ patre sigibuldo

Ioānes 2⁹ an. 2. m̄. 4. dies. 6. — Roman⁹ patre piecto

514 — 524

¶ Iste ioannes scūs ē martyriçat⁹ a theoderico arriano cuȝ symacho ꝛ alijs eq̄ catholicis viris cui⁹ festū agit'. 27. maij. Rex aūt breuit' p⁹. a dn̄o ꝑcussus: morit' ꝛ in os vulcani ab eisdē p̄ijcit'. hic in custodia afflictus morit'.

¶ Sanct⁹ benedict⁹ p̄r maximus claret toti⁹ eccl'ie fulcimētū: ꝛ norma religiōis hic vir venerand⁹ inclytissimos habuit discipulos ꝛ p'les nūero: ꝛ obtinuit orbē terraꝝ ꝛc. Eius vitā scribit beat⁹ gregorius in secūdo dialogoꝝ.

¶ Iste felix iussit infirmos iungi an̄ trāsitū. vn̄ patȝ: q̄ vnū sepe statuit': qa nō sp̄ fit executio: aut q̄ necesse ē sepius replicari: aut forte ioleuit qḋ pri⁹ statutū fuit: vel p̄ncipalit' p x̄p̄m instituti est: qa oia sacra p x̄p̄m tradita sūt ecclesie.

¶ Persecutio iterū in affrica fit catholicis a Uādalis arriāis. ep̄is qbusdā lingue abscidebāt': ꝛ tn̄ recte loq̄bāt'.

¶ Iste bonifacius statuit: ut clerici sint diuisi a laicis i celebratōe misse hunc qdā libri dicūt electum in discordia cū dioscoro: ꝛ fuit scisma. 38 dieb⁹: sed mortuo tunc dioscoro bonifaci⁹ obtinuit Alij dicunt q̄ hꝫ fit factū t'pe sysinnij: ut infra patebit.

¶ Iste ioānes cū iustiniano imꝑatore magnā habuit ꝯcertationē: an i x̄po vna uel due eēnt nature: ꝑbāte aūt papa q̄ due: imꝑator ait: aut ꝯsenti nob': aut in exiliū ibis. tūc papa gaudent' dixit: ego ad iustinianū imꝑatoreȝ x̄pianissimū venire desideraui: sed ut video diocletianuȝ ꝑsecutorē inueni: tn̄ mias tuas i nullo timeo: tūc imꝑator humiliauit se prostrat⁹ in terrā an̄ papā.

¶ Antonij abbatis corp⁹ inuenit': ꝛ in alexandriā transfert'.

Fecit etiā librū institionū: quē in quatuor distixit libros. Nouas quoq; leges quas ipse fecerat: in vnū volumen redactas: nouellas vocari voluit q̄ cōiter autētice appellant: ꝛ sunt ꝑ collationes distincte. Dium etiam magistratuum ꝛ iudicū seu iuris consultorū leges: quarum duo milia librorum esse dicebantur: grādi labore abbreuiari fecit ꝛ ad numerū librorū. 50. redegit: ꝛ ipsū librum digestorum seu pādectarum appellare mādauit. Et dz scribi per d.g. sz hodie mirabili errore apud oēs ꝑ duplex. ff. scribitur: quasi ꝑ mysteriū dicatur: qz cōis error faciat legē. Causa aūt ē qz d.g antiq̄ quandā similitudinē in scribēdo habebant cū ff. duplicato. His legib' tot' mūd' ex tūc: ꝛ deiceps vsq; nūc ordinatur ꝛ regitur: paucis exceptis q̄ per sacros canones sunt ꝓhibite tāq; mortifere: qz cū lege diuina nō poterant ꝯcordari: aut nō ꝯueniūt xp̄ianorum morib'. Et hoc idem īpator tāq; ver' catholic' desiderauit ab ecclesia fieri: dicens. Nō dedignātur leges hūane sacris canonib' obedire. Plurime etiā leges sūt canoniçate: per qd̄ ecclesia sūmā ostendit exemplaritatem: humiliter se sub mittens legib' humanis: inquātū non impediunt ꝯsecutionē sui finis qui est vita eterna: quam promisit de' custodientib' legem siue mandata sua.

Cassi' narnieñ. eps.
Medard' nouioñ.
Maur' discipul' sci bñdicti
Roman' similter ꝛc̄.
Gilgard' eps rothomageñ. frater sci medardi.
German' parisienſ.
Eleutherius Tornaceñ. in gallia claruerunt.
Theophilus q omagiū diabolo fecit: sed ꝑ beatā v̄ginē maria m reconciliat' est.
Benedict' iunior: qui a totila multa passus est.

Signa horribilia apparuerūt. quedā stella contra lunā venienſ itrauit. vue de sābuco nascuntur hyems grauis fuit: vt aues manu caperenſ. Fames validissima vt matres pueros ꝓprios mādu carent ꝛc̄. Celum ardere visū est in gallijs: ꝛ sanguis stillauit a nubibus.
Theodebert' rex francie fuit q̄ beato mauro tūc abbati andegauensi p'la dedit. Siliř ꝛ clotarius fili' ei'. Magnis eni miracul' claruit btūs maur': ꝑ oia sic bñdict' magister eius venerabilis.

Synodus quarta cō stātiopo-litana ꝯ theodorū ꝛ oēs hēticos alios. Hec ē sil'is aucte sic q̄ttuor.
Ista sinod' dānauit heresim theodori: qui dixit aliū esse deū verū: ꝛ aliū xp̄m: ꝛ q btā virgo nō sit dei genitrix: sed hoīs tm̄. ꝛc̄. Satis cū nestorio cōcordabat. Et nō: q sepius hereses variant nomē iuxta hēsiarchas suos: ga hec dicta fuit in p̄mitiua ecclia hebionitarū: ꝛ sep' fuit destructa: ꝛ iterū machinatione diaboli resuscitata: ꝛ sic de alijs siliter est intelligendū. Sepe tñ aliquid variāt aut apponūt: ut nō sit oio sile ut patz ꝛc̄. De hoc vide. xxiij. q. iij. c. quidā.

Anno mundi. 5733 — 5743

pape	Agapitus p' ꝯsel. an 2. mē. 11 -	Romanus pře gordiano. -di. 18.	Siluerius mar. ā. 3. m̄. 5. d. 11	Campan' pře hormisda epo ro. al'. roman'	Uigili' ā. 17. mē. 6. dies 26.	Roman' ex pře ꝯsule ioanne.

Anno xp̄i 534 — 544

Iste agapitus plene reuocauit iustinianum ab errore euticetis. hic ꝯstituit ꝓcessiones fieri diebus d̄nicis. Morit ꝯstantinopoli: ꝛ relat' ē romā: ꝛ scūs est. Cuius festū agiť. xxij. aprilis.

Iste siluerius martyr est ga ꝑ fide in exilio interfect' fuisse ď ꝓcuratione theodore impatricis ga anthemiū epm̄ restitutū ꝛ ꝯdēnatū ꝓpter heresim: restituere noluerit. Hic factus ē papa ꝑ vim. Rex eni gothorum theodatus corruptus pecunia: minas clero ꝛ ꝓplo intulit: nisi in eius electionē conuenirent. Ei' festū agiť. 20 iunij.

Festū purificationis instituiť apud ꝯstantinopolim: ad sedandā pestē graue. Et nota q sepi' leguń eadē festa instituta a diuersis: nō sine causa: qa aut nō sūt recepta: uel noleuerūt: ul' aligd supaddiť ꝛc̄. Diciť etiā q sergi' instituit vel forte supaddidit luminaria ferenda.

Iste vigilius male itrauit papatū: sz tñ bn̄ se rexit ꝛ ꝑsecutionē sustinuit sicut siluerius. gothos supauit gliose: tandē in exilio moriť p' g̃ues passiōes in ꝯstātinopoli ꝑpessas a theodora: ꝛ crediť martyr: festūq; eius agiť. 26. iunij. Ipse iussit ꝯciliū ꝯstantinopoli celebrari. ꝛ fuit p̄mo archidiacon' silueriј: ꝛ cupid' ad papatū. dedit modū impatrici qualiť siluerių amoueret: que eū postea peius tractauit: ꝛ fune in collo ei' misso: ꝑ totā ciuitatē trahiť a mane vsq; ad vespam ꝛc̄. Hoc p̄dixit bellisarius patrici' roman': q siluerium inuitus exiliauit: sic ingens. Hui' machinator sceleris: nō effugiet irā iudicis cuncta cernētis. Sed de oibus postea plene penitēs: ꝛ fortiter ꝑ fide agoniçans feliciter vitā finiuit.
Herculian' eps ꝑusin' a totila secto capite martyriçatur.

¶ Iste iustinus bonꝰ fuit in pͥncipio ⁊ bn̄ catholicus: sed suasu vxoris degenerauit in crudelitatē ⁊ auariciā: ⁊ factus oībus odiosus: amēs efficit̄. Et narses quidā eunuchus: vir strēnuꝰ ⁊ totus deuotꝰ ⁊ misericors erat patriciꝰ eiꝰ: qui merito sue scitatis vbiqȝ triūphauit: totilā interfecit: ⁊ oēs barbaros deuicit: totāqȝ italiā getā reddidit: sed diabolꝰ inuidēs ei ꝙ cūcta bn̄ disponēt: suscitauit cor impatricꝫ sophie ꝯ eū: ita ut etiā impator incōsulte alienaret se ab eo: ⁊ ob illā ingtitudinē ⁊ iniuriā vltꝰ se fuit: ⁊ introduxit longobardos et auertit italiā: ne esset sub impio vsqȝ ad tēpora karoli. Notabile exemplū ē hoc: ne pͥncipes audeāt inuidas mulieres. ꝑ quas diabolꝰ sepe solet facē qꝺ ꝑ se nō pōt.

Iustinus 2ꝰ an. 11.

¶ Templū scē sophie maximū i cōstantinopoli extruit̄ ꝑ iustinianū. Putat̄ ꝙ a cōditione mūdi nō sit tale opus ita cōplete factū. ibi est impator sepultus in pace xpi.

¶ Tempora satis turbulenta ⁊ mortalitas magna in italia: q̄ȝdiu fuit imperiū biptitū: fuerūt turbationes cōtinue Et beatus gregoriꝰ sepiꝰ facit mentionē de his.

¶ Puer quidā iudeꝰ circa hec tpa cū alijs pueris xpianoꝝ coionē accepit: quapꝓpē pat̄ indignatꝰ: ipsū in fornacē piecit: sed illesus exiuit: dicēs. mulier illa q̄ in ecclesia est depicta: puerū in brachijs tenēs: pallio suo ignē excussit.

¶ Iudeus quidā isto tpe imaginē crucifixi telo transfixit occulte ⁊ sanguis exiuit: ⁊ iudeū tinxit: sed xpiani hoc cōperto ipsū lapidibus ꝯtinuo obruerūt.

¶ Stephani sci ꝓthomartyris ossa delata sūt romā: ⁊ i vna tumba cū scō laurētio locata

¶ Machutes discipulus sci brandani mirabilia fecit.

¶ Gregorius filius gordiani senatoris: clarꝰ habet̄: q sex monasteria in sicilia fundauit ⁊ vnū in vrbe: fit monachus ex pretore: ⁊ post diuinitꝰ papa eligitur.

¶ Galimūda regina frācie vxor hilpici regis: qui in nocte iugulauit eā: scā mulier miraculis claret.

¶ Fortunatꝰ poeta italicus: ⁊ eps pictauieñ. multa scripsit.

¶ Gregoriꝰ turoneñ. eps expositiones sacre scripture fecit.

¶ Magloriꝰ eps doleñ. sci sampsonis successor.

¶ Leander gothos ꝯuertit: pꝰ eps ispaleñ. cui gregoriꝰ misit libros iob.

¶ Sampson eps doleñ.

¶ Ethbinus britānicus.

¶ Similianus abbas.

¶ Basolus abbas.

¶ Sindulphꝰ presbyter.

¶ Paulus leoneñ. eps.

¶ Uungaloꝛꝰ psbr ⁊ alij sci floruerunt.

¶ Amandꝰ vir scūs: post eps traiecteñ.

5753 5763

Pelagius pꝰ ā. 11. m̄. 10. di. 18.

Romanus patre ioanne.

Ioannes 3ꝰ an. 12. mē. 11.

Romanus pr̄e anastasio illustri viro.

¶ Italia tpe huiꝰ pontificis absoluit̄ a iugo cōstāntinopolitano: ⁊ ceperūt romani dominari ꝑ patricios: ⁊ fit regnū italie habitatio longobardorum.

554 564

¶ Iste pelagius statuit: ꝙ heretici ⁊ scismatici debeāt ꝑ secularē ptātē arceri. xxiij. q. v. relegentes: ⁊ plura alia. hic diffamatꝰ ⁊ culpatꝰ fuit de morte vigilij: sed corā omni populo tangendo crucē ⁊ euāgeliū sacramento se purgauit.

¶ Agericus virdineñ. eps clarus habet̄.

¶ Radegundis francoꝝ regina vxor lotharij: claret scitate: que post monasteriū intrauit:

¶ Leonardus eremita scūs cenomanēsis fuit.

¶ Colūbanꝰ pat̄ venerabilis: clarꝰ habet̄ in hibernia ⁊ post venit in burgundiā ꝯstituens ibi monasteriū luxouiense: ⁊ factꝰ est in gentē magnā.

¶ Mons magnꝰ in gallijs mugitū dedit: discissus ab alio monte: ⁊ cū bobus ⁊ ecclesijs i rodanū ꝑcipitat̄.

¶ Iste ioannes restaurauit cimiteria martyrū: ⁊ ecclesiam broꝝ aploꝝ philippi ⁊ iacobi. In diebꝰ suis multa signa ⁊ ꝓdigia apparuerūt insolita: significantia cladē futurā qualis nunq̄ȝ fuisse putat̄. tandē post multa bona opa morit̄. sepultꝰ apud sanctū petrū.

¶ Pugna scā orit̄ inter germanū epm parisieñ. ⁊ childebertū regē francie: quoꝝ quilibet certabat ad subueniendū debilibus ⁊ paupibus. Et qa vnꝰ aliū ꝓuenit: nō modica ꝯcertatio erat inter eos. O ubi manserūt hec?

¶ Acies ignee vise sunt in celo de quibꝰ gregoriꝰ in omelia. Et de vestibꝰ quorundā verus effluxit sanguis: domus etiam cuiusdā aspersa sanguine apparuit. ⁊ signa in vasis que non potuerunt ablui.

¶ Brandanus in scotia claret: vir scūs pr̄. 3000. monachoꝝ

¶ Iste tyberi⁹ vir scūs fuit: misericordissim⁹ multas ecclias restaurauit: eratq; tā ꝓfusus i mūerib⁹ largiēdis: ut vxor eius sibi diceret: ꝙ dilapidator eēt bonoꝝ imperij. Cui ille. Cōfido i dn̄o ꝙ fisco nostro nō deerit pecunia: si de his q̄ dn̄s nobis ɔtulerit elemosynas faciēdo: thesauros ɔgram⁹ in celo. Et stati post cū vidisset crucē sculptā in pauimento: ait. Leuate tabulā: qa indignū ē: ut crux pedib⁹ ɔculcet: que debet cū reuerētia in pectorib⁹ ꝛ frōtib⁹ fideliuz poni: ibiq; maximū repperit thesaurū. Ipse persas vicit

Imperatores

Tyberius 2⁹ an. 7.

Maurici⁹ an. 20. grecus

¶ Iste maurici⁹ habuit filiā tyberij noīe cōstantiā: quā ei pr̄ ei⁹ tradidit cū impio: dicēs. Sit tibi imperiū meuz cum hac puella. vtere ea felicit: ꝛ habe in mēte eqtatē ꝛ iusticiā p̄cipua esse insignia optimi impatoris: qb⁹ dictis pijssim⁹ tyberi⁹ expirauit. Maurici⁹ aūt sūpto impio: multū vtilis fuit reipublice. Tandē cū btō gregorio nimis detraheret: ꝛ mortē cōminaret: ɔtra se diuinā ꝓuocauit irā: meritis tn̄ bti pontificis h̄ punitus fuit: eo ꝙ quottidie ꝑ se orasset. Fuit eni expulsus de regno: fugat⁹ ad insulā quādā ꝛ ibi cū vxore ꝛ duob⁹ filijs ꝑ focā interempt⁹ est. Si bn̄ seruasset doctrinā soceri sui illū ante pedes suos habuisset ꝓstratū: quē nūc sup se sensit leuatū.. Tamē de eius saluatione bona spes est; ꝓpter causam dictā

¶ Hermigildis filius regis visegothoꝝ ꝛ hispanoꝝ: ɔuertit de infidelitate arriana ad catholicā fidē. A patre suo rege martyriçatus est.

¶ Hospitius ꝛ qdā Winnatus brito: clarent in gallia sanctitate.

¶ Joannes elemosinari⁹ clarus habet eps alexandrin⁹: sic dict⁹ ꝓpter elemosynas quas faciebat: Quid vltra: qd̄ habuit hoc totū dedit.

¶ Rethàredus rex gothoꝝ: quē historie tradūt virū fuisse virtuosū: cū esset arrian⁹ in ɔcilio toletano. 74. p̄mū ɔuersus est ad verā fidē: ꝛ cuz eo tota gens gothoꝝ: monitu ꝛ industria leandri epi hispalens. Magna gratia in populo barbaro: qui hucusq; malā habuere famā: ꝛ nūc sanctos habere incipiunt.

¶ Antiochia subuertit ꝑ angelū dei qui in veste alba apparuit: ꝛ tn̄ vn⁹ vir elemosynis vacās liberat⁹ fuit. Quidā dicūt ꝙ medietas ciuitatis subruta fuit: ꝛ aliā vir ille precibus suis saluauit.

¶ Tunica dn̄i inconsutilis: reperta est i saphat: ꝛ in hierusalē posita.

¶ Inundatio pluuiaꝝ maxima fuit: ita ut secūdū diluuiū credet iteꝝ venturū: ꝛ seqt mortalitas maxia i italia: q̄ dr̄ iguinaria.

Anno mundi. 5773 — 5783

Pape

Bn̄dictus an. 4. mē. 1. di. 8.

Primus. Roman⁹. ꝑre bonifacio.

Pelagi⁹ an. 10. m̄. 1. di. 10.

Secundus. Roman⁹ p̄re vnigildo

Anno xp̄i 724 — 734

¶ Iste Benedict⁹ multas sustinuit ꝑsecutiones: ꝛ vidit mala gētis sue ꝓpter famē: pestilentiā: ꝛ hostes: qa lōgobardi totā italiā inuaserunt: in qbus laboribus mortuus est: sepult⁹ apud sanctū petrū.

¶ Iste pelagius ordinatus fuit absq; iussione principis: ꝛ lōgobardi obsederūt romā: ꝛ vastatio magna fuit: ꝛ qd̄ male inchoatuz fuit sub eo: in pei⁹ ꝑficiebat; ꝓpter tyrannidē barbaroꝝ ꝛ pe. ē. Ipse misit gregoriū sanctū virū ad diuersa loca: in negocijs ecclesie expientissimū. Tandē in peste inguinaria morit: sepult⁹ apud sanctū petrū.

Ciuitas Antiochie subuersa ꝑ angelū: ut s̄ dicit.

¶ Mirabilia quedã circa hec tpa ɔtigisse narranť. Cometa apparuit: puer quadrupes: ⁊ alter: duos vertices habẽs nati sũt biçantij: sanguinee haste ⁊ lux clarissima ꝑ noctẽ totã videbanť: Puer nascit̃ sine oculis ⁊ manib⁹: qui a lũbis infra erat sicut piscis. In nilo apud egyptũ: duo aĩalia apparuerũt humane forme vir ⁊ mulier: horribilia aspectu: quasi ꝑ vnũ diẽ sol a mane vsq; ad meridiẽ minorat⁹ ẽ de tertia ꝑte: que oĩa aliqd noui solent significare. Quidam putãt ꝙ prefigurarũt bestialẽ ⁊ monstruosam sectã saracenoꝝ: que quasi tertiã partẽ xpianitatis in breui scorrupit: ⁊ nõ longe p⁹ hec tpa surrexit.

¶ Letania maior instituit̃ a scõ gregorio: ⁊ angel⁹ apparuit sup castrũ adriani. Regina celi cantarũt angeli primũ ⁊c. ⁊ grãdis illa plaga cessauit.

¶ Augustin⁹ venerabilis monach⁹ vir scũs: cũ ioãne ⁊ mellito ⁊ alijs: mittit̃ ad ãglicos ɔuertẽdos. Nõ ꝙ sepe fit mentio de diuersis regnis ⁊ ꝓuincijs: ꝙ crebro conuerse sint ad fidẽ: qa nõ semꝑ in eis ꝑmãsit fides ꝓpter diuersas cãs: sic de ãglia frãcia ꝑsia ⁊ iudea. In hoc singulariter roma priuilegiata fuit: qa ibi nũq; defecit fides petri.

¶ Furse⁹ vir scũs fili⁹ regis hibernie: clarus fuit habit⁹ hoc tempore.

¶ Sangericus cameraceñ. eṗs claret.

¶ Marculpus abbas horcaseñ.

¶ Soar vir scũs sup rhenũ claret. Et multi alij vtriusq; sexus hoĩes fuerũt digne memorie. Uide in registro gregorij.

Focas annis 8.

¶ Iste focas tumultu militum factus imperator: dominum suum mauricium occidit ⁊ alios plures: ⁊ quia male incepit peius profecit ⁊ pessime compleuit: quia tpe suo romani grauissime ɔtra ꝑsas ꝑliantes fugati sũt: ⁊ multas ꝓuincias ꝑdiderũt: ⁊ tandem ipse supatus ab eraclio occisus fuit: sicut fecit: sic factũ ẽ ei more solito.

¶ Chosdroe rex ꝑsaꝝ hierusalẽ cepit ⁊ alias multas ciuitates: ⁊ valde attriuit xpianos: occisis nonagintamilib⁹: ⁊ crux cũ çacharia patriarcha capiunť ⁊c. Post cũ se deus putaret interficit̃ ab eraclio: dicit̃ ꝙ tãte fortitudinis eraclius fuit ꝙ leones sepe ꝓstrauerit in arena.

¶ Phara virgo sancta ⁊ nobilis ⁊ frater eius.

¶ Pharo comes: ⁊ post melden. eṗs: ⁊ frater eius:

¶ Carnealdus eṗs lugduneñ. claruerũt.

¶ Desiderius eṗs vianneñ. martyr sanct⁹.

¶ Walbertus vir scũs etiã frater pharonis: discipulus sci colũbani: ⁊ sancta blidethildis vxor pharonis: ⁊ plures discipuli eiusdẽ sancti columbani floruerunt. s. gallus: eustachius: attila: valaricus ⁊c. Andoenus hildemacus.

5793 | 5803

Confessor.

Gregori⁹ p⁹ ã. 13. m̃. 6. di. 10.

Roman⁹ ex patre gordiano senatore nobilis genere: nobilior virtute: sed sanctitate nobilissimus: ordinis scissimi patris benedicti monachus dignissimus.

¶ Seruus seruoꝝ dei: titulus totius humilitatis sũmis pontificibus hic instituitur ⁊ ꝑmanet vsq; hodie.

594 | 604

¶ Iste gregorius dicit̃ magn⁹ ꝓpter plura que excellent̃ habuit. s. potentiã: diuitias: virtutes: nobilitatẽ: sapientiã scitatẽ: famã: ⁊ experientiã. Nihil eũ in oĩ statu latebat: puta q pene in oĩ statu exercitat⁹ fuit. sub eo paulatim mala ꝓteritoꝝ tẽpoꝝ quieuerũt: de ei⁹ incõpabili vtilitate q̃ ecclie dei vigilãtissime ꝓfuit: plures ɔscripti sũt libri. sed ⁊ ipse doctor ꝓncipalis vnus de q̃ttuor: quãta scripserit: tota simul testis est ecclia. Ipse deniq; sol⁹ cũ btõ fabiano: p⁹ scm̃ petrũ diuinit⁹ in toto catalogo pontificũ romanoꝝ ad pontificatũ ẽ assumpt⁹. Ipse plura instituit ut pꝫ in ei⁹ registro in canone addidit. diesq; nr̃os in ⁊c. De⁹ in adiutoriũ: añ inicia horaꝝ dici iussit. Totũ officiũ eccliasticũ: stilo pulchriori ⁊ ordinatiori ⁊ cõpendiosiori modo renouãdo cõposuit: qd̃ ꝑmanet vsq; hodie. Et dicit̃ gregorianũ: de oĩb⁹ officijs tã eṗoꝝ q̃ȝ alioꝝ inferioꝝ ꝓlatoꝝ siue subditoꝝ. Quid vltra? Quãta gratia emicuerit: quãto scie lumine preditus fuerit: q̃ȝtum presentibus ⁊ futuris exemplo opis ⁊ scripturis prodesse studuerit: mortalis lingua aut vix aut omnino non posset explicare?

Hierusalem capit̃ a Chosroe ꝑsaꝝ rege.

De ciuitates capiunt̃ ab eodem.

¶ Iste eraclius ex parte bonā: ⁊ ex parte malā hʒ in chronicis famā: quia i quibusdā valde sancte se habuit: ut pʒ i legēda de exaltatiōe scē crucis: quō miraculose etiā vicit persas ⁊ chosdroe occidit: sʒ pᵒ victoriā ꝯuersatᵒ cū patriarcha iacobitarū: cum ipso de fide disceptauit volēs eū ad rectā fidē reuocare: sʒ ꝓ dolor ab eo deceptus fuit: ⁊ incidit in heresim monachelitarū: in qua ⁊ mortuᵒ fuit. vñ pʒ q̄ʒ stultū sit cuilibet xpiano excedere sibi a deo cōstitutā regulā. Qñ eni laici intromittere se volūt de illis ꝑiculosis questionibᵒ fidei: ⁊ qñ clerici bellis se vltro ingerūt: raro aut nūq̄ʒ bonū sortiū effectū. Maneat quilibʒ in vocatiōe sua: ⁊ exerceat se in his q̄ sūt sui officij: alioqn si inordinate ꝓcedit: spūs scūs aufert se sine quo nemo q̄cq̄ʒ boni pōt ꝓficere. Simile de oçia rege iuda: ut pʒ. ij. ꝑalipo. xxvj. ⁊ sunt exempla plurima quottidie. Uerū ista maledictio venit sup eraclium ꝓpter superbiam suā: q̄a post illā victoriam: paupes sibi subiectos nimis inhumaniter oppressit: qđ deo semp displicet. Et fuit etiā post hec nimis infelix: ⁊ plura ꝑdidit. Moriē tādē infeliciter: hydropisi ⁊ heresi maculose infectus.

Impatores.

Eraclius ā. 31. h leones sepe - interfecit i arena.

¶ Cunibertus eps colonieñ. scūs.

¶ Austregisilus bituricñ. scūs.

¶ Sulpitius bituricñ. scūs.

¶ Joannes tungreñ. scūs.

¶ Salaberga abbatissa mulier sancta: duo monasteria constituit.

¶ Braulio cesar augustanus epūs ⁊ doctor clarus habetē.

¶ Festū omniū scōꝝ instituitē a bonifacio. 4.

¶ Ysidorus ispalenē eps inter doctores notabilissimus: multa scripsit reliquit grauia sententijs ⁊ auctoritate. hic vir studiosissimus vltra. 70. sectas hereticoꝝ enumerat: que ꝯ ecclesiā dei successu tꝑis surrexerūt: ⁊ dānati sūt a scis patribus vicissim vsq̄ʒ ad tꝑa hec. vide. xxiiij q. iij. c. q̄dā. Ipse etiā machometū qui in hispaniā venit capi iussit: sed admonitus a diabolo fugit.

Anno mūdi. 5813

Pape.

Tuscus.	Romanᵒ.	Marsus.	Romanᵒ.
Sauinianus an. 1. men. 5.	Bonifaciᵒ 3ᵒ men. 8. di. 28.	Bonifaciᵒ 4ᵒ ā. 1. m̄. 8 di. 12.	Deusdedit annis 3. di. 20.

Anno xpi. 614

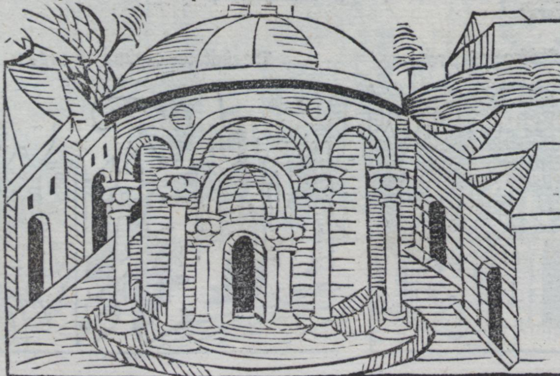
¶ Iste sauinianus statuit pulsū cāpanarū ad horas diei. Et q̄a tenax fuit: ⁊ sancto gregorio detrahere nō timebat ab eo ꝑcussus interijt: ⁊ hic est tertius de toto cathalogo pontificū: qui formidabili morte ⁊ culpabili vita notatus ē vsq̄ʒ h

¶ Iste bonifaciᵒ statuit ut niti dus pannᵒ sup altare poneretur.

¶ Iste bonifaciᵒ ꝯsecrauit pātheon i. templū oīuʒ deoꝝ vbi xpiani ꝑiclitabanē a demonibᵒ. ⁊ ē pulcra silitudo quō spūs scūs ex malis institutis paganoꝝ scit eligere scm̄ exercitiū deuotionis: quasi medicina fiat ex veneno: vbi impij colebāt oēs demones: ibi xpiani colūt oēs scōs: sic ars deludiē arte.

¶ Iste deusdedit fuit vir sanctissimus dum quendā leprosū osculare tur: statim mūdatus ē: multa bona statuit.

Pantheon. Templum omniū deorum latine.

¶ Machomet⁹ deceptor orbis: ꝓpha falsus: nũci⁹ satane: ꝑcursor antixpi: cõplemẽtũ heresuz: ac toti⁹ falsitatis ꝓdigiũ: circa hec tpa vesaniã suã ostẽtare incepit. fuit eni mag⁹ ꝛ mercator vilissim⁹: ꝛ fact⁹ ꝑnceps latronũ subtilit̃ arabes sibi attraxit: q tũc valde ab eraclio grauabanť. persas vicit: ꝛ gentes alias multas: quib⁹ dedit legẽ suã: dicens se esse ꝓpham scm̃ ꝛ a deo missũ ꝛc̃. hoc eũ docuit quidã sergius apostata: tam a fide q̃ȝ a ↄuersatiõe monastica: qui ipsam legẽ cõposuit: hic velut alter ierobo͡ã decẽ ptes abstulit domui dauid. i. ecclie xpi: qa pene totũ mundũ decepit: ꝛ nisi karolus ꝛ alij quidã ꝑncipes iuuãte deo cultores ei⁹ coercuissent: totaliter fidẽ exterminassent. sepius creuit ꝛ decreuit vsq̧ hodie. s. 1460. finem nouit deus.

¶ Dagobertus vir omnibus bonis moribus cõposit⁹: rex francie fuit: cui⁹ tpe ecclia sancti dionisij parisius diuinit⁹ dedicatur.

¶ Sigibertus fili⁹ regis dagoberti: cũ baptiçareť a sãcto amãdo traiecteñ. epo: respondit amen clara voce: infans ad huc quadraginta dierum.

¶ Era machometi ipsa ẽ albigera qua vtũť ꝑcipue arabes ꝛ alij saraceni: est ꝭm campanũ anno xpi. 621. cum duodecim diebus p⁹ ↄceptionẽ eiusdẽ xpi dñi nostri: ita ꝙ inter xpi ↄceptionẽ ꝛ hanc erã cucurrerũt dies. 226932. incepit feria qnta: qa xpi cõceptio erat feria sexta. Et nota ꝙ sacraceni vtunť annis lunaribus quoꝝ quilibet ↄtinet. 12 lunationes equales: hoc est. 354. dies saluo bisextili. nam in. 30. annis habent. xi. bisextiles: quoꝝ qlibet habet. 355 dies: ꝛ tunc redit sicut a principio.

¶ Nota lunatio ꝑcisa. 30. annos habẽs lunares: reducit medias lunationes ad ↄsimile tpis inicium.

¶ Magnobodus andegaueñ. eps vir scũs claruit.

¶ Osualdus rex normãnoꝝ: angloꝝ: scotoꝝ: britonũ: fuit vir valde sanct⁹: ꝛ opibus misericordie deditus: ꝛ vndiq̧ triumphauit gloriose: eius brachiũ cũ dextra manu: quib⁹ elemosynas fecit integꝝ ꝑseuerat apud vrbem bembamburch. Fuit eni interfect⁹ a penda mercioꝝ rege. sed postmodũ osomi frater osualdi eundẽ penda interemit: ꝛ gentẽ mercioꝝ ad fidẽ xpi conuerti fecit: ꝛ pictos regno suo. i. anglie subdidit.

5823

Campanus.	Campanus.
Bonifac⁹ 5⁹ an. 5. di. 13.	Honorius ꝑm⁹ an. 12 men. 11.

624

¶ Iste bonifacius cõstituit ut nulli⁹ de ecclesia extrahať: ꝛ ut acolit⁹ nõ audeat religas leuare. vnde pȝ quãta fuit olim deuotio in xpianitate: hoc tunc cleric⁹ ꝓhibebať: qd̃ nũc mulieres etiã indifferenť faciũt ꝛ ceteri quicũq̧ ꝛc̃.

¶ Iste honori⁹ fuit vir largissimus: paupib⁹ quottidianas elemosynas dedit multas: ecclesias in argẽto ꝛ auro ordinauit. Hic statuit apud scm̃ petrũ fieri letanias: ꝛ clerũ erudiuit: ꝛ ipsũ honestissime ordinauit.

¶ Alchoranus liber cõponiť a machometo ꝛ tribus magistris suis: quib⁹ diabol⁹ ꝛ auctoritatẽ ꝛ industriã ministrabat. Prim⁹ magister erat quidã iude⁹ astronom⁹ maxim⁹. Secund⁹ ioannes de antiochia heretic⁹. Terti⁹ sergi⁹ arrianus: hi legẽ abominabilẽ cõfinxerãt: resecantes qcqd arduũ erat in credẽdo: ꝛ difficile in operando: cõcedẽtesq̧ oia ad que mundani hoies proni erant. s. gulã: luxuriã: rapinã ꝛc̃. Unde factũ est: ut ꝑ potentiã ꝛ dolũ deciperent in breui maximã multitudinẽ hoiuȝ bestialiũ. Et qa lex ista nimis inhonesta ꝛ ↄfusa erat: quidã humana verecundia ꝑmoti plura retractarũt: ac velut expositores: rõnabiliter interꝑtabanť aliq̃ nimis mẽdosa. vñ quidã xpiani etiam litterati hoc colludio decepti fuerũt: qui historias transmarinas nõ viderũt. Quare aũt tã infamis homo legifer factus sit: ꝛ talẽ tradiderit legẽ duplex ratio reddiť. Prima: qa de⁹ nõ ꝑmisit utaliqs bone fame hõ a diabolo assumereť: ꝛ legẽ saltẽ humano modo rõnabilẽ traderet: sicut nec olim nisi serpẽte vti ꝑmissus fuit qñ euã temptauit. Secunda qa machomet⁹ sũme arrogans fuit: ideo qcqd desiderabãt carnales cõcessit: iam sic: iam aliter dispensando. Et ex hac collisione doctrinaꝝ variarũ ꝛ cõtrariaꝝ: totus liber ↄfusus ẽ: nec aliquo mõ ↄcordabilis. Demũ ideȝ q̃si coactus respondit: ꝙ duodeci milia verba essent in alchorono que mẽdaciũ ↄtinerent: cetera in veritate ꝑsisterent.

¶ Imperiũ romanoꝝ circa hec tpa vbiq₃ in orbe terrarũ cepit deficere irrecupabiliter. Nam i oriente saraceni: ⁊ in occidente gothi: dominia sibi assumpserũt ⁊ deinceps tenuerũt. Itẽ saraceni de exercitu impatoris interfecerũt centumqnquaginta milia pugnatoꝝ. Et hic iterũ maximũ habem⁹ exemplũ: ꝙ nihil stabile est sub sole: qñ etiã tanta defecit potestas ⁊ prudentia. Causa hui⁹ diuersimode assignaṫ. Quidã dicũt: ꝙ hoc fecit insatiabilis romanoꝝ auaricia: qui sibi subditas nationes iugo seruitutis intolerabili opprimebãt: qđ oibus pncipibus ⁊ ꝑlatis timendũ est: quia q̃diu romani odiebãt auariciã: ⁊ dilexerũt equitatẽ: dominiũ orbis habuerũt. Alij dicũt: ꝙ heresis orientaliũ hoc fecit: vbi coiter impatores habitabãt: ⁊ sepe cũ puersis puersi facti sũt. Nec est quicq₃ ꝙ ita nequeat occasui subiacere q̃₃ vera religio. Sed neq₃ in pncipe aliqd lucidius q̃₃ recta fides. Alij dicũt ꝙ causa hui⁹ defect⁹

Impatores — fuit supbia dñoꝝ: qui subiectos despiciebãt: canes aut asinos nũcupãdo: uel similiṫ: ꝓpter qđ pudore ⁊ dolore incitati: erexerũt se ⁊ fecerũt qđ cernimus. Forte oẽs he simul sunt vna causa: qa ꝑ quod aliquid nasciṫ: ꝑ eius oppositũ destruiṫ: ⁊ sic iam oẽs quattuor monarchie defecerũt: ⁊ nõ restat alia nisi antixpi: cui⁹ aduentũ deus nouit. Interim dominia diuersimode hincinde varianṫ in particulari ⁊c̃.

¶ Dagobertus rex francie interfecit anglicos: qui tũc saxones dicebanṫ: oẽs excedentes mensurã gladij sui. Putãt quidã: ꝙ hec crudelitas francoꝝ fuit causa eterne inuidentie ⁊ dissensiõis angloꝝ ↄtra francigenas: nõ sine damno vtriusq₃ vsq₃ hodie. Mittat pius dñs spiritũ pacis inter eos ⁊ alios.

¶ Aidanus eps claret in anglia: sanctitate: discipulus sancti columbani.

¶ Eligius aurifex sanctus vir: pater fuit spũalis istoꝝ qui multa monasteria fundarunt in francia: oẽs sci. Tepuit fides in oriente: ⁊ feruet hic in occidente.

¶ Ado. Rado. Dado. Remaclus.

¶ Agilis abbas sanctus: resbaris monachus primus.

¶ Aurea sancta abbatissa parisius claret: Presuit. 300. puellis iussu Eligij viri sancti.

¶ Erubertus rex anglie: primus idola ibi destruxit: ⁊ girebotus gothoꝝ rex iudeos ad fidem conuertit.

Anno mũdi. 5833

Pape	Romanus.	De dalmacia	Grecus
			

Anno xpi. 634

¶ Iste seuerin⁹ fuit vir benign⁹ ⁊ scũs: amator cleri: erga pauperes larg⁹: erga regimẽ ecclie diligẽs: quã in pdijs ⁊ ornamẽtis mirabiliter ampliauit. Suo tpe quidã mauricius cũ suis satellitib⁹ ecclie thesauros diripuit: infelix sacrilega nõ veritus: miraculũ grande. Nã cũ totã vrbem incitasset ↄ erariũ lateranense null⁹ potuit epm nõ dico infringere: sed nec intrare qdẽ. Qđ vidẽs pace simulata: tandẽ ꝑfecit qđ intendebat: accipiendo qđ ꝑ sustentatione pupilloꝝ ⁊ viduaꝝ ⁊ paupeꝝ: xpianissimi impatores illic posuerãt: sed oia infeliciṫ perierũt. Eraclius fuit particeps sacrilegij hui⁹ fact⁹: cui misit partẽ de pecunijs elatis. Sed o q̃₃ multipliciter ꝑ huiusmodi dãnificati fuerũt.

¶ Iste ioannes multa milia hoiu₃ de seruitute redemit ecclie thesauris: pia mot⁹ intentione ꝑ histriam ⁊ dalmatiã. hic fecit adduci reliquias scõꝝ vincẽtij ⁊ anastasij: ⁊ alioꝝ mãtyꝝ ⁊ rome collocauit.

¶ Iste theodorus super oẽs misericors fuit ⁊ largiter benign⁹: pauperum amator. Iste statuit cereu₃ bñdici in sabbo scõ: ⁊ paulũ ↄstantinopolitanũ epm qui apte catholicos cruciauit anathemate perculit.

Miraculum.

¶ Sub hoc ioanne fuit quidã noie Rothari: rex longobardoꝝ: q postq₃ de hac luce migrauit: sepult⁹ est iuxta basilicã bti ioãnis baptiste: cũ multis ornamẽtis. Que dũ quidã cupiditate habendi: nocte aperuisset sepulchrũ ipsius regis: ⁊ oia sustulisset: a btõ ioãne baptista: ꝑ visionem horribilẽ territ⁹ est: ⁊ ꝓhibit⁹ ẽ ab ingressu ei⁹ ecclie. Sicq₃ semp repulsus est ab ea: nec vnq₃ ampli⁹ potuit ingredi. Qđ factũ fuit: qa ille rex: lic₃ fuisset nõ recte credẽs: tñ btõ ioãnni baptiste se plurimũ cõmendauerat.

¶ Nota diligenť q multa mala sequūť qñ dñiuz turbať. H sup̄ de assyrijs ⁊ medis ⁊ psis clare patuit: ⁊ greci ⁊ alijs silr ⁊ crebro de romanis: sȝ h p̄cipue: nā saraceni affricā ⁊ siciliā inuadentes: cū nō esset q tyrānnidi eoꝝ resistēt: etiā hispaniā sibi subiugarūt: vndiqȝ xp̄ianū nomē delendo. in qua turbine multi martyres effecti sūt. q ɔstantes p̄māserūt: ⁊ fuit tribulatio magna. Turbato eni dñio: mali hoies assumūt audaciā malefaciendi: ⁊ se ⁊ alios deprauādi in vita ⁊ doctrina: ⁊ ad p̄plos ⁊ ad p̄ncipes corrūpendos: ⁊ est reuera horrendū spectaculū qualiť miserabilis iste mūdus agitať sine intmissione: an nō satis durū esset pꝰ labores ⁊ erumnas: tandē mortis dñio subiacere? nisi etiā tot cladibus ⁊ terribilibus plagis ɔtinue laniari. Non sufficit humano generi: semel a deo dānationis dirā accepisse sententiā: nisi ⁊ plurimas sibi peccādo supaddat. Solū igiť peccatū est cā miseriaruȝ harū: diuina seueritate iuste se vindicante. Ueꝝ nemo sic cogitet: qñ hec digna sit retributio p tanti piaculis: sed respectu futuroꝝ que peccatoribus debenť: ista sunt quasi quedā suauia preludia. O qs finis illoꝝ qui no credūt: si etiam tanta hic patiunť electi?

Cōstātin. 3ꝰ an. 28.

¶ Iste constantinus fuit filꝰ ɔstantini filij eraclij: q quarto mēse imperij sui a nouerca sua veneno extinctus fuit: ⁊ ideo qa breue tēpꝰ rexit nō sit mentio de ipso. Iste aūt ɔstantinꝰ successit ei: nouerca illa cū suis ē exiliata: ⁊ fuit pessimus tyrannus ⁊ hereticꝰ: dolosus ⁊ totꝰ inuidꝰ: ⁊ catholicis infestus: nec martino pape pepcit. Cōtra longobardos exercitū ducēs supatus ē. ⁊ romā veniēs cū reuerenter eēt a vitaliano papa ⁊ ciuibus susceptꝰ: nō retribuit iuxta beneficia sibi impēsa debitā vicissitudineȝ sicuti decet principē: insup ⁊ tyrannidē magnā ⁊ sacrilega p̄petrauit: oīa pulcriora deijciendo ⁊ transportādo. quare tandē in balneo a suis militibꝰ: qui eius malitiā noluerūt diutius tolerare iterfectꝰ fuit: ⁊ sic miserabiliť viuēs: ifelicissime mortuꝰ ē: solito more sacrilegoꝝ ⁊ tyrānoꝝ: deo iuste iudicāte suos.

¶ Iudocus filius regis britānie eremita sanctꝰ claret.

¶ Hierusalē capta fuit a machometistis: qbus hunarꝰ prefuit: qui in loco antiq templi nouū erexit supstitiosū ⁊ prophanū: ablata prius cruce.

¶ Londoalus vir scūs claret: qui beatū lambertū docuit.

¶ Regiulpha virgo scā claruit in gallia.

¶ Seuera abbatissa ibidē: soror eius.

¶ Gheertrudis cognata eoꝝ.

¶ Et scūs forseꝰ cū duobꝰ fratribꝰ. s. foilano ⁊ vlcano: oēs filij regis hibernie venerūt in gallijs sancti.

¶ Arnulphꝰ vir btē vite: pr̄ pippini: dux lothoringie: demū eremita: pꝰ ep̄s metenſ. eiꝰ vxor scā doda treueris iclusa xp̄o vacabat. ¶ Et scūs clodolphꝰ eius filꝰ: ep̄s meteñ. dicūt qdā q fuit auus karoli magni: sed hoc mare non admittit nec rō tp̄is ɔsonat: sed karolus marcellus fuit pater pippini: illius qui erat karoli magni pater.

5843 — 5853

Martinꝰ p̄mꝰ an. 6. mē. 1. — Tuscus.

Eugenius pꝰ an. 2. m̄. 8. di. 22. — Romanus.

Uitalianꝰ an. 14. m̄. 6 — Campanus.

644 — 654

¶ Iste martinus scūs est ⁊ fortiť p fide agonizauit: dū qdā eū extracto gladio niterficē vellet: adhuc an̄ altare ɔstitutū: stati cecꝰ efficiť. ipse ɔuocata synodo in vrbe dānauit syrū: alexandrū sergiū: pirrū: ⁊ paulū hereticos. qre constātinꝰ eum in exiliū misit. eius festū agiť. xij. nouembris.

¶ Iste eugeniꝰ sanctissime vite fuit: oībꝰ amabilis ⁊ benignꝰ: sepultus apud sanctū petrū.

¶ Iste vitalianꝰ cantū romanoꝝ cōposuit: ⁊ i organis ɔcordauit. ipse etiā habuit gratiā imp̄atoris: q suis p̄decessoribus offensiuꝰ fuit. tñ postea nō sic p̄mansit. nec vsqȝ huc potui inuenire: q vnqȝ eccl'ia romana habuit plene post mortē ɔstātini magni dñiuz vrbis ⁊ alioꝝ q̄ ipse ɔtulerat: nisi forte tp̄ibꝰ quorūdā pijssimoꝝ p̄ncipū paucoꝝ: imo iste vitalianꝰ p mag̃ grā accepit q ip̄ator iste pessimꝰ p̄uilegia eccl'ie ɔfirmaret: ⁊ tñ pꝰ infregit.

¶ Rodoaldus ep̄s treuereñ.

¶ Forseus latiniacū cenobiū fūdauit. Et foillanꝰ fossense monasteriū erexit: dono scē gheertrudis: vbi idē martyrio coronatus quiescit.

¶ Sigibertus rex francoꝝ duodecī monasteria fundauit. Et sit magnꝰ fructus in francia ⁊ anglia p scōs viros.

¶ Nauta quidā negando paup̄i panē: hac pena p̄cutiť: ut oēs eius panes in lapides cōuerterenť: sicut idem paup̄ ei imprecabatur.

¶ Ignis cecidit de celo ⁊ iris magna apparuit: ut putarēt hoīes ↄsumationē seculi aduenisse: ⁊ signa ingēcia fuerūt: ita ꝙ arescebāt viuētes pre timore; ꝓpter tonitrua ⁊ fulgura: ⁊ ictus eoꝝ maximos: ⁊ aquaꝝ inundatiōes incōparabiliter excessiuas: ⁊ perijt innumera hoīuz ⁊ aīaliū multitudo: ⁊ seqꝫ pestilentia ḡuissima cū signo ire dei. Cūctī enī visibiliter apparuit: ꝙ vnꝰ angelꝰ bonꝰ: ⁊ vnꝰ malꝰ Romā nocte circuirent: ⁊ quot vicibꝰ domꝰ aliq̄ ꝑcutiebaꝫ: tot ex ea sequēti die interibant. Tot tūc moriebanꝫ: ut etiā parētes cū filijs: frēs cū sororibꝰ vnanimiꝫ in feretro positi ad tumulū portarenꝫ. Sepe huiusmodi signa ondit dn̄s pijssimus: ad terrorē peccatoꝝ. Sed vtinā exēplis aliorum terreremur: ut a peccatis desisteremus. Dicūt quidā ꝙ hec pestilentia facta sit tpe benedicti secundi.

Imperatores. ¶ Clodoneꝰ rex francoꝝ irreuerēꝫ corpꝰ sci dionysij discooꝑiens: ⁊ os brachij eiꝰ fregit: ⁊ furtiue deportauit: ob qđ in amētiā versus fuit.

Cōstātinꝰ 4ꝰ filꝰ ↄstātini an. 17

¶ Iste constantinꝰ fuit catholicꝰ ⁊ bonus zelosus ꝑ oīa ↄ hereticos. Eccl̄ias reparauit: ⁊ greciā romane eccl̄ie reconciliauit. Synodū sextā cōgregauit: in qua ꝑmissū est grecis presbr̄is vxoribꝰ legitimis vti: ac ceteris orientalibꝰ: sed occidentalibꝰ nequaq̄: quia celibatū volūtarie tpe gregorij ⁊ ante susceperūt. Et est hic mature aduertēdū quantū bonitas p̄ncipis valeat ad bonū ⁊ quietū eccl̄ie statū: ⁊ fidei ꝓmotionē: ⁊ econtra q̄ātū malicia p̄ncipis noceat. Hoc: isti duo constantini. s. paꝫ ⁊ filꝰ clarissime ostēdunt. Uex ꝑmittente deo: saracenis ⁊ bulgaris resistere nō valuit: sed cū eis pacē fecit: annua tributa soluēdo: ita inualuit illa maledicta secta. Tandē bona potitus morte transiuit ad xp̄m: sepultꝰ in constatinopoli.

Sex synodꝰ ↄstātiopol. 289

¶ Nota: ꝙ sex sūt synodi p̄ncipales: quarū auctoritas est par euāgelijs: q̄a euāgelica veritas ꝑ eas declarata est ↄ sex p̄ncipales hereses: q̄ nimis inualuerūt ↄ ecclesiā; ꝓpter hereticoꝝ subtilitatem ad decipiendū simplices: ⁊ tyrannidē ad affligendū cōstantes: ⁊ terrendū pusillanimes. Ista aūt sexta dānauit heresim monechelitaꝝ: qui vnā voluntatē ⁊ opationē in xp̄o dixerunt.

- primū ↄ heresim monechelitarū. Par in auctoritatibus quattuor p̄ncipalibus ꝑhabitis.

¶ Casaria regina persaꝝ clam ad cōstantinopolim venit: ⁊ se baptiçari fecit: qđ rex audiens. mandauit ut rediret: sed illa noluit: donec pacifice veniēs: cū. 40. milibus baptisma susciperet. Nouit dn̄s q̄ sunt eiꝰ. Maluit mulier sancta gloriā tantā abijcere: q̄ꝫ xp̄i paupꝑtate nō insigniri. Quis eam hoc docuit in medio nationis praue?

Anno mūdi.	5863						5873
Pape	Deodatus an. 4. mē. 2 di. 5.	Romanus.	Demus an. 5. men. 2.	Romanus.	Bonifacꝰ an. 4. m̄. 2.	Romanus.	Agatho ā. 2. mē. 6. Siculus.
Anno xp̄i.	664						674

¶ Iste Deodatus tante fuit benignitatis: vt oēs hoēs a magno vsq̄ ad minorē a se ↄsolatuz dimittēt. sepultꝰ apud sāctū petꝝ. Eius tpe corpus sci benedicti: et corpꝰ sororis eius sācte scolastice trāsferūt de monte cassino ad monasteriū floriaceñ. Hoc gallici dicūt. Sed italici omnino ↄdicūt: ꝙ aduc sit i cassino mōte. Maneat pietas et reuelabiꝫ veritas.

¶ Iste demus decorauit illuz locū ante basilicam sācti petri qui diciꝫ ꝑadisus: sepultꝰ ibidē.

¶ Iste bonifacꝰ nō hētur ingbusdā libris: ⁊ seq̄nꝫ dicitur bonifacꝰ sextus hic diciꝫ fm̄ quosdaz ꝑfecisse paradisum apud scm̄ petruz. Rationē huiꝰ diuersitatꝭ ñ reppi

¶ Iste agatho, vir scūs fuit: dū lepsū quēdā oscularēꝫ stati mūdatꝰ ē. Ipse recōciliauit eccl̄iam rauēnatā que diu fuit rebellis ⁊ nūc ad obediētiā romane eccl̄ie redijt: edocta ꝙ nō ē leue ↄ stimulū calcitrare. Ipse etiā de ↄsensu p̄ncipis iussit celebrari sextā synodū: vbi greci redierūt ad obedientiā ap̄lice sedis pꝰ plagas varias: q̄a tale vnusq̄sq̄ reꝑperit suū inferiꝰ: qualē se suo exhibet supiori. Qui bn̄ obedit deo ⁊ prelatis suis: ille silr̄ bonā in subiectis suis inuenit obedientiā: ⁊ ecōuerso. Hec est lex diuine insticie.

¶ Iste iustinianus fuit bonꝰ prudēs ⁊ largꝰ: ⁊ romanū imperiū nō modice ampliauit: ecclīastica officia q̄ plurimuȝ honorauit: mlt̄as leges ꝯdidit: sed postea deprauatꝰ cū sextā synodū infirmare voluisset: ⁊ ecclesiā turbare. decimo anno sui imperij a leone patritio ⁊ tyberio ⁊ gallinito pr̄iarcha captus fuit: priuatusq̄ naso et ligua: regno expellit̄ et apud crisonā exilio relegat̄. ⁊ fit magna turbatio in ecclīa ꝓpter scismaticos ⁊ hereticos. Nota ꝙ qn̄ in sūmis dn̄ijs fiunt violētie: tunc errores multiplicātur: qꝛ nō est qui errātes corrigat ⁊ a malo cohibeat: hoc valde sepe expta est ecclīa. vnde facta ē altercatio inter leonē ⁊ tyberiū: ⁊ ꝑualuit tyberius: ⁊ leonē absciso naso exiliauit anno t̄tio impij sui: ⁊ regnauit ꝓ eo. Iustinianus āt fugit ad saracenos ⁊ bulgaros: q cū restituerūt ipio: occisis leone ⁊ tyberio: qui hereticis fauebāt: ⁊ tūc idem iustinianus reconciliauit se gremio scē m̄ris ecclīe: et valde penituit. Sȝ quia nimis crudeliter vindicauit se contra aduersarios suos: ita ut etiā innocentes pueros eoꝝ vellet interficere: ideo interfectꝰ fuit cū filio a philippo quem exulauerat.

Iustiniāꝰ 2ꝰ filꝰ ꝯstātini an. 10.

¶ Bulgaroꝝ regnū exorit̄ qd̄ valde attriuit imperiū: a scythia egredientes thratiā inuadūt.

¶ Callinitus marinū ignē inuenit: ⁊ romani saracenoꝝ naues cōbusserūt.

¶ Theodoricus rex francoꝝ multas fecit tyrānides: pꝰ victus a pippino:

¶ Stella magna apparuit in oriente: ⁊ magna pestilentia sequit̄: ⁊ mōs qdā in campania eructauit ignem.

¶ Sancta berta martyr ⁊ abbatissa claret in gallia.

¶ Bathildis regina francie postea monacha.

¶ Senesius lugduneñ.

¶ Proiectus ⁊ marinus martyres cum seruo suo.

¶ Maxelēdis v̄go ⁊ martyr: ꝓ v̄ginitate miracul̄ claruit.

¶ Rex adiulfridꝰ fit monachꝰ: pꝰ eṗs ludifrideñ.

¶ Amathus exulat̄.

¶ Theodorus archieṗs angloꝝ.

¶ Leodegarius augustuduneñ.

¶ Chilianus eṗs sanctus.

¶ Vigilius antisiodoreñ.

¶ Andoenꝰ rotomageñ.

¶ Lufredus eremita.

¶ Wilibrordꝰ cū. xij. socijs venit de anglia: postea eṗs traiecteñ.

¶ Pippinus primꝰ dux francoꝝ: multas victorias habuit ⁊ frisones sup̄auit. fuit fide catholicus: ⁊ ecclīe dei spālis defensor. Vex in vno excessit: ꝙ adulteriū cōmisit ad tempꝰ. hic habuit castrū colonie: qd̄ dictū fuit capitoliū: ⁊ est nūc ecclīa bt̄e marie: quā venerabilis plectrudis regina francie vxor ipsiꝰ fundauit: ⁊ cultui regio exornauit. Idē pippinus: frisones ad fidē duxit.

¶ Floruit etiā h̄ tpe sacra v̄go noitburgis filia ipsoꝝ: cuiꝰ corpꝰ colonie q̄escit multis miraculis coruscans.

¶ Hispani circa h̄ tpa magnifice ꝯ saracenos bellare icipiūt: ⁊ diuinitꝰ adiuti t̄rā ꝓuā respectiue ꝯ totā affricā defēsant: glīoso apl̄o iacobo eos adiuuāte vsq̄ i p̄ns. vide gnālē historiā hispāie: repies solēnē cathalogū militū xp̄ianoꝝ

¶ Ediltrudis: regina anglie que tribus viris nupta: virgo ꝑmansit: ⁊ alij plures sancti. vide in speculo.

5883 — 5893

Leo 2ꝰ ā. 3 men. 10. di. 17. — Siculus

Benedictꝰ 2ꝰ an. 2. men. 10. — Romanus

Ioannes 5ꝰ an. vno — Syrus.

Zeno an. 2. mē. 11. dies 9. — Romanus

Sergiꝰ pꝰ ā. 13. mē. 8 dies. 14. — Syrus

684 — 694

¶ Iste leo vir scūs fuit greca ⁊ latina lingua sufficiēt̄ eruditus: eloq̄ntie q̄ȝ singularis. erga paupes n̄ solū mēt̄ pietate sȝ etiā studij labore sollicitꝰ. h̄ cōstituit pacē dare pꝰ agnus dei ⁊ ut ꝑ vsu pallij archieṗs nihil ꝑsoluere teneat̄. Eiꝰ festū agit̄. 28. iunij sepultus in ecclesia sancti petri.

¶ Iste benedictꝰ: fuit ꝑ oīa v̄tuosus ⁊ vita eius ꝯcordat cū noīe. Eius tēpe fuit maxima pestilentia. h̄ ab imperatore pijssimo factus est papa: sepe. n. iste honor factus ē imꝑatoribus ab ecclesia: ꝓpter causas varias pro tempore occurrentes.

¶ Iste ioannes fuit vir strenuꝰ: moderatissimus ⁊ scīa redimitus de antiochia.

¶ Iste zeno fuit vir valde scūs: q nec vnq̄ se cāis actibusq̄ sc̄laribus imiscuerat. erat eni aspectu angelicꝰ: cāicie venerādꝰ: moribus getꝰ: religiose vite: sermōe veridicꝰ: aīo simplex. Hic electꝰ fuit ꝯcordit̄: etiā laicis ꝯsentientibus. magna. n. dissensio erat: q̄a clerꝰ intēdebat i pētrū archipr̄sb̄rm: ⁊ exercitꝰ i theodoꝝ presbyteꝝ: sȝ sp̄us scūs oīa tandeȝ vota ꝯcōdauit i istū dignissimū.

¶ Iste sergiꝰ magne scītatis ⁊ cōmēdabilis vite fuit: ⁊ i electiōe eiꝰ mag̃ dissensio fuit. nā vna ṗs cleri elegit theodoꝝ archipr̄sb̄rm: alt̄a pascalē: sȝ volēte dn̄o tādē i hūc venerabilē virꝝ ꝯuenerūt: h̄ corpꝰ scī leonis p̄mi trn̄stulit. Wirsenburch reuelante sibi deo. Ipse etiā inuenit magnā ꝑtē scē crucis i loco obscuro: ⁊ regē anglie q ⁊ saxonū: baptiçauit. Agnꝰ dei ter cantari iussit ad missā. Et idē reduxit ad vnitatē synodū aglegieñ: q noluit recipere sextā synodā ꝯstantinopolitanā: ⁊ fuit grande scisma in ecclīa dei: q̄a duo v̄r̄ia ꝯcilia ꝯ se dissētiebāt: sepultꝰ apud scīm petꝝ.

¶ Sāctus lāpert⁹ filius. Apri comitis post mlta opera scitatis martyrio ɔsūmatus est a dodone duce arauie: qꝛ dixit ꝙ soror eius alpadia non esset legitima vxor pippini: quia eā duxit ɔtra fas: viuēte aduc plectrude. Hic est ȝelus helie ⁊ ioannis.

¶ Westphalia incipit ɔuerti ad fidem circa hec tpa: vbi pmum pdicti duo eualdi .s. albus ⁊ niger pdicauerūt: qui post martyriȝati fuerūt in comitatu de hoia: ꝓpe bremensē ciuitatē. Corpora eorum trāslata fuerūt colonie.

Idē qui supra itterato.

Imperatores.

¶ Beda venerabilis pr̄br ⁊ pater grauissime auctoritatis claret i anglia. Multa scripta ⁊ historiam valde famosam reliqt. Fidelis laborator i ecclesia vsqꝫ in senectam ⁊c̄.

¶ Sancta oda ducissa aquitanie claret.

¶ Eualdi duo sci pr̄bri pdicationis grā de anglia venerunt in Westphaliā: ⁊ in villa q̄dā laer dicta suis pcib⁹ fontē de rupe traxerūt: ⁊ campū scm̄ sic dictū vsqꝫ hodie ɔsecrarūt i vsus pauperū vbi sepe mira ɔtigerūt ɔ testamētū scōꝝ volētibus facere: ⁊ horribiliter plagati sūt. Et vocant ibi vulgariter dn̄i nr̄i de scō campo uel prato.

¶ Romani multos saracenos interfecerūt hoc tpe.

¶ Rex anglie: q ⁊ saxonū. qa saxōes angliā obtinuerūt: ⁊ iō nomen insule mutatū fuit: hic venit romā: ⁊ a sergio baptiȝat⁹ stati moritur euolando ad xp̄m.

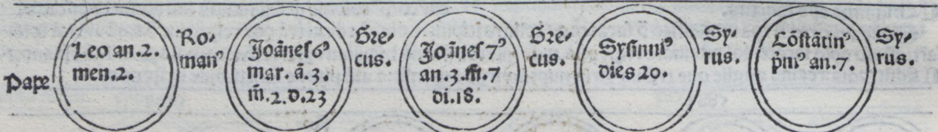
¶ Frisia ɔuertit ad fidē xp̄i: vbi primū predicauit sanctus Wilibrordus ep̄s traiectens.

¶ Michaelis sci archangeli tēplū i mari ɔstituit: sic i gargano.

¶ Sanctus hubert⁹: trāstulit sedē ep̄alem cū corꝑe sci lamberti ad leodium.

¶ Scisma septimū ecclie fuit int syfinniū ⁊ discotiū: qd̄ fuit cōtinuatū p successores eoꝝ. Et fuit grandis ꝑturbatio in ecclia: qa tam in imꝑio q̄ꝫ in papatu fuit altercatio scandalosa.

Anno mūdi. 5903

Anno xp̄i 704

¶ Iste leo: fact⁹ fuit papa p ꝓcuniū romanorū ⁊ nō ponit in cathalogo pontificū: forte ꝓpt malū introitū: ⁊ sequēs dicitur leo terti⁹: nihil tam̄ male egisse scribit: nec papa fuisse.

¶ Iste ioānes sext⁹ vir scus fuit: ⁊ mr̄io coronat⁹ est: sꝫ a q̄: aut ꝓpt quā cām nō iuenit in historijs: ignorat. Putat tn̄ a ducib⁹ lūbardoꝝ .s. bn̄uētano aut spoletano p defensiōe iuriū ecclie. vtqꝫ eni istoꝝ vexabat eccliā ⁊ tras ei⁹: qa vicini fuerūt ⁊ mltos ceꝑerūt: sepult⁹ apud scm̄ sebastianū ad cathacumbas.

¶ Iste ioannes septim⁹ eloquentissimus fuit: facūdia ⁊ eruditus scia. Oratoriū btē marie cōstruxit: in q̄ sepult⁹ ē

¶ Iste sysinni⁹ paꝝ supuixit ⁊ habuit scisma ɔ discotiū: ⁊ cōtinuat nihilomin⁹ p⁹ int bonifaciū ⁊ discotiū. Tandē mortuo discotio q p vim tenebat papatū: bonifaci⁹ restituit. Nec fit de his mēoria qa forte ꝓpt scisma in dubiū venit: an eēnt veri successores bti petri. Et fuit tribulatio in ecclia vndiqꝫ: in⁹ pugne: foris timores: ⁊ ecōtra

¶ Iste cōstantin⁹ fuit vir mitissim⁹ ⁊ ita benign⁹ ꝙ ab oib⁹ amabat. Ipse iuit vlt mare cōstātinopoli ad iustinianū impatorē: ⁊ cū magno honōe recept⁹ fuit ⁊ philippū tāqꝫ hereticū excōicauit: qa imagines scōrū deleuerat sepult⁹ apud scm̄ petꝝ. Hui⁹ etiā tpe chunipert⁹ longobardoꝝ rex. In cāpo q coronare dicit: vbi bellū ɔ alahis gessit: ɔstruxit monasteriū i honorē bti georgij mar.

¶ Westphalia conuertit ad fidē: ex predicatione duoꝝ presbyteroꝝ: qui venerūt de anglia in Westphaliam.

Westphalia olim dicta antiqua Saxonia.

¶ Iste philippꝰ fuit hereticꝰ ꝛ ꝑfuit modicis diebꝰ: ꝛ qa interfecit dñz suũ ipse etiã male piit: sic fec: sic factũ ē ei.

¶ Iste anastasiꝰ fuit vir bene fidel' ꝛ catholicꝰ: ꝛ qa philippũ excecauit idõ theodosiꝰ ꝯ ipsũ pugnãs deuicit ꝛ ordinatꝰ ē p̃sbr quiete viuendo.

¶ Iste theodosius totꝰ catholicus ꝛ humilis fuit ꝛ ꝑcise sicut fecit factuz est ei: qa Leo eum deposuit: ꝛ in presbyterum est ordinatus.

¶ Heresis imaginũ serpit: que sic dicit: qa imagines sanctoꝝ que sũt libri laicoꝝ: auferre voluerunt quasi idolatrie cultum: videt qꝫ moti fuerũt ex instinctu saracenoꝝ: ꝛ sic patet quõ eccl'ia exercet continue.

¶ Karolus marcellus filius pippini: imensas victorias habuit ꝯtra infideles diuinitus adiutus: fuit victor gl'iosus ꝑ omnia: sed quia bona ecclesiastica sibi vsurpauit ꝓpter necessitatẽ belloꝝ: ideo in penis infernalibus aia eiꝰ visa ē cruciari ab eucherio viro sancto. O quid?

¶ Duo reges anglie veniũt romã ꝛ fiũt monachi: imortali dño deinceps militãtes

¶ Aripertus longobardorũ rex: vir pius: misericors: ꝛ iustus. hic secrete ꝑ regnũ suũ solitus fuit ire: ꝛ de singulis inquirẽ: qualem iusticiam sui vasalli populo faciebant. Bonum exemplum.

5913

Romanus ex p̃re marcello.

714

¶ Iste gregorius fuit vir castus diuis scripturis eruditus: loq̃la facundꝰ: ꝯstans aio: rex eccl'iasticarũ defensor sollicitus: ꝛ hostiũ eccl'ie impugnator fortissimꝰ. Et nota qꝫ circa hec tpa: inceperũt dñi pape plus solito etiã in tpalibꝰ se opponere imꝑatoribꝰ ꝓpt ꝑfidiã eorũ: ꝛ etiã trãsferre imperiũ de gente in gentẽ: ꝑut tempꝰ postulabat: hic leonem anathematiçauit: eo qꝫ imagines scõꝝ exureret. Idem nanqꝫ leo iussit isti gregorio ut etiã cõbureret: sed nõ curauit: imo ꝯtra eũ audacter iussit oppositũ: ꝛ sic patet qꝫ destrunctionis imperij principalis causa fuit heresis. nam ob hoc fideles ppl'i: vnanimiter cũ prelatis suis adheserũt dño pape: ꝛ coegerũt imꝑatores cessare a tyrãnide heretica.

¶ In orientalibus regionibꝰ circa hec tpa valde defecit vera fides ꝓpter impi ĩ ꝑfidi machometi legẽ: ꝛ ꝑ ꝯsequens oĩs virtꝰ: sapia: ꝛ honestas: de qua lege execrabili tot turpia ꝛ carnalia prodierant ficticia: ut nulli vnqꝫ sapientes in rebus diuinis ꝛ humanis exercitati a principio ei crediderunt: sed hoies bestiales in desertis morantes: oĩs doctrine prorsus ignari: ꝑ quoꝝ multitudinẽ aliquos armorũ violentia in suã legẽ pestifer ipse coegit: ut dicit doctor sanctus thomas in sũma ꝯtra gentiles libro p̃mo. c. vj. nulla etiã diuina oracula precendentiũ ꝓpharũ ei testimoniũ ꝑhibent: neqꝫ documenta veritatis attulit: nisi que de facili naturali ingenio cognosci possint. Nec signa supnaturalit facta adhibuit: quinpotius vera que docuit fabulis ꝛ falsissimis doctrinis immiscuit: carnales voluptates ꝑmittendo: ꝛ eisdem conformia precepta tradendo: ꝛ qa voluptati carnali habenas relaxauit: idcirco mobile vulgus facile post se traxit deo ipsis irato. qui talem legislatorem occulto suo: sed semꝑ iusto iudicio super eos costituit. Uerum astuto consilio: libros veteris ꝛ noui testamenti: suis sequacibus non reliquit legendos: nec etiam dispu-

✠

¶ Iste Leo cū esset potens: theodosiū deposuit: ⁊ p ipso regnauit. Et fuit seductꝰ ꝑ quēdā apostatā ut oēs imagines scōꝝ auferret ⁊ exureret: quare etiā tā bellis ꝙ̄ pestilentijs: ac alijs disfortunijs punitꝰ fuit. Et qa correptꝰ a gregorio tertio: ptinax mansit: ideo totū regnū occidētis ab eo abstulit: mandās ne sibi obediret aliqs: vectigalia interdicendo. Et qa heretice vixit: sci viri ei ꝯtradixerūt. Et martyrizati ⁊ exulati sūt ab eo plures. Tandē in pfidia miserabilit̄ defunctꝰ est.

¶ Pelagiꝰ rex hispanie grādi miraclo regnū illud cepit recuperare.

Imperatores.

Leo 3ꝰ cū ꝯstātino filio suo

Iste fuit hereticus.

-an. 25.

¶ Saraceni pficiunt in peius: ⁊ totā hispaniā sibi subijciunt: ⁊ nisi karolꝰ marcellꝰ occurrisset: galliā similit̄ inuasisset. Et nota ꝙ pluries eos deuicit: ⁊ semel. 300. milia ⁊ vltra de ipsis occidit: de suis. 1500. tm̄modo pstratis.

¶ Cōstantinopolis a saracenis obsessa fuit: sꝫ ꝑ btām virginē liberat̄: ⁊ cuidaz eremite visio mirabilis ostensa ē de ioseph q dn̄m sepeliuit: ⁊ pꝰ paucos ānos 300. milia hoīuz i pestilentia obierunt ibidem ⁊ cetera.

¶ Cyrus cōstātinopolitanꝰ ep̄s: exiliat̄ pro fide.

¶ Cesariꝰ arelatens̄ docet monachos.

¶ Albinus ep̄s andegauens̄.

¶ Eucherius ep̄s aurelianeñ.

¶ Magnus archiep̄s maguntie.

¶ Translatio sci augustini de sardinia in papiā solēnissime facta ē ꝑ lūpardū regē lōgobardoꝝ deuotū.

¶ Egidiꝰ abbas sanctissimꝰ: clarꝰ habet̄. Ex grecia venit in galliam.

¶ Germania ad fidē xpi cōuersa ē hoc tpe: vbi pmo pdicauit bonifaciꝰ missus a gregorio secūdo.

¶ Monasteriū sci benedicti: reformat̄ in monte cassino a quodā ciue brixiano. Et similit̄ quedā monasteria ditissima fundant̄ in almania. s. vuldeñ. ⁊c̄.

¶ Egberch sanctꝰ: de hibernia venit in galliam.

¶ Bonifacius ep̄s: qui germanoꝝ gentē ad fidē cōuertit: post martyrizat̄ a frisonibus.

¶ Wolfrannꝰ ep̄s cenoñ.

¶ Guericus ep̄s cenoneñ.

¶ Germāꝰ exulat̄

¶ Herminꝰ ep̄us lobieñ.

¶ Petrus ep̄s damascenus.

¶ Petrꝰ ⁊ manieꝰ martyres.

¶ Lebuinꝰ pŕ brescūs āglicꝰ pdicat i yelua: ⁊ pꝰ i saxonia antiq̄. i. Westphalia. Eiꝰ corpꝰ i dauētria colit̄ gloriose.

¶ Agilolphus ep̄s colonieñ. martyr.

Rachbodus dux frisonū maluit esse cū pluribꝰ in inferno: ꝙ̄ cū paucis in celo. Nō eni nouit pressuras eiꝰ. malꝰ iocus Sed filius: morte eius subita territus: cōuersus fuit.

Anno mundi 5923 — 5933

Syrus ex patre Joanne.

Pape

Gregoriꝰ 3ꝰ. an. 10. men. 8.

¶ Conciliū generale fit in vrbe: āno pmo huiꝰ gregorij: ꝯ hereticos: in quo imaginū sanctarum veneratio approbat̄: ⁊ contradictores excōmnicant̄.

Anno xpi. 724 — 734

¶ Iste gregorius digne successit pdicto ⁊ noie ⁊ ope eiusdē zeli ⁊ ꝯstantie: ⁊ animose ꝯtra impatorē pcessit: ⁊ obtinuit intentū. Conciliū celebrauit in vrbe ꝯtra heresim istā ⁊ karolum vocauit in subsidiū ecclie ꝯ longobardos. In canone addidit: q̄ꝝ hodie solēnitas. Viēne archiepm instituit.

✠ tationē pmisit iniquā faciēdā: ne hac occasione: sua falsitas detegeret̄: q̄ꝝ potiꝰ se dixit in armoꝝ potentia missū nō i signis aut miraculis aut doctrina supnāli: qd vtiqꝫ vrsoꝝ: leonū: ferarū: latronū: ac tyrannoꝝ rabiei magis est ꝓpriū ꝙ̄ spūali legislatori. Sic heu t̄ra olim fructifera: atqꝫ illustriū viroꝝ fecunda: nūc tribulos pfert ⁊ spinas eternis incendijs exurēdas. Quis eni vsqꝫ hodie: saraceni infinitis diuitijs abundēt: ⁊ pompis inestimabilibus atqꝫ delicijs vacent: tn̄ ita pueriliter desipiūt: ⁊ ptinaciter adherent his que sūt ꝯtra rationē: ut oīs vir doctus ac timoratꝰ eoꝝ ꝯsortiū fugiat: ⁊ eos velut caninos ac bestiales cū summo tedio abominent atqꝫ deuitent.

Ciuitas Auinionis capta a karolo rege francoꝝ: deuictis ⁊ pstratis saracenis.

¶ Iste constantinꝰ totꝰ ꝑuersus ⁊ hereticꝰ pessimus fuit: ita ut etiã demonijs imolaret: ecclesiã ꝑsequebat᷑: ⁊ nihil dignũ memorie egit: ⁊ sic ꝑmittẽte deo: ecclia lõgo tpe afflicta est more solito: qa in hꝫ mũdo pressurã habebit: ⁊ agros cũ ꝑsecutiõibꝰ.

Cõstãtinꝰ 5ꝰ hereticꝰ an. 35.

¶ Mirabilia cõtigerũt circa hec tpa. nã terremotꝰ mirabilis fuit. ⁊ ciuitates quedã montane dirutis mõtibus vna cũ illis trãsmigrarũt ad loca cãpestria vltra sex miliaria: ⁊ nõ sũt fracte. In mesopotamia: tra dirupta est ad duo miliaria: ⁊ aial mulinũ loqͥt humana voce. Cinis de celo cecidit. In mari pontico glacies fuit in spissitudine. 30. cubitos habens ꝑ centũ miliaria: ⁊ nix. 20. cubitoꝝ sicut mons cecidit suꝑ illud: tã grande frigus fuit. Stelle ceciderũt de celo. 1. a sub. ⁊ territi sunt hoies existimantes finẽ mũdi adesse. Vide in speculo. Quã mirabilẽ imutationem hec signa preostentarũt: sequetia declarant.

¶ Remigius rothomageñ. archiepũs claret scitate.
¶ Cenobiũ in caturcensi territorio dedicat᷑: a dño pñte stephano papa ⁊ pippino rege.
¶ Corpꝰ sci siluestri transfert᷑: monaculũ fundatũ ab anselmo.
¶ Lullus vir sancissimus: ⁊ successor beati bonifacij in archiepãtu maguntineñ. miraculis claret.
¶ Translatio triũ martyrũ: solenniter est facta a roma in galliã. Nam gorgonius in gorçia: nabor in billiriaco: ⁊ naçariꝰ i losrisbã ponit᷑.
¶ Sancꝰ scurinꝰ ꝑmus abbas vuldeñ. monasterij clarꝰꝰ habet᷑.
¶ Caput sancti ioannis baptiste in aquitaniã venit: ⁊ plures amici pippini in bello interfecti rediuiui subito resederunt.

¶ Pippinꝰ filiꝰ karoli marcelli fit rex frãcie ꝑ papã çachariã. ⁊ fuit vir valde catholicus: ⁊ ꝑ oia victoriosus: ⁊ ecclie romane spãlis defensor: ⁊ i nullo degener a paťna strennitate.
¶ Karolomañꝰ frater dicti pippini: diuino tactꝰ timore dimisso regno: fit monachꝰ.
¶ Rachis rex longobardoꝝ ꝑ çachariaꝫ admonitꝰ: ut a ꝑsecutione romanoꝝ cessaret: acquieuit. insuꝑ ⁊ monachꝰ efficit᷑.
¶ Hildericus rex: monachꝰ efficit᷑. Forte moti fuerũt ꝓpter horrendã illã dãnationẽ karoli marcelli: qa ꝑiculosũ ẽ esse in ptãte ⁊ pauci euadunt securi. Quãta fecit ꝑ fide idẽ karolus: ⁊ tñ ꝓpter vna illã cãm eternaliter dãnatus est ⁊c.
¶ Trãslatio scissime marie magdalene: a ciuitate aqueñ. ad mõasteriũ vsiliacũ: facta ẽ a gherardo duce burgũdie.

5943			5953
Zachari/as an. 10. m. 2. d. 15.	Grecus ex patre polychronio.	Stephanꝰ 2ꝰ an. 5. di. 28.	Romanus ex patre constantio.
Paulus ꝑmꝰ an. 10 men. 1.	Romanus ex patre constantino.		

744

¶ Iste çacharias vir fuit benignꝰ ⁊ oi virtute ornatꝰ: oibus amabilˀ ꝓpter mititatẽ suã. Ipse regẽ francoꝝ. s. hildericũ deposuit: ⁊ in locũ eiꝰ pippinũ instituit: qa vtilior fuit Et hic patꝫ ptãs ecclie quãta fuerit hoc tpe: q regnũ illud famosissimũ trãstulit de veris heredibus ad genꝰ pippini ꝓpter legitimã cãꝫ vt habet᷑. xv. q. v. Alius.

¶ Iste stephanus ꝑ oia vtilis fuit ecclesie tã in vbo q̃ꝫ i doctrina: spũalia ⁊ tpalia strẽnue gubernãdo: pauꝑꝝ amator ⁊ defensor erat. Hic pippinũ vnxit in regẽ francorũ: ⁊ ꝯ longobardos misit: ut eos cõpelleret ad restituendũ ecclesijs: qd multo tpe minus iuste detinuerãt: qd ⁊ factũ est. Ipse etiam trãstulit imperiuꝫ de grecis ad francos: ut patꝫ ex. de electi. venerabilẽ: quã leo tertiꝰ post executioni demandauit.

Tantã aũt gratiã deus huic pape cõtulit: ut etiã ꝑ salute ꝑpli: animã ponere nõ dubitaret. Qui pꝰ missã legationẽ ad leuprandũ longobardoꝝ regẽ: ꝑsecutorem: tandẽ ipsemet veniẽs ad ipsũ regẽ: ei salutaria vba predicauit. Rex autem ipse: huiꝰ sci viri admonitiõibꝰ inclinatꝰ: plures ciuitates aliaq̃ꝫ iura que ꝑ. 30. annos ecclie romane ablata fuerãt: reddidit: ⁊ facta est pax ecclie ꝑ ãnos. 30.

¶ Ciuitas Narbone: a karolo rege circa hec tpa obsessa. Et postea ipse karolꝰ mortuus est. diuiso ꝑmo regno filijs karolomanno. s. ⁊ pippino: qd fecit ꝯsilio optimatũ suoꝝ. Et sepultus ẽ parisiꝰ in ecclia sci dionisij mřis.

754

¶ Iste paulꝰ vir scũs fuit ⁊ mitissimus. Fec ꝯstitutionẽ de diuino officio seruãdo i q̃dragesima. Ipse nlli malũ ꝑ malo reddebat: sꝫ cũ paucis familiaribꝰ suis de nocte ꝑ cellas infirmoꝝ ⁊ pauꝑꝝ incarceratorũ circuit: ac eis necessaria mĩstrãdo: viduis ⁊ pupillis ⁊ alijs egenis papale debitũ exhibuit: opẽ ferendo tanq̃ꝫ verus imitator sci pauli.

Narbona.

¶ Martyres infiniti facti sūt: a cōstantino isto pessimo heretico. Putat̄ ꝙ vix fuerit aliqs impator etiā paganoꝝ: q tot trucidauerit: ꝛ afflicta est ecclia valde: ꝛ satis ꝑciose emit venerationē imaginū scāꝝ: ꝑ xpī sanguinē effusū largiter. Vex impator impiissim⁹ nō māsit impunit⁹. Nam cōpleto mysterio iniqtatis ꝑfunite: horribilit̄ clamās: igni sū inextinguibili tradit⁹: spiritū exhalauit.

¶ Tempora sanguinolēta ꝛ multū turbulēta fuerūt vndiqꝫ: qa saraceni ꝛ pagani ꝛ etiā xpiani: int̄ se plurima bella gesserūt: quoꝝ karolus magn⁹ diua v̄tute adiut⁹ ꝑncipalis auctor fuit: ꝛ triūphator gloriosus: licꝫ nō sine magna strage suoꝝ ꝑ longa tpa. vide in gestis eius.

Impatores ¶ Karolus adhuc iuuenis: sed egregie indolis: incipit regnare sup francos: ꝛ fuit filius pippini: mater eius berta vocabatur.

¶ Imperiū bipartitū fit circa tpa ista: qa stephan⁹ papa transtulit italiā ꝛc. in karolū adhuc iuuenē: quē leo tertius postea infeudauit. Constantin⁹ aūt greciā cū alijs regionib⁹ transmarinis laboriose retinuit.

¶ Turci qui de montibus caspijs exisse dicunt̄: armeniā maiorē infestāt ꝛ vastant: ꝛ cum pestilentia eos attereret: suasi sūt a xpianis: ut in modū crucis se tonderent: ꝛ sic cessauit. ꝛ extunc illū ritū seruarūt.

¶ Sengulphus martyr claret miraculis. In gallia fontē emit: quē in burgundia oriri fecit. Fuit itaqꝫ separat⁹ ab vxore sua adultera: cui⁹ anus cantauit: eo ꝙ derideret miracula eius.

¶ Alcuinus vir doctissim⁹ ꝛ sancte vite claruit: magister karoli: multa scripsit ꝛ reformauit.

¶ Horribile factū contigit turonis: qa cū monachi ecclie sancti martini delicijs ꝛ pompis vacarent: oēs vno excepto: ab angelis suffocati sūt: ꝛ Alcuinus illud reformauit plene.

¶ Ludgerus vir scūs: velut alter moyses ab vtero matris sue dn̄o ꝯsecratus: innumeras gentes ad fidē conuertit: frisonū saxonū aplus: ꝛ ꝑrim⁹ eps monasteriens̄ fuit: plurib⁹ miraculis claruit: ꝛ cenobia fūdauit. Obijt tādē in billerbeke: sed translatū fuit corp⁹ eius in Werdenam ꝛ ibi sepultū: anno. 809.

¶ Sergius eps a deo plagatus est: eo ꝙ indignū papatui ꝯsecrauit: quia manus eius aruerunt.

¶ Sanguis de imagine xpī emanauit: ꝛ oēs sanauit: ꝛ iudei qui ipsam pupugerūt conuersi sunt. Pulchre pius dn̄s ostendit miraculū grande: tpe isto ꝑ cōfutatione heresis: ꝛ confortatione fidei.

¶ Petronille sancte corp⁹ transfert̄: cum titulo quē petrus scripserat: auree petronille dulcissime filie.

Anno mundi 5963 — 5973

Pape

Romanus.

Siculus ex pr̄e oliba.

Anno xpī. 764 — 774

¶ Iste constantin⁹ fuit laicus: ꝛ subito fact⁹ ps̄ bz: tyrānice papatū inuasit: ꝛ magno scādalo ꝑfuit cuius parū: sed celo fidelium eijcit̄: ꝛ oculis priuat̄. Et iste videt̄ fuisse qnt⁹ infamis papa int̄ tot vsqꝫ huc: ita spūs scūs illā sedē scām aplicā: in oi honore ꝛ scitate custodiuit.

Armenia maior a turcis vastata.

¶ Iste stephanus oia errata cōstantini emēdauit: degradatis his q̄s ille ordinauit i synodo generali: sepult⁹ i vaticano Hic etiā ꝯuocauit synodū: adiut⁹ suffragio karoli regis francie: ꝛ habuit ab eo duodeci epos doctos ac ꝓbatissimos in diuinis scripturis ꝛ scōꝝ canonū cerimonijs. Et i ipsa synodo: irritauit oia facta ꝛ celebrata ꝑ dictū cōstan. papā suū predecessorē: ꝓter scm̄ baptisma: ꝛ scm̄ chrisma. Et iniūxit pniam oibus reis eiusdē facti: videlicꝫ de vsurpatione papat⁹ per tyrānidē. ꝛ reconciliauit omnes.

Iste leo etiã puersus fuit: minus tñ q̃ pater eiꝰ. hic cupiditate victus: coronã quãdã cuiusdã eccl'ie abstulit ⁊ capiti suo imposuit: statiq; febre corripit̃ ⁊ spm̃ exhalauit. Habuit vxorẽ pessimã noie hirenã: que regnauit stati pꝰ eũ cũ filio.

Iste constãtinꝰ bonꝰ ⁊ pius fuit: ⁊ matrẽ suã amouit a regno: ut suis negocijs femininis intenderet: sz illa simulato rãcore postea ipsũ excoculauit: ⁊ etiã filios ipsiꝰ: ⁊ iterũ regnauit tribꝰ ãnis. Demũ cũ greci pciperẽt: q karolo magno nubere voluisset: ipsam ceperunt ⁊ in quodã monasterio reclu serunt nicheforũ assumentes.

Leo 4ꝰ an. 5.

Cõstãtinꝰ 6ꝰ cũ hirena an. 10.

Saxonia ↄuertit̃ ad xp̃m: populꝰ olim durissimꝰ ⁊ gallorꝫ inimicus ppetuus: sed a karalo supati: colla submiserũt. Et ẽ mirabilis dispensatio iudiciorꝫ dei: ⁊ inscrutabilis: quõ pficit ⁊ deficit fides: p diuersitate locorꝫ ⁊ temporꝫ. Jam egyptus ⁊ affrica ⁊c̃. a saracenis vastate fuerũt: ⁊ ecce quasi fides volasset ad populũ paganũ puenit. ⁊ huiꝰ simile sepe reperit̃.

Francia in flore ⁊ tota gallia simul vbiq; triũphatrix: etiã vltra montes ⁊ mare: sicut olim roma ⁊c̃.

Et gotorꝫ regnũ ⁊ longobardorꝫ cessare facit: qd̃ incepit anno dñice. 5o. uel circa.

Lamina aurea inuenta est in cõstantinopoli: sup corpꝰ cuiusdaz defũcti in quodã sepulchro: in qua sic erat scriptũ. Xp̃s nasceẗ de ỽgine maria: ⁊ ego credo in eũ. O sol iterũ videbis me. sub ↄstantino ⁊ hirene.

Sol obscuratꝰ nõ apparuit. 17. diebꝰ. Signũ crucis apparuit: in vestibus hominuz. Et sanguis de celo in terra pfluxit.

Synodus septima celebraẗ constantinopoli ↄtra heresim imaginũ: in qua iterũ greci reconciliati sunt post plagas solitas: ↄsitentes spiritũ sanctũ ex patre ⁊ filio pcedere.

Studiũ vniuersale qd̃ oliz fuit trãslatũ de athenis ad romã: circa hec tp̃a p karolũ transferẗ parisius.

Heresis feliciana a felice auctore ↄdemnaẗ. Dicit xp̃m esse filium dei adoptiuũ.

5983

Adrianus pmꝰ ã. 23.

784

Iste adrianus fuit vir pclarissimꝰ ⁊ nobilissimꝰ genere ⁊ potentissimꝰ: ⁊ multa magnifice patrauit: ⁊ ut videtur ante eũ nõ fuit similis sibi in gl'ia tpali ac diuitijs: diruta reedificauit: turres ⁊ muros extruxit: regnũ lõgobardorꝫ cessare fecit p karolũ. Synodos duas solẽniter celebrauit: ecclesias ⁊ monasteria multa instituit: ⁊ ius karolo sup ordinatione sedis ap'lice: ⁊ institutione epõrꝫ: abbatũ: ⁊c̃. in generali concilio dedit: pter violentias tyrannorꝫ coercendas: ut pz. lxiij. di. p totũ. Tandẽ hic beatus pontifex post laudabilẽ vitã: sepelit apud sanctũ petrũ.

Saxonia.

Egyptus ⁊ aphrica: vastate a saracenis.

¶ Hierusalē circa hec tꝑa recuperat̃ ꝑ karoluꝫ cū tota terra scā: ⁊ sarace noruꝫ secta vbiqꝫ vastat̃ atrocit̃: ga tꝑl mif atōnū vēit

¶ Iste karolꝰ dictꝰ magnꝰ: cū iā regnasset i frācia. 34. ānis: assumptꝰ est in impatorē romanoꝝ: ⁊ imꝑauit ānis. 14. Quāte ꝓrogatiue h̄ fuerit i oibꝰ q̄ ꝑncipē laudabilem faciūt qs digne narrare sufficiet: hoc vnū ꝑ nūc sufficiet: q̄ a ꝑncipio vsqꝫ ad finē in tanta rerū tempestate sic laudabilit̃ se habuit: ut nō sit inuētꝰ q eū in aliq̄ rephendē potuisset. Reuera quid possit fragilis hō i illo causari quē diua vtus ꝯtinue direxit ⁊ ꝓtexit: Sic ergo recte laudamꝰ eū si i dn̄o opa eiꝰ magnifica glificemꝰ. Tādē morte scā potitꝰ sepelit̃ agsgrani: āno vite sue. 72. Eiꝰ legēdā scripsit emardꝰ.

Imperatores.

Nicefforꝰ an. 9.

Michael an. 2.

Karolus magnꝰ ꝑꝰ s. ūs ā. 14.

¶ Iste Nicheforꝰ auarꝰ fuit: plēsqꝫ lesit: fuit qꝫ ad impiuꝫ ꝑ grecos sublimatꝰ: sꝫ nō ꝑfuit: ga eiꝰ tꝑe impiū oriētale q̄si ad nihil redactū ē. ⁊ romani ad karolū magnū se vnanimiter contulerunt.

¶ Iste michael vir catholicꝰ amabilis oibus: ⁊ vniuersos sane doctrie aduersantes nitebat̃ extiguē ac oēs q̄s leserat auaritia nichefori ꝯsolatꝰ ē ipsos ditando.

¶ Translatio imperij facta est ꝑ scm̄ leonem papā tītiū de grecis ad francos cuꝫ vnanimi ꝯsensu romanorū iustis ⁊ necessarijs causis pꝰ longā paciam ecclie dei: q̄ diu grecoꝝ emēdationē expectauit: sꝫ ga nimis defecert a ꝑmoꝝ pietati dimissi sē

¶ Gerhardꝰ dux bauarie i pānonia cōgressus martyriçatur.

¶ Ogerus dux de danamarchia ꝑnceps xpianissimꝰ floruit. Hic tꝑe karoli magni xpianitati obtinuit fere oēs ꝑtes trāsmarinas a hierusalē vsqꝫ ad arbores solis deo sibi ꝓpitio: ⁊ aptis ⁊ magnis miraculis exercitū ꝯfortāte: ⁊ i supiori india ordinauit imperiū: cui ꝑfecit ioannē filiū regis frisonū dictuꝫ ꝑster iohan, ꝓpt̃ deuotā ⁊ scām vitā quā duxit: ⁊ subiecit ei. 14. barones cognationis sue: q alia dn̄ia circūquaqꝫ tenebāt: ut sic ibidem xpiana religio ꝑmaneret.

¶ Aquisgrani instituit̃ ꝑegrinatio septēnalis solēnissima: ꝓpter reliquias preciosas quas karolus ibi apportauit.

¶ Amelius comes aluernensis gener karoli martyr.

¶ Amicus ⁊ bericanus martyres occisi sūt in campania.

¶ Isuardus monachꝰ iussu karoli collegit oēs legēdas ⁊ actꝰ scōꝝ de toto orbe in vnū volumē pꝰ hieronymū bedā ⁊ florū: ⁊ oi die ꝯcurrebant vltra. 300. festa: ⁊ ideo institutū est: ut dicat̃: ⁊ alioꝝ plurimoꝝ ⁊c.

¶ Paulꝰ diaconꝰ iussu karoli collegit lcōnes cui libꝫ festiuitati ꝯueniētes ex optis dictl scōꝝ pꝛꝫ

¶ Signū rubeū dn̄ice crucis: ⁊ multe haste apparuerūt. Sequit̃ strages xpianoꝝ.

Anno mundi. 5993 — 6003

Romanus.

Pape

Leo 3ꝰ cō fes. an. 20. m̄. 5. d. 16.

Anno xpi. 794 — 804

¶ Tuellinꝰ rex vngaroꝝ: al's ꝑnceps auerroꝝ se ⁊ patriā suā karalo dedit: ⁊ baptiçatꝰ est.

¶ Aaron rex ꝑsarū misit karolo corpꝰ sci cypriani ⁊ sperati: ⁊ caput sci panthaleonis.

¶ Spinea corona dn̄i floruit in manu karoli ⁊ transfert̃ de ꝯstantinopoli parisiꝰ: ⁊ in trāslatiōe religaꝝ mortuꝰ ē: resuscitatꝰ agsgrani

¶ Corpus sci bartholomei transfert̃ beneuentum de liptania.

¶ Iste leo fuit vir valde sanctꝰ: torꝰ muis: ⁊ scia plenꝰ. Cu in die sci marci letanias cū clero ꝑageret: a qbusdā ꝑuersis capit̃: linguaqꝫ ꝑuatꝰ ⁊ ocul' effossis i carcerē mittit̃. Sꝫ pꝰ dn̄s seruū suū nō dereligt gnimo ꝑ oia eū sanauit: mēbra ipsa plene restituēdo. Deinde ad karolū ꝓrexit in franciā: singula narrās q̄ sibi illata eēnt: a quo etiā honorifice susceptꝰ fuit: ⁊ stati rex cū eo romā reuertit̃: ⁊ vltionē de inimicis eiꝰ fecit: diademaqꝫ imperij ab eo suscepit: romanis acclamantibus: karolo augusto a deo coronato vita ⁊ victoria de celo submistret̃. Tandē post laudabilē vitā ideꝫ pontifex sepelit̃ apud sanctū Petrum.

Hierusalem.

¶ Iste lodouicus fuit filius karoli: ꝛ magne clementie; ꝓpter qđ dictus est pius. Habuit duos fratres quos supauit: ꝛ ambo malũ habuere finẽ. In aduersis patiẽs erat: ꝛ i fine semp vincebat: qa erga deũ ꝛ ecclíam eius deuot⁹ ꝑmansit: etiã filij eius ꝑsequebãẜ ipsũ: quos benigne ad penitentiã redu xit. tandẽ bñ singulis dispositis bona morte diẽ clausit extremũ: ꝛ qa humana infirmitas delicias diu ferre nõ põt filij eius ad miseriã declinarunt. Et est bene infelix conditio: quã totiens sine cessatione expimur: ꝛ in his qui ante nos fuerũt id totiẽs factũ legim⁹: ut. s. coiter paucꝭ exceptis: felicitas gñãtiõis vni⁹ raro ꝑeat felicitatẽ subsequẽtꝭ.

Lodouic⁹ p⁹ an. 25

¶ In rontiuallo occisi sunt multi reges ꝛ comites xpiani vltra. 15.
¶ Milo de angleẜ. dux exercitus karoli pater rolandi cũ multis xpianis occis⁹ est in bello ab aygolando.
¶ Sol stetit spacio triũ dierum: ut karolus vinceret.
¶ Compostelle ecclía ꝛ patriarchialis sedes ordinaẜ: ꝛ extruiẜ in honore sci iacobi. Et impleẜ petitio marie zebedei: qa ioãnes a dexteris apud ephesũ: ꝛ iacob⁹ a sinistris: roma in medio pulchre.
¶ Episcopatus qnqꝫ dotanẜ p karolũ magnifice. s. colonieñ. maguntineñ. treuereñ. saltzburgeñ. ꝛc.
¶ Monasteria solẽnia tot fũdauit quot in aphabeto littere habenẜ: cuilibꝫ vna preponebaẜ.

¶ Rabanus poeta ꝛ monachus p⁹ abbas vuldeñ. deinde archieps maguntie: doctor magn⁹ claruit: ꝛ plura scripsit ꝛ strabus discipulus eius etiã notabilis.
¶ Honoldus rex danoꝝ circa hec tpa baptizaẜ: magũtie cũ vxore ꝛ filijs. cui impator frisiã dedit.
¶ Translatio plurimoꝝ facta ẽ hoc tpe. Sebastianus ꝛ gregori⁹ papa suessioñ.
¶ Signa multa ꝓcesserunt mortẽ gl'iosi ꝛ sci impatoris karoli. nam eclypsis solis ꝛ lune vltra solitũ fuit. apparuit p. 7. dies macula nigri coloris i sole. Porticus ꝓciosus aqsgrani cecidit fũdit⁹: Pons maxim⁹ maguntie trib⁹ horis cõbustus ẽ. Cernẽs autẽ pijssimus impator mortẽ sibi iminere oẽs thesauros suos ꝑlatis cõmisit ecclesijs distribuẽdos: ꝛ lodouicũ ꝓmogenitũ ꝯstituit ipatorẽ: aliũ theutonicꝭ: t'tiũ hispanis ꝓfec.
¶ Salinus eps ambianeñ: ꝛ ei⁹ discipul⁹ valentianus martyres.
¶ Scũs marcellin⁹ ꝛ petrus de roma in galliam tñslati sũt. ꝛ scũs vitus in saxoniã trãsferẜ: ꝛ sanct⁹ valentinus ꝛ genesi⁹ in augiam.
¶ Scisma. 8. erat int' eugeniũ ꝛ sisinniũ ꝓpter discordiã eligentiũ: sed eugenius obtinuit: qa pars maior erat cum eo.

6013		6023	
Stephanus 4⁹ an. 7. men. 3.	Romanus.	Pascalis ꝓm⁹ an. 6. di. 16.	Romanus.
Eugenius 2⁹ mar. ã. 3. men. 2.	Romanus.		
814		824	

¶ Iste stephan⁹ multos captiuos redemit: ꝛ lodouicuꝫ impatorẽ coronauit. Moriẜ rome: sepult⁹ in ecclía sci petri.
¶ Iste pascalis magnã adhibuit diligentiã reliquijs scõꝝ. Et innumera corpa sacra leuauit ꝛ honorifice recondidit: sicut in visione scẽ cecilie mandatũ sibi fuit.
¶ Iste eugenius vir preclar⁹ ꝛ magne scitatis fuit ꝛ simplicitatis: mũdi ꝯtemptor: ꝛ sola que xpi sunt: sapuit. Hic martyrio coronatus est p laicos romanos: sepultus in ecclesia sancti petri.

Rhedona

¶ Rhedona ciuitas: his tpibus a ludouico supradicto impatore in eam cũ multis copijs ingresso: totã deuastaẜ ferro ꝛ ignibus. Quã etiã sibi subegit: postqꝫ obsidib⁹ receptis. Rothomagũ ẽ reuersus. Ciuitas aũt ista rhedona: est contigua terminis britãnie. Sequẽti aũt ãno: in territorio augusti auenensi: aere in tempestate mutato: ingens fragmentũ ex glacie simul cum grandine cecidit: cui⁹ longitudo qndecim: latitudo septẽ: grossitudo duos pedes habuisse diciẜ. His quoqꝫ tẽpib⁹ in territorio tullense: iuxta comerciacũ villã: puella quedã ãnoꝝ circiter. 12 accepta coione in pascha. ꝓmo qui abstinuit a pane: deinde oibus alijs cibis ꝛ potib⁹ alijsqꝫ nutrimẽtis corporis: ꝛ sine omni victus desiderio: plenũ trienniũ cõpleuerit. Quo tpe. Eugenius papa decessit.

Imperatores.

¶ Cometa apparuit valde singularis & terribilis. vn̄ impator attonit⁹ cū egmardo pho ɔtulit dicēs: q̄ mutatōez regni mortēq̄ pncipis p̄tendēt. Uex phs nolebat eū ɔtristare sed vbū pphe allegans ait. A signis celi nolite timere &c. At ipator deuot⁹: nō aliud igr timē debem⁹: nisi illū q nr̄i & h⁹ creator ē sideris: sz ei⁹ clemētiā laudare tenemur: q nr̄az inertiā cū pctōres sim⁹ talib⁹ admonē dignat̄ indicijs. Quia ḡ talia portēta cū apparēt oēs coiter tangūt: oēs p posse ad meliora festinare debem⁹: ut mīam in illo dn̄ante ɔseq valeamus: & pie credit̄ q̄ hac humilitate dn̄m placauit: qa nō sup eū tunc plaga puenit: sed sup italiā in cursu saracenorum.

¶ Tpa cruēta itex surgūt. cā ē debilitas ipe-rij: qr mōtuo lodouico filij ei⁹ se mutuo ɔtriuerūt. Qd̄ audiētes saraceni & saxōes & alij occidentales: erexerūt se ɔ̄ eos & fcā ē plaga, ḡuis

¶ Iste lothari⁹ mortuo pr̄e imperiū sūpsit. hūitq̄ duos frēs. s. lodouicū & karoluz q̄s nitebat̄ excludē ab hēditate pr̄na: sed illi ɔ̄ eū h̄ bellū mouerūt i q̄ tot ab vtrq̄ pte ceciderāt: q̄ sile nō ē factū in gēte illa: & lothari⁹ fugit ✠

Lothari⁹ pm⁹ an. 15 filius - -lodouici: post monachus.

¶ Annona de celo pluit i vasconia frumēto similis: habens tn̄ grana breuiora.

¶ Tempestas maxima orit̄ in gallia: & tremotus. & multe ville & dom⁹ celesti igne cremant̄: hoies & iumēta ictu fulminū exaiant̄: & cū grādine lapides imēsi ponderis cadūt: & pestilentia magna sequebat̄.

¶ Dionisij sci doctoris libri sunt trāslati de greco in latinū: quos michael impator misit lodouico: & 19. egroti sanati sunt.

¶ Plaga horribil' sup romā & totā italiā facta ē. Nā qdā pfidi xp̄iani miserūt clā ad soldanuz saracenoꝝ: ut cito veniret. Et roma capit̄: & ecclesia aploꝝ stabulū eq̄ꝝ efficit̄: sed lodouic⁹ cū gallis & lombardis totā illā infinitā multitudinē fugauit nō sine multa sanguinis effusiōe xp̄ianoꝝ. Et siciliā & apuliā etiā hoc tpe saraceni vastarūt: & tuscia in solitudinē redacta ē.

¶ Glia laus & honor sit tibi rex xp̄e &c. cōponit̄ a quodā ep̄o captiuo i festo palmaꝝ: pp̄ter qd̄ ab impatore dimissus fuit restitutus &c.

¶ Saraceni de africa veniētes iterū romā inuadūt: & ecclesias aploꝝ dehonestarunt spoliātes vndiq̄ &c: redeūtes āt cū spolijs s̄bmersi sūt in mari.

¶ Duodeci duces bohemoꝝ sūt baptiçati pcuratione lodouici fr̄is lotharij.

¶ Radulphus ep̄s bituriēn. claret sanctitate.

Anno mūdi. 6033 — 6043

Pape.

Valētin⁹ men. 10 — Romanus.

Gregori⁹ 4⁹ an. 16. — Romanus.

Sergi⁹ 2⁹ ā. 3. mē. 2. — Romanus.

Anno xp̄i. 834 — 844

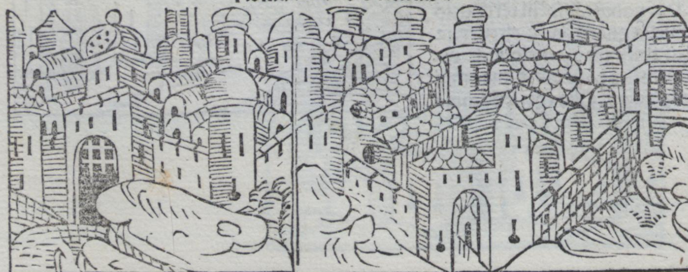
¶ Iste gregorius mortuo valentino: qui breuis p⁹ electionē e medio sublat⁹ fuit: eligit̄ & multa bona fec viditq̄ tristia tpa pp̄ter varias plagas grassantes i pp̄lo. Hic multoꝝ scōꝝ corpa leuās de t̄ra honorifice reposuit in altaria. Eius petitiōe lodouicus & guigo marchio lombardie: saracenos de italia fugarunt. Morit̄ tandē post inumerabilia bona opa eodē tpe quo & impator: sepult⁹ apud sanctū petrū.

¶ Festiuitas oiūz scōꝝ ē trāslata ad kal. nouēbris p gregi. 4. & galli & germani inceperūt etiā ipsam celebrare h̄ tpe: & habet̄ s̄mo rabani de eodē satis pulcher.

¶ Iste sergius vocabat̄ antea os porci: & quia nomē erat inhonestū & tāte dignitati incōueniēs: iō mutato noie sergi⁹ vocari elegit. Et ab isto in antea oēs pp̄riū nomē mutauerūt. Sed hoc quibusdā nō placet: sz dicūt q̄ h̄ faciunt exēplo xp̄i q aplis noia imposuit &c: Similit̄ & de patriarchis & hec videt̄ melior rō hui⁹ variationis.

¶ Gallia pene tota vastat̄ a normannis & frisonibus: & alijs circūcirca cōcrematis ciuitatibus &c. Hic itex nota mutabilitatē tempoꝝ: qa p longa tpa galli triūphatores in orbe fuerunt: hic psternūt̄: nec vnq̄ postea ad pristinā redeūt ptātem & gloriam. Dominabant̄ in italia: in germania: in hispania: in saxonia: imo vltra mare. &c.

Romani uadit̄: & destruit̄ a saracenis.

✠ Quidã aũt magnates eos cõposuerũt regna diuidendo: nec valuerũt resistẽ aduersarijs suis: ꝓpt̃ hãc ruinã milltũ: ꝛ iõ vndiq̧ fines eoꝝ inuaserũt hostes. sicsic qñ valt nimiũ: fit minimũ: qui huc vsq̧ alios defenderũt: iam seipsos defẽdere nequeũt. Quid faciet humilis herba deserti: si stare nõ valet alta cedrus libani? Oia fac cũ cõsilio: aliogn penitebis post: sed tarde. Hic est grande exemplũ. tandẽ lotarius renũciãs seculo: monach⁹ effect⁹ ẽ: in cuius obitu fuit magna concertatio inter angelos ꝛ demones: sed orantib⁹ monachis demones fugati sunt.

¶ Leonina ciuitas iussu leonis edificat̃: ad defensionem ecclesie sancti petri ꝑpe romam.

¶ Sancta helena imperatrix transfert a roma in franciã.

¶ Octaue assumptionis btẽ marie instituũt̃ a leone.

¶ Sanctus hermes translatus est in galliã.

¶ Fames magna in germania fuit: ita ut pater filiũ deuorare vellet.

¶ Iste lodouicus filius lotharij fuit a sergio papa ĩ regem coronat⁹: ꝛ ad temp⁹ cũ p̃re regnauit: ꝛ post solus ãnis. 21. Hic habuit filiũ noie karolũ: quẽ diabolus inuasit ꝛ vexauit corã p̃re: q̃ cõtra eũ ꝯspirationẽ tractauerat: ei⁹ tp̃e m̃lta mirabilia ꝯtigerũt

Lodouic⁹ scõs ã. 21.

¶ Aimund⁹ rex anglie vir scũs a danis martyriçatus est ꝛ angliam deuastauit.

¶ Magniradus eremita martyriçat̃.

¶ Maguntia circa hec tp̃a in magna afflictione fuit per trieniũ. Demõ publice apparuit: ꝛ domos incẽdebat: ꝛ sacerdotes lapidauit: q aquã bñdictã aspgebãt: ꝛ hoies fugiũt

¶ Cirill⁹ vir scũs: pene oiuz sclauoꝝ doctor ꝛ apostolus: corp⁹ sci clementis pape repperit in crisona mari exsiccato: ꝛ romã transtulit: ꝛ in sua ecc̃lia reconditur.

¶ Corpus bti innocentij hoc tp̃e: a valentia hispanie ciuitate: p quendã monachũ in galliã deportatũ est: ꝛ apud monasteriũ beati benedicti in gallia: qđ castrũ vocat̃: sitũ in pago albiensi ꝛ conditũ: Hoc tp̃e etiã a btõ leone pontifice subscripto edificata fuit rome ecc̃lia: que hodie dicit̃: sancta maria noua: ꝛ etiã ab ipso edificata est ecclesia quattuor coronatorũ.

¶ Colonie horribilis tẽpestas oritur: ꝛ fulmẽ ecclesiam sancti petri scidit: et tres interfecit homines: ꝛ sex semiuiuos reliquit: habuit formam draconis.

6053 — 6063

Romanus. Leo 4⁹ ã. 8. m̃. 3. d. 6

Romanus. Bñdictus 3⁹ a. 2: m̃. 6

Romanus. Nicolaus p⁹ an. 9. m̃. 2. di. 20.

854 — 864

¶ Iste Leo vir scũs fuit: in quo ꝛ serpentina prudẽtia ꝛ columbina simplicitas habitauerũt. in monasterio educat⁹. p̃mo in scia ꝛ scã ꝯuersatiõe tãq̧ ver⁹ monachus ꝑfecit. hic scũs papa stati repare studuit ecc̃lias quas saraceni paulo añ destruxerãt. Collectã: De⁹ q beatũ petrũ: et Deus cuius dextera btm̃ petrꝫ: ꝛc. fec̃: ꝯ saracenos. Fuit scripturaꝝ feruẽtissimus ꝑdicator ꝛ ꝑscrutator: orõnib⁹ ꝛ vigilijs iugiter intẽt⁹ sepelit̃ tãdẽ post sanctam mortẽ in ecclesia sci petri cui⁹ festum. 17. kalendas augusti agitur.

Leonitia: ciuitas.

¶ Iste bñdict⁹ nomine et re ab oib⁹ ẽ btissim⁹ dict⁹. hic statuit vt clerici ordinate incederẽt ꝛ honeste.

¶ Iste nicola⁹ tãte scitat͡ extitit vt post magnũ gregoriũ papã vir vll⁹ i sede romana apparuit illi cõparãd⁹. In ei⁹ ordinatiõe lodouicus p̃ns fuit. tãdeꝫ p⁹ m̃lta bona: morte scissima potitus: sepelitur in ecclesia sancti petri apostoli.

¶ Nota ꝙ in vna chronica repperi: ꝙ post benedictũ tertiuz fuit quidã dictus ioannes papa. ꝛ fuit femina ꝛ meretrix occulta. ꝛ fuit de anglia natione. Illusit aũt ecclesiã existẽs in habitu virili: profundus tñ in scia. ꝛ legit primũ athenis: deinde rome: ꝛ demuz assumptus ad pontificatũ. Tandẽ: stupro cũ amasio suo cõmisso quẽ pri⁹ habebat: peperit inter sci clementis ecclesiã ꝛ colliseũ: ibidẽq̧ sepelit̃. Unde extũc: papa semp deuiat ab illo loco: ꝓpter verecundiã huius detestationem peccati.

¶ Sãguis pluit de celo i italia tribꝰ diebꝰ: ⁊ locusta galliã deuastat: sicut oliʒ egyptũ: ⁊ seqͥ̃ fames valida: ut pene tͣtia ps hoiuʒ ibi cõsũpta sit: ⁊ sic addit̃ dolor sup dolorẽ gallicis: quia bellis lacessiti:

Impatores.

iã fame etiã p̱eunt. Et in saxonia villa q̃dã: cuʒ oibꝰ penitꝰ absorbet̃ in momẽto: cũ eccl'ia ⁊ altari ⁊ domibꝰ ⁊c̃.

¶ Iste karolꝰ habuit fratrẽ q dicebat̃ lodouicꝰ: ⁊ erat rex germanie: q bellũ instituit ɔtra ipsũ: sed karolꝰ intoxicatꝰ: obijt ante cõgressũ. H multa monasteria fũdauit.

Karolus 2ꝰ ã. 3. m̃. 9 caluus.

¶ Iste karolꝰ dictꝰ ẽ grossus siue iunior: ⁊ galliã germaniã pacifice possidẽs a ioãne papa in impatorẽ coronat̃. Tandẽ pꝰ gl'iosaʒ victoriam normãdos ad fidẽ p̱duxit: q a iã frãcis resistere vl't nõ valuerũt. Et quattuor ãnis sup frãcos regnauit ⁊ factꝰ inutilis abijcitur.

Karolus 3ꝰ an. 12.

¶ Ungari gens iculta orit̃. Exit a sicilia: ⁊ a pincernatꝭ ꝓpulsa: i pãnoniã venit: ibiq̃ʒ manens expellit incolas. Carnes crudas comederũt: ⁊ humanũ sanguinẽ biberũt: sic phalangi. Dij postea romã ⁊ alia bona eccl'ie p lõgũ tẽpꝰ inuaserũt: sicut oli gothi: ⁊ sic ɔtinuat̃ tribulatio.

¶ Bulgaroꝝ rex cũ gente sua ad xp̃i fidẽ ɔuertit̃: q etiã in tm̃ p̱fecit: ut dimisso regno monachus efficeret̃. Filiꝰ aũt eiꝰ apostatauit: q̃re resumpto regno: ipsũ cepit ⁊ ocul' effossis ipsũ incarcerauit: ⁊ aliuʒ substituit: ac sacrũ hitũ oibꝰ pacatꝭ resũpsit.

¶ Wimenꝰ rex britonuʒ a scõ maurilione interficit̃: dũ franciam vastaret.

¶ Synodꝰ ɔstantinopoli celebrat̃: que octaua est in ordine grecorũ: ⁊ quinta ɔstantinopolitana.

¶ Caput sci gregorij: ⁊ brachium bti leonis ad çenonen̄. eccl'iam sũt translata p ioannẽ papã.

¶ Joannes diaconꝰ scripsit vitam beati gregorij in quattuor libris: ⁊ misit ioanni pape: opꝰ laudabile.

¶ Flandria efficit̃ comitatꝰ: ⁊ balduinꝰ primus comes.

¶ Normãdia ɔuertit̃. 3: generatione: post h robertꝰ nascit̃: q apuliã: calabriã: siciliã: acq̃siuit: venetosq̃ʒ ⁊ alexiũ impatorẽ: grecoruʒ supauit. ¶ Gallia aũt fuit nimis vastata an̄ fedus rollonis: q a germãi vidẽtes coloniã: treuerim. ⁊c̃. exustas iunxerũt: se francis: ⁊ sic rollo dux normãdoꝝ baptiçat̃: accipiẽs gillã filiã regis in vxorẽ: cõfirmata sibi regione normandie.

¶ Joannes scotus doctissimus i scripturis in franciã venit: ⁊ rogatu lodouici hierarchiã dionisij: de greco trãstulit in latinũ: ⁊ post a discipulis cõfossus stilis: morit̃. Et nota q̄ sepiꝰ libri dionysij translati sunt.

Anno mũdi. 6073 | 6083 | 6093

Pape

Adrianus 2ꝰ an. 5.

Romanꝰ.

Joannes 8ꝰ. an. 10. men. 3.

Martinꝰ 2ꝰ ã. 1. m̃. 5

Adrianꝰ 3ꝰ anno. 1. men. 3.

Romanus

Stephanus 5ꝰ an. 6. dies 9.

Anno xp̃i. 874 | 884 | 894

¶ Iste adrianꝰ excoicauit lotharíũ fratrẽ impatoris: regẽ lothoringie ꝓpt̃ adulteriũ: sʒ cũ ille romã veniẽs: ut excusaret se ⁊ cõicasset indigne cũ optimatibꝰ suis oẽs infra ãnũ mortui sunt: ⁊ rex in via defunctus est: cum venisset placentiam.

¶ Iste ioãnes vnxit karolũ impatorẽ: ⁊ iiuriaʒ passus fuit a romanis: q a dicto ipatori n̄ fauebat: ⁊ in custodia positꝰ fuit. ipse formosũ portuen̄. ep̄m eiecit ⁊ degrãdauit qd̃ fuit occasio mali.

¶ Iste martinꝰ papa p̱fuit: sil'r ⁊ adrianꝰ: ⁊ iste adrianꝰ statuit ut impator nullo mõ se intromittat de summi pontificꝭ electiõe. Sʒ apparet q̄ hec ɔstitutio papa obtinuit: imo leo octauus directe ɔ̃riũ statuit pꝰea. Forte pro varietate tẽpoꝝ: sic oportuit statuta huiusmõi variari. ex̃. de spon. nõ debet.

¶ Dui' stephani tpe corpꝰ sci martini trãslatũ fuit ꝓpt̃ timorẽ nõmãdoꝝ. Et nõ q̄ libri satis discordãt de tpe hoꝝ pontificũ cũ linea ipatoꝝ: sed nõ ẽ vis. sufficit eni nob̄ debita tpa distiguere: ⁊ q̃ digna sũt mẽorie cõmẽdare.

¶ Charitas refriguit valde: circa ista tpa in oi statu: ⁊ iniquitas plus solito cepit abundare. Jam eni gladiꝰ ⁊ hereses ex magna p̱te cessarunt: sed ambitio ⁊ auaritia ⁊ cetera vicia: frena laxantes: amplius q̄ ille heresum p̱secutiones: xp̃ianã fidẽ p̱sequebantur.

¶ Heu heu heu dñe deꝰ: quõ obscuratũ ẽ aurũ: mutatꝰ ẽ color optimꝰ: q̃lia ɔtigisse circa hec tpa etiã in scã sede ap̄l'ica quã vsq̃ʒ huc tanto çelo custodisti: legimꝰ scãdala: Quales ɔtẽtiones: sed emulatiões: secte: inuidie: ambitiões: intrusiones: p̱secutiones: O tempꝰ pessimũ: in quo defecit scũs: ⁊ diminute sũt veritates a filijs hominũ. Uerũtñ post hec tpa fuerunt multi sancti pape: sed nõ sic ɔtinue: ⁊ in tanto numero: sicut in precedentibus. Eia quis ɔuentꝰ: que congregatio: quis homo iam securus erit: si sic defecit sanctitas primitiua:

¶ Iste arnulphus plene cōpescuit normādos: q iā vltra xl. ānos galliā vastarunt. tandē a medicis: despat᷒ mirabili infirmitate: ita ut a pediculis cōsumeretur: defecit: ⁊ mortuus est.

¶ Reformatio pma ordinis sci bn̄dicti: q iam in plerisqȝ locis cecidit: facta ē circa hec tpa p cluniaceñ. Diuitie fuerunt sepius cā casus hui᷒ ordinis sacri: ⁊ pauptas reformationis.

Arnulph᷒ annis 12.

¶ Beruo abbas: oriūd᷒ ex burgūdia: de stirpe comitū: ɔstruxit pmo gigniaceñ: cenobiū: deide cluniacū.
¶ Cluniacū mōasteriū: famosū ⁊ scissimū dono aue comitisse: etiā a guilhelmo pio pncipe burguudie.
¶ Scūs odo monachus cluniaceñ. feruorē i monasterijs resuscitauit: ⁊ plura scripsit. dialogū gregorij ipso annuēte coartauit sub vno volumine.
¶ Comitatus blesensis orit: ex nobile stirpē normādorum.
¶ Bello primus.

¶ Elphredus rex anglie vir tot᷒ vtuosus: octo horis i orādo legendo: ⁊ scribendo expendit: octo in negocijs regni: octo in cura corpis: redditus etiā optime dispensauit.
¶ Corpus sci calixti transfert in franciā..
¶ Sunderoldus eps maguntie: a normādis martyriçat᷒ ē.
¶ Sanct᷒ martin᷒ tn̄slat᷒ fuit de turone autisiodoꝝ ⁊ curauit leprosū. Deinde reportat᷒ curauit paraliticū ⁊ cecū ɔtra volūtatem eoꝝ: ⁊ fructeta regionis vestita sūt folijs supnaturalit

¶ Scisma nonū ecclie: ⁊ scandalissimū fuit: sm quosdā int formosū ⁊ sergiū. nam sergi᷒ a formoso reprobat᷒: a papatu fugit in franciā. ⁊ tandē papa fact᷒ reuertit romā secrete: ⁊ christoforū cepit: ⁊ formosi corp᷒ effossum dehonestauit. fuit etiā in scismate isto aliud min᷒ ⁊ breuissimū inter leonē ⁊ christoforꝝ predictū. nam christofor᷒ p vim rapuit papatum leone incarcerato: sed statim etiā ipse p sergiū captus est tanq̄ inuasor. Quidā eni dicūt q monach᷒ effectus sit: ⁊ multiplicata sūt mala sup clerū ⁊ ecclīam totam.

6103

Formosus ā. 5 men. 6. | Bonifacius 6᷒ di. 12. | Stephā᷒ 6᷒ ā. 1. m̄. 3 | Roma n᷒ p᷒ m̄. 3. d. 21. | Theodor᷒ 2᷒ di. 20. | Joānes 9᷒ an. 2. di. 15. | Bn̄dict᷒ 4᷒ ā. 3. mē. 2 | Leo 5᷒ men. 1. | Xpoforus p᷒ men. 6

904 — 912

¶ Iste formosus fuit pmo eps portueñ. ⁊ a ioāne pter inobediētiaȝ priuat᷒ erat ⁊ degdatus vsqȝ ad laicalē statū: sed per martinū restitut᷒ est: ⁊ ɔ iuramētū non solū romā venit: sed etiā papatū suscepit; pter qd̄ facta ē altercatio magna.

¶ Isti noue pontifices breui tpe sederūt. Nescio aliqd notabile dicē q nō nisi scādalosa de his repperi, pter inauditā in scā sede aplica ɔtentionē: vn᷒ ɔ aliū: ⁊ fil ɔtra se mutuo. nā stephanus ɔfirmās facta ioānis octaui: formosū dānauit: ⁊ eius facta irrita decreuit: ⁊ corp᷒ ei᷒ mortuum dehonestauit: digitis duobus abscisis: manū in tyberim pijci mandauit: oīo ingrat᷒: ɔtumeliaȝ p grā reddens: q formosus ipsū antea epm anagnie fecit: sed breue temp᷒ finē imposuit negocio. rursus theodor᷒ post hec oēs act᷒ stephani reprobās: facta formosi approbauit. similit ⁊ ioannes nonus sequēs in ɔcilio rauenne corā. lxxiiij. epis: dānauit facta stephani: ⁊ formosū cōfirmauit: sergi᷒ aūt directe ɔtrariū sensit: ⁊ formosū dānauit.

Tauromenia vrbs a saracenis capta est.

¶ Franci his tpibus italicū pdiderūt imperiū. Hoc etiā tpe indictione v.ª in nocte visi sunt igniculi in modū stellaꝝ per aera discurrentes. Qua nocte rex aphrice: residens sup cosentiam calabrie ciuitatē: dei i iudicio mortuus est.

¶ Iste ludouic⁹ nō hūit papalē bn̄dictionē: ꝓpt insolētias eorū q̄ i italia dn̄abāt: ⁊ berengariū conabat expellere: sʒ cū ꝑ ipso regnare cepisset: verōe capit ⁊ excecat: ⁊ berengari⁹ restituit. Et h̄ vltim⁹ ē de stirpe karolina q̄ imperiuʒ tenebant.

¶ Iste berengari⁹ prudēs i armis fuit. ⁊ bellū habuit cū romanis ⁊ etiā cū lodouico p̄dicto. Nec fit aliqua mētio de isto ⁊ sequentib⁹ vsqʒ ad ottonē apd vincētium in speculo histoziali.

¶ Iste cōrad⁹ fili⁹ lodouici int impatores nō cōputat q̄a nō regnauit i italia: sʒ in almania tm̄. ¶ Iste hugo in italia regūit tm̄: nec ↄputat int impatores. successit berēgario almanus.

¶ De isto berēgario nō ē ↄsonantia in libris qn̄ reguerit. Quidam dicūt p⁹ berengariū p̄mū. Alij post hugonē: sʒ nō ē curandum. Tp̄a ista satis ↄfusa fuerūt: q̄ pl⁹ potuit pl⁹ fec.

Imperatores.

Lodouic⁹ 3⁹ an. 6.	Berēgarius p̄mus annis 4.	Cōradus vel hugo an. 7.	Berēgarius 2⁹ ā. 8

¶ Imperiū iterū trāsfert ⁊ diuiditur. Nam franci nō iuuabant ecclias quas patres eoꝝ extruxerāt: sed dissipabāt nec romanis p̄bebāt auxiliū ↄtra lūbardos: qui multum infestabāt eos: ideo de cōi ↄsēsu exclusi sūt ab ipio: ⁊ italici in italia: ⁊ almani in almania ceperūt imperare vsqʒ ad ottonē: q̄ vtrobiqʒ regnauit. Frāci āt cogūt nūc manere in terminis suis: expiētes oiuʒ rex esse piodum. sicut alij rotam fortune ascēderūt ⁊ descēderūt.

¶ Stephanus eps leodieñ. claret scitate ⁊ scietia. Fecit hystoziā sci lāberti cū notis ⁊ alia plura .s. de trinitate et inuentione sci stephani.

¶ Mōstrū hñs caput caninū. ⁊ cetera mēbra sic homo p̄sētat ludouico. ⁊ bn̄ potuit mōstruosū statū signare hui⁹ tp̄is vbi hoīes sine capite quasi canes latrando hincinde vacillabant.

¶ Ordo cluniaceñ. circa hec tp̄a inchoat ⁊ ꝑfecit in magna humilitate ⁊ feruore: ⁊ habet regulam sci benedicti

¶ Odo vir scūs primus pater eorum.

¶ Saraceni qui dn̄abant circa hec tp̄a in italia: deuicti sunt a ioanne papa: ⁊ marchione alberico.

¶ Ungari incipiūt romā ⁊ cetera bona ecclie vastare: ⁊ totā tusciā destruūt: interfectis marib⁹ ⁊ feminis: oia spolia secū portātes. Taxis eoꝝ rex fuit: q̄ decē modios nūmorū recepit a berengario: ⁊ post singulis annis redeūtes: fines romanoꝝ inuadere solebant ꝑ multa tp̄a. Cā hui⁹ mali fuit igratitudo romanoꝝ: q̄a p̄dictū marchionē expulerūt: ⁊ ideo vltus se fuit hoc mō: vocādo barbaros: sic narses olim fecit tp̄e iustini secūdi: postea interfectus est.

Anno mūdi. 6113 — 6123

Pape

Sergius 3⁹ an. 7. mē. 3. (Roman⁹.)	Anastasi⁹ 2⁹ an. 2. m̄ 2.	Laudo m̄ 5. di. 21. (Roman⁹.)	Joannes x⁹. an. 13. m̄. 2. d. 3. (Roman⁹.)

Anno xp̄i. 914 — 924

¶ Iste sergius cū romam redisset auxilio francoꝝ xp̄osoꝝ cepit: ⁊ sedit ꝑ eo: ⁊ in vltionē sue repulse corp⁹ formosi extraxit de sepulchro: ⁊ indutum sacerdotaliter: in pontificali sede decollari fecit: ⁊ i tyberim pijci. Piscatores aūt in eccliam ipsū importarūt: sacris imaginib⁹ se inclinantib⁹ ⁊ salutantib⁹ eū venerabiliter: cunctis videntib⁹ q̄ aderant. Oia insuꝑ que ipse formosus fecerat irrita decreuit.

¶ Anastasius ⁊ laudo papꝫ p̄sederūt.

¶ Iste ioānes fuit fili⁹ sergij pape: tam nā q̄ʒ morib⁹: etiam rapuit presulatū: ⁊ tandē miserabiliter occiditur a militibus guidonis: posito puluinari: super os eius dū in carcere teneret. Post eū q̄dā alius ioānes intrusus fuit: sed statim eiectus est: ⁊ ideo nō ponit in catalogo: q̄a nō fuit. ⁊c̄.

Sipontus ciuitas apulie: a sclauis ex gladio: his tp̄ib⁹ vastat.

Tarentū ciuitas apulie: ab vngaris capit.

¶ Iste henric⁹ dux saxonū fuit ꝛ tot⁹ inclyt⁹: nec ipse inter impatores cōputaṫ: q͡a tm̄ i almania regnauit. Ipse habuit vxorē scīssimā noīe mathildā: ex q̄ genuit duos filios: ottonē ꝛ henricū: ꝛ otto successit ei in impio: ꝛ henric⁹ in almania hūit ples t͛ras. tertiū filiū genuit noīe brunonē: q etiā scūs fuit. ꝛ. 13. annis archieps colonien̄. vir magne perfectionis: q etiā monasteriū sci panthaleonis fundauit.

Henricus almanus an. 18.

¶ Scūs Wibert⁹ qui cenobiū gemelaten̄. fundauit: claret in lothoringia.
¶ Regino abbas prunien̄sis chronicā scripsit.
¶ Zyptine⁹ dux bohemie ad fidē xp̄i ꝯuersus ē.
¶ Bolesla⁹ filius ei⁹: sꝫ puersus: q postea fratrē suū sanctū Wenceslaū occidit. s. āno pmo ottonis primi: ꝛ ob hoc ab ottone cuꝫ tota bohemia supatus fuit: ꝛ vastatus p annos. 14.

¶ Fons sanguinis fluxit ianue: significās cladem statim sequētē p saracenos: q eam ceperūt ꝛ occisis cunctis spoliarūt.

¶ Bohemia ꝯuertiṫ ad fidꝫ xp̄i: ꝛ i praga ecc͞lia cathedral͛ erigiṫ.

¶ Sancta mathildis regina vxor henrici claret scitate: ꝛ sup̄ modū humilis ꝛ misericors: que totā stirpem saxonū sua nobilitauit virtute. hec post obitū viri diu i viduitate pmansit: ꝛ monasteria ꝛ hospitalia plura fundauit. in aduersis patientissima. in orōnib⁹ ita extitit puigil: ut totū psalteriū an̄ matutinas exoluere solita fuerit. tandē spū ꝓphie mortē predicēs: migrauit ad xp̄m: sanctā sobolē relinquēs in ꝯsolationē totius ecclesie.

¶ Karolus rex francoꝝ à comite hiberto exulaṫ: ꝛ martyriçatur paronam.
¶ Elthescanus rex anglie: vir mire deuotiōis floruit ex matre humilis nationis. s. filia pastoris: que preuidit ex se prodire lunam que totā angliā illustrabat: qd̄ ꝛ factū ē: q͡a iste rex tantā habuit deuotionē ad diuinū cultū: ut nullū mōasteriū dimittēt indotatū.
¶ Adamarus vir sanctus: successor sci odonis: abbas cluniacen̄.
¶ Theodardus abbas sci elie claret sanctitate.
¶ Dani idolatriā postponūt: vsq̄ꝫ ad hec eni tp̄a xp̄m colēdo: etiā idolis sacrificabāt: dicētes q̄ dij essent antiquiores ꝛ potētiores eo: sed clericus quidā. s. ansgarius cōtradicens: ignitū ferrū portauit illesus. ꝛ sic fuerunt plene informati.

6133 — 6143

Leo 6⁹ m̄. 6. di. 15. — Romanus.
Stephan⁹ 7⁹ an. 2. m̄. 1. di. 2. — Romanus.
Joannes xi⁹ ā. 4. m̄. 10. di. 15. — Romanus.
Leo 7⁹ ā. 4. mē. 5. di. 10. — Romanus.
Stephn⁹ 8⁹ ā. 3. m̄. 4. di. 15. — germanus.
Martin⁹ 3⁹ ā. 3. m̄. 6. di. 14. — Romanus.

934 — 944

¶ Iste stephan⁹ a q̄busdā romanis mutilat⁹ fuit.

¶ Almania circa hec tp̄a plus solito cepit insignes psonas habere in vtroq̄ꝫ statu ꝛ sexu: domosq̄ꝫ eius pncipales. s. saxonie: bauarie: austrie: ac ceteras fidei lumine valde illustrauit: sed ꝛ in sapiā pbitate plures claruerūt gloriose: ꝛ noiati sūt in orbe. Sicsic dū vna gens cecidit: altera succreuit: ut nō gloriet͛ ois caro: nisi in patre luminū: a quo ē omne bonū optimū: ꝛ oē donū pfectū: ipse est qui ad samuelē olim loquebaṫ dicens. Ego glorifico glorificātes me: ꝛ qui me contemnūt erunt ignobiles.

Bohemia.

Saxonia

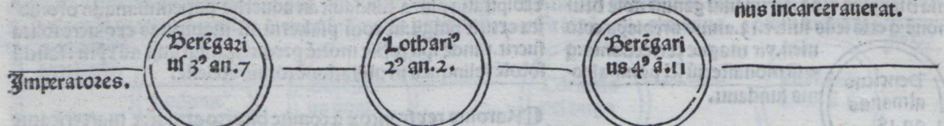
Austria.

¶ Iste berengariꝰ impauit in italia: cuiꝰ tpe fuit magnū scisma. Et henricus morit̃: ⁊ otto i almania cepit regnare.

¶ Iste lothariꝰ moriēs qñ otto regnauit: in almania reliqt vxorē noīe daluidā: que postea ei dem ottoni nupsit.

¶ Iste berengariꝰ magna tyrānide pmebat italiā: quare dñs papa ⁊ alij romani vocauerūt ottonē: ut liberarꝫ eos: qđ ⁊ factū ē ⁊ capto p vim berēgario: bis exulauit eum: ⁊ relictā lotharij sibi vxorē accepit: quā tyrānus incarceraueat.

¶ Wençelaꝰ pnceps boemie de bono p̄re: melioꝛ filiꝰ martyrizat̃ ab iniquo frē suo. Iste vir sanctꝰ fuit: humilimus ⁊ misericordissimus.
¶ Dūstanus eps cantuarieñ. scūs plura monasteria fundauit: ⁊ didicit in die mortis ab angelo. O rex gētiū dña toꝛ omniū: ⁊ vidit beatā mariā ⁊c.
¶ Bruno archieps colonieñ vir scūs: frat̃ ottonis pmi: claret in almania: vtrūqꝫ gladiū strēnue gubernādo. ⁊ sci panthaleonis monasteriū in colonia fundauit: ⁊ episcopo ducatū ꝯtulit: reliquijsqꝫ pluribus oꝛnauit.
¶ Heresis antropomoꝛfitaꝝ in italia repullulat: sed paꝝ pfecit: qa raherius eps ⁊ ceteri extirpant eam.
¶ Maiolꝰ vir scūs: q fuit tertiꝰ abbas cluniaceñ. eximij feruoꝝ ⁊ abstinētie: ⁊ repatoꝛ mōastice discipline claret

¶ Sāctꝰ odo eps cātuarieñ: ⁊ scūs bruno colonieñ. trāsferūt coꝛpa scōꝝ elisij: patrocli: priuati. gregꝫ. cū baculo sci petri de roma ad coloniā.
¶ Sanctꝰ adolinꝰ in anglia repit̃: ⁊ in scrinio positꝰ fuit.
¶ Eduinus rex anglie: q oēs monachos expulit a regno ⁊ scm̄ dunstanū in flandriā trusit: eiusdē sācti meritis ab inferis liberatur.
¶ Scisma decimū eccl'ie fuit int̃ ioannē. xij. ⁊ leonē. viij. qa ioānes cū male intrasset: ⁊ peius vixisset: depositꝰ fuit: ⁊ leo subrogatꝰ. sed tamē leo obtinuit auxilio impatoꝝ licꝫ bis fugatus fuisset.
¶ Scisma vndecimū fuit int̃ benedictū quītuꝫ ⁊ leonem octauū: sed leo obtinuit.

Anno mūdi. 6153 — 6163 — Narnieñ.

Anno xpi. 954 — 964

¶ Istiꝰ agapiti tpe scūs odo pmus abbas cluniaceñ. in dño obdoꝛmiuit.

¶ Iste ioannes venatoꝛ fuit: ⁊ totꝰ lubricꝰ. Femias publice tenebat: quapp̄t depositꝰ fuit p ottonē: sed nō curauit. Tādē cū vxoꝛe cuiusdā se oblectās: a diabolo in tpe pcutit̃ ⁊ sine pnia subito morit̃. Eya deus etne: q̄dispares sūt isti prioribꝰ. O abyssus iudicioꝛū dei: qs inuestigabit ea: Nec fuit iste digne electus: sꝫ p patrē suū intrusus: quia potens erat.

¶ Iste bñdictꝰ a romanis eligit̃ ꝯ leonē: sꝫ ab ottone deponit̃: ⁊ i exiliū apđ saxōes missꝰ ē: malū pncipiuꝫ raro hꝫ bonū finē: time eruditꝰ piculo alterius. Scitas papas dimisit: ⁊ ad impatoꝛes accessit h̄ tpe ut apparet.

¶ Iste leo coi voto eligit̃: deposito ioāne. Hic statuit ut nullꝰ papa fieret sine cōsensu ipatoꝝ pp̄t malitiā romanoꝛū: q suos intrudebant. hic oēs donationes factas eccl'ie a iustiniano ⁊ karolo ⁊ alijs: ottoni concessit ⁊ suis successoribꝰ ut italiā ab inuasoribus defenderet.

¶ Iste ioānes grauē iniuriam passus fuit a romanis: captus ⁊ exul factꝰ. Sed otto durissime hanc pculit: nobilibus occisis ⁊c. ⁊ quibusdaꝫ in exiliū missis.

¶ Corpus beati mathei apl'i ⁊ euangeliste: d pestana ciuitate bricie. In salernū translatū est: principante tūc in eadem ciuitate gisulpho. In gallia vo karolo frē lotharij francoꝛū regis. Sequēti vo anno otto saxonū rex: romam venit nobiliter cū exercitu: ⁊ a ioanne papa coꝛonatꝰ est. accipiens ab eo totius italie vexillū cum imperij dignitate Professusqꝫ ē iureiurando: seruare fidē romane eccl'ie. Extunc itaqꝫ otto rex: appellatꝰ est impatoꝛ. Hic in apuliā venit cū exercitu: ⁊ oppidū barū expugnādo cepit. Hic etiā ioannes papa: nobilitauit capuā archiepiscopatu. In qua ciuitate principabat̃ pandulphus cognomēto. Caput ferreū. Eo tpe Saraceni venerūt in apuliā: ⁊ expugnauerūt ciuitatē grauinā: eamqꝫ ceperūt. Hi quoqꝫ secūdo anno: posthec ceperunt ciuitatē bibinū ⁊ combusserūt.

¶ Imperiū transfert ad almanos. Consilis cā est hic sicut in supiorib' trāslationib': nec pōt infelix homo informari ut illū scopulū declinet: in quo tot iam vidit: etiā potentes piclitatos.

Otto primus. ā. 12.

¶ Iste otto pmus erat impator alman': totus victoriosus: ⁊ velut alter karol' eccl'ie dei defensor sollicit' ⁊ pmotor singularis: ob qd meruit dignitatē impialē. mltos infideles ꝯuertit: benedictū papaʒ inuasorē eccl'ie duxit secū ad saxoniā: ibiqꝫ in exilio morit. omnib' tandē pacatis obijt: plen' opibus bonis: diuitijs ⁊ gloria ditissim': ⁊ prole digna: sepultus madeburch: in eccl'ia sci mauricij: quā pciose fūdauit.

Otto secū dus. an. 9

¶ Iste otto fuit fili' ottonis pmi p oia fidelis ⁊ strēnu' defensor eccl'ie: plura bella ꝯ infideles habuit: sʒ i vltio pene totū exercitū amisit in calabria: ipse tñ dū tota mēte sanctū petrū iuocasset: mirabilit liberat' fuit: ipse habuit filiā impatoris ꝯstātinopolitani de sanguine romanorū i vxorē ⁊ fuit coronat' a bñdicto septimo. morit rome: sepultus i eccl'ia sancti petri honorifice.

¶ Etgarus rex anglie: pene oi āno monasteriū fundauit.

¶ Acheluoldus reuerēdus eps vintoniensis: multa fecit.

¶ Osualdus reuerēdus vingornie eps p' eboraci archieps: ramesie monasterium fundauit.

¶ Theodoricus eps meteñ. claret ⁊ reliquias d italia plures ad se trāsfert

¶ Monstrū in italia: mulier hñs duo capita: ⁊ cetera mēbra vsqꝫ ad vmbilicū: vna comedente uel dormiēte: alia qñqꝫ neutrū faciebat: diu vixerūt: ⁊ parit tādem obierunt.

¶ Eduard' rex anglie vir scūs claret: q p'a nouerca sua interficit: martyrqꝫ efficitur.

¶ Eccl'ia madeburgēsis gliose extruit: ⁊ dotat p ottonē pmū: ⁊ archieps eius fit pmas almaie. Et nō ꝙ tpe ottonis tertij: fuit i ea q dā archieps noie vdo: q p btām virginē pmotus fuit sʒ p' pp' malā vitā horribilit dānat' ē. Cessa de ludo qa satis lusisti vdo.

¶ Adelbert' vir scūs claruit natiōe bohemus ⁊ prim' eps prageñ. reuelante deo pānoniaʒ veniēs: sanctū stephanū pmū regē vngaroꝝ cū multis baptiçauit: deinde polonos in fide ꝯfirmauit. tandē pruthenis predicās: ibi martyrio coronatus fuit.

¶ Trāslatio gloriosa scōꝝ laudoaldi: adriani: amantij fit gandaui.

¶ Ungaria incipit h' tpe ad fidē ꝯuerti: vbi pmo pdicauit vir dei scūs adelbert' eps pgeñ.

¶ Stephan' prim' rex vngarie xpian': scūs vir fuit. ⁊ fit gratia magna populo barbaro: ⁊ idolatrie cultui hucusqꝫ dedito.

Roman' 6173 6183 Roman'. Roman'

Bñdictus 6'. an. 1. mē. 6.

Bon'. vel dōn'. 2'. ā 1. mē. 6.

Bōifaci'. 7' mē. 6. di. x.

Bñdictus 7'. an. 9. al's 5. m̄. 6

Joannes 14. mē. 8.

Joannes 15'. m̄. 4.

Joānes. 16'. ā. 10. m̄. x di. 7.

974 984

¶ Iste bñdict' capt' fuit: ⁊ i castro sci angeli strāgulatus.

¶ Iste bon' vel donnus etiā parū sedit.

¶ Iste bonifaci': p rōanos strāgu- to benedicto in papā erigit: ⁊ depdata eccl'ia: fuit in ꝯstantinopoli: p' reuersus: ioāni diacono cardinali oculos eruit. ipse deinde subito extinctus est.

¶ Iste bñdict' coronauit ottonez secūdū: ⁊ fec capi pl'es rōanoꝝ: congregauit etiā ꝯciliū remēse ꝯ regē frācie: vbi gilbertus nigmātic' deponit: ⁊ rudolfus restituit.

¶ Iste ioānes. xiiij. i castro sci angeli fame afflict' per q̄ttuor mēses defecit ⁊ morit

¶ Iste ioānes xv. etiā parum supuixit.

¶ Iste ioānes. xvj. fuit in armis erudit'. ⁊ pl'es libros cōposuit. hūc crescenti' patrici' intm̄ afflixit ꝙ vrbez exiuerit: ⁊ p impatore nūcios mittēt: qd audientes rōani: ipsū reuocāt: ⁊ vsqꝫ ad t'rā pstrati veniā petunt iaʒ eni aliquot ānis expti fuerunt ludū almanoꝝ. vilis ꝯditio hominū: nolle obedire nisi cū nō potest resistere: tandē pace facta rome obijt.

¶ Nota ꝙ hic occidunt: sicut in primitiua eccl'ia: sed nō fiunt martyres sicut illi: par pena sed dispar causa.

Capua.

¶ Circa hec tpa. Stella a pte septētrionis apparuit: habēs splēdorē qui tēdebat ꝯtra meridiē quasi passū vnū. Et p' paucos dies: iterū apparuit eadē stella a pte occidētis: splēdor ei' ad oriētem tēdebat. Et nō p' multū: fuit tremor' magn': q plures euertit domos in beneuēto ⁊ in capua: multosqꝫ hoies occidit: ⁊ in ciuitate apriano plures eccl'ias subuertit: Ciuitas quoqꝫ frequēt' pene media cecidit. Ciuitatē v'o consam ppe mediā cū epo subuertit: multosqꝫ hoies oppressit. Ronsam v'o ciuitatē: cum eius hominibus submersit.

¶ Iste otto ꝑ oīa impio ⁊ noīe dign⁹ iuxta paꝛnā ꝓbitatē. Fidelissim⁹ eccl'ie fuit. Multa bella ꝓspere gessit. Deo ⁊ sanctis deuot⁹ extitit Reliquijs scōꝝ venerationē maximā exhibuit: ⁊ loca scā sedule visitauit. Hic coronat⁹ ē ꝑ gregoriū. 5^m. q ꝯsanguine⁹ ei⁹ fuit. Tandē p⁹ mltos labores rome vitā finiuit.

Imperatores. — Otto. 3⁹. an. 18.

¶ Electores imperij p⁹ ottonē tertiū instituti fuerūt: non ꝓpt̄ aliquā culpā saxonū: sꝫ ad ꝑcauēdū ꝑicula futura. Hi sūt septē v̄sus Maguntineñ. treuereñ. colonieñ. Quilibet imperij fit cācellari⁹ hoꝝ. Et palatin⁹ dapifer: dux portitor ensis. Marchio ꝓpositus camere: pincerna bohem⁹. Hi statuūt dñm cūctis ꝑ secula sūmū. Palatin⁹ ē comes rheni. Marchio est brādeburgenſ. Dux saxonū: ⁊ rex bohemoꝝ. Vē̄ꝝ ut qdā dicūt: hac occasiōe aquila mltas pennas amisit: ⁊ in fine totaliter nudabitur.

¶ Karolina stirps eijcit̄ de regno francie: comes parisienſ arripuit regnū circa hec tp̄a.

¶ Medericus abbas eduenſ clar⁹ habet̄.

¶ Annona pluit de celo ⁊ piscicli parui i alsonia.

¶ Odilo vir scūs: abbas cluniaceñ. successor sci maioli. Hic diē aīaꝝ instituit p⁹ festū oīuz scōruz: tp̄e ioannis decimi octaui: qd̄ postea ꝑ totā ecclesiam approbatum est.

¶ Scisma. xij. fuit inter gregoriū qntū. ⁊ ioannez xvij. Causa fuit tyrannidis crescentij: ⁊ ambitio ioannis: sꝫ paruo tp̄e durauit: ⁊ gregori⁹ obtinuit

¶ Heribert⁹ archieps̄ colonieñ. vir scūs clar⁹ habet̄.

¶ Herigerus abbas lobieñ.

¶ Adelboldus ep̄s traiecteñ.

¶ Fulbertus ep̄s carnoteñ.

¶ Albo abbas floriaceñ.

¶ Elphegus cantuarieñ. ep̄s: post martyriçat̄ a danis.

¶ Anfrid⁹ traiecteñ. ep̄s: p⁹ effect⁹ ē Gherardus cameraceñ.

¶ Scūs gherardus ep̄s p⁹ martyriçat̄ ab vngaris: ligatus sup bigam: ⁊ de monte currit.

¶ Gilla virgo prudentissima soror henrici impatoris: p⁹ nupsit scō stephano regi vngarie: ⁊ multū iuuit ad plenā ꝯuersionē vngarie.

Anno mūdi. 6193 — 6203

Romanus

Pape — Gregori⁹ 5⁹. an. 2. m̄. 6. — Saxo. — Joannes 17⁹. m̄. 10. — Grec⁹ nō erat papa: sed intrusus. — Siluester 2⁹ ā. 4. m̄ 1. di. 8. — Gallic⁹ — Joānes. 18⁹ mē. 5. di. 26. — Johes. 19⁹. ā. 5

Anno xp̄i. 994 — 1004

¶ Iste gregori⁹ fact⁹ fuit papa ad instantiā imperatoris ottonis tertij: vir venerabilis: ⁊ ipsius ottonis ꝯsanguineus. dict⁹ fuerat antea bruno ⁊ cū parū sedisset: ⁊ iam impator ab vrbe recessisset: placentin⁹ intrudit̄ a crescētio ꝯsule ꝓpter pecuniā: ⁊ ioānes sext⁹ vocat̄. Et factū ē scisma diebus paucis. Nā impator reuersus: crescētiū cepit: ⁊ capite trūcauit. Joannē aūt antipapaz exoculari: ⁊ ceteris mēbris mutilari fecit: nihil eū iuuantib⁹ ducatis suis. Quia eni fecit qd̄ nō debuit: passus est quod meruit.

¶ Iste siluester 2⁹ fact⁹ ē papa auxilio diaboli: cui omagiū fecit: ut cuncta ei ad votū succederēt. dict⁹ fuit gilbert⁹: ⁊ grām regis frācie inimic⁹ sibi ꝓcurauit. vñ fact⁹ est archieps̄ remeñ. tñ eiect⁹ stati fuit per cōciliū: iubente bñdicto septimo. Deinde gratiā impatoris acqsiuit: ⁊ fit ep̄s rauēne: post papa: sed finē solitū cito habuit: vtputa q spem suaz fallacib⁹ demonib⁹ commisit. Sperat̄ tñ de ei⁹ saluatiōe: ꝓpt̄ certa inditia sepulchri ipsi⁹: ⁊ pn̄iaz quā in fine fecit grauissimā: mēbris abscisis ⁊ aībus datis ⁊c̄.

¶ Isti duo ioānes p⁹ se mutuo sederunt: ⁊ p̄m⁹ parū ꝑfuit: alter annis qnqꝫ: sepultus apud sanctū petrū.

¶ Et nō q̄ iste gregl. cū ottone. 3. ordiauit electores imperij: qui deinceps ꝑmanserūt vsqꝫ nūc: uec potuerūt frangi aut alij infringere.

¶ Iste henricꝰ vir scūs fuit dux bauarie: ꝯcordit̄ electus ꝓpt̄ legalē ꝛ btāz famā quā habuit. Et p̄les de domo bauarie legimꝰ fuisse nō solū carne: sed etiā mēte ꝛ v̄tutibꝰ nobilissimos. habuit sororē eq̄ v̄tuosaꝫ quā scō stephano regi vngaroꝝ dedit: ꝛ totā vngariā ad plenā fidē ꝑduxit. vxor eiꝰ fuit scā kōnegūdis: cū qua in virginitate ꝑmanēs: celibē vitā duxit. Plura bella tā in italia q̄ꝫ i almania ꝯ̄ rebelles iuste ꝛ ꝓspe ꝯfecit. tandē btō fine quieuit: sepultꝰ i ecclia bamburgēsi: quaꝫ fundauit ꝛ cathedralē fecit fieri: miraculis chorusćās: in vita sci laurētij exemplū ponit̄ de ipso ꝛ vxore.

Heinricꝰ
1ꝰ an. 20.
vl' 22.

¶ Robertꝰ rex francie cōposuit sequētiā. Sci spūs ꝛc̄ ꝛ rn̄soria. O iuda ꝛ hierusalē ꝛc̄. Cornelīꝰ cēturio ꝛc̄. cū not̄ ꝛ all'a. Eripe me ꝛc̄. ipse fuit vir mi̇ſicordiaꝝ.

¶ Scā kōnegūdis vxor henrici: ꝛ v̄go ꝑpetua claret opibꝰ bonis: postea monasteriū ingressa: obijt miraculis coruscans.

¶ Choreiçantes q̄dā fuerūt circa hec tp̄a: q̄ p totum annū saltabāt ꝓpt̄ peccatū insolentie: q̄a in vigilia natiuitatis xp̄i: i cimiterio quodā choreiçādo: impediebant quendā sacerdotē in p̄ma missa quā deuote faciebat: sed q̄a nolebāt cessare maledixit eos cū imp̄cationē dicēs. vtinā sic p annū saltaretis: ꝛ factū est. fuerūt tandē a btō heliberto absoluti: ꝛ q̄dā valde penituerūt: ita ut sci effecti fuerūt: ꝛ miracul' claruerūt. ſm quosdā ꝯtigit in villa saxonie i eccl'ia sci magni: ꝛ filia sacerdotis cuiusdā auulsis brachijs saltauit: fuerūt. 19. q̄ꝝ tres femie erant. oēs breuiter obierūt.

¶ Hierusalē iteꝝ capit̄ a saracenis ꝑmittente deo: ꝛ gl'iosū sepulchrū ab infidelibꝰ possidet̄. Judei multis i locis metuētes bapticant̄.

¶ Luna i sanguinē v̄sa apparuit ꝛ t̄remotꝰ magnꝰ. facl'a ardēs ꝛ fulgur instar turris cecidit cū maxio splēdore: seq̄t̄ fames valida in lothoringia: fonticulꝰ aq̄ i saguinē v̄sus ē. ꝛ multa signa circa hec tp̄a contigerunt.

¶ Mortalitas fuit maxia pene p totū orbē ut sepeliētiū. tedio adhuc viui sp̄m trahētes obruerēt̄ cū mortuis. Siccitas magn̄ ꝛ ardor seq̄t̄

¶ Iste conradus multas leges edidit ꝛ pacē districtissime seruare sꝫ pena capit̄ iussit. sꝫ comes lupoldꝰ accusatꝰ de terra sua fugit: cupiens magis rusticane viuē q̄ꝫ solēniter mori: cuiꝰ tn̄ filiꝰ mirabiliter ad imperiū ꝑuenit nutu diuo ꝯtra volūtatē cōradi: etiā filiā eiꝰ accepit in vxorē. Aliq̄ etiā dicūt q̄ꝛ iste conradꝰ occisꝰ fuerit anno. 15. imperij sui.

Cōradus
1ꝰ. an. 20.

¶ Symeon vir sanctus siracuſ monachꝰ: claret treueris.

¶ Durandꝰ ep̄s leodieñ. fuit: de obscuro genere natus.

¶ Haimericus rex vngarie v̄go cū sponsa sua obijt miraculis coruscando: fuitq̄ꝫ filius sci stephani regis.

¶ Campanus doctor insignis ꝛ deuotus maximusq̄ꝫ astronomꝰ. hic iuenit errorē paruū in calculatiōe ptolemei q̄ ad mediū lune motū: videlꝫ q̄ꝛ in. 2160. annis lunaribus deficit vna dies. ꝛ in q̄busdam alijs sil'r. Excusat aūt tn̄ virū q̄ꝛ hoc non ꝑuenerit ei ob defectū ingenij: sed ob penuriā tp̄is. maxime quo ad motū octaue spere: ad quē longū tempꝰ req̄rit̄ eiꝰ theorica ꝛ computꝰ sunt optima.

6213 — 6223

Tusculanus. — Roman⁹. — Tusculanꝰ

Sergius
4ꝰ ā. 2. mē
6

Bn̄dictꝰ
8ꝰ ā. 11. m̄.
11. di. 21.

Joannes
xx. ā. 9. di
. 9.

Bn̄dictꝰ.
9ꝰ an. 13.

1014 — 1024

¶ Iste sergius fuit sancte vite ꝛ exemplaris ꝯuersatiōis sepultꝰ in eccl'ia sci petri.

¶ Iste benedictꝰ habuit scisma maximū: q̄a eiectꝰ fuit ꝛ q̄dā alt̄ subrogatus. hūc pꝰ mortē vidit q̄dā ep̄s in miserabili specie: dicentē se grauit̄ affligi ꝛ q̄ꝛ nihilominꝰ speraret de misericordia dei: ꝛ nihil sibi ꝓdesse q̄ꝺ pro se factū esset: q̄a de rapinis fuit: misitq̄ꝫ eū ad ioannē papam ut de tali teca sūmā pecunie acciꝑet ꝛ paupibꝰ daret: q̄ꝺ ipse fidelit̄ implens: ep̄atui cessit ꝛ timore ꝑculsus sibi ꝓuidens in futurū monasteriū intrauit.

¶ Rogerus ep̄s beluacenſ totꝰ inclytus claret.

¶ Scisma. xiij. ecclesie fuit inter benedictū octauū ꝛ quēdam aliū intrusū: sꝫ pꝰ bn̄dictꝰ obtinuit: eiecto iteꝝ intruso.

¶ Iste ioānes bellum habuit cū romanis

¶ Iste benedictꝰ fuit nepos benedicti octaui totꝰ lubricꝰ: ꝛ ideo dānatꝰ apparuit cuidā in specie monstruosa ꝛ horribili. Caput ꝛ cauda erāt asinina: reliquū corpꝰ sicut vrsus ꝛ ait. Noli expauescere scito me hoīem fuisse sic tu es: sed sic me repn̄to sicut olim existens infelix papa bestialit̄ vixi. tp̄e eiꝰ scisma scandalosū nimis fuit: q̄a ipse eiectus erat: ꝛ iterum restitutus: ꝛ iterum eiectus.

¶ Scisma. xiiij. eccl'ie scandalosū: ꝛ ꝯfusione plenum fuit int̄ benedictū. ix. ꝛ alios. ut pꝫ infra. Cā fuit mala vita bn̄dicti: aut iniquꝰ itroitꝰ. Hic notat ptolemeꝰ: q̄ꝛ fasꝰ sūmoꝝ pontificū habuit semp malū exitū: ꝛ fuit occasio: ꝛ est cā multoꝝ scismatū. notabile est.

¶ Tempꝰ effeminatũ incepit circa ãnos dñi mille: in q̃ fides xp̃iana valde cepit deficẽ ⁊ declinare a p̃stina virilitate: ut pꝫ in ꝓphia scẽ hildegarð. ⁊ in multis regionibꝰ xp̃ianitatis nec sacr̃a: nec ecc̃iastici ritus seruabãt̃: augurijs ⁊ maleficijs intendẽtes. Et erat sacerdos sic̃ ppl̃s. sed misericors dñs ɔtra hec mala iterũ pl̃es apl̃icos viros suscitauit: q hãc ariditatẽ bonis exẽplis ⁊ p̃dicatiõibꝰ irrigarẽt: dño coop̃ãte s̃monẽ ɔfirmãte sequẽtibꝰ signis. Et multi ordines nimio feruore succreuerũt: ut piculosũ tẽpꝰ illustrarẽt: de qbꝰ pꝰ ɔsequẽter fit mẽtio. Et q̃a iã sepe hiꝰ reformatiões facte fuerũt p̃ter spem

Imperatores.

⁊ in sequẽtibꝰ future sint: iõ fatuũ ẽ determinare: ꝙ antixp̃s tũc uel tũc veniet ꝓpt̃ maliciã tpis: qð plerıqꝫ attentarũt: q̃s oẽs fefellit sua opinio: ⁊ euãgelica verisſt sanctio: ⁊ ipsa tpis reprobauit expientia. Hoꝝ erroꝝ imensus ẽ numerus.

¶ Guilhelmus dimonens̃.
¶ Richardus virdunens̃.
¶ Popo stabulens̃.
¶ Elias colonien̄.
¶ Olbertus leodicen̄.
¶ Stephanꝰ leodicen̄.
¶ Beruo augiens̃. Oẽs isti abbates venerabiles circa hec tp̃a floruerũt.
¶ Guido musicꝰ i italia fuit: q inuenit cãtũ manualẽ. s. p flexuras digitorũ notas dinumerãdo p pueris informandis.

¶ Fulbertꝰ carnoten̄. ep̃s in infirmitate visitat̃ a btã virgine: ⁊ de eiꝰ lacte sanctissimo recreatus est.
¶ Gnoto vir spũ sapiẽtie ⁊ scie clarꝰ ep̃s leodicen̄.
¶ Heila auguriatrix in anglia fuit: quã demõ de ecc̃ia extraxit horribil̃r
¶ Adelbertꝰ scũs ep̃s metẽs̃. claret.
¶ Elbertꝰ abbas gemelatens̃.
¶ Bardo vir scũs: ep̃s magũtie claret.

¶ Egelmotꝰ archiep̃s cantuarien̄. misit brachiũ sancti augustini in angliam. Eius epistolare habet̃.

¶ Iste henricꝰ fuit gener cõradi. i silua natꝰ erat: ⁊ bis ad occidẽdũ traditꝰ: sed tñ deo ptegẽte illesꝰ euasit adhuc puer. Cũ aũt imperator eẽt effectus: monasteriũ edificauit i loco natiuitatis sue. Uide pulchrã historiã in chronica martini ⁊ vincẽtij ⁊c̃. Hic victoriosus fuit ⁊ italiã intrãs pandulphũ cãpanie p̃ncipẽ cepit. Abbatẽ vuldẽsez sedauit: q tũc potẽtissimꝰ fuit: diabolo cãtãte. Hũc diẽ bellicosum feci: quẽ etiã increpauit.

Heinricus secundus. an. 17.

¶ Sanctꝰ theobaldus vir nobilis de francia: reclusus eremita claruit.
¶ Karolphus mercioꝝ regis filiꝰ: martyriçatꝰ fuit a matertera.
¶ Edmundus rex vir sanctꝰ: a danis martyriçatus fuit.
¶ Corpꝰ gigãtꝭ rõe īuenit̃ imẽse magnitudis: incorruptũ: cũ lucerna q̃ ñ potat flatu extigui.
¶ Statua marmorea erat i apulia: cuiꝰ caput ostendit thesaurũ subtiliter.
¶ Palumbus presbyter: rome fuit: nigromãticus: ɔtra quẽ diabolus orauit: ⁊ obijt.
¶ Mõstꝝ due mľieres i gallia oĩa mẽbra singula vsqꝫ ad vmbilicũ ⁊ diuisim opabant̃: vna mortua: alia supuixit: triẽnio mortuã portãs.

Anno mundi. 6233 — 6243 — 6253

Pape

Siluester 3ꝰ. di. 56.	Gregoriꝰ. 6ꝰ an. 1. men. 6.	Clemens. 2ꝰ. m̃. 9. di. 7.	Alemanꝰ.	Damasꝰ. secũdus. di. 23.	Leo 9ꝰ. ã. 5. mẽ. 2. di. 6.	Alemanꝰ.	Uictor 2ꝰ an. 2. m̃. 3	Alemanus

Anno xp̃i. 1034 — 1044 — 1054

¶ Iste siluester electꝰ fuit expulso bñdicto sꝫ ecõtra eijcit̃ ⁊ bñdictꝰ restituit̃: quo iterũ eiecto grego. substituit̃: q cũ esset rudis lr̃ãrũ: alteꝝ papã ad ecc̃iastica officia exequẽda secũ ɔsecrari fecit: qð cũ multis nõ placeret. tertiꝰ supinducit̃: q solꝰ vices duoꝝ adimplẽt: qbꝰ dimicantibꝰ int̃ se: henricꝰ imperator supueniẽs oẽs deposuit. ⁊ clemẽtez 2ꝰ substituit: a quo stati se coronari fecit: pmittẽtibꝰ romãis sine ipsiꝰ ɔsensu: se nũqꝫ papã electuros: ⁊ sic gnqꝫ cedẽtibꝰ sextꝰ institut̃. veꝝ de isto greg᷑. gilbertꝰ dicit: ꝙ fuit vir scũs: ⁊ ɔtra henricũ bellum habuit: ⁊ raptores sci petri extinxit: ⁊ cũ magno miraculo sit sepultꝰ. ⁊c̃. vide in chronicis.

¶ Iste clemẽs dictꝰ fuit añ sindegerꝰ bãbergensis ep̃s: q factus fuit papa per imperatorez: ꝓpt̃ vnionẽ recupãdam: ut iã dictũ est.

¶ Iste damasus fuit inuasor ecc̃ie ⁊ subito defũctꝰ ẽ. Et statim romani petierũt sibi dari pontificẽ: sꝫ nõ teutonicũ. ad hoc eni nõ poterant inclinari: ex mala ɔsuetudine indurati. Tũc istũ leonẽ virũ sanctũ ad h̃ inclinauit: ut papatũ accipet: sed pꝰ ea sibi de hoc fecit ɔsciam: ⁊ resignauit ⁊ denuo est electꝰ. h̃ xp̃m in spẽ lepsi nocte i lecto suo collocãs: mãe ipsũ nõ inuenit. tandẽ pꝰ laudabilẽ vitã: scã morte potitus: miraculis claret. ipse multa scripsit ⁊ fecit. Erat ãtea ep̃s tulen̄. ⁊ audiuit ãgelos dicẽtes ego cogito cogitatões pac̃ dic̃ dñs

¶ Iste victor vir bonus ⁊ venerabil̃: tiore impiali factꝰ ẽ papa. sic eniꝫ disposita fuit apl̃ica sedes hoc tpe: ꝙ sci viri dupliciti more se subt̃xerũt. s. diuino ⁊ hũano: q̃a tãto officio se idignos arbitrabãt̃: ⁊ tyrãnidẽ romanorũ q̃ttidie sustinere teduit: sꝫ cõpellẽte imperatore: qdã nihilominꝰ accesserãt sil̃r duplici tiore. tiebãt n. deũ offẽdẽ sic vocati: ⁊ etiã offẽsã p̃ncipis. iste victor mľtos symõiacos deposuit i ɔcilio florẽtino: ⁊ etiã fornicarios

¶ De pluralitate beneficioꝝ q̃ circa hec tp̃a nimis inualuisse videt̃: ⁊ deinceps cõtinuata: multũqꝫ dolenda ãbitione p̃latoꝝ ⁊ symoniaca labe: q̃ꝫ plurima scripta scõꝝ patrũ habent̃: detestantia abusiones istas. Et nota ꝙ facile inuẽti sunt paupes clerici ⁊ doctores: q pluralitatẽ bñficioꝝ ⁊ pompã ecc̃iasticoꝝ rep̃hẽderũt: donec offerret se occasio pticipandi: q̃ accepta coĩter auaricia excecauit eos. Fert̃ de q̃dã mg̃ro magne lr̃ãture: q valde sublimit̃ disputauit ɔtra diuitias p̃latoꝝ ⁊ fastũ eoꝝ: q̃si oĩno sic viuẽ nõ licẽt ⁊c̃. hec cũ nũciata dño pape fuissent: plausibilit̃ r̃ndit. Demus ei bonã p̃positurã: ⁊ hec ⁊ illa bñficia: ⁊ bene pacatꝰ erit: ⁊ factũ ẽ ita: ⁊ ecce protinus sententiam mutauit: dicens. ✠

¶ Iste henricus videt fuisse homo multũ inquietus: ⁊ satis afflixit virũ sanctũ gregoriũ. 7. papã. ⁊ p̃mo qdẽ veniã petẽs absolutionẽ meruit: sed nõ pseuerauit: qnimo de nouo quendã antipapã ꝯ eũ tanq̃ idolũ erexit: ⁊ iterũ gregori⁹ eũ excõicauit: ⁊ electores imperij ducẽ saxonie p ipso elegerũt: quẽ henric⁹ cruẽto bello fugauit: ⁊ tũc romã veniẽs cũ antipapa suo gregoriũ ⁊ cardinales psequit: sz stati robertus rex apulie eũ fugauit: ⁊ papã cũ cardinalib⁹ liberauit. fuit nihilomin⁹ vir elemosynis dedit⁹: ⁊ sexagies ⁊ bis acie collata dimicauit. tandẽ miserabili morte vitã finiuit in carcere a ꝓprio filio detent⁹. sicut fecit: factũ est ei.

Henricus
3⁹ an. 48.

¶ Eduardus vir scũs rex anglie claret spũ ꝓphie: nec repperi plres aliquos reges i aliquo regno q̃ in anglia.

¶ Elburga v̓go scã filia eduardi regis.

¶ Etgitha edgari regis filia virgo sancta claret.

¶ Waltburga v̓go sancta ⁊ abbatissa fuit.

¶ Berengari⁹ eps turoneñ. errorem dogmatiçauit de sacramento altaris: ⁊ post informat⁹ retractauit ⁊ scẽ vite fuit: sz discipulos cõuertere nequiuit. Et seqt heresis magna q̃ satis afflixit eccl'iaz lõgo tpe: ipsa negat verũ corpus ⁊ sanguinẽ xpi esse in sacro: sed figurã tm̃. Vide de ꝯse. di. ij. ego berengarius.

¶ Lantfranc⁹ eps cãtuarieñ magister anselmi: scripsit librũ p modũ dialogi de sacramento ⁊ alia.

¶ Adrianus chronograph⁹ ⁊ monachus vuldensis claruit.

¶ Herliuius abbas: monasteriũ beccense de suo fundauit.

¶ Siclus magn⁹ annoꝝ finit hoc tpe. s. ãno dñi. 1063. ꝯtinens ãnos. 532. qui ad rationẽ omnem pascalis cõputi vtilis est: ⁊ ab euo i euũ in semetipsũ sine errore reuoluit: ⁊ sequẽti ãno siclus mangn⁹ ãnoꝝ. 532. a natiuitate dñi exact⁹ incepit: in cuius fine erit labor ⁊ dolor: ut quidã dicũt. terminabit. 1595.

¶ Mathildis comitissa triumphatrix inclyta: normãdos expugnat. ⁊ impatorẽ debellauit. p eccl'ia gloriose laborauit: ⁊ tãdẽ totũ suũ patrimoniũ sup altare sci petri obtulit.

¶ Petr⁹ damian⁹ doctor grauissime auctoritatis: ⁊ religiosus valde.

¶ Anselm⁹ vir scũs eps cantuarieñ. doctor excellens: ⁊ beate virginis deuotus.

¶ Scisma. xv. eccl'ie fuit int alexãdrũ ⁊ codulũ epm parmeñ. sed alexander obtinuit: licz impator ꝯtradiceret iudicio cõcilij: ⁊ maior ps fuit secum: diu stetit.

6263

Stephanus 9⁹ m̃. 7. di. 28.
Almanus ex lothoringia.

Bñdictus x⁹ mẽ. 9.

Nichola⁹ 2⁹ ã. 2. m̃. 6. di. 26.
Burgundus.

Alexãder 2⁹ an. 11. men. 6.
Mediolanensis.

1064 — 1071

¶ Iste stephan⁹ pax fuguixit. Et sequẽs Benedict⁹ cũ p vim papatũ rapuisset ⁊ nouem mensibus sedisset cessit.

¶ Iste nichola⁹ ꝯciliũ celebrauit ꝯ berẽgariũ. q errore deceptus ꝯ fidẽ dogmatiçauit: sed plene correct⁹ reuocauit. ut pz de cõ. di. ij. ego berengarius. In eodẽ ꝯcilio factũ ẽ decretum de electione pape. In nomine domini. di. xxiij.

¶ Iste alexãder statuit: ut null⁹ missam audiat pref b̃ri quẽ scit habẽ cõcubinã sub pena excoicationis: ut pz xxxij. di. pref h̃. ⁊ habuit scisma cũ q̃dã codulo: sz postea purgauit se i mãtua corã ꝯcilio de symonia: ⁊ codul⁹ tanq̃ symoniac⁹ ⁊ inuasor repudiat. hic alexander fuit vir sanctus.

✠ ¶ Nunq̃ intellexi materiã hãc p̃ter mõ. Quippe q de inope diues: de ꝯtẽptibili repẽte gloriosus apparuerat. hos btũs hieronymus velut pestes q̃sdã cõtagiosas vitandos pnũciat. Dixit quidã notabile verbũ. Qui hz vnũ bñficiũ cõpetẽs: ⁊ eo legitime vtit: recto calle ad patriã tẽdit q vnũ superaddit: vno oculo ꝯscie p̃uat: q aliqd adhuc pl⁹ acceptat: etiã alto lumie p̃uat⁹ totalit excecat: ⁊ deinceps q̃cũq̃ potit coaceruat. hãc maledictionẽ insatiabil' auaricie olim presignauit hierobo͂ã rex isrl'. q licz diuinit⁹ ad regnũ puenerat: stati tñ a cultu dei recessit: fecitq̃ duos vitulos aureos: ne ppl's israel ad templũ dñi ascẽderet. factũ ẽ aũt h̓ v̓bũ in peccatũ: ita ut oẽs sequẽtes reges hũc cultũ sacrilegũ obseruarẽt i destructionem regni. ita de eccl'iastico statu timendũ esse: sci viri coiter asseuerãt: ⁊ iã in plurib⁹ mũdi ptib⁹ cõpletũ cernim⁹. Clerici q nihil possidere deberẽt pret rõnabilẽ ꝯpetẽtiã: neq̃ se de tpalib⁹ itromittẽ oia possidẽ: oia volũt gubernare. Idcirco ut btũs bernard⁹ dicit: qa ordinẽ nullũ h̓uãt: illuc ꝓperãt: vbi sempitn⁹ horror inhitat. Oli pharisei ꝯ auariciã disputãtẽ dñm deridebãt: ⁊ insanũ iudicabãt: sz nũc dñs subsãnat eos. Caueas lector: q multa occupas bñficia: ne idẽ facias: neq̃ eadem patiaris. De⁹ nõ irridet: sed q̃ seminauerit hõ: hec ⁊ metet: noli seq ꝯsuetudinẽ piculosam: noli te p pape dispensationẽ excusare. Ad oculũ vides: q vituli aurei adorant: sz ceti mactãt. Sz q̃ necessitas: q̃ reuerẽtia ẽ in h̓ deo exhibita: q de nũero ministroꝝ ei⁹ ꝓpe modũ medietas ẽ resecata: si eni cuilibz bñficio pmittet dari su⁹ possessor: nũer⁹ seruoꝝ dei eẽt duplex: q modo ẽ simplex. Seq̃re ꝯsiliũ eoꝝ: q deo iam in celestib⁹ ꝯiuncti sũt: ne cũ vitulis aureis eterno igni ꝯfleris. Quid pdest vltra ꝓhibitos bñficioꝝ titulos coadunare: qñ etiã simplices coiter videm⁹ in frugali honestate amplius abundare?

¶ Godefridus bulion dux lothoringie: victor gloriosus: p ecclia velut alter karolꝰ vndiq; dimicat: qui tandẽ hierusalẽ cepit: factꝰ ibi rex. Habuit fratrẽ eque victoriosum balduinũ noĩe: qui ei in regno successit: ꝛ erat totꝰ inclytꝰ. Miraculosa bella gessit ꝯ saracenos. Finit successio regũ anglie: ꝛ Wilhelmꝰ comes normãdoꝝ: interfecto araldo regnat p eo: de quo fit mentio in historia conceptionis beate marie.

¶ Ordo cartusiens sctissimus incepit hoc tpe: q teste btõ bernardo int oẽs ecclasticos ordines pmatũ tenet: nõ rõne tpis: sꝫ rigorositatis. vñ ipse vocat eũ speciosissimã colũnã ecclie. Vex qa ppt nimiã abstinẽtiã paucis portabilis erat: ꝛ ne diu paruꝰ manẽt postea ab ecclia moderatus fuit: nec vnq; a sãcto pposito cecidit: singularit a spiritu sancto preseruatus vsq; hodie.

¶ Bruno vir scũs natione colonien. ꝛ magister i theologia cũ sex alijs venerabilibus claret viris: q cartusiẽsium ordinẽ inceperũt in diocesi gratianopolitanen.

¶ Hugo vir sctissime ꝛ castissime vite claruit: eps gratianopolitanus: q in. 53. annis nulliꝰ femine faciem vidit: vna paupcula excepta: cuius quotidie pluribꝰ ꝯsilium ꝛ auxiliũ dederit: ꝯfessiones etiã recipiẽdo. Hic sci cartusiani ppositi pcipus cooperator fuit: ꝛ postea etiã habitum a scõ brunone sumpsit: insigneq; exemplũ pbuit.

¶ Translatio sci nicholai de mirrea ad barẽses Et corpus sci clementis primi epi metens inuentuꝫ est metis: quẽ aplĩ ibi ordinarũt: ꝛ decẽmilia pegrini occisi sũt hierusalem per arabes.

¶ Solita picula plura cõtigerũt circa hec tpa. s. inundatio aquarũ nimia cũ dãno imẽso. Aues domestice siluatice fiunt: pestilẽtie maxime: ꝛ plures sacro igni cõsũpti sũt exesis carnibꝰ ꝛ mẽbris instar carbonũ. Terremotꝰ in anglia: ut edificia eminꝰ resilirẽt: ꝛ furor ventorum q 600. domos landouie ꝯfregit. Fames ꝛ ictus fulgurum vltra modũ ꝛc. ꝛ fons sanguinis. 15. diebus emanauit: ꝛ diabolꝰ palã locutꝰ ẽ hoibꝰ: i pago q̃dã visibilit apparẽdo.

Impatores.

¶ Ordo grandimõtens inchoat hoc tpe per scm̃ virũ stephanũ nobilẽ auernoꝝ stipite pgenitũ.

¶ Mures infinite ꝯueniũt quendã potentẽ: circũuallantes in quodã ꝯuiuio: ꝛ nõ poterãt abigi: donec deuorassẽt eum. idẽ cuidã pncipi polonie ꝯtigit. mirũ valde.

¶ Syracusana ciuitas magnũ terremotũ sustinuit: ꝛ maior ecclesia cecidit dñica die oibꝰ oppressis: quattuor exceptis miraculose.

¶ Maurilius eps rothomagen.

¶ Cono eps treueroꝝ: cuiꝰ tpe multa corpa martyꝝ inueniunt: quos olim rictiouarus occidit.

¶ Arnulphus abbas scũs: post archieps lugdunens. ordinẽ regularis vite instituit.

¶ Ursinariꝰ psul scũs: eccliam sci petri fundauit: ipso sibi reuelante in flandria.

¶ Ordo canonicus cepit florere in beluacensi ecclia: qui pmo ab aplis: postea a btõ augustino regularit institutꝰ sub magistro iuone pposito: post carnotensi epo.

Anno mundi. 6273 — 6283

Abbas casinen. natiõe samnis. — Cluniacen.

Pape — Gregoriꝰ 7ꝰ ã. 12. m̃. 1. di. 4. — Victor 3ꝰ an. 1. mẽ. 4. di. 7. — Urbanus 2ꝰ an. 12. men. 8.

¶ Scisma. xvj. ecclie. fuit inter gregoriũ ꝛ archiepm rauẽnen. Cã fuit tyrãnidis impatoris: ꝛ dissensio quorũdã epoꝝ: maius fuit oibꝰ ante habitis: durauit vsq; ad vrbanũ secundũ.

Anno xpi. 1074 — 1084 — 1086

¶ Iste gregoriꝰ fuit vir scus: ꝛ multas psecutiões p iusticia ppessus ẽ. hic antea dicebat hildebrandꝰ: ꝛ fuit legatꝰ in gallia: ꝛ dure pcessit ꝯ symõiacos. Quẽdã etiã epꝫ miraclose vic de symõia: qa nõ potuit dicẽ spiritui scõ. Factꝰ aũt papa synodũ celebrauit: in qua ꝯ eos sibi çelo pcessit: ꝛ ꝯtra psbros vxoratos amouẽdo eos a diuino officio. Fuerunt eni tẽpa satis arida. Et qa iusticie rigorẽ nisus est tenere: solito more ꝯtra eũ multi insurrexerũt. Et pmo cinthiꝰ pfecti filiꝰ eũ cepit: cũ primã missam i nocte natiuitatis xpi celebraret: ꝛ in turri sua posuit. sed romani turri destruũt: ꝛ papã liberãt: ꝛ miserũ cinthiũ illũ extra vrbem eijciunt. Deinde impatorẽ excoĩcauit ppt discidiũ: q pꝰ veniẽs ad ipsuꝫ ꝛ pluribꝰ diebus nudis pedibꝰ sup glaciẽ stans: vix absolutionẽ impetrauit: sꝫ impator nõ pseuerauit in humili obediẽtia quã cepit: qnimo in Wormacia ꝯtra eũ pretensũ ꝯciliũ celebrãdo: aliũ loco sui eligi fecit ab epis: ꝛ fit scisma longo tpe Insup adhuc in castro sci angeli ab impatore cũ cardinalibꝰ incarcerat: sed p regentẽ apulie liberat. Tandem in apulia moritur miraculis coruscans.

¶ Iste victor per somniũ vidit deũ sue dignatiõi i solitudine cartusie hitaculũ ꝯstruẽtẽ ꝛ dicit q spũ prophetie pollebat. fuit extinctꝰ p venenũ i calice missum.

q hꝫ btã virgo fribꝰ in carthusia reuelauit.

¶ Iste vrbanꝰ antea dictus ẽ odo: ꝛ fuit monachus cluniacen. multuꝫ laborauit in ecclia. regẽ francie excoĩcauit pp̃ter adulteriũ. cõciliuꝫ pmo celebrauit apud clarum montẽ: in quo statuit horas btẽ marie dici quotidie: ꝛ in sabbato solenniter officiũ fieri. dicitur Aliud cõciliũ turonis celebrauit p recuperanda terra sãcta: ꝛ puocauit pplm occidẽtalem ad trasfretandũ: qui tũc in lancea dñi triumphat. hic habuit magistrũ brunonẽ pedagogum: qui fuit primꝰ prior cartusie: quẽ etiã lateri suo sociauit in papatu: ꝛ multũ pfectũ in ecclesia fecerunt.

¶ Parisius horribile miraculũ ꝯtigit de quodã magistro magni nois: q ter exclamãdo dixit se damnatũ. quapp̃ter multi solẽnes viri: seculo abrenũciauerũt: ꝛ diuersas religiões instituẽtes celebre nomẽ posteri reliquerũt ꝛ exẽplũ. Circa hec etiã tpa fit translatio sci nicholai: ad ciuitatẽ venetiaꝝ: de baro apulie ciuitate: tpe dñi petri patriarche gradeñ. ꝛ henrico cõtareno epo castellano. atq; vitale michaele venetiaꝝ duce.

¶ Terra scā hoc tpe ex magna pte recupata ē: ⁊ hierl'ez ⁊ sepulchꝝ dñi gloriosū cū antiochia: ⁊ alijs ciuitatib⁹ mul tis de manibus saracenoꝝ. Credunt tran fretasse vltra .200. milia xpianoꝝ. Quant⁹ āt zel⁹ fuit in oī ꝑp'lo ad h' opus pficiēdū: ⁊ quō ex oī statu senes ⁊ iuuenes: diuites ⁊ paupes ꝯfluerēt nemine ꝯpellēte: vix aliqs sine lachrymis aut dicere vel audire posset: Passagiū eni istud fuit btē virginis marie: que mirabilit̄ duxit ⁊ ꝓtexit ꝓpugnatores suos: sicut ostēsū fuit in visiōe: Principes fuerūt plures. s. godefrid⁹ bulion: q etiā leonē iterfecit: ⁊ frēs ei⁹ eustachius et balduinus: boamund⁹ dux apulie: hugo frater regis frācie: ⁊ plures alij: q pfide se discrimini dātes: et gloriose vice runt: ⁊ nomē eternū sibi aquisierūt in oibus magnifice a dño delectati. Uide historiam.

¶ Lancea dñi repta est in antiochia a quodā rusti co: cui btūs andreas appuit: ⁊ locū ostēdit. ⁊ qdē p currēdo ignē 13. pedū cū ea: totū exercitū letifica- uit ⁊ certificauit: eo q minime lederet̄: sic dñs sibi apparēs mādauerat.

¶ Iste henric⁹: satis excessiu⁹ fuit in qbusdā: ⁊ pmo erga patrē suū quē cepit: ⁊ in carcē eū mori fecit. etiā ꝯ ponti fices romāos: eo q debēt resignare iuestitu- rā epoꝝ ⁊ abbatū: ⁊ nollet sicut nec pater ei⁹ tandē ad coꝝ rediēs obediuit: ⁊ multa damna ecclesijs illata fidelit̄ restituit. morit̄ tādē sine ple iusto dei iu dicio: qa patrē suū dehonestauit: quod valde sepe ꝯtigit alijs filibus.

Henricus 4⁹. an: 15.

¶ Iuo carnoteñ. eps abbreuiādo ꝯpilauit decretū aplicū p⁹ isidoꝝ: ⁊ p⁹ eū hugo catalauneñ. post quē gratianus.

¶ Helimand⁹ lauduneñ. eps clar⁹ habet̄.

¶ Hugo cluniaceñ. abbas: vir scūs claruit h' tpe.

¶ Toletū ciuitas hispanie no- bilissima tollit̄ h' tpe de manib⁹ saracenoꝝ p aldefonsū regem octauo anno obsessionis.

¶ Ordo cistellensis incepit sub herdingo abbate. Et nō q non eque ordines creuerūt.

¶ Soles duo apparuerunt terremot⁹ magn⁹ fuit: stella p diem fulgurauit: in italia pluit sanguis. in antiochia terra absorbuit plura edifi- cia: ⁊ porcellus nascit̄ cū ca- pite humano: pullus nascit̄ quadrupes: ⁊ mulier quedā enixa fuit monstrū: ante sic homo: retro facies canis: ⁊ cetera membra.

¶ Ordo cisterciēñ. incepit p robertū abbatē: ⁊ albericū successorē eius. ⁊ vident̄ quasi secundarij reformatores ordinis sci benedicti: cui⁹ regulā habēt: ⁊ multas curiosita- tes ⁊ abusiōes abdicarūt: ⁊ simplicit̄ fm sanctā simplicē regulā viuere ceperūt: ⁊ mi- rabilit̄ in breui tpe creuerūt in oibus. habuit viros sanctissimos: ⁊ plures nūero ⁊c̄.

6293 — 6303

Tuscus.

Pascalis 2⁹ an. 10. mē. 5. d. 7

¶ Scisma .xviij. ecclie fuit inf pascale secundū ⁊ tres platos. s. albertū: arnulphū: ⁊ theodoricū: q fauore im patoris erexerūt se: sed mala morte perierūt. ⁊ pascal' obtinuit qa iuste electus fuit: ⁊ deus fuit pro eo.

¶ Hildebert⁹ cenomāneñ. eps multa scripsit: claretq̄

1094 — 1104

¶ Iste pascalis diligent̄ laborauit p ecclia ꝯ impatores ⁊ reges. sup resignatione inuestiture epoꝝ ⁊ abbatū. ⁊ satis pfecit. multa etiā ppessus est a falsis fratrib⁹. Etiā impator ipsū cepit cū cardinalib⁹. ⁊ p duos mēses in vinculis te- nuit. ⁊ scisma habuit. in oibus tñ triūphauit. ⁊ gloriosū ⁊ pacificū finē habuit: sepult⁹ rome in ecclia sci saluatoris. Et ecclesia rectissime cōpatur lune: que crescit ⁊ decrescit. ⁊ quasi deficere videt̄: sed tamē ad plenum reuertit̄. ppter illuminationē solis eterni: qui est xps dñs sponsus eius.

¶ Petrus alfonsus doctor notabilis fuit iudeus nat⁹. sed ꝯuersus postea scripsit aliqua eleganter.

¶ Wilhelmus rex anglie pessimus obijt. percussus a deo. qa nullū cōuentū fieri pmisit.

Taletū ciuitas hispanie.

¶ Circa hec tpa de mense aprilis. in venetia lyguria: emylia atq̄ flāminia: italie puincijs. in gallia quoq̄ transalpina: multoꝝ do mus contritis hoibus: plura edificia simul ⁊ ecclie: ingenti terre motu cōcusse ceciderūt. Eodēq̄ āno mēse iulio. xvij. kal. augusti feria secūda luna passa est eclypsim in signo aquarij. ab vij hora noctis vsq̄ matutinū. Tertio idus decēbris feria qrta luna in si gno geminoꝝ passa ē eclypsim a qnta hora noctis: vsq̄ in. ix. ho ram noctis eiusdē. Eodē mēse post solis occasū: vsq̄ in tciā horā noctis: celū rubeū quasi ignis apparuit: a tota septētrionali pte: vsq̄ ad arcton. Sequēti vo mēse ianuarij Pascalis papa rome defunctus est.

¶ Bernardꝰ incipit clarescere adhuc iuuenis: q pꝰ intrauit ordinē cisterciē. deinde factus abbas claraualle fundauit. h creuit in doctorē magnū ⁊ aplicū viruꝫ. Tot miracula fecit: ⁊ tm̄ honorē habuit: vt filiis ei in his nūq̄ credit̄ fuisse. vide vitam ⁊c̄. Pater 160. mōasterioꝝ fuit: ⁊ velut alt̄ moyses habitus ē vbiq̄

¶ Iste lotharius vir bonus extitit: ⁊ fidelis ecclie: ⁊ coronatus fuit ab inocētio secūdo quē etiā fidelit̄ iuuit ꝯ petꝝ leōis hic btm̄ bernardū in maxia reuerētia hūit: ⁊ alios viros religiosos quoꝝ etiā meritis magnas victorias se gloriebat̄ obtinuisse: ⁊ pcipue ꝯ rogeꝝ inuasorem regni sicilie: quē fugauit: ⁊ aliū substituit de cōmissione domini pape.

¶ Ordo tēplarioꝝ incepit hoc tpe: q priꝰ albis vsi sūt mātellis: post rubeā crucem suppositā portauerūt: Et hugo ⁊ gāfredꝰ fuerūt pmi fūdatores eiꝰ: ⁊ btūs bernardus regulam composuit.

Imperatores

¶ Ordo premonstrateū. incepit per virum dei norbertum ⁊c̄.

¶ Stephanꝰ vir venerabilis abbas cistertij tertiꝰ claret: q btm̄ bernardū cū fribꝰ suis ad ordinē suscepit.

¶ Extra romā in monasterio sci laurētij: monachꝰ qdā admirās quō ⁊c̄ āgelo soluto audiuit. Sic potuit xp̄s clauso pdire sepulchro.

¶ Hugo de scō victore claret pisius: natiōe saxo: doctor magnꝰ: q alter augustinus dicebat̄ tpe suo.

¶ Sanctus gherardꝰ bitureū. eps: ⁊ sanctus anselmus laudunice ciuitatis eps: qui glosas interliniares in psalmis ordinauit.

¶ Malachias vir scūs archieps hibernie claret: q totā illā gentē reformauit. Etꝰ vitā bernardꝰ scripsit.

¶ Richardꝰ de scō victore pietate plenꝰ: ⁊ doctor floridissimꝰ claret.

¶ Tyrus capitur a xp̄iāis ⁊ leodiū mltis plagis atteritur. terremotu ⁊c̄. ⁊ balduinꝰ rex hierusalez capit̄

¶ Acies in celo apparuer̄t

¶ Mosa suspēditur: ⁊ alia mlta mōstra fuerūt. q̄ forte tartaroꝝ tyrānidē prime futurā signarūt. Ventꝰ maximꝰ fuit. turres ⁊ edificia subruit.

Flādria ex pte submergit̄.

Lotharꝰ 3ꝰ dux saxōie ā. 12.

¶ Tartari pmissiōe diuina. circa hec tpa mōtē exisse putāt̄ in q̄ clausi fuerūt in magna miseria ⁊ fame: quia nimis multiplicati erāt. Hēs vilis ⁊ sterilis: ⁊ plagarūt pꝰ mūdū oīa subijciētes: iux̄ illud moysi. In gente stulta irritabo illos. Mirū valde quō illi qui i maxima fuitute fuerunt: iā nō armis: sꝫ pellicijs ⁊ baculis oīa prosternunt: ⁊ dominant̄ vniuersis. Hec iudicia tua dn̄e. sic oli assyrij: medi: ⁊ persi: greci ⁊ romani gothi: hūni. ⁊ vandali. saraceni. ⁊ arabes. bulgari. affricani. franci. almani. turci. hispani. ⁊c̄. flagella iracūdie tue fuerūt quilibet expti i tpe suo: eoq̄ homo noluerit obedire tibi. ⁊c̄.

Anno mūdi. 6313 — 6323

	Campanꝰ	Burgundꝰ	Bononieū.
Pape	Gelasius 2ꝰ ā. 2. d. 5	Calixtus 2ꝰ ā. 7. m̄. 10. di. 11.	Honorius 2ꝰ. ā. 5. m̄. 2. di. 8.

Anno xp̄i. 1114 — 1124

¶ Iste gelasiꝰ timore henrici impatoris cū cardinalibꝰ gaietā accessit: ⁊ deinde p mare veniēs in burgūdiā: apud cluniacū mortuꝰ est ⁊ sepultꝰ. idē impator scisma ꝯtra eū fecit: erigendo quēdā benedictū hispanū: qd etiam postea cū calixto continuatū est.

¶ Iste calixtus fuit filꝰ comitis burgundie: ⁊ electꝰ fuit in locum gelasij: ⁊ dū rediret romā: pretensū benedictuꝫ cepit: ⁊ eqtare ante se fecit sup̄ mulam ignominiose: ita ut v̄sa facie cauda p freno vteret̄ ⁊ vsq̄ ad vrbē ageretur: vbi trusus fuit in carcerē. Et papa cuꝫ impatore pacē fecit. Hic tholose synodū celebrauit: i qua dānauit fictos quosdā religiosos: q plures hereses secrete ⁊ publice seminabāt ꝯ sacr̄a ⁊ bona eccliaꝝ. Fecit libellū de miraculis sci iacobi Statuit etiā historiā karoli descriptā a btō tulpino remeū. archiepo. Fundauit monasteriū boneuallis cistercij ordinis..

¶ Scisma. xviij. ecclie fuit hoc tpe: qa benedictꝰ quidā fauore impatoris erexit se cōtra gelasiū: ⁊ etiā ꝯtra calixtū ꝯsequent̄. sed miserabilit̄ perijt: ⁊ q iuste electi fuerūt obtinuerūt more solito.

¶ Sethçelo vir sanctꝰ in dioceſi treuerensi fuit: q etiā brumali tpe in medijs niuibus totaliter nudus incessit.

¶ Iste honorius i gratia recepit rogeriū ⁊ inuestiuit eū in ducatu apulie facto homagio q fuit rex sicilie. ⁊ magna pꝰ p fide fecit. hic duos p̄riarchas deposuit. aglegieū. ⁊ venetū. qꝛ repperit eos fauisse scismaticis. morit̄ tādē rome. sepultꝰ in ecclia lateraneū. ⁊ idē rogeriꝰ pꝰ ab innocentio remouet̄: qꝛ sibi ꝯtrarius fuit.

¶ Siccitas magna fuit: ut flumina: lacus: fontes. putei siccarent̄ ignis in terrā subintrās biennio nō potuit extingui aq̄: ⁊ fuit plaga horribilis. ⁊ q̄dā mulier q̄tuor masculos peperit.

¶ Ordo sci ioānis baptiste hierosolimitani inchoat̄ hoc tpe a venerabili raymundo viro opibus misericordie dedito: ⁊ valde creuit. hi fouent se pauperibus seruituros.

¶ Petrus abaelardꝰ insignis fuit doctor: sed in heresim cadens ab innocētio ꝯdēnat̄. pciū redēptiōis euacuauit.

¶ Joannes de tpibꝰ moriť qui vixerat. 361. ānis. fuit enim armiger karoli: ⁊ vsq̧ ad hec tpa durauit.

¶ Iste cōradus fidelis ⁊ inclytꝰ pnceps fuit. ⁊ ꝗ h̄ tpe fuit bonū regimē i ecclia/stico statu: ideo pncipes ꝓmpte obedie/bant ꝓpť exemplaritatē platorū. vñ iste rex cruce signatꝰ erat a btō bernardo: ⁊ tñsfretauit cū multis: ⁊ miraculosa bella gessit: ꝓ dilatione dominij xpiani in terra sancta. passus est etiā magna dispendia ꝓpter dolum grecoꝝ.

¶ Passagium magnū ꝯtra saracenos factū ē: ⁊ lothariꝰ ⁊ lodouicus crucem susceperūt: ⁊ btūs bernardꝰ diuino do/ctus spū: crucē ꝑdicādo plures ꝓuoca/uit: sed nō ꝯtigit sicut sperabat: ꝗ greci dolū magnū fecerant cū calce farine mixta intoxicantes exercitum.

Cōradus 2ꝰ an. 15.

¶ Pius lodouicus rex francie claruit: q magna ꝓ fide fecit ⁊ a btō bernardo cruce signať: ⁊ vltra mare transiēs captꝰ fuit: ⁊ multa dāna passus est: ⁊ multa prelia gloriose gessit. Et henricꝰ frater eius monachus efficiť: post eps.

¶ Uisiones tondali facte sūt in hibernia hor/ribiles. ⁊c̄.

¶ Uisiōes sancte elisabet hoc tpe facte fuerūt

¶ Uisionēs scē hildegardis virginis ⁊ ꝓphie plurime apud treuerim facte fuerūt.

¶ Scisma decimūnonū ecclie fuit inť innocē/tiū secūdū: ⁊ petrū leonis: ꝓpter discordiā eli/gentiū: ⁊ innocentiꝰ obtinuit: ꝗ maior pars erat secū. ⁊ btūs bernardꝰ ꝑ septē annos labo/rauit ꝓ vnione fortiť ⁊c̄.

¶ Comes muriēsis factꝰ ē humilimꝰ conuersus in cartusia.

¶ Theobaldus comes campanie: vir totus misericors.

¶ Hugo folieti scripsit librū de castro anime ⁊c̄.

¶ Gratianus monachꝰ decretū cōpilauit: ⁊ ab eugenio approbať: ⁊ eps fit in tuscia inclusiua: vnde oriundus fuit.

¶ Petrꝰ lumbardꝰ eps parisienß frater gratiani: libꝝ sniaꝝ edidit.

¶ Petrus comestor frater gratiani ⁊ petri lumbardi historiā scholasticam composuit ⁊ alia.

¶ Rogeriꝰ rex sicilie grecos vastauit vsq̧ ꝯstantinopolī ⁊ lodouicū regem francie a vinculis liberauit.

¶ Edissa q̄ olim dicebať rages medoꝝ: sempꝛ inuicta ⁊ scā: h̄ tpe destruiť

6333 Romanꝰ. Tuscus. 6343 Bononien. Pysanus.

Innocētiꝰ 2ꝰ an. 14. mē. 7. di. 8

Celestinꝰ 2ꝰ men. 5. di. 10.

Lucius 2ꝰ m̄. 11. di. 4

Eugenius 3ꝰ annis 5 m̄. 4. d. 20.

1134 1139

¶ Iste innocentiꝰ fuit vir valde deuotꝰ: ⁊ tales suo lateri sociauit. hic habuit scisma ꝑ septē annos ꝯtra petrū leonis: qui se anacletū noiauit: ⁊ ꝑ vim papatū rapuit adiutꝰ a suis amicis: qđ vidēs innocētiꝰ: cū duabꝰ galleis fugit in galliā vbi fuit gloriose susceptꝰ a scō bernardo: q tūc oēs reges ⁊ principes in manibꝰ suis habuit: ⁊ ꝓuocauit eos ut reducerēt dñm papā ad sedez suam ⁊ plura de eo narranť i vita bti bernardi: tandē pacatis oibꝰ: ⁊ horribiliť diuino iudicio aduersarijs cōsumptis: pacifice ⁊ vtiliter ecclesie presedit. sepeliť in laterano gloriose.

¶ Iste celestinus papa sedit. sepeliť in laterano

¶ Iste luciꝰ fuit papa ꝓfuit: ꝗ ābo i pesti/lentia breuiť obierť sepultꝰ in laterano.

¶ Iste eugeniꝰ añ fuit mo/nachus bti bernardi in cla/raualle: ⁊ missꝰ ab eo romā cū alijs ꝓ instauratione monasterij sci anastasij: ⁊ ibi abbas efficiť: ⁊ nō longe pꝰ: ex insperato in papā electꝰ est. hic cū eēt simplex: deus eū mirabili grā ⁊ eloquētia ꝑfudit. beatꝰ etiā bernardus illū solēnē librū de cōsideratione ad eū scripsit. Romani autē solito more feruescētes seditionē faciūt. Quaꝓpter vir scūs dedit locū ire: ⁊ in gallijs veniēs pristinū locū dilecte clareuallis humiliter benigneq̧ visitauit: alloquiť frēs nō sine lachrymis: memor pristine ⁊ tam pulchre quietis iam ꝑdite miscēs sermōibꝰ auulsa a corda suspiria: hortať ⁊ cōsolať: ⁊ se inter eos fratrē ⁊ sociū non dñm exhibet uel magistrū. Miranť oēs in tāta altitudine humilitatē imobilē: ⁊ in tam excellenti culmine ꝓpositi sci ꝑmanere vtutē: ut altitudine sociata humilitas ꝓ officio exteriꝰ fulgeat: ⁊ ꝓ virtute nequaq̧ interiꝰ inanescat: adherebat carni eius lanea tunica: ⁊ diebꝰ ac noctibꝰ cuculla vestibus: sic ibat sic cubabat: intꝰ monachi habitū retinēs extra se pontificē ⁊ moribꝰ ⁊ vestibus exhibebat. Rem difficilē agens diuersarū in vno hoie ꝓprietatē exhibens ꝑsonarū. sagmenta ei circūferebanť ⁊ puluinaria: lectꝰ eius pallijs optus cortina ambiebať purpurea: sed si reuoluēs opimenta inuenires supiectis laneis cōplosa stramina ⁊ paleas cōglobatas. Homo in facie: deus videt in corde: ipse vō bona corā deo ⁊ hoibus ꝓuidebat: eternū oibus monachis ⁊ pontificibus exemplū relinquēs. Demuz vale dicens fratribꝰ cū multis lachrymis: solitis inquietudinibꝰ reddiť: romāq̧ reuersus gloriose suscipiť clamantibus vniuersis: Benedictus q venit in noie dñi: obijt tandē in magna scitate suis meritis illustrando romam miraculis pluribus: sepultus in basilica sci petri. Moriť statim etiā beatus bernardus eodem anno.

¶ Iste federicus fuit vir magnoꝝ operū: ita ut quidā dicāt: ꝙ post karolū magnū in gestoꝝ magnificentia: orbis silem nō habuit. Et nō: ꝙ huiuſmodi cōparationes sūt cū moderamine accipiēde: nō simplr: sic solet dici de salomōe: Pōt eni eē ꝙ aliqs simplex miles i aliq̄ negocio ita magnifice se habeat: ꝙ vere dici potit de eo ꝙ nūq̄ silem habuerit: in illo. s. nō i oib⁹ ⁊c. Uex idē iste federic⁹ i vno crimē glīe sue intulit: ꝙ cū alexandro papa altercauit ⁊ 3 fa s scismaticos fouebat longo tpe. Uex p⁹ penituit: ⁊ veniā petēs crucē ꝑ satiſfactiōe ſuſcipiēs vltra mare iuit: ⁊ p⁹ magnos triumphos: in quodā fluuio submerſus fuit improuiſe.

Imperatores. — Federicus p an. 33.

¶ Boemia fit regnū: ante ducat⁹ fuit. Sol obſcurat⁹ fuit hoc tēpore Fames magna facta est. Terremot⁹ maximus fuit. Antiochia cū tripoli ⁊ damasco ceciderūt 50. milia hoiū ʒ ſubmergunť: ⁊ mare retrogradū verſū eſt. Tres lune appa ruerunt: ⁊ in medio ſignū cruc: ⁊ tres soles viſi ſūt: ⁊ post ſol obſurat⁹ iterū fuit: ab hora ſexta vſq̄ ad nonam.

¶ Wilhelmus eremita ſciſſimus claruit: olim dux aquitanie: ⁊ comes pictauienſ. Hic primū tot⁹ diſcolus fuit: ⁊ ꝑpter ſciſma a btō bernardo cū venerabili ſacramēto territ⁹ fuit: p⁹ lorica ſup nudo veſtiť.

¶ Guilelm⁹ puer i āglia crucifigiť a iudeis: i die ſcō paraſceues. Et erat tūc puer ibidē: q vidit infernū.

¶ Peſtilentia ſacri ignis fuit: ⁊ puer qdā liberat⁹ ab igne: qui oēm hiſtoriā mūdi: textū euangelij: actus apl̄oꝝ tanq̄ in libro legeret alijs ꝑnunciauit.

¶ Petr⁹ tharātaſieň. eps: vir integerrime religiōis

¶ Norwegia ɔuertiť ad fidem: vbi primū ꝑdicauit cardinalis albaneň. poſtea papa.

¶ Corpa ſcōꝝ triū regū transferunť de mediolano ad coloniā ꝑ rainoldū archiepm colonieň. ⁊ extūc colonia floru t.

¶ Uiſio horrēda facta lingoň. epo a quodā eremita iā defūcto qualiter. 30. milia hoiū ʒ deceſſerāt ſecū: ⁊ ꝙ ſcūs bernard⁹ ſtati euolaſſet: tres in purgatoriū deſcēderāt: oēs alij in inferno perpetuo cruciandi dimerſi fuerunt.

¶ Scūs thomas cātuarieň. archieps martyriçať hoc tpe i anglia: multis clar⁹ miraculis: ⁊ henric⁹ rex angilie miſit ſolēnes ambaſiatores: ⁊ excuſauit ſe de nece eius: ⁊ crucē ſuſcepit poſt trienniū ⁊c. Canoniçať ab alexandro.

¶ Scūs bernard⁹ canoniçať ꝑ alexandrū tertiū: ⁊ ꝑpter ɔciu ſū ꝑpl'i ꝓhibuit eū abbas: ne pl'a miracl'a facēt: ⁊ obediuit mortu⁹.

Anno mundi. 0353 — 0363

Pape — Anaſtaſi⁹ 4⁹ an. 2. m̄ 4. di 24. — Romanus. — Adrianus 4⁹ an. 5. — Anglic⁹ — Alexāder 3⁹ ā. 21. m̄. 11. di. 19.

¶ Iste ordinē cartuſieň. ɔfirmauit cum ſubſcriptione omniū cardinaliū: ſuſcipiens eū ſub ꝓtectione ſci petri ⁊ ſua: dando ꝓuilegia aliqua: gb⁹ lucius ⁊ alij numero. xi. plurima ſupaddiderunt ⁊ monaſteria erexerūt.

Anno xpi. 1154 — 1164

¶ Iste anaſtaſi⁹ fuit abbas ſci rufi valētinieň. dioceſ. ⁊ deide i cardinalez: ⁊ poſt in papā aſſumitur. Hic fecit palatiū nouū apud ſcām mariā rotondā. Moriť: ſepeliť q̄ in laterano.

¶ Iste adrianus natiōe anglicus fuit: eps albaneň. vir magnanimus. ⁊ vbi dei cū çelo predicator egregius. Regē ſicilie ⁊ romanos ɔpeſcuit cū cenſuris. Ipſe ante legat⁹ fuit i norwegia: ⁊ gentē illā barbaricā ɔuertit ⁊ inſtituit. poſt elect⁹ in papā: officiū ſuū honorificauit. Et dř ꝙ ꝑm⁹ papa fuit q cū curia in vrbe veteri morā ɔtraxerit hic fecit gironē in radicoſano: ⁊ turribus muniuit: ⁊ multa cōparauit a comitib⁹ circa locū ſcē chriſtine. ſepult⁹ ē in vaticano.

¶ Iste alexander vir ſtrennu⁹ habuit longū ſciſma. 17. annoꝝ ⁊ quattuor ſciſmaticos vicit ſucceſſiue ⁊ excoicauit: qui omnes mala morte perierūt: preualuit etiā ɔtra imꝑatorē: ⁊ ad vnionē reuocauit. Duo ɔcilia celebrauit vnū turonis. aliud in vrbe: tandē oibus nō ſine graui labore compoſitis: puta qui aduerſus talē regē dimicauit glorioſe romā reuertiť: ⁊ eos q ꝑpter ꝑſeuerantiā eiecti fuerūt: reſtituit: moriť p⁹: ſepult⁹ in pace xpi.

¶ Sciſma. xx. eccleſie fuit inť alexandrū ⁊ quattuor ſciſmaticos: ſed alexāder obtinuit. grāde fuit annoꝝ. 17.

¶ Hereſis Waldenſiū ſeu pauperū de lugduno incepit: cuius inuentor fuit Waldenſ ciuis lugduneň: qui cū diues eſſet relictis oibus paupertatem euangelicaʒ ſeruare voluit: ⁊ ſcribi fecit aliquos libros biblie in vulgari: cū nōnullis ſcōꝝ auctoritatib⁹: quas min⁹ ſane intelligēs: ſuo inflatus ſenſu aploꝝ officium vſurpauit: predicādo vbiq̄: ⁊ ſuos ad predicādū mittendo: errores plures ſeminauit. Moniti aūt: rn̄derunt. deo magis obediendū q̄ hoibus: ꝑlatos ⁊ clex aſpernādo. tandē ɔtumaces excoicati ſunt: ⁊ expulſi a patria: poſt in concilio heretici denunciati ſunt. Et factū eſt in grande malū ⁊ laqueū magnū ſimplicibus ⁊ deuotis ꝑſonis ſcandalū imenſū. ⁊ vtinā hodie eſſet finis.

¶ Sanctus ricardus fuit q̇ a iudeis martyrizatꝰ fuit piſiꝰ: ⁊ iudei expelluñt a regno
Scũs petrꝰ monoculꝰ abbas claraualliſ fuit:
¶ Ordo Guilhelmitaꝝ a ſcõ guilhelmo eremita olim duce aquilegieñ: nomẽ ⁊ originẽ traxit eius diſcipulꝰ fuit ſcũs albertus eremita: q̇ ordinem iſtum educauit.

¶ Scã alpiadis virgo ſciſſima claret q̃ humiliter nata: ſubulca erat: in terra ſenoneñ. cibo ſp̃uali vtebatur: multas hñdo reuelationes ſʒ ĩnullo corporali: tamen venuſta facie.
¶ Scũs hugo ep̃s lincolnieñ ordinis carthuſieñ: in anglia inumeris claret miraculis.

¶ Iſte heinricus fuit filiꝰ friderici ⁊ accepit ↄſtantiã filiã regꝭ ſicilie in vxorẽ occaſiõe cuius ſubiugauit ſibi totũ regnũ apulie: fugatis illis qui illud tenebant.

Henricus quintus. an. 8.

¶ Hieruſalẽ iterũ p̄mittẽte deo capit̃ a ſaracenis ⁊ glorioſũ ſepulchrũ cum ſancta cruce ꝓpter peccata xp̄ianoꝝ: ⁊ p̄cipue luxurie ⁊ crapule: ⁊ rarus erat in monaſterijs: rarioꝛq; in ſeculo quẽ nõ morbus luxurie infeciſſet: ⁊ q̇a tota terra ſordeſcebat facinoribꝰ: ideo proiecit dñs populũ ſuũ ⁊c. Paſſagiũ grãde ordinat̃ tp̄e clemẽtis tertij. ⁊ federicꝰ imꝑator crucẽ accepit ⁊ multi p̄ncipes cũ eo: ⁊ factꝰ ẽ ↄcurſus maximꝰ: ſed parũ ꝑfecerũt: nec aliq̇d recuꝑauerũt: p̄ter ſolam achos: que dicit̃ tholemaida.
¶ Scũs anſhelmꝰ ep̃s bleſineñ. ordinis carthuſieñ claret bona vita.

¶ Abbas ioachim fuit q̇ plura p̄dixit ⁊ ſcripſit. Et in q̇buſdã errauit. ut ptʒ in p̄ncipio decretaliũ. Sciſſitãtibꝰ etiã p̄ncipibꝰ: an ire deberẽt ad t̃rã ſanctã r̃ndit nõ: q̇a tempꝰ nõdũ aduenisset.

Leodiũ capit̃: dep̄dat̃: vaſtat̃: ⁊ mulieres ac virgines opprimunt̃. Religioſe tñ ac timorate: mirabilit̃ liberate fuerũt: nec alicuiꝰ pollutiõis ↄtagiũ paſſe ſũt. ſicut dñs oñdit ſcẽ marie de ognies: vide in vita ipſius.

¶ Regnũ tartoruʒ incepit ⁊ creuit valde ⁊ vſq; hodie eſt magis i orbe ⁊ fecerũt plagã i mũdo maximã.
¶ Ordo dñoꝝ theutonicorũ icepit circa hec tp̄a ſub celeſtino papa 3o ortũ habuit ex ordine ſci ioannis baptiſte hieroſolymitani.
¶ Ordo trinitatis circa idẽ tempꝰ incepit.

6374	6383	Luſcꝰ de luca.	Lombardus.	Beneuentanꝰ.	Romanꝰ.
		Luciꝰ 3o. ã. 4. mẽ. 2 di. 18.	Urbanꝰ. 3o. ã. 1. m̃. x. di. 26.	Gregoriꝰ. 8o. mẽ. 2.	Clemens 3o. an. 3. di. 16.
1174	1184				

¶ Olim ſcã fides catholica per potentes p̄ncipes: ꝑ argutos phos: ꝑ ſubtiles hereticos: ac ceťos viros ſpectabiles ipugnata fuerat. diebus aũt iſtis ꝑ viliſſimos idiotas: ac laicos pauperrimos extitit nõ modice tribulata. Quaſi dicat eccl̃ia. Iã vtiq; debeo affligi: ſi nec iſti a tribulatiõe ceſſant: q̇ vita ipſa videbant̃ idigni q̃ꝝ ↄuerſatio deo ⁊ hoibꝰ odibil̃ ẽ: q̇ ad nihil q̃d ẽ valẽt: niſi ꝙ ſe mẽtiunt̃ me çelare ut ſic efficaciꝰ nocerent: fuerũt nihilominꝰ poſtea q̇dã ſubtiliſſimi heretici: q̇ iſtã hereſiʒ Waldenſiũ defendere conabant̃: ⁊ p̄la regna ⁊ populos deceperũt: cũ q̇bꝰ tandẽ miſerabiliter exterminati perierũt.

¶ Iſte luciꝰ fuit ep̃s oſtieñ: q̇ poſt verone morit̃ hñs tale epitaphiũ. Luca dedit lucẽ tibi luci põtificatũ Oſtia papatũ roma verona mori: imo verona dedit veruʒ tibi viuere roma. Exiliũ curas: oſtia: luca mori. Pulchri verſus q̃ꝫ quoddã apologeticũ

¶ Iſte vrbanꝰ fuit oriũdꝰ de ciuitate mediolanẽſi. ad eũ vẽit ioachi de calabria. h̄ cũ audiſſet captã hieruſalẽ a ſaraceniſ nimio dolõe tactꝰ: obijt: ſepultus in ferraria.

¶ Iſte gregoriꝰ magnũ çelũ hũit ꝑ t̃ra ſcã hũit: ⁊ cepit p̄cticare de mõ recupãdi eã. ꝑfectꝰ i tuſciã ad diuerſas ꝓuicias l̃ras miſit ꝑ cruce p̄dicanda. Et fecit pacẽ int̃ piſanos ⁊ ianuẽſes. Qua factũ: piſis mortuꝰ ẽ: ⁊ honorifice ibidẽ ſepultus.

¶ Iſte clemens ordinauit monaſterium ex murũ q̃d d̃r ſci laurentij: ⁊ quedã alia edificia: eiꝰ tẽꝑe factũ ẽ paſſagiũ magnũ cõtradicente abbate ioachim: q̇a nõdũ veniſſet tempꝰ.

¶ Sanctꝰ bertoldꝰ carmeliti montis hermicolis ab aymerico antiocheno p̃triarcha in priorẽ aſſignatꝰ fama celebriori multis innoteſcit. Hic int̃ ceťa preclare ſue ſcitatis indicia: aĩas q̃ꝫ pluriũ fratrũ quos ſaracenoꝝ abſumpſit gladius: cum corona martyrij ab angelis in celũ deferri vidit.

¶ Huiꝰ lucij pontificis tp̄e floruit magiſter petrꝰ comeſtor ſeu manducator qui fecit hiſtorias ſcholaſticas. i. hiſtorias vtriuſq; teſtamẽti. Hic lombardus origine: pariſiꝰ fuit canonicꝰ: ibidẽ ſepultꝰ. Sup cuiꝰ ſepulchrum hoc epitaphiũ. Petrꝰ erã quẽ petra tegit: dictuſq; comeſtor. Nũc comedor: viuꝰ docui nec ceſſo docere. Mortuus ut diſcat: qui me videt incineratũ. Q̃d ſumꝰ iſte fuit: eximiꝰ q̃nq; q̃d hic eſt. Petra petri carnẽ: tenet hec animã petra xp̄s. Sic ſibi diuiſit: vtraq; petra xp̄m. Eo tp̄e ut dicit vincentiꝰ: magna ꝓdigia apparuerũt int̃ claruʒ montẽ ⁊ compendiũ: q̇a lapides quadrangulares ad quãtitatẽ ouoꝝ cadebãt: ⁊ fulgura crementia villas: ⁊ corui in roſtris carbones ignitos portantes: incendentes domos ac villas: ⁊ multi ictibꝰ fulminis ꝑierũt.

¶ Scisma oritꝰ pꝰ mortē henrici .ppt' discordiā electorū. Nam qdā elegerūt philippū ducē sueuie fratrē eiusdē henrici. Alij ottonē filiū ducis saxonie. Et facta ē altercatio magna ⁊ bella in almania. Tandē otto pualuit: qa papa innocētiꝰ tenuit cū eo Philippꝰ eni stati pꝰ pacē quā cū ottone fecit: interfectus ē dolose a lātgrauio: ⁊ sic otto obtinuit ⁊ romā veniēs: ab īnocētio coronatꝰ ɔtra cōciliū multoꝝ ⁊ voluntatē. Et versa est benedictio i maledictionē: qa eodē die fracto iuramento ɔtra eccliam: cepit tyrannizare stolidissime: quare stati excoicatꝰ ⁊ deponitꝰ: ⁊ tandē in cōtumacia moritꝰ.

¶ Pueri de almania .20. milia ⁊ ampliꝰ diabolica machinatione decepti cruce signantꝰ q̄si deus p eos vellet recuperari terrā scām p̄m istud. Ex ore infantiū ⁊c. Sed cū ad mare venissent a pyratꝭ dolose in nauibꝰ rapiūtꝰ: quasi eos ad hierusalē ducere pmittētibꝰ. Verū multos submerserūt alios vendiderūt saracenis: ⁊ sic patꝫ qd de filibus in futurū faciendū sit: si silis casus occurreret.

¶ Pastores pecoꝝ silr de hispania conuenientes cū turba grauipariꝰ venerūt ⁊ oia bona cleri vastarūt iuidis plebibꝰ gratulantibꝰ: sed cū etiā laicoꝝ bona cepissent deuorare statim expugnati fuerūt ⁊ pempti: ⁊ sic patet quō diabolꝰ etiā suas cruces predicauit.

Imperatores

Philippus ānis 12.

Otto 4ꝰ. ā 2. pꝰ mort. philippi.

¶ Liuonia regio septentrionalis magna: conuertitꝰ ad xp̄m pro parte.

¶ Maria de ogenies claret miraculis i diocesi leodieñ. Obijt. 1213. circa annū etatis sue. 37. Et multe alie virgines ⁊ vidue ⁊ scē maritate fuerunt ibidem

¶ Dñicus hispanꝰ vir scūs ac ap̄lice pfectionis emulator: mirabili zelo psegtꝰ hereticos: miraculis claret: ⁊ ordinē iacobitaꝝ siue p̄dicatorū instituit.

¶ Helinandus monachꝰ beluaceñ. scē vite: scripsit chronicā ab origine mūdi ⁊ recupatione lapsi ⁊ alia.

¶ Franciscus italicus vir incōpabilis feruoris ac sūme pfectionis paupertatis euāgelice q̄si q̄ddā exemplar plucidū: multis claret miraculis ⁊ ordinē minoꝝ instituit.

¶ Electio impatoris pēdet ex iudicio sūmi pontꝭ. qð pꝫ p decre. Innocen. iij.

¶ Cōstantinopolis recupatꝰ a xp̄ianisꝰ: ⁊ balduinus comes flā: drie ipator ibi efficitur.

¶ Wilhelmꝰ parisien incepit ordinē augustineñ. qui etiā dicūtꝰ mendicantes.

¶ Crux p̄dicatꝰ qnqꝫ vicibꝰ: ⁊ hoc in aere ostēsū fuit: qa cruces diuersoꝝ coloꝝ qnqꝫ numero: in aere patenter resplēduerūt.

¶ Albertꝰ patriarcha hierosolymitanꝰ: ordinem carmelitaꝝ instituit in monte carmeli.

¶ Almericꝰ hereticꝰ cōburitꝰ parisiꝰ cū suis ⁊c.

¶ Stephanꝰ scūs pater ⁊ prior domꝰ portaruꝫ ordinis carthusieñ. ⁊ pꝰ ep̄s digensis.

¶ Symon comes mōtisfortꝭ velut altꝰ karolꝰ mirabilitꝰ triūphauit ɔtra hereticos: habēs secū ep̄os ⁊ abbates scōs: ⁊ p̄cipue scm̄ dñicum Fugauit aliqñ centū milia hereticoꝝ cū paucis puto octo milibus catholicis.

¶ Scūs petrus mediolaneñ. postea martyr clarꝰ habetꝰ adhuc puer.

¶ Sancta clara fulget virtutibus.

¶ Cruce signati plures gloriosissime euolarūt ad celū: Et quidā diuinitus punitus fuit: q͛ crucem predicare noluit.

Anno mūdi 6393 — 6403

Pape — Romanus: Celestinꝰ 3ꝰ. ā. 6. m̄. 8. di. 11. — Campanus: Innocētiꝰ 3ꝰ. ā. 18. m̄. 4. di. 24.

¶ Rex aphrice xp̄ianis bellū intulit: ⁊ fugatus est perierūtqꝫ ampliꝰ q̄ȝ centū milia saracenorum.

Anno xp̄i 1194 — 1204

¶ Iste celestinꝰ in die scō pasce coronatꝰ ⁊ die sequēti coronauit henricū impatorem Ipse etiā fecit fieri pallatiū apud scm̄ petꝝ

¶ Jacobꝰ de vitriaco scripsit multa vtilia ⁊ p̄cipue de scis mulieribꝰ que tūc fuerunt pl'es in diocesi leodieñ. Et fuerūt tpa satis scā. hic predicauit crucē ɔtra albienses: cū gloria miraculoꝝ multorū.

¶ Iste innocentiꝰ magnis laudibꝰ extollitꝰ: qa vtilis valde fuit ecclesie dei: qð opa eiꝰ testātꝰ. nā fecit fieri hospitale sci spūs: ⁊ renouauit eccliaꝫ sci sixti. cōposuit decretales: sermōes: ac librū de miseria humane ɔditionis ⁊ multa gloriosa alia. Ipse coronauit ottonē ⁊ etiā deposuit: qa nō seruauit fidelitatē: hēses pl'es dānauit. s. albieñsū ɔ q̊s crucē p̄dicari fecit. Itē almerici: ⁊ libꝝ abbatis ioachi ɔ petrū lōbardū. Cōfirmauit scm̄ hugonē liconieñsēꝫ carthusieñ. ordinis. Tandē pꝰ plura bona pacē faciēdo intꝰ pisanos ⁊ ianuēses: moritꝰ apud parusiū: ⁊ ibidē sepelitꝰ.

¶ Nota q͛ circa hec tpa leguntꝰ miracula gl'iosa: ⁊ pl'ime reuelatiōes facte sūt inigs mercātijs ⁊ vsuris. Et i vita scē marie de genies fit mētio de quadā vidua optie vite: cui btā v̄go cū scō petro ⁊ multitudine angeloꝝ astitit i agonia ⁊ vir demones abegerūt: ⁊ tandē dñs met aduenit: ⁊ funeris officiū adimpleuit: nec tñ ppt hec penas purgatorij euasit. maritꝰ eni eiꝰ mercator fuit: ⁊ quedā p fraudē acqsierat: q̊sdā etiā de familia ducis louanie hospitio recepat: qui de iniuste acqsitis i eiꝰ domo multa expendebāt: de quibꝰ nōdū pfecte restitutionē fecerāt. iō aia huiꝰ tā scē vidue purgatorij ignibꝰ exurebatꝰ. Nota lector gratiosam puidentiā dei. Qñ hec mulier erat in statu mutabilitatis: ne ex vehementia doloris uel timoris in peccatū decidēt: cōsolata ē a btā virgine ⁊ scō petro. Qñ aūt p mortē euasit piculum amplius peccādi: iusticie rigorē expta est. pena eni eiꝰ erat dilata nō soluta. Alia quedā mulier hoc ordine in purgatorio cruciebatꝰ. Aliquādo eni vehemēti calore torquebatꝰ eo q͛ mundū ⁊ eiꝰ voluptates nimis ardenter dilexisset. Aliqñ frigore maximo: qa pigra ad bonū fuerat ⁊ maxime: qa filios ⁊ ppriā familiā nimis negligenter correxerat: siti aruit, ppter potationes: nuditate cōfundebatꝰ: ppter vestes supfluas.

¶ Albertꝰ hierosolymitanꝰ patriarcha fratrū eremitaꝝ scē dei matris: i carmelo monasteriū i meliꝰ erigit: scōqꝫ ✠

¶ Iste fridericꝰ fuit filiꝰ henrici ꝑdicti: ⁊ electꝰ fuit ꝯtra ottonez ut eū expugnaret: qđ ⁊ fecit. Et extūc incepit ecclīam laniare: q̄re excoicat̄ ⁊ deponit̄ ꝑ honoriū q eū coronauit: ⁊ multa mala fecit ⁊ ꝯtumax diu ꝑmāsit: ⁊ morte preuentꝰ sine sacramētis a ꝓprio filio suffocat̄: sic iteꝝ: multa exēpla hic sunt de ꝑsecutoribꝰ eccl̄ie q̄ꝫ miserabiliter ꝑeunt. ipse etiā filiū suū henricū suffocauit: quaꝓpter ab alio filio suo cū egrotaret suffocatꝰ fuit tēpe innocentij pape quarti.

¶ Guilhelmꝰ nyuerneñ. epūs vir scūs ⁊ doctissimus claret: q duo milia pauperū tpe famis q̄tidie pascebat.

Fridericꝰ 2ꝰ. an. 20. rex. cecilie.

-vixit: sꝫ ꝯtumax

¶ Scā elisabeth filia regis vngarie vidua: oī v̄tute plenissima claret scā vita.

¶ Lodouicus filius regis sicilie frat̄ minoꝝ: vir scūs clarus habet̄.

1215

¶ Conciliū lateraneñ. celebrat̄ in vrbe. 1315. ꝑlatoꝝ sūma fuit ibidē cōgregatoꝝ: factum apud scm̄ ioānē in laterano.

¶ Hierusalē destruit̄ vsqꝫ ad solū: excepto tēplo ⁊ ciuitate dauid a corradino filio staphadim.

¶ Quattuor ordines mendicātiū vꝫ ꝑdicatores: minores: augustinēses: ⁊ carmelite ꝯfirmant̄ ab honorio.

¶ Ordo cruciferoꝝ circa hec tpa renouatꝰ ē ꝑ innocentiū tertiū anno pontificatꝰ sui. 18. iā deuicta heresi albiensiū ꝑ cruce signatos. Fert̄ beatū quiriacū hierosolymorū epm̄ olim huiꝰ ordinis ꝑmiceriū extitisse: stati postea q̄ꝫ scā helena crucē inuenit: sed iulianꝰ apostata eundē quiriacū cū fratribus occidit: ⁊ sic longo tpe idem ordo abolitꝰ fuit. Tpe aūt innocentij q̄rti: apud lugdunū creuit: ⁊ priuilegijs dotatꝰ ē ab eodem.

¶ Sanctus cirillꝰ grecꝰ: melliflui carmeli prior: doctorqꝫ: tū vite scitate: tum ꝓphetie spū ꝯspicuus: multa ꝯscribit posteris ꝑ futura seculis: ⁊ copiosis miraculis: deo ꝓcurat gloriā mundoqꝫ stuporem.

¶ Lapis grādis cecidit in monasterio sci gabriel̄ habēs signū cruc̄: ⁊ imaginē xp̄i expssam: ⁊ desuꝑ aureis lr̄is habens scriptū: iesus naçarenꝰ rex iudeorū: ⁊ cecū illuminauit.

¶ Frisia tota pene submergit̄ fluctibꝰ marinis in qua perierūt hominū plꝰ q̄ꝫ centū milia ꝓpt̄ irreuerentiā factā sacramēto a quodā pugile: sicut pꝰ ea reuelauit btā v̄go maria. Et ꝯstructa ē eccl̄ia i eodē loco vbi hostie ceciderūt: ⁊ cessauit q̄ssatio.

¶ Uacat imperiū ml̄to tpe pꝰ depositionē federici ⁊ etiā pꝰ eiꝰ mortē: ⁊ iō plures āni ascribunt̄ federico: licꝫ paucis iuste in obedientia eccl̄e regnerit q a nō stati alius in locū eiꝰ electꝰ fuit.

¶ Tartari trāseūt mōtes riphꝫos q diuidūt asiaꝫ maiorē ab europa: ac totā vngariā ⁊ poloniā: q̄i vastāt nulli parcentes sexui uel etati: ⁊ fit ingens terror in xp̄ianitate: sed ꝑcibꝰ sanctorū impediti: sunt ne ꝓcederent.

¶ Mons quidam maximꝰ in burgundia impiali diuidit̄: ⁊ cucurrit ꝑ multa miliaria: ⁊ qnqꝫ milia hominū suffocauit: ⁊ tandē ad alios mōtes accessit mirabiliter.

¶ Decretales cōpilant̄ ꝑ raimūdū ordinis ꝑdicatoꝝ: de mādato gregorij noni: ⁊ ad studia mittūt̄ ꝑ quē gregꝫ. cōciliū lugduni celebrat̄.

6413

¶ His tpibꝰ regnit i ꝑpio frācie ludouicus pr̄ sci ludouici q regnit. 3. an. tm̄: sꝫ i h̄ ꝑuo tpe. multū fecit ꝑ eccl̄ia.

Honoriꝰ. 3ꝰ. ā. x. mē 8. di. 24.

Romanus.

¶ Hic cōfirmauit ordinē fratrū minoꝝ: pro ut habet̄ ex gestis francoꝝ

6423

Gregoriꝰ. 9ꝰ. an. 14.

Campanꝰ de anania.

¶ Guilelmꝰ altisiodoreñ. his tpibꝰ floruit: qui sūmā in theologia cōposuit. ⁊ laurentiꝰ ac vincentius hispani: doc. iu. canonici. floru. q rome auctori. sue doctri. allegant̄.

1214 1217 1222 1224

¶ Iste honoriꝰ multos honorauit: ⁊ canoniçauit pl̄es scōs. Federicū coronauit: ⁊ etiā deposuit ꝓpt̄ rebellionē. Ecclīam sci laurētij ex̄ muros: ⁊ basilicā q̄ oī̄ scā scōꝝ renouauit. Decretales ꝯposuit ordinē ꝑdicatoꝝ ⁊ minoꝝ ꝯfirmauit. tandē moritur ⁊ sepelit̄ rome in eccl̄ia btē marie maioris.

¶ Iordanꝰ teutonicꝰ ⁊ mgr̄. ijꝰ. or. ꝑdicatꝫ. clarꝰ habet̄. ⁊ scūs habet̄. ⁊ fuit doctor.

¶ Iste gregꝰ pl̄es canoniçauit: ⁊ ꝯ federicū ꝯstant̄ eccl̄iaꝫ defendit: ⁊ romanos corruptos pecunia: facta ꝓcessione saleni a laterano vsqꝫ ad scm̄ petꝝ: cū capitibꝰ apl̄oꝝ mirabilit̄ reuocauit: ita ut ꝯ federicū pene oēs cruce signarent̄: q̄ ꝓpt̄ idē federicꝰ ab vrbe recessit longiꝰ. Ipse librū decretaliū ꝑ raimūdū cōpilari fecit. tādem plenꝰ tribulatiōibꝰ ꝓpter ryranidē federici ⁊ alioꝝ: moriens migrauit ad xp̄m.

¶ Scūs angelꝰ hierosolymitanꝰ carmelita vir sanctioribꝰ ānumerandus: ⁊ ut paucis multa dicā: nois sui vere speculū velut nubes imbrifera ꝑdicando circūquaqꝫ discurrēs: innumeras xp̄i lucrifecit aīas: cui etiā tandē postq̄ꝫ plura miracula ꝓprij sanguinis mortis vicē reddidit.

✠ loci illiꝰ: tūc ꝑori brocardo mortui suscitatiōe q̄ꝫ pluribusqꝫ miraculis corrusco: ⁊ suis ꝯfratribꝰ regulā iure suo ordinario tradidit: quā pꝰ lateranēse ꝯciliū: honoriꝰ papa tertiꝰ: ac demū successor eiꝰ gregꝰ. 9. tutissime ꝯfirmauerūt vincentio teste in speculo historiali.

¶ Btūs dn̄icꝰ cū dn̄o fulcone epo tholosano venit ad cōciliū lateraꝰ. supdictū: ⁊ petijt ꝯfirmatōeꝫ sui or. ab inno. 3ꝰ. quā ꝯcessit ꝓpt̄ quādā visionē quā vidit papa illa nocte. Uisū ē eni ei q̄ lateraꝰ. eccl̄ia corruēt: quā btūs dn̄ic suis humeris ⁊ māibꝰ sustētabat. Pꝰ hec de mādato ipsiꝰ pape redijt tholosaꝫ ꝑ regula eligēda cū suis fribꝰ: ⁊ interī papa morit̄ parusij: ut dr̄ i listo late ecōtra de ipso papa. Deinde iste honoriꝰ. tertius ꝯfirmauit: ⁊ priuilegium confirmationis dedit btō dn̄ico q iā redierat de tholosa electa regula sci augꝫ. qđ factū fuit i festo sci thome apl̄i. Hic etiā cōfirmauit ordinē carmelitarū siue eremitaꝝ mōtis carmeli: ut dicit vincentius. Morit̄ tandē btūs dn̄icꝰ bononie migrās ad dn̄m: cū multa ꝓpl̄i deuotione. āno dn̄i. 1222. cuiꝰ sepulture int̄fuit dn̄s vgolinꝰ cardi. ostieñ. lega. apo. se. in lōbardia postea dictꝰ gregꝰ. nonꝰ. ⁊ multi alij epi ⁊ ꝑlati sequētes ipsū dn̄m legatū.

¶ Judeꝰ quidā in hispania apud toletū fodiēdo iuenit lapidē in quo erat liber vetustissimꝰ: in q̊ sic scriptū erat int̃ cet̃a. In tertio mūdo: filiꝰ dei nascet̃ de virgine maria: ⁊ p salute hoiuz patiet̃. Et q̄ liber deberet iueniri isto t̄pe: sc3 fernādi regis castelle. Et statim iudeꝰ baptiçat̃ cū oi domo sua. Et hic rex aggressus saracenos p̄uinciā nūdalie: sibiliā uel hispalā3: ⁊ pl'a loca cepit: saracenis hincinde fugatis.

Impatores.

Alibi repperi q̄ gregꝰ.9.āno.2.ꝯfirmauit or.minoꝝ a scō frācisco.viro eximie scitat] ⁊ p̄fecte hūilitatis: q etiā fuit magnorū patrator miraculoꝝ.vide eius vitā.
¶ Thomas de aquino doctor sanctus.
¶ Albertus magnꝰ ratisponeñ.ep̄s.
¶ Eustachiꝰ q ⁊ bonauētura doctor deuotus.
¶ Alexander de halis doctor irrefragabilis.
¶ Hugo cardinalis: q ⁊ totā bibliā postillauit: ⁊ p̄mas ꝯcordan.sup bibliā cū fratre suo fecit.
¶ Vincentius speculator: oēm mām scibilē collegit.
¶ Magister vlricus discipulus alberti.
¶ Petrꝰ de tharāthasia postea papa. Et plures alij sci ⁊ lr̄ati floruerūt i diuersis mūdi p̄tibꝰ: q̊s diña bonitas misit p fidei defensione: alioqn tota pene fides p̄isset p̄pter hereticoꝝ multiplicitatem ⁊ subtilitatem simul ⁊ potentiam.

¶ Isti duo fuerūt electi ex mādato dñi pape cōtra fridericū successiue: sed nō p̄ualuerūt tyrannidē eiꝰ supare: quia potens nimis erat: nec fuerūt coronati morte p̄ueniēte.

Henricusꝰ 6ꝰ.ā.4.lāt grauius. -turringie

Guilhelmꝰ comes hollan- -die interfectus a frisonibus.

¶ Bonꝰ xp̄ianꝰ morit̃ in turchia miraculis clarēs.
¶ Edimūdꝰ archiep̄s cantuarieñ.canoniçat̃ ab innocentio.
¶ Ludouicꝰ rex francie vir scūs: crucē accepit ⁊ trāsiuit mare ⁊ capit̃: ⁊ multa de ipso laude digna inuenies.
¶ Petrus nouus martyr or.p̄dicat].ab heretic].occidit̃: multis clarꝰ miraculis canoniçat̃.
¶ Stanislaus ep̄s cracouieñ.ab iniquo p̄ncipe interfectus est: ⁊ canoniçatur.
¶ Vaticiniū q̊ddā sacrilegū de cessatiōe euangelij xp̄i: ⁊ euacuatōe sacroꝝ ecclie ⁊c̄.añ ānos dñi.1260 Qd̄ expiētia t̄pis exsufflauit. Plura talia totaliter mendosa repies facta ⁊ dicta.

Anno mūdi 6433 — 6443

Mediolanꝰ — Januen̄.de comitibꝰ louanie.

Pape — Celestinꝰ. 4ꝰ.di.16. — Innocētiꝰ 4ꝰ.ā.11.m̄.6.

Sedes cardinaliū diu vacue: restaurant̃ de p̄sonis ex diuersis mūdi p̄tibꝰ electis p innocentium.

Anno xp̄i 1234 — 1244

¶ Iste celestinus vita ⁊ scia laudabilis senex ⁊ debilis morit̃: sepultꝰ i ecclia sci petri: fuit ep̄s sabineñ.
¶ Contra pluralitatē beneficioꝝ: facta ē illa solēnis disputatio parisꝰ.āno dñi.1238.in q̊ detminatū ē per scōs doctores: q̄ nemo sine p̄iculo peccati mortalis tenere pōt duo bñficia: quoꝝ alterū sufficeret ad sustētationē suā.⁊c̄. Et q dā aliter opinati: fecerūt ꝯtrariū q̊s diuina iusticia horribilit̃ dānauit. De hoc sūt plura scripta ⁊ exempla in diuersis locis ⁊c̄. Dicit q̄dā scūs doctor q̄ medietas ministroꝝ dei est q̄si resecata p hoc.genꝰ auaritie q̄ vnꝰ pl'a bñficia p̄mittit̃ habere. Sed q̄s ul' vnū pōt digne administrare: aut p̄prijs p peccatis satisfacere.

¶ Iste innocentiꝰ p̄les canoniçauit: fridericū p s̄niam diffinitiuā deposuit ⁊ anathematiçauit tanq̄ hostē ecclie: āno sui pontificatꝰ adiutus a ianueñibꝰ. Tandez mortuo friderico idem papa cū magno exercitu apuliā ingredit̃ ⁊ pꝰ paululuz neapoli morit̃.

¶ Peregrinꝰ quidā btē marie occiditur clam in diocesi andegauēsi. Et statim cultellus homicide nō cessauit stillare sanguinē donec suspenderet̃ interfector ipse.⁊c̄.

¶ Ob frequentes saracenoꝝ insultꝰ: fratres ordinis deifere marie de carmelo a transmarinis p̄tibꝰ: vbi in pluribꝰ locis multiplicati fuerāt: in cismarinis venerūt paulatiue diuersas orbis regiones incoluerūt: teste vincentio i speculo historiali.
¶ Iste gregꝰ 9ꝰ ut habes i h̄ alio latere: fuit legatꝰ lōbardie: eratq3 ep̄s hostieñ. Tūc aūt t̄pis missꝰ fuit ab honorio 3ꝰ.ad subueniendū eccl'e ⁊ eiꝰ amicis: p̄p̄t maliciā friderici.2.impe.q cū thesauro corrūpebat totā lombar.ꝯ eccliam Et tūc diuisa ē lombardia in duas p̄tes: ecclie videl3 ⁊ impij.fuerūt duo frēs nobiles valde ⁊ potētes: de p̄tibꝰ tuscie Unꝰ quoꝝ dicebat̃ gelphꝰ: q sustinebat p̄tē ecclie. Alter v̊o dicebat̃ gebellinꝰ: sustentans ac defendens imp̄ialē p̄tē: q̊ postea noīa sūt trāslata ⁊ vulgata: in alias p̄tes mūdi: q̄a vulgo nūcupant̃ aliq̄ gelphi: aliqui v̊o gebellini. Istis etiā t̄pibꝰ.i.ab eodē greg].9. Canoniçat̃ scā elisabet filia regis vngarie: relicta langrauij duc] thuringie. Raimundus etiā cōpilator decret].claret miraculis in barchinonia ciuitate: ⁊ alijs p̄tibus mundi q̄3 luribꝰ. Qui etiaz rogatu fratrū suoꝝ: cōposuit. Sūmā de casibꝰ valde vtilē. Iste etiā papa trāsferri fecit p̄mo corpꝰ bti dñici p̄p̄t magna miracula.v3.de suaui odore sepulchri ⁊c̄. Vide historiā trāslationis eiꝰ. Corona etiā dñi spinea p industriā p̄ijssimi regis francoꝝ sci ludouici: tūc.16.ānoꝝ existis: est trāslata parisꝰ: cui multū fauit balduinꝰ impator ꝯstātinopo. Tūc eni gallici ⁊ veneti: ibidē dñabant̃: ⁊ etiā in tota achaia erāt latini: Postea dñiuz p̄diderūt ut dicet̃ infra.
¶ Iste inocētiꝰ 4ꝰ trarit morā lugduni p̄.9.ānos pꝰ ꝯciliū.⁊ ibi ꝯposuit apparatū decret]. Fec̄ ⁊ aliū libꝝ suaꝝ decret] quas nouellas noīauit. Et dñs hostieñ.in sua sūma vocat eas autentic]. Quas oēs Bonifaciꝰ in suo.vjꝰ.liꝰ.cōclusit. fecit ⁊ aliū librū de iurisdit].⁊ auc̄te pape.in quo r̄ndet quibusdā diffi.fride.quē voluit apologeticā appellari.

¶ Post longā imperij vacationē: electores i duo se diuidētes: hos duos elegerunt z fuit scisma ānis multis. Tandē mortuo ricardo: alphonsus corā gregorio decio: intuitu pacis voluntarie cessit oi iuri: si qd haberet: erat eni vir prudens z maximus astronomus. eius tabule famose sūt quas fecit: quia compēdiose zc.

Alphons'. rex castelle z legio-nis.

¶ Era alphonsi famosissima apud astronomos z se āno xpi. 1251. Qd nota diligenter: qa ad multa deseruit ir astronomia.

Simul isti duo an. 15. Scisma.

¶ Passagium grande factū est: in q̄ sanct' ludouicus rex francie fuit: parum profecit.

Richard'. frat regis anglie.

Comes cornubie

¶ Iste rudolphus fuit comes hauēsburch: ph' i armis strēnu' z prudēs elect' apud basileā. crucē suscepit p fra scā: bndictionē impialē nō hūit: dns tū papa electionē approbauit in fauorez terre scē.

Rodulphus. annis 18.

¶ Sancta hetuiga quōdā ducissa polonie: vidua mire sanctitatis canoniçat p clementem.

¶ Benedictū sit dulce nomē dni nri iesu xpi: z gliosissime virginis marie eius z vltra. amen. Nos cū ple pia: benedicat nos virgo maria. amen. Quicūq3 hec legerit totiens quotiēs: habet tres ānos indulgentiarū: quos clemēs ɔcessit ob rogatū ludouici sancti regis fracine solēniter.

¶ Cōciliū lugduni celebraī p gregoriū decimū i quo fuerūt 500. epi: z. 70. abbates: z alij plati circa mille: z greci: z quidā tartari solennes ibi fuerunt baptiçati.

¶ Martin' qui chronicā abbreuiauit.

¶ Alexander de villa dei: ordinis mio2 q doctriale cōpilauit: vir scūs theologie sacre professor.

¶ Scā clara cāoniçaī ab alexādro. 1254.

¶ Speculū historie vincētij hic finitur.

¶ Festū venerabilis sacri: instituit p vrbanū 4^m cū indulgenrijs. Et de mādato isti' dni pape scūs thomas de agno cōposuit totū eiusdē diei officiū cuz prosa z oibus: q̄ dicunī in ipso officio.

6453 Gallic' puincian' 6463. de vrsinis.

Alexāder 4. ā. 7. m̄ 3 d 4. cāpa'

Urban' 4'. ā. 3. m̄. 1. di. 4.

Clemens. 4. ā. 3. m̄. 9. di. 25.

Grego' x' ā. 4. di. 10. lōbard'.

Innocēti' 5'. m̄. 5. di. 2. lōbard'

Adrian' 5'. m̄. 1. d. 9. ianuēs.

Joannes 21. m̄. 8. hispan'.

Nicolaus 3'. ā. 1. m̄. 9. roman

1254 1264

¶ Iste alexāder quēdam manfredum pseudo regez sicilie excoicauit: duos falsos libros ɔdēnauit: loquētes ɔ̄ mēdicitatem z euāgeliū xpi zc. morit tandem viterbij z ibidē sepultus: in ecclia sci laurentij.

¶ Iste vrbanus fugauit exercitū sarceno2 p cruce signatos: quē māfred' ɔ̄ ecclesiam miserat: z ɔtulit regnuz sicilie comiti puicie q fuit frat regis frācie: ut fugaret manfredū. tandez morit parusij z ibidē sepelitur. z māfredus postea vita z regno puatur p karolum.

¶ Iste clemēs sanct' fuit: z pphetico spū pdixit hostes ecclesie tanq̄ fumus perituros. vn̄ credit: q deus ei' meritis tribulatōes ecclesie tūc plimas extixit. hic hūit antea vxorē z liberos zc. fuit puincial natiōe.

¶ Iste gregori' satis accidētalit venit ad papatū qa cū eēt archidiacon' leodiēn z iuisset vlt mare cā deuotionis ibidē existēs: in papā eligit. vl'. Papat' munus tulit archidiaconus vn'. Hūc patrē patr: fecit discordia fratrum Ueruz hec a spū scō factuz nō dubiū est: qa valde bn̄ se habuit: nō intendens pecunia2 lucris sed elemosynis paupe2. Fecit etiā ordinationē vnā gnq3 epo2: cardinaliū q̄ plurimū laudabilē: quia honestas z valentes psonas assumpsit. Morit aretij: sepultus ibidem.

¶ Iste innocentius fuit de ordine pdicato2: famosus doctor ātea vocatus petrus de tharentasia lombard' natione. moritur statiz rōe sepultus in laterano.

¶ Iste adrianus fuit nepos inocentij q̄rti z etiaz statim morit viterbij ibiq3 sepelitur.

¶ Iste ioannes fuit i scientijs diuers famosus: sed morib' stolidus oibus tn̄ cois. hic cum diceret se diu uictu2: statiz cum camera noua corruit z mortu' est viterbij.

¶ Iste nicholaus magnific' fuit i edificijs extruēdis z bn̄ rexit vrbē diebus suis: z ordinationē cardinaliū fecit āno pmo pontificat' sui: z secūdo morit. vn̄ sequit turbatio romano2: pter patriā vrsino2 z hanibaldenses: z homicidia zc.

¶ Piscis marinꝰ i silitudinē leonis captus fuit āno pᵒmo martini pape: ⁊ dabat planctꝰ horribiles ⁊ adductꝰ in vrbē veterē cunctis ostēsus est: qđ monstrū hoc vulgo interpretante eēt signū futuri discidij. Qđ ⁊ factū ē: q̄a stati pꝰ sicilia, intfectis alienigenis ⁊ fetibꝰ i materno vtero occisis crudelit̄ ab obedientia karoli sui regis: ⁊ ꝑ cōsequēs eccl'ie recessit: ⁊ petrū arragonū regē assūpsit: ⁊ multa mala secuta sūt. Et in vrbe partialitas ꝯsurrexit: q̄a vrsini ꝯ hanibaldos cū multa sanguinis effusione pugnarunt. Item ⁊ int̄ saracenos multa milia occisa fuerūt. Et iđ nō mirū ꝙ patrimoniuȝ ecclesie patit̄ solito more: q̄a tempꝰ ē ut iudiciū incipiat ab ecclesia dei. Uerū karolꝰ non longe ante martinū obijt bene dispositis singulis ⁊ deuote sacramentatꝰ. Petrꝰ vo inobedientie filꝰ infeliciter mortuꝰ est: ex vulnere qđ i bello suscepit sicut solent mori ꝑsecutores ecclesie: q̄a durū est fragili homini contra stimulū calcitrare.

Impatores

¶ Franciscus petrarcha poeta ⁊ eremita scripsit plura stilo eleganti.

¶ Tartari inuadūt regnū ꝯstantinopolitanū: multasq̄ terras imperij occupant: stragem indicibilē de hominibus facientes.

¶ Nicholaus de lyra doctor theologie clarꝰ habet̄ parisꝰ. Hic fuit iudeꝰ natione. Couersus aūt valde ꝓfecit in ordine minoꝝ ⁊ scripsit suꝑ totā bibliā ⁊ alia. Uel fuit āno dn̄i. 1330. vide in libris suis. Alij dicunt ꝙ fuit de brabantia de parentibꝰ xp̄ianis: sȝ ob pauꝑtatē visitauit scholas iudeoꝝ: ⁊ sic didicit linguā illā. Uel iste nicholaꝰ: a iudeis informatus est in pueritia.

¶ Hoc tp̄e xp̄iani ꝑdiderūt cū achone. 15. ciuitates nobiles: ⁊. 12. castra occisis. ccc. milibꝰ xp̄ianoꝝ: qđ maxime euenit: ꝓpt̄ diuersū dn̄im ⁊ regētes ciuitatē: nō cōcordabāt: ⁊ etiā ꝓpt̄ stulticiā crucesignatoꝝ

¶ Wernherꝰ puer scūs rusticanus martyrizat̄ a iudeis: requiescit in baco.

¶ Tripolis capit̄ a saracenis: ⁊ xp̄ianitatis nomen ibidem deletur.

¶ Achon illa fortissima: ⁊ inexpugnabilis ciuitas: capit̄ a soldano ⁊ sarracenis: ꝓpter discordiā vitiaq̄ nationū i ea cōmorātiū ⁊ deleta fuit: ⁊ ꝯsequēter tota simul terra scā occupat̄ a sarracenis ꝓpter nimia peccata xp̄ianoꝝ: qui ibidē tūc morabant̄.

¶ Ordo celestinoꝝ inchoat̄ ꝑ virū sanctū celestinū: qui in papā electus est: nec vnq̄ cecidit a ꝓposito sancto vsq̄ hodie.

¶ Jubileus instituit̄ a bonifacio de centesimo in centesimuȝ semꝑ duraturꝰ. Et fuit pᵒmus iubileus anno dn̄i. 1030.

¶ Liber sextus decretaliū publicat̄: ⁊ fuit missus ad studia vniuersalia ꝑ bonifaciuȝ octauū.

¶ Festū quattuor euangelistarū ⁊ q̄ttuor doctoꝝ instituit̄: hieronymi: augustini: ambrosij: gregorij.

Anno mūdi. 6473 — 6483

Pape

Martinꝰ 4ꝰ ā. 8. m̄. 1. Gallicꝰ	Honorius 4ꝰ. an. 2. Romanꝰ.	Nicolaus 4ꝰ. ā. 4. m̄. 1. lōbardꝰ	Celestinꝰ. 5ꝰ. mē. 5. di. 5.	Bonifaciꝰ 8ꝰ. ā. 8. m̄ 9. cāpanꝰ

Anno xp̄i 1274 — 1284

¶ Iste martinus fuit religiosoꝝ amator: ⁊ pijs opibus valde intentꝰ. hic excoīcauit impatorē ꝯstātinopolitanū eo ꝙ nō redierat ad fidē: sicut ꝓmisit in concilio lugdun̄. ꝓpt̄ quod mlta passus fuit: ⁊ tota ecclesia simul: similiter ⁊ petrū regē arragonie inuasorē regni sicilie excoīcauit. tandē pꝰ multa bella q̄ instruxit ꝯtra ꝑfidos iudeos ⁊ tribulatiōes: morit̄ parusij: miraculis clarēs.

¶ Iste honorius fuit hō tēpatus ⁊ magne discretionis: libēter habens pacē nulli le siuus. Hic predicari fecit crucē ꝯ petrū inuasorē regni sicilie.

¶ Carmelite huius tēpe dimissis mātell' varijs: cappas albas sumpserunt.

¶ Cometa visus est signū mali: q̄a p'la secuta sunt afflictiua xp̄ianitatis.

¶ Iste nicholaꝰ fuit dictꝰ frat̄ hieronymꝰ minister generalis i ordine minoꝝ: q̄ licȝ bonus homo i se fuerit: tn̄ multa infelicia eccl'ie suo tp̄e acciderūt. nam multa bella orta fuerunt in vrbe ipsiꝰ ocasiōe: quia nimis adhesit vni pti. Post hūc vacauit sedes ānis. 2. men. 6.

¶ Iste celestinꝰ totꝰ scūs fuit: ⁊ ob hoc cū ꝑ annos duos cum medio cardinales ꝯcordari nō possent: ipsū tandē de eremo vocātes elegerunt Et stati ꝓpt̄ onꝰ papatui resignauit. Et ab eo dictus est ordo celestinoꝝ. canonizatꝰ ē pᵒmꝰ ꝑ clemētē: sub noie sci petri ꝯfessoris: cuiꝰ festū est. xiiij. kal'. iunij.

¶ Iste bonifaciꝰ fuit vir in his q̄ ad curiaȝ ꝑtinēt expientissimꝰ: ⁊ q̄a parē nō hūit prudentie sue modū i tātā arrogantiaȝ erexit seipsū: ut dn̄m totius mūdi se dicēt tā i tp̄alibus q̄ȝ i spūalibꝰ. Et mlta magnifice fecit: q̄ in fine miserabilit̄ defecerūt dedit q̄ exēplū cūctis p̄lati ne alta saperēt: sȝ forma facti gregis magis studerēt a mari a subditi q̄ȝ timeri. hic ē de quo dicit̄: ꝙ intrauit ut vulpes: vixit ut leo: ⁊ morit̄ ut canis ⁊c.

¶ Huius honorij. 4. tp̄e: fuit bellū maximū ⁊ graue int̄ ianuenses ⁊ pisanos: occasiōe insule corsice Tandē in mari pisani victi sunt: ⁊ capti plus q̄ȝ. xij. milia hominū: q̄ interfecti sunt: ⁊ ꝑdiderūt. xlviij. galeas: exceptis alijs nauigijs ⁊ preter illas que submerse sūt in mari. Terremotꝰ etiā magni fuerūt in tuscia: signātes mala multa que secuta sunt ibidem.

¶ Iste adulphus fuit comes de anaxone: & nō fuit coronatus ꝑ papā: qa obijt i bello qd cū alberto duce austrie habuit.

¶ Iste albertus fuit dux austrie filius rodulphi predicti. hic primū a bonifacio reprobatus. deīde ab eodē cōfirmatus ꝯtra regē frācie: tūc iimicū ecclie. cui etiā alberto idē papa regnū frācie subiecit: sic & alia regna: sȝ nihil ꝓfuit. tandē occidit a nepote suo.

¶ Iste henricus fuit comes lutzenburgen. i militaribus actibus strenuissimus: pacē ꝑ terrā & aquā tenere cupiuit: victor gloriosus: & bellator inuictus extitit: coronatus fuit a clemēte quinto. tādē itoxicatus sumēdo eucharistiā. Hec legunt in libris: & fama ferunt ꝑ quēdā de ordine ꝑdicatorum facta: sed mihi ꝓntate fuerūt lrē testimoniales: in qbus excusat ordo de his: & q false hec iposita fuerūt venerabili viro dn̄o bernardino de monte politiano: q erat frater eiusdē ordinis hō prudens & religiosus sacerdos de claro genere natus: in curia imꝑiali ꝑncipibus equalis. Obtulit etiā se i ciuitate aretij int amicos imꝑatoris stare iuri: & ad omnē obiectionē fiducialit r̄ndere: cui placet requirat huiusmōi apud ꝓfessores eiusdē ordinis: & plene informabit de his ad omnē copiā.

Adulphus annis .6.

Albertus annis .10.

Henricus septimus. ānis 5.

¶ Cometa apparuit. & seqt stati bellū flandrēse: vbi cecidit flos militie galicane. 1302.

¶ Terremotus magni fuerūt: nec ausi fuerunt hoies manere in ciuitatibus: & papa bonifacius siliter in prato quiescebat.

¶ Lodouicus oli rex frācie canonizat ꝑ bonifaciū. 8.

¶ Alanus doctor vniuersalis.

¶ Joannes scotus doctor subtilis.

¶ Joānes andree iurista maximus: claret bononie: plura scripsit solenniter.

¶ Rhodus insula capit de manibus thurcorum: per dn̄os ordinis sci ioānis hierosolymitani cū qnqȝ adiacētibus. Et fuit bellatū ānis quatuor: & finalit xp̄iani obtinuerūt.

¶ Judei expellunt de regno francie: oibus eorum bonis ꝯfiscatis illic minime reuersuri.

¶ Templarij destruunt subito: mirantibus vniuersis quomō tanti dn̄i sic insꝑate ꝑimunt: magister ordinis cōburit parisius. Causa aūt publicata fuit postea: que fuit ꝓphana ꝓfessio cum abnegatione xp̄i: & expuitione supra crucē in opprobriū crucifixi: put plures eorum ꝯfessi fuerunt. Et stetit ordo iste annis .184.

¶ Dulcius heresiarcha nouarien. cū margaretha vxore sua heretica: & cōplicibus suis cōbusti fuerunt: sed ꝑus mēbrati concisi fuerunt crux predicata fuit.

6493 — 6503

Bn̄dictus xi°. mē. 8. di. 17.

Clemēs 5 ā. 8. m̄. 10. di. 15. - vasco.

Joannes 22°. annis 18. mē. 5.

1294 — 1304

¶ Iste benedictus vir scūs fuit de ordine ꝑdicatorum: pax supuixit & obijt ꝑusij ibidē sepultus in ecclia ꝑdicatorum miraculis corruscans. hic subortū discidiū int regē frā corū & bonifaciū sedauit: & ꝑuilegia restituit: & libertates qbus rex priuatus erat: & vacauit sedes per annū sequentē: & plus ꝓpt discordiam cardinaliū.

¶ Iste clemēs fuit tāte ꝓrogatiue i expediendis negocijs ecclie: que tūc plurima fuerūt: ut etiā absens eligeret. hic ꝯciliū celebrauit vienne: & librū septem decretaliū: q vulgarit clemētinarum dicit cōpilari fecit: inqsitores ꝯtra tēplarios misit: venetos supauit: regulā minorum declarauit: tēplarios dānauit: & ordinē sci ioānis hierosolymitani exaltauit. tādē post multa que laudabiliter egit morit. & sedes vacauit ānis duobus men. 3.

¶ Iste ioānes totus gl'iosus fuit q ad ea q̄ i actiua vita exercēda sūt: ꝯstitutiones clemētis publicauit: & ad vniuersalia studia misit: multos scōs canonizauit. Epatus pigues diuisit: ꝯtra plalitatē bn̄ficiorum multa bona istituit & hereticos ples ꝑcipuo zelo dānauit &c. An aūt saluatus sit an nō: dn̄s etiā suis duotissimis reuelare noluit. Ipse etiā fūdauit domū boni passus: ordis carthusien. sup duretiā ꝓpe auiniōez.

¶ Conciliū viēnense in quo ꝑsedit clemēs quintus: multa ibi sūt statuta: p salubri regimine ecclie: & heresum extirpatiōe. Et minores int se tumultuātes ꝯcordati fuerūt: pars vna dicta fuit spiritualiū. alia vtiqȝ nō habuit vocabulū hoc.

¶ Nobilissima ciuitas aconensis a saracenis destruit: ac demū deifere marie i carmelo monasteriū ad quattuor miliaria ciuitati. vicinū: ab eis igne cremat: fratribus inuentis in eo: ꝑfidorum gladijs trucidatis: & tūc ꝓh dolor ordo carmelitus mellifluū locū ex toto ꝑdidit: in quo a tpe elie: & elisei ꝓphetarū: duobus milibus ducentis viginti & vno annis perstiterat.

¶ Sanctus albertus de tarpano carmelita siculus: vir meritis: signis. doctrinaqȝ clarus: ac totius ꝑfectionis exemplar 7°. idus augusti migrauit ad dn̄m.

Iste ludouic⁹ fuit dux bauarie ⁊ ↄtempsit coronationē dñi pape: quapropter ab eo depositꝰ ē ⁊ multꝰ sibi labor ⁊ ꝑicula successerūt. Nisus est eciā scindere vnitatē eccl'ie. Et fridericū ducē austric cōtra se electū vicit. In tribulatione ⁊ cōtumacia vsq₃ ad finē durꝰ ꝑmansit grande ꝑiculū aīe sue reportando. Tandē karolus ↄtra eū eligit̄ q preualuit. ⁊ ludouic⁹ de equo cadens subito morit̄.

Ordo nouoꝝ militū iesu xp̄i instituit̄ i portigalia ꝑ ioannē.22.ↄtra sarracenos.

Astronomi maximi fuerūt parisius h̄ tp̄e videlꝫ: ioannis de lignerijs: ioannis de saxonia: ioānis de muris ⁊ buridanꝰ maximꝰ ph̄s qui inuenit viam modernoꝝ.

Impatores.

Lodouic⁹
4⁹.ā. 13.

Thomas de agno doctor scūs canonicat̄ .50. anno post obitū suū.

Thomas ep̄s erfordeñ. canonicat̄

Ludouic⁹ tolosan⁹ ep̄s canonicat̄ fili⁹ regis sicilie ordinis minoꝝ.

Clemētinaꝝ lib̄ publicat̄ ⁊ ad studia vniuersalia dirigit̄ ꝑ ioānē.22.

Paupes de lugduno q se dixerunt de tcia regula francisci: tanq₃ heretici dānati sūt ⁊ cōbusti: pluribus locis ⁊ vicib⁹: cū suis articul' erroneis. Vn⁹ articulus fuit: ꝙ xp̄s ⁊ ap̄li nihil habuerūt in ꝓprio uel cōi: ⁊ ꝙ nullū ius habuerūt in his q̄ scriptura dicit eos habuisse.

Ioānes mandeuil: doctor i medicina ⁊ miles in armis: natiōe anglic⁹ fuit circa hec tp̄a. Et mirabilē ꝑegrinationē q̄si toti⁹ mūdi ꝑfecit. Et scripsit eam tribus linguis.

Oderic⁹ vir scūs de ordine minoꝝ in asia ⁊ india euāgeliçādo discurrit miraculis clar⁹. Et q̄ttuor scōꝝ martyrū corpa sui ordinis de ciuitate hormes trāstulit ꝑ mare: ad supiorē indiam i ciuitatē carrā nō sine miracul'. Et descripsit ꝑegrinationē suam. Beguardi multi cōbusti sūt parisi⁹ ꝓpter heresiꝫ paupeꝝ: q̄a sub specie boni mala suscitare conabant̄. Et michael generalis minoꝝ: fuit cū sibi adherētib⁹ declaratꝰ heretic⁹. Numer⁹ cōbustorū tam de ordine eodē q₃ alioꝝ.114.

Spūs guidonis multa reuelat i ciuitate alexij ꝓpe romā: ⁊ de h̄ pulcher libellus est script⁹.

Vent⁹ magnus fuit: q terras mouit ⁊ vndas: ⁊ edificia subruit.

Visio flebilis facta cuidā eremite in p̄n̄cia dñi inocentij pape. sexti dū adhuc cardinalis eēt. vñ aiebat Vidi aīas i infernū descendere: sicut niues densissimas: in purgatoriū sic niuē rarissimaꝫ: sꝫ ad paradisum tm̄ tres vidi introire scꝫ illi⁹ ep̄i ac illi⁹ vidue romāe: ⁊ illi⁹ p̊oris cartusieñ. que oīa sic post repperit vera. Et maximā deuotionē ad sacrū ordinē carthusieñ. deinceps habuit.

Ludolphus carthusieñ. p̊or argētinen̄: q vitā iesu compilauit egregie ⁊ alte.

Anno mūdi 6513 — 6523

Pape

Declaratū ē ꝑ ioāne.22. edicto ꝑpetuo hereticū eē censendū asserere xp̄m ⁊ ap̄los nihil habuisse i ꝓprio nec i cōi. Itē affirmare ꝙ i xp̄o eiusq₃ ap̄lis in his q̄ eos habuisse sacra scriptura testat̄ neq₃ ius ipsis vtendi cōpetierit nec illa donandi: aut ex ipsis alia acq̄rēdi: erroneū ⁊ hereticū idē papa ioānes declarauit.

Bñdictus
12⁹ ā.8.m̄.
3.d.18.

Declaratū ē ꝑ benedictū ꝙ aīe scē q̄ nihil hñt purgabile: primo statim uidecedūt faciē dei vidēt: aliter sentire aut dogmatiçare est hereticum.

Anno xp̄i 1314 — 1324

Nota ꝙ ioānes.22⁹ collegit de libris p̄decessoꝝ suoꝝ ex ordine bti bñdicti sūmos pontifices.24. fuisse. Cardinales.183. Archiep̄os.1464. Ep̄os.3502. Abbates insignes.15070. habuit quoq₃ canoniçatos scōs.5555.

Scisma.21. inter ioānē.22. ⁊ quēdā petrū de carbario de ordine minoꝝ. Cā fuit tyrannidis ludouici: q scindere nitebatur vnionē ecclesie eo ꝙ ioānes papa eū excoīcauit: ⁊ ideo istum petrū in idolū erexit ⁊ veneratꝰ est eū sed nihil ꝑfecit: q̄a stati succisū est: ⁊ petrus venit ad pedes ioannis veniā petit ⁊ obtinuit: tñ fuit ↄseruatus ut hostis oībus diebus vite sue.

Iste benedict⁹ fuit monach⁹ monasterij dolleñ. ordinis cistercij: ⁊ vocabat̄ iacob⁹ de furno ab infantia bone vite ⁊ mgr̄ i theologia. Fact⁹ aūt papa reformauit ordinem sci bñdicti ⁊ cistercieñ. qđ necesse fuit. In largiendis beneficijs dur⁹ fuit: ⁊ ne i dignis ↄferrerēt̄: decretalē edidit: q̄ sic incipit. Bñdict⁹ de⁹ i donis: ⁊ multos p̊uauit. Erat feruid⁹ fidei cū seueritate çelator: ⁊ ob hoc multis min⁹ charus. tante rigorositatis fuit: ꝙ vix cognoscere voluit ↄsāguineos: dicēs papā ↄsanguineos nō hr̄e.

Gerardus de bononia: ordinis magne marie de carmelo doctore parisij: sapiētie ⁊ doctrine opinione celebris: p⁹ plurium libroꝝ editionem in auinione vitam exiuit.

Sibertus de belre alamanus: ⁊ ioannes valsigrā anglicus carmeliti ordinis: illustribus cōnūerandi: ad salutis scientiam verbis scriptisq₃ q₃plures erudiunt.

¶ Judei p totã almaniã fuerũt cõbusti: qa fontes ꝛ puteos intoxicarũt: sicut pl'es eoꝝ ↄfessi fuerũt: id eẽ verũ.

¶ Iste karolus fuit rex bohemie: vir prudẽs ꝛ astut⁹. hic iussu clemẽtis fuit elect⁹ adhuc viuẽte lodouico ↄtumace ꝛ qa humiliter sci petri bñdictionẽ ac pape coronationeȝ expetijt: more alioꝝ bonoꝝ regũ. ideo in oibus bñ directus fuit: ꝛ preualuit ↄtra oẽs aduersarios suos. Ipse multa statuit: ꝛ precipue legẽ fauorabilẽ p psonis ꝛ reb⁹ spũalib⁹: que adhuc karolina dicit̃. Tandẽ morit̃ diuitijs plenus ꝛ gloria: sepultus prage.

¶ Anno xpi. 1335. fundata ẽ dom⁹ scẽ barbare ordinis carthusiensis in colonia agrippina: illo in loco ut pie creditur: vbi olim beat⁹ seuerin⁹: sci martini animã in celũ deferri cõspexit: angelico cũ concentu.

¶ Aquaꝝ iundatio fuit maxia nõ ex pluuijs: sed scaturientiũ fre venarũ: damna fecit infinita toto orbe.

¶ Bellũ maximũ int̃ philippũ regẽ francie: ꝛ eduardũ regẽ anglie fuit: ꝛ tanta strages ut mare flandrẽse aliquot diebus tinctũ sanguine videret̃.

¶ Pestilentia grauissima fuit: ita ꝙ vix viui sufficiebant ad sepeliendũ mortuos.

¶ Item multe ville deserte diu manserunt.

¶ Jubileus mutat̃ p clementẽ de qnquagesimo in ququasimũ: ꝑpter breuitatẽ humane vite.

¶ Scũs iuo brito doctor iuris canonizat̃: qa fuit aduocat⁹ pauperũ ꝛ scẽ vite. hic solus inter oẽs iuristas modernos sanctus reputatur.

Karolus. 4⁹. an. 31.

¶ Portentũ ignis in celo visũ est: qḋ a phis vocat̃ cãdela rotũda. Et eodẽ ãno surrexert. 1351. crucifiagellatores. Hec secta pestifera surrexit in supiori almania: ꝛ ad inferiorẽ descẽdit: demũ ad ptes gallicanas. Cõfluebãt huiusmodi ex diuersis: doctis ꝛ indoctis: nobilib⁹ ꝛ ignobilib⁹. flagellabant aũt se cũ flagellis nodosis acubus insutis ꝛc. ꝛ nisi papa ꝓhibuisset: multa mala attemptassent.

1350

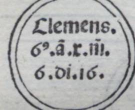
¶ Lector quidã paul⁹ noie: negãdo btãm virginẽ cõceptã fuisse sine peccato originali: coram toto clero ꝛ ꝑplo in cracouia cecidit: ꝛ expirauit: sermonẽ nondũ finito: ut testat̃ magister henric⁹ de bassia: qḋ factum plures terruit in hac materia scribentes.

¶ Joanna regina francie virtuosa ꝛ humilima: ꝛ ut pie creditur scã obijt. 1349.

¶ Taliarandrus cardinalis sci petri ad vincula: ꝓlat⁹ deuot⁹: ꝛ amic⁹ religiosoꝝ ꝛ ꝓmotor bonoꝝ fuit.

6533 | 6543

lemonicensis

1334 | 1344

¶ Iste clemens fuit noie ꝛ re tot⁹ v̇tuosus: multaq; p bñdictũ rigorose facta mitigauit: ꝛ quosdã priuatos restituit. Laudabilis fuit rigor seueritatis benedicti: sed multo amabilior fuit benignitas clemẽtis. hic erat sermocinator egregi⁹: ꝛ sermones multos collegit. Nullũ inconsolatũ a se abire ꝑmisit. Elect⁹ fuit anno xpi. 1343. ut in bulla quadã reperi.

¶ Joannes de bachone carmelito theologice sapie: canoniceq; scie p̃nceps parisi⁹: ꝛ demũ p angliã clarus cognoscit̃.

¶ Guido de pirpiniatio ex ṗori gnãli carmelite religiõis: ṗmũ maioricen̄. ac demũ cluen̄. pontifex doctor int̃ p̃cipuos cõmẽdatos: ꝛ ut alter elias p domo dñi seriosi⁹ p⁹ correctoriũ iuris: ꝛ alia q̃; plurima volumina p cõmẽdata: libꝝ ↄtra oẽs hereses scribit: quẽ dño gancellino cardinali alban̄. ꝓtitulauit: ꝛ multoꝝ actuũ suorũ clarissime gestoꝝ magnitudine xpianũ orbem celebri rumore clarificat.

¶ Iste innocenti⁹ amator fuit religiosorũ. ꝛ fecit fabricari in regno francie ꝓpe sanctũ andreã ex opposito auiniõis monasteriũ ordinis carthusien̄. ꝛ multa priuilegia eidẽ scõ ordini ↄcessit: ibideq; sepelitur. fuit etiã canonista maximus.

¶ Petrus de casa ex priori generali carmelitarũ eps vasionensis ac hierosolymitanus patriarcha virtutis forma: doctrineq; speculum clarus habet̃: quẽ q̃; plura miracula deo cõregnare p̃dicant.

¶ Terremotꝰ maximi fuere p diuersa loca ⁊ basilea tota cecidit cū multis castris i circuitu. Tūc hoīes velut bestie in siluis cōmorāt̄: nec ciuitates intrare audēt. Bella etiā plura ⁊ pestilētie ⁊ fames fuerūt. Terraq̄ȝ i multis locis aquā albā ⁊ fetentē euomuit: q̄ castra ⁊ loca fortia casui dedit. Tpa pnitiosa ꝓpt̄ hereses ⁊ sectas plures: ⁊ supbia ⁊ iniqtas nimis inualuit. vnde in libro btē brigide pmo caplo. 45. dicit̄ q̄ fm rigorē iusticie mūdus merito deberet pire: qa peiꝰ est q̄ȝ tpe dil. uuij. sȝ pcibꝰ scōꝝ misicordia parcit ei.

Imperatores

¶ Brigida vidua scīssima de regno suecie clara hr̄: multas reuelationes habuit informatiuas ad oēm statū ecclesie: ⁊ ordinē instituit cuꝰ ipsa patrona est: festū eiꝰ agit̄ 23. iulij.

¶ Ordo saluatoris qui vulgarit̄ dicit̄ ordo brigide: circa hec tpa inchoat̄ cuꝰ regulā ipse saluator met dictauit.

¶ Stygmata xp̄i mulier q̄daȝ in manibꝰ ⁊ pedibꝰ habuit ⁊ morabat̄ in oppido delfft in partibꝰ holandie.

¶ Studiū prage instituit̄. Et puilegijs dotat̄ ab inocētio sexto intuitu karoli.

¶ Eclypsis solis fuit in pn cipio martij ⁊ durauit q̄si duabus horis.

¶ Tpa multū supsticiosa ⁊ curiosa: ⁊ pplus leuis nimis.

¶ Katherina de senis v̄go incompabilis scitatis fuit: cuiꝰ vitā scripsit mgr̄ iordanꝰ ordis p̄dicatoꝝ ɔfessor eius: obijt āno. 1380. Multū iustificauit partez vrbani sexti: dicēdo ipsuȝ esse verū papā ⁊ de scismate pplexauit ⁊c̄.

¶ Habuit secū v̄ginē sanctā katherinā filiā btē brigide: ⁊ alias plures vtriusq̄ȝ sexus psonas venerabiles.

¶ Causa humāe malitie a doctis viris multiplex assignat̄: int̄ q̄ non mīma ē: q̄ parētes filios nō educāt disciplinate: sed pmittūt eos ad placitū delicijs affluere. Petulātia igit̄ cum ex ɔsuetudine in natura trāsierit: nec erubescere nec timere pnt̄. Fitq̄ȝ ceruix dura donec pauptate bellis: laboribus ⁊ alijs tribulatiōibus mollescat attrita. Flagellū g̊ sibi pparat: qui filios nō castigat.

¶ Alexandria egypti ciuitas opulentissima a petro hierlm cypriq̄ȝ rege capit̄. Beato petro thome ordis carmeli patriarcha cōstantinopolitano ac sedis aplice p scō passagio legato multū coopante.

¶ Joannes de rupescissa de ordine minoꝝ: multa p̄dixit mox futura de duobꝰ antixp̄is: ⁊ desolatiōe terraꝝ ⁊ generali cōculcatione cleri: ⁊ reductione totius orbis ad fidem christi. Pluraq̄ȝ alia an̄ annū domini. 1370. que dixit sibi reuelata a dn̄o iesu: sed nō euenerūt. Et diu in vinculis tentus: grādia scripsit de futuris. Et nō q̄ pene ab inicio fidei: huiusmodi p̄nosticatores fuerūt: ⁊ quotq̄t tempꝰ determinatū p̄dixerūt de huiusmōi archanis: que pat̄ posuit in sua ptāte decepti sūt. Et ideo nō est huiusmodi reuelationibꝰ: fides amplis adhibenda.

Anno mūdi. 6553 — 6563

Pape. Urbanus quintus. āāis. 8. — Gregoriꝰ. vndecimꝰ annis. 8.

¶ Constitutio in vinea: publicat̄ cōtra symoniacā prauitatē pmo āno vrbani: i vrbe apud sanctū petrū.

Anno xp̄i 1354 — 1364

¶ Iste vrbanꝰ fuit abbas massilien̄: ordinis scī bndicti decretoꝝ doctor ⁊ scūs reputat̄. Fecit crucē predicari cōtra thurcos ⁊ passagiū ordinauit: intoxicatꝰ obijt ⁊c̄. Ad ipsum btā brigida fuit missa a xp̄o p confirmatione regule.

¶ Iste gregoriꝰ fuit dictꝰ petrꝰ de bella forte leninonicen̄. diocef: diaconꝰ cardinal' obijt rome i pace xp̄i. post eū sequit̄ tribulatio quā dn̄s btē brigide preostendit; ppter pctā cleri.

¶ Circa hec tpa pmisit karolus quartꝰ electoribꝰ thelonea ⁊ vectigalia imperialia: q̄ sita fuerant in terris ipsoꝝ. Et surgit disputatio grandis p ⁊ ɔtra. Nam vna positio pbare cōtendit: q̄ hoc non liceat neq̄ȝ expediat sic exossare imperium: ut nullas vires cōtra aduersantes retineat. Alia ecōtra putat rationabilit̄ hoc factū: ne ipsoꝝ electoꝝ regiones grauent̄ stante p nūc tot pncipū violenta incursiōe: nihilq̄ȝ curantiū de impialiū fulminatione p̄ceptoꝝ. Quare ergo ipsi electores p̄ ceteris exactionari deberēt: cū nō esset q̊ defenderet: aut manū adiutricem afflictis porrigeret. Que aūt istarū firmior sit: videāt quoꝝ interest. Quid v̄o de his eneas poeta laureatꝰ senserit: in historia bohemorum plenius cōtinet̄. Hoc p certo scimꝰ: q̄ siue sic siue aliter disputatio ɔcludat̄: mundꝰ iste cursū suū solita vanitate ⁊ instabilitate nō retrahet. Nihil stabile sub sole: sed cūcta subiacent vanitati: ut sapiens dicit.

¶ Sanctꝰ petrꝰ thome ex carmelita pacten̄. ep̄s ⁊ patriarcha ɔstantinopolitanꝰ: doctor p̄celebris sūmiq̄ȝ regis signifer bellicosus. Post inumeras q̄s habuit nedūȝ cū spiritualibꝰ: sed ⁊ corpalibꝰ crucis inimicis victorias. Postq̄ȝ plures cōscriptos libros: ac patrata miracula in famagusta regni cypri ciuitate: corpꝰ exuit in festo epyphanie.

Wenzelaus an. 24.

¶ Iste Wençelaus filius predicti karoli regis bohemie: et adhuc pre viuente: electus est in regē cū adhuc puer esset: sed nō curauit de imperio: et ideo p⁹ multas admonitiones depositus fuit. Nobilez eius indolē libidinosa vita polluit: et fuit finis eius sine honore: nimis enī degener erat a moribus et virtutibus sui genitoris: nec vnq̄ imperiali diademate coronatus est. Paterna aūt pbitas in sigismundū fratrem eius transisse ferṫ: ut infra patet.

¶ Secta choriçantiū transiuit: āno dn̄i. 1373. Et fuit rhenus magn⁹ incomparabiliter.

¶ Bartholus.

¶ Baldus: fuerunt hoc tpe maximi legiste.

¶ Festū visitationis btē marie instituiṫ ab vrbano sexto: ſm formā sacri eucharistie, pter impetrandā vnionē: meritis beate marie virginis.

¶ Uincentius de valentia al's de ferra: vir scūs ordinis predicatoꝝ claret miraculis multis: canoniçatus est post a calixto tertio anno dn̄i. 1455. quod et sibi spū pphetico pdixit. bernardus discipulus eius.

¶ Scisma vigesimūsecundū omniū scismatū que ante fuerūt pessimū et subtilissimū. Adeo enī pplexū fuit ut etiam doctissimi. et ɔscientiosi viri nō valerent discutere: cui esset magis adherendū: et fuit ɔtinuatū p ānos. 40: cum graui scandalo totius cleri: et grandi iactura aīaruz, pter hereses: et alia deuia: que tūc pullularūt: eo q̄ nō esset disciplina in ecclesia ɔtra huiusmodi. Et ideo ab isto vrbano sexto: vsq̄ ad martinū nescio quis fuit papa.

¶ Joannes balestarij carmelita doctor: inter doctores ingenti habitus gloria: post editionē multoꝝ voluminū: in conuētu suo maioricarum moritur.

¶ Iste bonifacius eligitur rome loco vrbani: dictus fuit petrus de thomacellis: et ɔtinuaṫ scisma.

6573 — 6583

Urbanus. 6⁹. ā. 9.

Bonifaci⁹ 9. ā. 15.

Scisma pessimū oriṫ durauit annis. 40

Clemēs 7⁹ ā. 15.

Bn̄dict⁹ 13⁹. an. 12.

1374 — 1384

¶ Iste vrbanus elect⁹ fuit in vrbe, pter vim romanoꝝ sed cardinales hoc metu fecerunt nō ex aīo. Quapropter fugientes ad ciuitatē fundoꝝ: dixerūt eū nō esse papā: et elegerūt loco eius dn̄m robertū de gebennis eodē anno: qui dict⁹ est clemēs septim⁹. et hic oriṫ scisma.

¶ Sanct⁹ andreas ex priore carmelitaꝝ florentini cenobij: presul fesulan⁹ odore virtutifero: lōge lateq̄ fulgurante splendescens: in dn̄o quieuit: cui⁹ corp⁹ florētie translatū: magna miraculoꝝ illustraṫ gloria.

¶ Circa hec tpa mortuus est illustrissim⁹ dn̄s ioannes galeaceus de vicecomitibus: dux mediolani. Quo tpe obtenta fuit ciuitas vincentie. Sponte recōmēdata et dedit illustrissimo dominio venetiarum.

¶ Iste benedict⁹ fuit elect⁹ in auinione in locū clemētis: et dicebaṫ petrus de luna: et pdurauit vsq̄ ad ɔciliū ɔstantiense: sed nec tūc quidē obedire voluit: sed semp pmāsit ptinax. Moriens tādē in regno arragonie iussit cardinalibus suis: q̄ statim aliū loco sui eligerēt: qđ et fecerūt: et idolum eleuātes clementē octauū vocauerūt: sed nil pfecerunt.

¶ Franciscus martini theologorū viuamentū: singularisq̄ sui tpis lucerna: in honorē ꝑgl'iose sui carmeliti ordinis patrone: libꝝ đ scā ɔceptione imaculate dei genitrice marie ɔscribit: cunctis virginis çelatorib⁹ gratissimū.

Uincentia.

¶ Iste rupertus fuit dux bauarie ꝛ comes palatin⁹ rheni. vir iust⁹ ꝛ catholic⁹ coronat⁹ a bonifacio nono. Hic cũ grandi exercitu almanoꝝ intrauit italiã contra ioannẽ ducẽ galiase sed cum iactura graui redijt: dignus habitus ut ꝓ iusticia pateretur.

Impatores

Rupertus al's robert⁹. ã. 9.

¶ Gherbardus groet claret scitate vite ꝛ scia: ꝛ i cepit ꝯgregationẽ fratꝝ in dauãtria: ꝛ pl'a scripsit

¶ Joannes rus broch clarus habet̃: vir admodũ deuot⁹ ꝛ illuminatus. Etiã multa scripta in theutonico reliquit.

¶ Henricus oyta: sacre theologie ꝓfessor famosus.

¶ Henricus de hassia etiã doctor theologie: fuerũt i Wienna duo luminaria ecclesie.

¶ Heresis ꝑuersa ioannis Wiclef in anglia: ꝛ ioannis hus i bohemia: hieronymi de praga pullulauit ꝛ multos infecit. Et sub habitu ouino: lupinã crudelitatẽ abscondentes: totũ ecclesiasticũ statũ subuertere nitebant̃. Adiuuit eos temp⁹ pessimũ: ꝓpt̃ scandalosũ scisma.

¶ Heresis adamitaꝝ pullulare cepit in bohemia: s; stati extincta ab hereticis fuit scȝ hussitis. Erat eni nimis grossa ꝛ inerecũda. Nã nudi incedebãt: ꝛ indifferent̃ cũ feminis luxuriabãt.

1468

¶ Cometa apparuit. Et statim post leodium cecidit. 40. milibus interfectis. Et dñi prutheni ꝯ regem polonie bellãtes: superati sũt occisis. 40. milibus.

¶ Petr⁹ de eliaco theologus. Joannes gerson discipulus ei⁹: etiã doctor theologie clarent parisius.

¶ Cõciliũ pisanũ: i q̃ inchoata fuit mã de mõ faciẽde vnionis: duos eni deposuit ꝛ t̃tiũ substituit: ꝛ sic peior scissura facta ẽ: quia non ꝓualuit exequi bonũ quod decreuit.

1407

¶ Ludouic⁹ dux aurelianeñ. frater regis francie. occisus ẽ parisius isidiose. Et fuit occasio infinitoꝝ maloꝝ. Causa acta in cõcilio ꝯstantieñ.

Anno mũdi 6653 | 6603 | Grecus

Innocẽti⁹. 7⁹ an. 2

Grego⁹ 12⁹. an. 12.

Alexãder. 5⁹. ã. 1.

Pape

Anno xpi 1394 | 1398 | 1404

¶ Iste innocentius fuit electus rome i locũ bonifacij: dicebat̃ cosm...rus de paruño.

¶ Trifarius curius tempoꝝ repit̃: q̃ se miro ordine alternat: ꝛ ẽm hunc oĩs status: oĩs ꝯditio. se gubernat. Prim⁹ ẽ abundãtie: secũd⁹ indigentie terti⁹ ꝑpantie. Cũ eni ꝑpaliũ abũdãtia arridet: hoĩes sic fiũt aĩosi ꝛ grandia attentat: plesq; velut futuri sublimes: delicate ꝛ pompose educant. Sequit̃ ex his faciliter discordia qñ nullus alteri cedere didicit: donec apta bella cuncta ad pauꝑtatẽ deducãt. Indigentes igit̃ effecti: prudẽtiã adiscim⁹: moleste expti q̃ nõ ut volum⁹: sed ut ꝑmittimur opamur: temperate deinceps viuere ac meticulose solem⁹ Generat deniq; ꝑpantia hec paulati diuitias: que iterũ ut prius animũ tumidũ reddunt: ꝛ eũ in circuitu sempiterne instabilitatis ambulare cogunt. Juxta cõmune igit̃ ꝓuerbiũ: diuitie pariunt animositates bella: bella paupertatem pauꝑtas mediocritatẽ: mediocritas diuitias: diuitie iterũ aĩositates ꝛc̃. Hoc est qd̃ psalmista notat dicens. In circuitu impij ambulant.

¶ Iste gregori⁹ fuit elect⁹ rome loco innocentij: vocabatur añ angel⁹ corarius cessit constantieñ.

¶ Iste alexander fuit elect⁹ in ꝯcilio pisano: dicebat̃ petrus de candia. Et sic additũ ẽ scisma scismati: q̃a tres gerebant se ꝓ sũmis pontificibus.

¶ Ciuitas verone ꝯcõmẽdata ꝛ dedita illustrissi. ducali dñio venetoꝝ obtinet̃. Et ꝑ vim obtinuerũt. Feltrũ ciuitatẽ bellum Castrum bassani: ꝛ alia plurima loca montana ꝯuicina. Padua etiã obtinet̃: captis dño ꝛ filijs eius deductis in carceribus venetis. Emerũt etiã isti illustrissimi dñi veneti. a rege ladislao apulie ciuitatem iadrie pro duc. lx. milib⁹ auri.

Verona

¶ Iste sigismūdꝰ fuit rex vngarie: vir xp̄ianissimꝰ ⁊ humilimus: adeo deuotꝰ ut merito canonizari debuisset iux̄ q̄rūdā pioꝝ vota. Hic afflicte ecclie ⁊ pene desolate: sua mirabili sapiētia ⁊ industria succurrit: nec in aliq̄ sibi ac suis pepcit: do nec plena vnio fieret. Cōtra thurcos nouē bella h̄uit: vbiqꝫ triūphādo. Quid vltra: q̄ de ɔstātino: theodosio karolo: ottone: ceterisqꝫ impatoribꝰ laude digna scribunt: huic secure pn̄t applicari: legit anno 1409. cū iā. 23. ānis regnasset i vngaria coronat ab eugenio.

Sigismū. dꝰ ā. 27. fi karoli.

¶ Bohemia vastat atrociter p sigismundū ⁊ pncipes almanie ppt̄ heresim hussitaꝝ. Et fuit crux data ⁊ p̄dicata contra eos.

1416

¶ Cōciliū ɔstan: magnū i quo fides xp̄iana q̄ iā multi ānis q̄si titubare videbat: fortit exurrexit: ibi scisma pessimū. 40 ānoꝝ t̄minatū ē: ibi hereses dānate: ⁊ duo heresiarche. s. ioānes hus ⁊ hieronymꝰ cōbusti fuerūt: ⁊ pl'a bona istituta. Determiauit etiā eadē scā synodꝰ: q̄ ɔciliū ltīme ɔgregatū rep̄ntat ecclīam vniuersalē: ptātez hꝫ a xp̄o imediate: cui oīs statꝰ etiā papalis obedire tenet: in his q̄ sūt ad generalē reformationē ecclie. s. in fide ⁊ moribꝰ: tā i capite q̄ꝫ i mēbris. Itē q̄ deinceps ɔciliū de decēnio deberet celebrari ⁊c̄.

¶ Francia an̄ hec tp̄a diu in flore: hic in merore ⁊ cōculcatiōe fuit: iux̄ morē variabilitatis tp̄aliū. Et nota q̄ frāci etiā ex̄ p̄riaz suā. s. in thurchia miserabilissime ceciderūt in bello: q̄ noluerūt audire ɔsiliū sigismūdi ⁊ captꝰ fuit dux burgundie: alijs interfectis.

¶ Regnū francie florentissimū miserabiliter sup̄ modū vastat p henricū regē auglie: q̄ etiā nō valēs getos dies i delitijs sufferre: postq̄ꝫ alios afflixit nō sine grādi iactūa suoꝝ: infelicissime morbo pessimo vitā finiuit.

¶ Itē ioānes dux burgūdie idē regnū eq̄ lacerauit: ⁊ ipse etiam pꝰ occidit: q̄ȯ fuit infinitoꝝ maloꝝ occasio. Tandē dn̄s cardinalis scē crucis ordinis carthusien̄. pacis modū int̄ eos repperit: sed anglici noluerūt recipere: sed burgundi tm̄.

¶ Joannes dux burgundie atrocit occidit in ɔspectu regis francie: statim pꝰ treugas initas: cū sacrm̄ diuisim ambo sumpsissent: ⁊ sequūt multa mala lōgo tp̄e:

¶ Duo amātes in pn̄tia sigismūdi fatuo amore cōglobati: cum se ad libitū frui nō possent: horribili infirmitate pcussi sūt: ita ut mulier expiraret: vir etiā vix curari poterat. vnde apparet q̄ꝫtū sit hoc malū vitandū: q̄ȯ nullo ɔsilio acq̄escere potest.

6613

Joannes 23ꝰ. an. 4. dictꝰ. bal-thasar de coxa.

Martinꝰ. 5ꝰ. an. 14. Romanꝰ

1414.

¶ Iste ioānes successit alexādro. Et primū q̄dē bn̄ inchoauit p vniōe: ⁊ fuit i cōcilio cōstan. ⁊ obtulit cessionē papatꝰ: sed pꝰ depꝛauatꝰ latenter fugit: ⁊ tn̄ nil proficit ei: capit tandē: ⁊ sic cessauit coactꝰ: factꝰ etiā iterū cardinalis: sepultꝰ florētie.

1424.

¶ Iste martinꝰ electꝰ fuit p cōciliū ɔstan. depositis alijs ɔtendētibꝰ q̄ diu scisma habuerūt: ⁊ sic redijt vnio diu desiderata ⁊ necessaria p fidei defensiōe. hic fuit papa potentissimꝰ sup oēs: diues ⁊ iusticiarius magnꝰ: plateas ⁊ stratas publicas securas reddidit. hereticos deleuit: m̄lta bona patrauit: adiuuāte sibi inclyto p̄ncipe sigismūdo: Pro t̄ra scā recupanda: multos thesauros ɔgregauit: sed morte p̄uentus res impedita fuit: ⁊ cōciliū breuiter an̄ mortē ɔgregari iussit i basilea.

6623

Eugenius 4ꝰ. an. 16. dictꝰ gabriel de venetijs

1430

¶ Iste eugeniꝰ fuit electꝰ pacifice in vrbe mortuo martino: ⁊ idubitatꝰ papa habitꝰ sed postea breuit expulsus d̄ roma fuit: ut nudꝰ fugeret. Itē a ɔcilio basilien̄ citatus ⁊ etiā depositꝰ: sꝫ nō curauit: ⁊ ob hoc iterū scisma orit: q̄ȯ stetit usqꝫ ad mortē eiꝰ: q̄ fauebant sibi multa laude digna de eo dixerūt. Ecōtra q̄ aduersabant plura enormia sibi imposuerūt ⁊c̄. ut moris ē. Tamē quicq̄d ē: an̄ susceptā dignitatē fuit vir abstracte vite: puta fratercella ⁊ bone fame Q̄ȯ postea ferī fecisse: diuino iudicio relinquo. Ipse etiā romā recupauit adiutus a venetis: ⁊ moiorē obedientiā habuit.

¶ Michael de auguanis bononien̄. natalis soli gloria ⁊ magnū carmelite religionis: q̄nimo totiꝰ xp̄ianitatis luminare: post editionē multoꝝ voluminū terras liquit.

¶ Obtinuerūt etiā nobiles veneti: id est illustre dominiū venet̄. ciuitates. Feltrū. Brixiā. ⁊ Bergomū. ⁊ plura alia-loca.

¶ Iste albert⁹ fuit dux austrie ⁊ gener sigismūdi: ⁊ ideo assumpt⁹ fuit in regē bohemie ⁊ vngarie: ꝓpꝰ filiā scȝ ei⁹ q̄a aliū heredē nō reliq̄t. Hic elect⁹ fuit i regem almanie: sed stati itoxicat⁹ obijt. Alij dicūt q̄ p fluuio ventris. Uir vtiq̄ȝ totaliter virtuosus ⁊ adeo pius ut tota plebs diceret q̄ mūd⁹ ei⁹ p̄sidētia nō esset dign⁹. Reliq̄t vnū filiū paruulū cui filie ꝯtigit ⁊ duas filias.

Jmꝑatores

Elect⁹ ē franckfordie 1438. die. 17. martij.

Albertus anno. 1.

Frideric⁹. tertius.

¶ Iste frideric⁹ dux austrie elect⁹ fuit in regē a'manie: ⁊ diu distulit coronari a papa ꝓpter scisma. Tandē facta vnione a nicholao cū magna glīa: imꝑiali diademate extitit in vrbe coronatus: vir vtiq̄ȝ pacific⁹ ⁊ q̄et⁹ ⁊ patientie singularis nec odiēs clerū. Filiā quoq̄ȝ regis portigalie sumpsit in vxorē. Anno aūt 1471. magnā fecit ꝯuocationē principū in ratispona: ꝓpꝰ incursū thurcoꝝ, ꝓponēs eis q̄ iam infra. 20. ānos xp̄ianitas diminuta eēt ad centū leucas uel quasi. Et monuit ut ad resistendū se pararent.

¶ Tres soles visi sūt i celo. Et stati triplex regimē in eccl'ia. scȝ eugenij. Cōcilij: ⁊ neutralitatis. Multa dicunꝰ. Itē āno xp̄i. 1434. Fuit vent⁹ maxim⁹ ⁊c̄.

¶ Cōciliū basilīēse i quo multa bona instituta fuerunt p reformatiōe eccl'ie in capite ⁊ i mēbris. Habuit p̄ncipiū glīosū: sed finē humilē ac tribulatone plenū ꝓpꝰ scisma. Mirabilis rex euent⁹. Preualuit ꝯciliū cōstantiense ꝯtra tres papas eos deijciēdo: ⁊ quartū instituēdo: cū tot haberet aduersitates: ⁊ a nll'o ꝯfirmatū fuisset. Istud aūt tāta auctoritate collectū ⁊ firmatū: nec vnū potuit uel i modico reducē ad normā sui ꝓpositi: imo econtra ꝓcessus ei⁹ impeditus fuit ab vno. Ibi debile principiū ⁊ finis gloriosus: hic econtra precise.

¶ Lyduit v̄go scā in holādia fuit q̄ mirabili ifirmitate diu detenta vbiq̄ȝ patiꝰ. i. in toto corꝑe iuxta nomen suū.

¶ Constantinopolis ciuitas imꝑialis capitur ab infidelibus thurcis tradita ꝑ ianuensem q̄ ꝑ triduū a turco constituiꝰ rex iuxta ꝓmissū: ⁊ die quarto decollaꝰ. Et fit planct⁹ in tota xp̄ianitate ⁊ timor grandis. Multi xp̄iani trucidati sūt ⁊ inumerabiles venditi. Jmꝑatoris corpus iam mortuū: decapitatū fuit ex liuore thurci. Et perijt pene totaliter fides i grecia.

¶ Ludouic⁹ arelateñ. ep̄s: cardinalis moriꝰ: vir scē vite ac mire patiētie: miraculis coruscans: singularis columna concilij basilieñ. cui diu presedit.

¶ Bernardin⁹ frater minor q̄ nouā reformationē inchoauerat: moriꝰ miraculis fulgens: cui⁹ festū agiꝰ. 20. maij.

¶ Joannes de capestrano frater minor: discipul⁹ bernardini: stati post obitū ei⁹ p̄fuit reformationi noue: claret miraculis. moriꝰ. 1456. habita victoria contra thurcos.

Anno mūdi. 6633 — 6643

Pape.

Felix 5⁹. ā. 9. eligiꝰ 1439. die. 17. nouēbris.

¶ Eugeni⁹ deposit⁹ fuit decima die iulij. 1439. Et hic oriꝰ scisma vsq̄ȝ ad annū. 1448.

Nichola⁹. 5⁹. ā. 8. Januensis.

electus fuit āno. 1447. ⁊ moriꝰ āno. 1455

Anno xp̄i 1434 — 1444

¶ Iste felix fuit dux subaudie p̄nceps deuot⁹ ⁊ senex: vidit filios filioꝝ suoꝝ. Hic cū iaȝ celibem vitā duceret: elect⁹ est in papā a cōcilio basilieñ deposita eugenio: ⁊ fuit scisma lōgo tp̄e ⁊ nō habuit magnā obedientiā: q̄a neutralitas subintrauit. Tandē defūcto eugenio: cessit nicholao ꝓpꝰ fauorē vnionis: factus legat⁹ francie ⁊ cardinalis sabinianus.

¶ Scisma. 23. inter eugeniū ⁊ felicē ⁊ durauit ānis. 16. Cā fuit satis noua neq̄ȝ ante hec tp̄a visa. Quia ꝯciliū basilieñ deposuit eugeniū vnicū ⁊ indubitatū papā: ideo q̄ nō seruaret decreta concilij cōstañ. ut dicebaꝰ: nec obedire curauit concilio basilieñ: asserēs magis ecōtra debere fieri. Uñ oriꝰ grandis altercatio scribentiū de hac mā p ⁊ cōtra: nec poterāt ꝯcordari vsq̄ȝ hodie. Una ꝑs dicit ꝯciliū ē sup̄ papā. Alia ꝑs ecōtra dicit: nō: sȝ papa ē sup̄ ꝯciliū. De⁹ suꝑ oīa benedict⁹: det pacē suā in eccl'ia scā sponsa xp̄i semꝑ.

¶ Iste nichola⁹ elect⁹ i vrbe loco eugenij adhuc pendente scismate: paulati vbiq̄ȝ obtinuit obedientiā mirantib⁹ oīb⁹: q̄ vir humilime nationis sic p̄ualeret cōtra ducē subaudie: qui fuit q̄si affinis cūctis p̄ncipib⁹ xp̄ianitatis: ⁊ tn̄ dimissus ab oīb⁹. Sed stati sequenti anno vnio redijt cedente felice: q̄a placuit dn̄o ꝑ abiecta mūdi glorificare nomē suū. Hic fuit magister in theologia tot⁹ actiu⁹: ⁊ in cōceptib⁹ locuplex: multa diruta reedificauit: ⁊ grandē murū rome in circuitu palatij cōstruxit: ⁊ totū murū romanū reintegrauit ꝓpꝰ timorē thurcoꝝ. Itē versus de vnione in vrbe publicatus. Lux fulsit mūdo: cessit felix nicholao. vȝ āno. 1449

¶ Bella pl'a i diuersis ꝑtib⁹ diu ꝯtinuata: in Westphalia i pruscia in flādria i anglia i romania i sueuia maguntia ⁊c̄. ⁊ p̄cipue in anglia strages grādis. Et post anno. 1461. maguntia capitur.

¶ Jubileus cū magna deuotione ꝑ totā xp̄ianitatē celebraꝰ: ⁊ ingens multitudo ad limina scōꝝ confluit. Dn̄s etiā papa: rosam in dn̄ica letare consecratā: inclyto principi lantgrauio hassie transmisit multis virtutibus redimito: q̄ ab elisabeth sancta matre sua fuit prolis sexta.

¶ Pueri ſci michaelis ꝑegrinant̃ cũ magno feruoꝛe per turmas viã lõgã ad mare: ⁊ fit tioꝛ cũct] ne ſpũs nequã agitaret eos: ſed ſtatĩ ceſſauit ꝓpt̃ tediũ itineris: ⁊ famẽ quã patiebant̃. 1457. ⁊ ãno p̃cedenti fuit maximꝰ terremotꝰ in neapoli: ⁊ perierũt multi. 40. milia.

¶ Artifices mira celeritate ſubtilioꝛes ſolito fiũt. Et iꝑreſſoꝛes libꝛoꝝ multiplicant̃ in terra.

¶ Reformatio magna plurimoꝝ monaſterioꝝ i diuerſis mũdi partibꝰ fit. Et nota ꝙ huiuſmõi reformatiões crebꝛo legunt̃ facte: ſꝫ pene nulla remãſit: gn ſolito more ꝑ ſucceſſũ tꝑis ad priſtinũ relaberet̃ languoꝛẽ pꝰ venerabiliũ patrũ moꝛtẽ.

¶ Feſtũ tranſfigurat iõis inſtituit̃ a calixto ꝑ gratiaruꝫ actione illiꝰ victoꝛie: miraculoſe facte ꝯtra turcũ in vngaria: eodẽ die. ſ. ſancti ſixti. 1457.

¶ Uictoꝛia miraculoſa celitꝰ dat̃ xp̃ianis i vngaria tñſ danubiũ ꝯ turcũ magnũ: ⁊ ꝑdidit multos ⁊ fugit turpit̃ timoꝛe hoſtiũ ꝑculſus: cũ nemo eũ ꝑſequeret̃. ſola manꝰ dei terruit eũ in die ſci ſixti ãno xp̃i. 1456. Sanctꝰ ioannes de capiſtrano pñs fuit ibi: ⁊ ꝓuocauit ꝑp̃lm trepidãtem ad ꝑſequẽdũ infideles fugientes: ⁊ facta ẽ vltio magna. Dixerũt eni turci: ꝙ tam imẽſus numerꝰ armigerorũ inſequebat̃ eos: ꝙ vix auſi fuerũt reſpicere: ⁊ iõ fugiſſent relictis omnibꝰ. Ipſi fuerũt ſci angeli.

¶ Puella noĩe ſtiua in ꝑtibꝰ Weſtphalie i oppido qð hamo dr̃ apte ac viſſime ſtigmata dñice paſſiõis hũit i manibꝰ ⁊ pedibꝰ ac latere: virgo nouit̃ ꝯuerſa ãno. ſ. 1464. pꝰ ſpaciũ aũt 15 hebdomodaꝝ circa feſtũ venerabil' ſacri coꝛã 12 teſtibꝰ oñdit ea: ⁊ p̃dixit ꝙ pꝰ duas hoꝛas redirẽt: qa tũc nõ iueniręt ea: ⁊ ſic factũ fuit: qa loca illa ſanata erãt.

¶ Leodiũ multis tribulatiõibꝰ atterit̃: ⁊ pꝰ ãno. 1468. deſtruit̃ totalit̃ ꝑ karolũ ducẽ burgũdie. ⁊ dinãt ãno p̃cedẽti: etiã idẽ ãno 73. intrauit terrã gelrie: ⁊ obtinuit eam.

¶ Jubileꝰ mutat̃ in fauoꝛẽ aĩaꝝ ꝑ paulũ de viceſimo qnto in. 25. ãnũ ut qa abũdat iniquitas ſuꝑabundet ⁊ grã.

¶ Cometa apparuit i p̃ncipio ãni. 1472. Circa feſtũ ſci agnetis tranſiuit ſuꝑ coloniã in oppoſito libꝛe: ⁊ caudã longã quaſi graduũ. 30. miſit ad occidentẽ in feſto ſci blaſij ſtetit in ariete ⁊ miſit caudã quaſi ad pliades verſus oriẽtẽ: vaga nimis erat: alba qñq; ⁊ flãmea crinitaq; valde. Sequũt̃ bella ⁊ epidimie in diuerſis ꝑtibꝰ. Et ãno. 73. fuit eſtas feruentiſſima ⁊ ſiccitas inaudita: ⁊ i quibuſdã terris ignis ſub t̃ra ſucceſus vſq; ad arenã fuit.

¶ Joannes ſoreth p̃oꝛ generalis ac refoꝛmatoꝛ carmeliti oꝛdinis vir ſcẽ vite: ⁊ ſingularit̃ xp̃o fructificꝰ. poſtea q̃ carmelũ totũ. 20. rexarat annis: andegauis obijt. 25. iulij: vbi q̃plurimis: nũc miraculis coꝛruſcare fertur.

6653 — 6663 — 6673

Calixtus 3ꝰ. ã. 3. m̃. ſex.	Cathalanus.	Pius ſecũdus. an. 6.	De ſenis	Paulus ſecundus. annis 7.	Uenetꝰ fi. ſoroꝛis eugenij	Sixtus quartus.	Januen̄. oꝛdinis minoꝝ.

1454 — 1464 — 1471

¶ Iſte calixtꝰ vir valde ſenex electꝰ fuit ⁊ ꝯtinue infirmꝰ: nec potuit zeluꝫ ſuũ ꝑficere quẽ ꝯtra turcos cõcepit iꝑediente ſenio moꝛteq; p̃ueniente electꝰ fuit. 1455. moꝛit̃ 1458. ipſo die ſci ſixti in quo feſtũ tñſfiguratõis inſtituit ãno vno elapſo

¶ Iſte pius electꝰ ẽ ãno dñi. 1458. ⁊ vocabat̃ eneas: vir eloquẽs ⁊ oꝛatoꝛ magnꝰ: poetaq; laureatus: iꝑatoꝛis ambaſiatoꝛ añ fuit: ⁊ in concilio baſilienſi. notabilẽ tractatuꝫ ſcripſit pro auctte eiuſdẽ. Ipſe etiã canonizauit ſcãm katherinã de ſenis. 1461. hic paſſagiũ oꝛdinare cupiens: cum plures ex almania veniſſent romã: ipſos cũ bñdictiõe remiſit ad ꝓpria: eo ꝙ nõ ſuffeciſſent: ⁊ ſtatĩ ipſe pꝰ moꝛit̃. 1464. die. 14. menſ auguſti.

¶ Iſte paulꝰ electꝰ ẽ ãno dñi. 1464. ⁊ ſtatĩ approbauit celebrationẽ feſti pñtationis btẽ v̓ginis glioſe ſicut piꝰ h in ſignãdis petitiõibus maturus fuit ⁊ iuſticie tenax: q̃ſi melius foret pauca cõdonare: ⁊ ea firmiter ſeruare. q̃ ꝑla ſignare ⁊ ſtatĩ reuocare. Grande palatiũ cõſtruxit apud ſcm̃ marcũ: ante cõpletionẽ moꝛit̃ ãno. 1471 die 21. iulij.

¶ Hic ante cardinalatuꝫ fuit generalis in oꝛdine minoꝛũ: electꝰ ãno. 1471. vocabat̃ aũt frãciſcus de ſauona ꝓpe ianuaꝫ: bone fame ⁊ moꝝ. Fuit etiã vocatꝰ ad cardinalatũ abſq; ſcito ſuo: eodẽ ãno oꝛatoꝛ bernardus iuſtinianꝰ venetoꝝ recitauit coꝛã eo: ꝙ turcus abſtuliſſet xp̃ianitati duo imꝑeria: q̃ttuoꝛ regna: 20 ꝓuincias: ⁊. 200. vrbes: populũq; abſq; numero vtriuſq; ſexus. hoꝛtabat̃ q̃q; ut ad reſiſtendũ ſe diſponeret.

¶ Anno dñi. 1475. Karolꝰ burgundie dux in actibus militaribus ſtrẽnuiſſimus deo deuotꝰ ac iuſticie amatoꝛ: rerũ geſtaꝝ magnificentia ac animi magnitudine ceteros p̃cellebat p̃ncipes. p̃mũ memoꝛabile bellũ cũ francoꝝ rege habuit ꝓpe ciuitatẽ pariſiẽſem de quo fugatis hoſtibꝰ victoꝛioſiſſime triumphauit: ⁊ ꝑ multa bella victoꝛioſus ſemꝑ ꝑmanſit. tandẽ ꝓpter illatã ſibi iniuriã: ſuiſq; cõfinijs illata dãna. Contra reinardũ lothꝛingie ducem ⁊ ſuiceros aliaſq; coitates illi cõfederatas bellũ magnũ habuit: ⁊ dolo ꝯductoꝝ ſui exercitus: tribus pꝛelijs ſuꝑatus: in vltimo pꝛelio occidit̃. ⁊ vti p̃nceps ſtrẽnuus victoꝛie cupidus: ſuiſq; dux fidelis in medio ſuoꝝ militũ lancea repitur ꝑfoſſus.

¶ Anno dñi. 1476. Maximilianus auſtrie dux friderici tertij iꝑatoꝛis filius: mariã karoli filiã pꝛudentiſſimaꝫ in vxoꝛẽ accepit: ſuccedit q; karolo in dominio: ſtrẽnuus in actibus militie: moꝛibus ⁊ virtutibꝰ ſingulariter oꝛnatus. Qui ſecundo anno ſui dominij: ꝓpe flandriã cũ gallis maximũ habuit bellũ memoꝛia dignũ: in quo magna cum victoꝛia francoꝛum potentiam ſuperauit.

¶ Tempore illustrissimi ducis dñi francisci foscari ducis venetiaꝝ: Florētia ⁊ eiꝰ ꝑtes liberate fuerant ab obsidione illustrissimi philippi maria ducis medionlañ.: ꝓpter quā liberationez orta est guerra inter ipsū ⁊ dñiuz venetoꝝ. Tunc aūt franciscꝰ carmignola capitaneꝰ ducis medio. aufugit ⁊ creatus ē capitaneꝰ venetoꝝ: qui ꝓpter sua demerita decapitatus est in platea sci marci. Loco cuiꝰ factus est capitaneꝰ illustrissimꝰ marchio mantue: q post rebellauit: adherens duci mediolañ. loco cuiꝰ electꝰ est gattamalatta. post mortē felicē: cuiꝰ cōductꝰ fuit comes franciscꝰ sforcie. tanq̄ gñalis capitaneꝰ colligationis vz. ducis sauoie. coitatis floreñ. marchionis ferrarie ⁊ marchionis mātue Et ipse dñs marchio ferrarie dedit passas ferrarieñ. ob quā causam dñiuz illustre venetoꝝ: donauit sibi policiniū. qđ ab eo ꝑ pignore tenebat. Quo etiā tpe: deductus fuit notabilis numerꝰ galeaꝝ in lacū garde: a venetis ꝑ montes altissimos cōtra nauale bellū ducis mediolani. Et victoriā obtinuerunt: capientes innumera loca vz. castrū riperie tridenti: ⁊ multa alia.

¶ Anno dñi. 1458 turci dolo quidē ⁊ fraude: obtinuerūt regnū bossenoꝝ: ⁊ ducatū despotis seruie. ⁊ plura loca ⁊ regna in partibꝰ orientis achaiā ꝓuinciā ⁊ isulā nuthylene. Eo etiā tpe dñiuz venetorū habuit ciuitatē ceruie in romandiola.

¶ Anno dñi. 1463. tpe dñi Pij pape. ij. firmat̃ colligatio inter ipsū ⁊ dñiuz venet℈. ac ducē burgūdie: ꝯtra turcū. Et idē dñs papa venit anchōnā usq̄ cū magno ⁊ nobili apparatu: ⁊ filiꝰ etiā ducis burgūdie. Dñs dux venet℈. etiā ipse ꝑsonaliter illucusq̄ accessit cū galeis multis: ⁊ magna classe centū vz galeaꝝ ꝑ expugnatione turc℈. Rex aūt vngarie veniebat cum maximo ⁊ potenti exercitu terrestri. Tandē paratis oibꝰ: ibi in anchōna papa morit̃: ⁊ nihil penitꝰ actū est: omnes reuertunt̃ ad propria Bellū postea diu durauit i peloponesso. Et dñs ludoui. lauredano tūc capit℈. classis maritime venet℈ ibidē existens: fieri fecit murū longissimū: de lapidibꝰ sine calce q murꝰ fuit factꝰ i loco dicto eximili ⁊ tunc insulā stalimine obtinuerūt: deuastantes loca multa turcoꝝ: terra mariq̄ existentia: ⁊ obtinuerūt etiā in achaia ciuitatē que dicit̃ ostiça: mercationibꝰ quidē plurimū apta.

¶ Itē anno dñi. 1465. karolus filiꝰ philippi ducis burgundie: ⁊ ipse post patrē dux: Iuit vna cum colligatione. vz. oēs barones francie. frater. s. ipsius regis francie noie karolus dux barri. dux britannie. dux borboni. comes karmignath. ac etiam dux ioannes: ⁊ multi alij duces ⁊ dñi. Et in loco dicto amolieri: rumpit̃ ipse rex francie: aufugitq̄ parisiū. Ibiq̄ pollicitꝰ est omnibꝰ p̄fatis dñis: fidē obseruatuꝝ. Postea vō. fecit expedionē ꝯtra eos: ⁊ vsq̄ in domū suā eos ꝑsecutꝰ ē: ⁊ omnes deuicit. Et in. 1470. Uenit ipse dñs teucer ꝑsonaliter ad expugnandū eubeam ciuitatē dictam vulgo nigro ponte: cū maximo exercitu maritimo ⁊ equestri ⁊ demū cum maxima occisiōe ⁊ sanguinis effusiōe vtriusq̄ ꝑtis: obtinuit ipsam quōcunq̄. Postea vō tpe dñi pauli pape. ij. Colligatio ⁊ vinculū bone pacis agit̃ cum ipso papa. Rege ferdinādo sicilie dominis venet℈. illustre. Rege aragonū ⁊ marchione siue duce ferrarie. Et tūc postea venit ad illustre dñiuz venet℈. legatio regis ꝑsidis bussumcasani petens cum magna instantia a dñio p̄fato subsidiū cōtra turcū ꝑ mare tm̄: qa intendebat oio ad destructionem imꝑatoris huiꝰ ottomanoꝝ mahumet℈ imanissimi: qđ ⁊ fecerūt mittētes munitiones in maxima quātitate ⁊c̄. Hoc etiā tpe initū ē bellū cū tergestinis: q obsessi a venet℈ ad nihilū usq̄ redacti sunt: ꝑdiderūtq̄ oia sua: ⁊ tandē precibꝰ pij sūmi pontificis destiterūt veneti a ꝑsecutioe. Comes requilitie morit̃: ⁊ dimisit oia sua castra terras bonaq̄ sua: dñio venetoꝝ. Scanderbei i albania morit̃: relinquens etiā ipse munitiones ⁊ castra plurima dñio prefato: relinquēs etiā filiū suuz ipsi dñio in adoptiuū: quē benigne susceperunt.

¶ Anno dñi .1477. Dux mediolani rediens ab eccl'ia sci stephani i die sue festiuitatis occisus fuit cū pluribus vulneribus aggressus cum pugione a quodaꝫ ioāne andree de lampugnano Tanꝗ̄ vlciscēs se contra ipsū ducē: de iniurijs sibi ⁊ suis illatis ab eodem duce. Qua re: tumultus magnus fuit i ꝑplo Tandem sedato populo: omnes redierunt ad sua: Paulopost: orta seditione: iulianus quōdam cosme medicis: in ecclesia sancte reparate florentie cum pugione vulneratus inter missarū solennia a quodam franciſchino de pactis dicto: ciue nobili floreñ. ⁊ mortuus est: Laurentius etiā cosme frater eiꝰ: vitali vulnere vulneratur ⁊ euadit incolumis. Qua de causa dñs. N. cardinalis tituli sancti georgij. nepos dñi comitis hieronymi detinet̄ florentie in custodia secreta. ⁊ dñs franciscus saluiatꝰ archieps pisanus ad palatium dñoꝝ florentie in habitu episcopali suspenditur: ⁊ multi alij de familia dñi car. ⁊ archiepi. suspenduntur ⁊ occidunt̄ diuersimode. Ob quam rem: a sūmo pontifice xisto. iiij. de consilio dñoꝝ cardinaliū. Excōmunicatio horribilis ꝓnunciat̄ ⁊ ꝓmulgat̄: ⁊ fit interdictū floreñ. horrendum. Oritur etiā bellū atrox in tota tuscia ꝑ eccl'iam: ⁊ alique strages fiunt. Tandem: interuentu oratoris dominij illustris. venetꝭ. reddit̄ dñs cardinalis prefatus in libertatē: ⁊ romā ꝓficiscit̄. Durauit tñ bellum aliꝗ̄diu inter ecclesiam ⁊ florentinos: tandē ecclesia misericordiꝭ vsa est cū ipsis ⁊ placata ē cū illis.

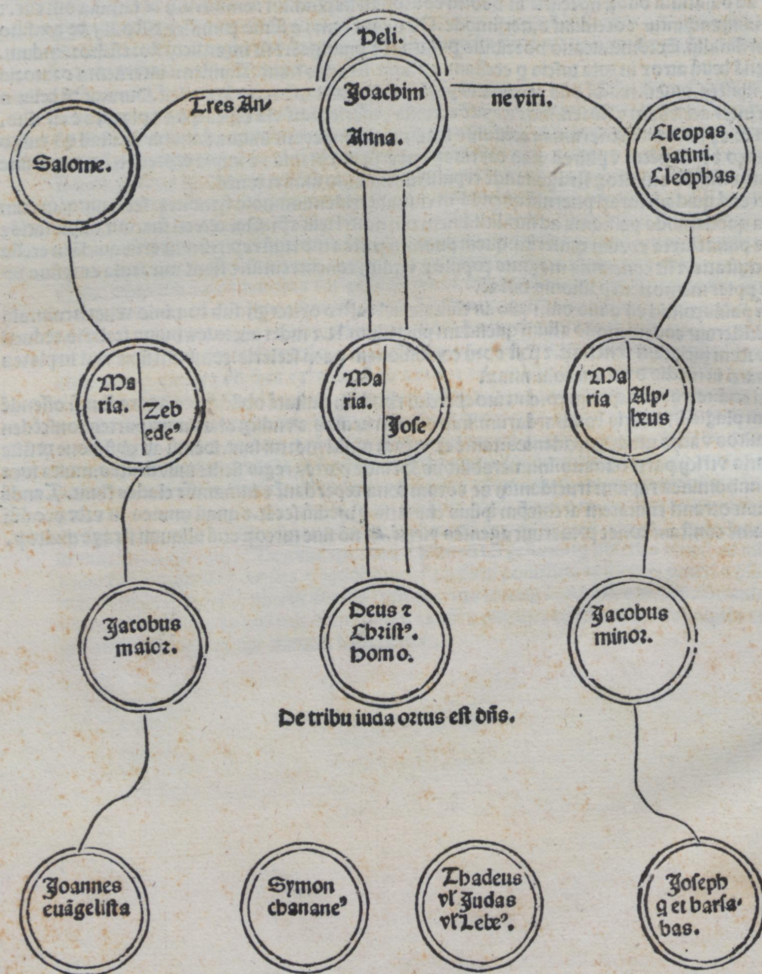
¶ Turci etiā pauloante venerunt in confinijs foriiulij: ⁊ transierunt aliqua flumina vꝫ. illud qd̄ vulgo dicit̄ lisonço ⁊ taiamēto. ⁊ plures alias captiuas duxerūt de xp̄ianis: ⁊ impie depredati sunt non sine sanguinis effusiōe ⁊ multoꝝ strage: tandē repulsi sunt: a dñio illustri venetꝭ.

¶ Judei etiā quidam furati puerulū quendā in ciuitate tridentina: noīe symoneꝫ: feceruntqꝫ in eum mysteria quodāmodo passionis ad similitudinem dñi nostri iesu xp̄i. Qui detecti fuerunt dispensatiōe diuina: ⁊ puniti iuxta eorum demerita: quem puerum postea mortuū repertū: duxerūt quidā in eccl'ia maiori ciuitatis. ⁊ fit concursus magnus populoꝝ vndiqꝫ concurrentiū: ⁊ fiunt miracula ex ipsius deuotione ꝓpter memoriam passionis dñi ⁊c̄.

¶ Item paulopost: id est anno dñi. 1480. in ciuitate uel castro opitergij sub dominio venetiarum. alij iudei: occiderunt eodem modo alium quendam puerulum. N. ⁊ iudei auctores huius sceleris deducti sunt in vrbem inclytam venetiaꝝ. ⁊ post eorū confessionem ꝑacti sceleris: combusti sunt viui in platea sancti marci in medio duarum columnaꝝ.

¶ Turci etiā: terra mariqꝫ cum potenti suo exercitu rhodum ciuitatē obsidentes aggrediunt̄: offendētes ipsam plagis inumeris bombardarum: muros destruentes ⁊ vndiqꝫ alias muri partes conscēdentes: ⁊ multos varijs modis occidentes: tamē ex vtraqꝫ multi mortui sunt. Demū ab obsidione destiterunt: illatis vtriqꝫ parti damnis: inumerabilibus. Deinde partes regis sicilie inuadentes: multa loca deuastant: homines rapiunt trucidantqꝫ ac eorum bona depredant̄ ⁊ inmanisse clades fiunt. Tandē acceperunt otranti ciuitatem archiep̄m ipsius ciuitatis ꝑ mediū secāt. ⁊ quasi omnes in vrbe occidūt̄ ꝓ fide tamē constant̄ donec potueruut agentes viriliꝭ. Et nō sine turcoꝝ etiā aliquali strage multoꝝ.

¶ Ex cathena solomonis: Matthan habuit vxorem ex qua genuit iacob. Defuncto mathan melchi ex tribu natthe: qui filius fuit quidez leui. frater aũt panthẽris nupsit vxori matthan: matri vo iacob. ⁊ ex ea genuit heli: ⁊ sic erant frẽs vterini iacob ⁊ heli. Jacob quidez ex tribu salomonis. Heli aũt ex tribu nathan. Defunctus est aũt heli ex tribu nathan sine liberis: ⁊ iacob ex tribu solomonis frater eius carnalis accepit vxorẽ ei⁹: ⁊ suscitauit semẽ fratri suo heli ⁊ genuit ioseph virũ marie. Joseph igiť natura: est filius iacob ex linea solomõis: sed fuit legalis. Heli ex linea nathe. Unde leui genuit melchi sen matthan. ẜm ambrosiũ. Melchi fuit pater heli: ⁊ heli pater ioachim. ⁊ ille pater beate virginis.

¶ In euãgelio bti matthei: in pͥncipio diciť. Liber generatiõis iesu xp̄i filij dauid: filij habraã Et btũs ambrosi⁹ dicit: ꝙ xp̄s ẜm carnẽ nat⁹ ẽ de iechonia: q ꝓxĩmissime fuit de tribu iuda. Qđ etiã patet: rõne. Cũ eni p̄ceptũ sit numeri vltimo ca°: ꝙ trib⁹ nõ cõmisceanť: ⁊ ioseph eẽt iust⁹: nullo mõ fecisset ꝯtra p̄ceptũ dei accipe. vz. beatã virginẽ: nisi fuisset de tribu sua. Cũ igiť ipse fuerit de tribu iuda: ergo ⁊ btã virgo. Nec obstat qđ legiť Exo. vj°. ca°: ꝙ aaron duxit vxorẽ ✠

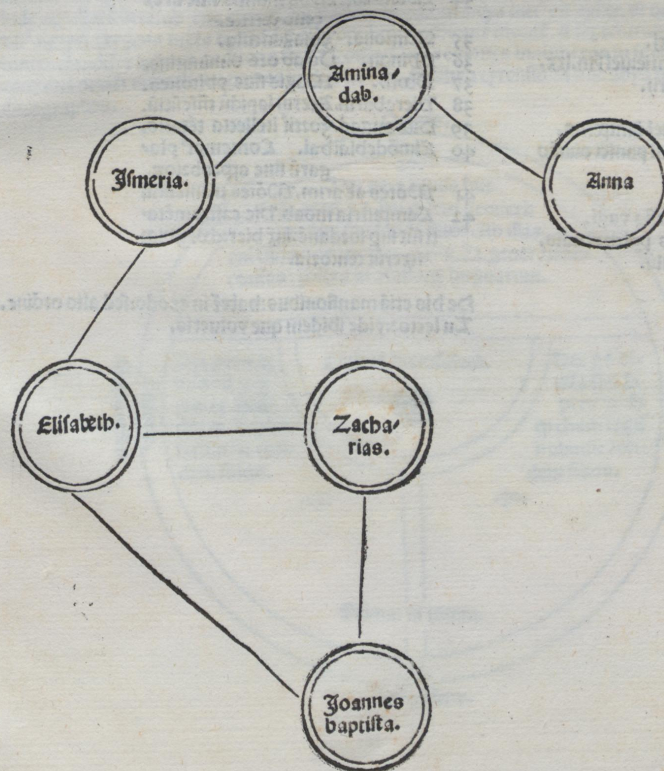
✠ elisabeth:filiā aminadab sororē naason:q fuit de tribu iuda:qa adhuc nō erat datum illud preceptū de nō cōmiscendis tribubus.Nec obstat ꝙ anna mater beate virginis ⁊ ismeria de qua nata est elisabet:fuerint sorores:⁊ ꝙ elisabet nupserit i domo leui: ꝯcessuz eni fuerat i lege ꝙ sūmus sacerdos posset accipe vxorem de populo suo:dūmodo esset virgo ⁊ bone fame. Unū ismeria ⁊ anna fuerūt de tribu iuda.Sed elisabet filia ismerie:nupta fuit çacharie qui erat sacerdos in vice sua:licz fuerit de tribu leui. Quidā vo dicunt ismeriam fuisse de ttibu beniamin.

¶ Anna aūt ut dicit btūs hieronymꝰ habuit tres viros:Primus ioachim:de quo nata est btā virgo maria mater xpi.Secundꝰ cleopas uel cleophas:de quo habuit mariā aliā que nupsit alpheo:de quo habuit quattuor filios.s. Jacobū minorē.Symonē ⁊ Jūdā uel Thadeū.⁊ Joseph iustū.Mortuo cleopa uel cleopha:nupsit salome:de quo genuit aliā mariam:que nupsit çebedeo:de quo habuit duos filios.s.ioannē euāgelistā:⁊ iacobū maiorē. Unū versus.

Ex ioachim cleopa salome:tres anna marias.
Quas peperit iunxit:ioseph alpheo çebedeo.
Prima deum iose iacobum iudam symonemqꝫ secunda.
Altera que sequitur:iacobum pariter atqꝫ ioannem.

Jtem versus.

Anna viro ioachim peperit te virgo maria.
De qua processit:sine semine vera sophia.
Post hunc cleopha genuit tibi virgo sororem.
Que parit alpheo:symo.iud.iose:iacobūqꝫ minorum.
Hoc quoqꝫ defuncto:cuidam salome copulatur.
De quo natoꝝ:çebedei genetrix generatur.
Sic tribus vna viris:genuit tres anna marias.

¶ Catalogus mansionū ꝑpli israel. ut habet Numeroꝝ li°. ca°. 33°. in finē. ꝛ fiūt simul numero. xlij. de quib⁹ Mattheꝰ loquit ab habraā vsqꝫ ad dauid: generatiōes. xiiij. ꝛ a dauid vsqꝫ ad trāsmigrationē babylonis: generatiōes. xiiij. ꝛ a transmigratione babylonis vsqꝫ ad xp̄m. xiiij. id est simul generationes. xlij. Per has ut ait btūs hieronym⁹ currit verus hebreus: q de t̄ra transire festinat ad celū: ꝛ egypto seculi derelicto: terrā repromissionis ingredit. Nec mirū si in illo numeri sacramēto ꝑueniam⁹ ad regna celoꝝ: sup quo dn̄s atqꝫ saluator: a primo patriarcha. ꝑuenit ad virginem: quasi ad iordanē Que pleno gurgite fluens: sp̄us sc̄i gratijs redūdabat: q̄ aūt in manu moysi ꝛ aaron: ꝑpl's egressus scribit: intellige legē ꝛ sacerdotiū: ꝛ opa: ꝛ cultū dei. Quoꝝ alterū: altero indiget. Nihil eni ꝓdest exercere virtutes: nisi noueris creatorē. Nec dei veneratio ꝑficit ad salutē: nisi p̄cepta conditoris impleueris. Has aūt mansiones siue castra transtulerūt ꝑ annos tres. Uide librū numeroꝝ in vltima voluminis p̄te. Ponemus aūt mansiones ipsas. i. noia ipsaꝝ cū ethymologia: quā a btō hieronymo accipim⁹: iuxta vocabula hebreoꝝ.

Prime mansiones. xij.

1 Ramesse. Tonitruū gaudij.
2 Soccoth. Tabnacula siue tētoria
3 Ethan. Fortitudo siue ꝑfectio.
4 Phiairoth. Os nobiliū.
5 Marath. Amaritudo.
6 Elim. Aries siue fons.
7 Jasuph. Mare rubrum.
8 Desertū sin. Rubus uel odiū.
9 Dephcha Pulsatio
10 Halus. Fermentum.
11 Raphidi. Dissolutio fortiū.
12 Desertū sin. Rubi.

Secunde. xxj.

13 Sepulchra ↄcupiscentie: uel hm. lxx. Memoria desiderij.
14 Ascroth. Atria.
15 Rethama. Sonit⁹ uel iuniperus.
16 Remōphates. Mali punici diuisio
17 Lebna. Later.
18 Ressan. Frena.
19 Machelath. Ecclesia vagi.
20 Mōs sepher. Mons pulchritudis.
21 Harrada. Miraculū.
22 Makidoth. Cetus.
23 Kathaath. Fauor.
24 Tharath. Abactor uel depulsor.
25 Methca. Dulcedo.
26 Aselmona. Festinatio.
27 Masuruth. Uincula siue disciplina
28 Baneiakā. Filij necitatis ul' stridoris.
29 Mōs gadgad Nūcius siue expeditio uel accinctio.
30 Jethabathan. Bonitas.
31 Ebrona. Trāsit⁹ siue trāsitio.
32 Hessiōgaber. Lignū viri siue volatōes
33 Desertū sin: Scā interp̄taꝛ ꝑ antiphrasim. hoc est caddes.

Tertie. ix.

34 Mons hor. Mōs montis siue in excelso vertice.
35 Selmona. Imaguncula.
36 Phinon. Os ab ore diminutiue.
37 Oboth. Magis siue phitones.
38 Hierabarin. Acerui lapidū trāseūtiū.
39 Dibongad. Fortit' itellecta tētatio.
40 Elmōdeblathai. Contempt⁹ plagarū siue approbrioꝝ.
41 Mōtes abarim. Mōtes transeūtiū
42 Campestria moab. Hic castramētati sūt sup iordanē: iux̄ hiericho. Ibiqꝫ fixerūt tentoria.

De his etiā mansionibus: habet in exodo: sed alio ordine. Tu lector: vide ibidem que volueris.

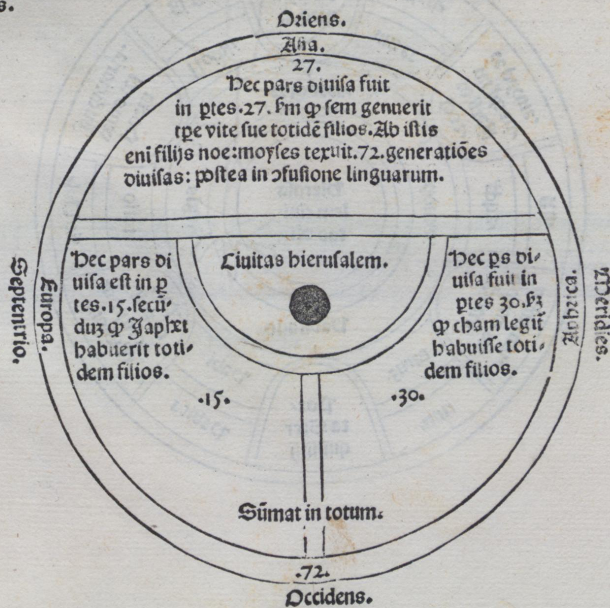
¶ Orbis a rotunditate circuli dict⁹:qa sicut rota ē ut patet figurā infra positā intuēnti: terra quidē in media mūdi regione posita:oibus ptibus celi:in modū centri eqli intuallo ɔsistens. Undiqꝫ eni ocean⁹ circūfluens:ei⁹ in circulo ambit fines. Diuisus ē aūt orbis:in tres ptes. Quarū vna:Asia:altera europa:tertia aphrica nūcupat̄. Quas qdez ptes orbis:veteres nō equaliter diuiserūt. Naz asia a meridie:p oriente vsqꝫ ad septentrionē puenit. Europa vero a septentrione:vsqꝫ ad occidentē. Atqꝫ inde aphrica:ab occidente:vsqꝫ ad meridiē. Unde euidēter: orbem dimidiū due tenēt:europa z aphrica. Reliquū vo dimidiū:sola asia. Sed ideo iste due ptes facte sūt:qa int̄ vtrasqꝫ ab oceano:mare magnū ingredit̄ qd eas interserat. Quapropter si in duas ptes:orientis z occidētis orbem diuidas. Asia erit vna:altera vo europa z aphrica.

¶ De noie aūt asie pmū dicere intendimus:quare huismōi nomē z vnde sortita fuerit: deinde etiā de reliqs duab⁹ ptibus:qꝫ breuissime quedā pauca in calce hui⁹ chronice pstringem⁹. Rogati eni ab impssore Erbardo:ut in exemplaris veteris recognitione siue impssure correctione:aliqua hui⁹ tpis nouissima adderem⁹. Negare mime potuim⁹ eidē:assensū petitionis sue. Multa itaqꝫ in diuersis libri hui⁹ pme impressionis ptib⁹:memoria digna in antiquorib⁹ annalib⁹ repta:addidim⁹. Figuras etiā aliquas ad rem ptinentes:cū suis descriptionibus curauim⁹ ascribendas.

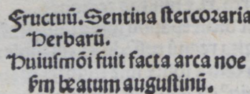
¶ Asia ex noie cuiusdā mulieris ē appellata: que apud ātiquos imperiū tenuit oriētis. Hec in tertia orbis pte disposita. Ab oriente:solis ortu. A meridio:oceano. Ab occiano:nostro mari finit̄. A septētrione meotide lacu:z tanai fluuio terminat̄. Que multas in se puincias ɔtinet.vz.circa.xlv.inclusa asia minore. Litia vltima puincia q̄si: vbi ē mons chimera:q nocturnis estib⁹ ignē exhalat:sicut in sicilia ethna:z vesen⁹ in cāpania.ɔtinet etiā mltas regiōes.

¶ Europa aūt agenoris regis libye filia fuit:quā iouis ab aphrica raptā:cretā aduexit:z partē tertiā orbis:ex eius noie appellauit. Iste est agenor libye filius:ex qua libya.i.aphrica fertur cognominata. Apparet igit̄ libyā prius accepisse vocabulū:postea vo europā. Que in tertia orbis pte disposita:incipit a flumine tanai:descendēs ab occasu p septentrionalē oceanū:vsqꝫ ad fines hispanie. Cui⁹ ps orientalis z meridiana:a ponto ɔsurgens:tota mari magno cingit̄:z in insulis gadib⁹ finit̄. Prouincias lips in se cōtinēs cū italia circa.xl.z multas regiones.

¶ Aphrica siue libya:inde dicta:qꝫ. λί ψ.flat:h est aphric⁹. Aliqui aūt dicūt epaphū iouis filiū q mēphim in egypto cōdidit:ex canota vxore pcreasse filiā noie libyā:que postea in aphrica regnū possedit:ex cui⁹ noie:pars illa appellata est. Alij aūt aphricā ide dictā existimāt:quasi apricā: qd sit apta celo z soli:z sine frigoris horrore. Alij autē volunt inde appellatā fore:ab vno ex posteris habrae de cethura:qui dict⁹ est apher. de quo supra dictū est. Incipit aūt a finib⁹ egypti:pergens iuxta meridiē p ethyopiā:usqꝫ athlantē montē. A septentrionali vo pte:mari mediterraneo ɔiuncta claudit̄:z in freto gaditano finit̄:Prouincias z regiones innumeras in se continēs:ac insulas z reliq plurima:put etiā ɔtinēt due relique partes supius noiate. Et libya cyrensis:in hac libya maiore uel aphrica ɔtinet̄ Uide cosmographos.

Quinquaginta cubitoꝝ latitudo.

¶ Etas duplex est. aut enim dicitur hominis: ut infantia: iuuentus uel senectus &c. Aut mũdi de qua hic dicim⁹. Cuius prima etas est ab adam vsq₃ ad noe. &c. ut potes videre in principio operis: & continet in sui exordio creationem mundi. Primo enĩ die deus in lucis noie: condidit angelos. Secundo in firmamenti appellatione: celos. Tertio in discretionis vocabulo: spẽm aquarum & terre. Quarto luminaria celi. Quinto animantia ex aquis. Sexto animantia ex terra: & hominem quem appellauit Adam.

¶ Explicit chronica que dicit̃ Fasciculus tempoꝝ: edita p̱ quendã carthusiẽsem. Nunc secũdo emendata cum quibusdam additionib⁹: vsq₃ ad hec nostra tempora. Uenetijs impressa: cura impensisq₃ Erhardi ratdolt. de Augusta. Anno dñi. M.CCCC.LXXX. xxiiij. mens̃ nouembris. Xisto. iiij°. pontifice maximo. & Joanne mocenico: Duce. lxvj°. hui⁹ alme vrbis Uenet].

Laus Deo.

Hic liber est Abbatie Florentine

